

SERXWEBÛN

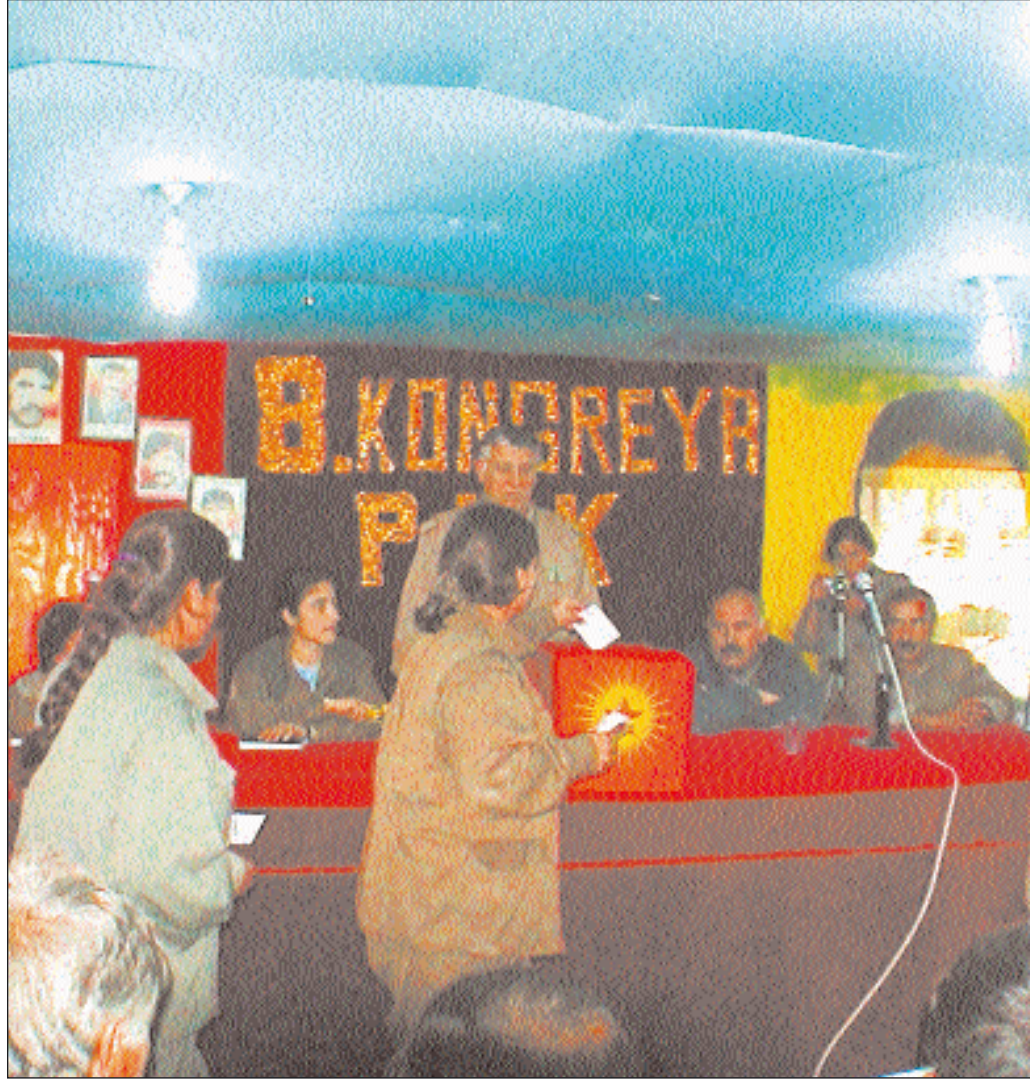
JÎ SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 21 / Sayı: 244 / Nisan 2002

3. Doğuş KADEK'le gerçekleşiyor

● Apocu Hareketin 1978'de kendisini PKK olarak adlandırması gibi, günümüzde de oluşturduğu yeni program, belirlediği yeni strateji, yarattığı yeni örgütsel yapıya uygun olarak kendisini KADEK olarak yeniden adlandırmayı gerekli görmüştür. Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi adıyla programının çizdiği hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için belirlenen stratejik yolda yürüme-yi, halkın böyle bir yürüyüşü başarıyla tamamlayacak şekilde kendini örgütlenmesini gerekli görmüştür.

TÜM MİLİTAN VE ÇALIŞANLARA
KADEK Genel Başkanlık Konseyi 22'de

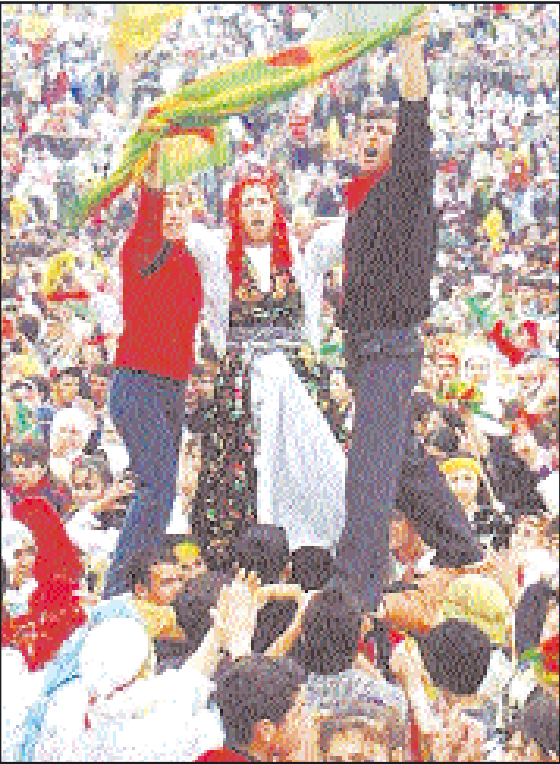
● PKK, demokratik değişim-dönüşüm sürecinin düşünce, karar ve eylem alanlarında tamamen ege-men kılınması gibi temel bir ihtiyaçtan hareketle, yerini yeni bir örgütsel gelişmeye bırakmayı tarihsel sorumluluğunun gereği olarak görmektedir. PKK tarihsel rolünü za-ferle tamamlayıp, yerini yeni bir gelişmeye bırakırken, yarattığı mirasın başta Kürt halkı olmak üzere, Ortadoğu halklarına ve insanlığın özgür geleceğine yön vererek kalıcılı-sacağına inanmaktadır.

APOCU HAREKETİN
DÖNÜŞÜM BİLDİRGESİ 4'te

KADEK'i SELAMLIYORUM

“PKK'nin 8. Kongresi'ni ve KADEK'in kuruluşunu selamlıyorum. Başarılar diliyorum, Kongre'nin özünü onaylıyorum. Ortadoğu halklarının demokratik ve özgür birliğini esas alan bir oluşuma gitmelidir. Bunlara taktik diyorlar, stratejik değişimlerdir. Ama taktik de olsa, doğru bir taktiktir. Hukuka uygun, demokrasiye uygun taktiklerdir. Bizim yaptığımız öyle isim değişikliği falan değil, Kürt mücadelesini evrensel hukuk çizgisine oturtmaktır. Cumhuriyetin demokratikleşmesi mücadelesini veriyoruz. Ayrılma bize dayatılıyor, bizim de yetersizliklerimiz yok muydu, vardı. Ama bunu büyük bir açıklıkla ortaya koyuyoruz. Kendimizi yeniden organize ediyoruz. Özgür irade-mizle barış ve demokrasiye dönüşüyoruz. KADEK'in demokratik dö-nüşümü gerçekleştirme sürecine girmesi tarihi bir anlam ifade edi-yor. Zorlu bir mücadele sürecine giriyoruz. Her alanın özgünlü-güne göre çözüm örgütlenmeleri ya da partileri geliştirilmelidir. Ortadoğu Kürt Barış Konferansı yapılmalıdır. Filistin'e benzer bir gidişata düşmemek için bu gerekli.”

KADEK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİNDE ÇETELEŞME

ABDULLAH ÖCALAN

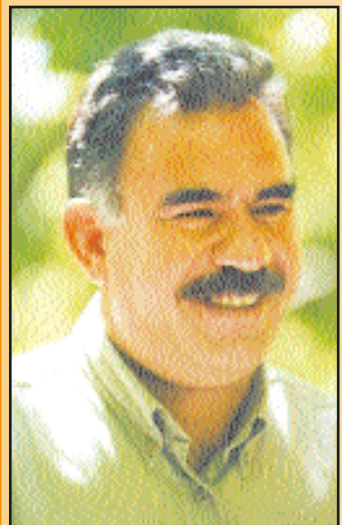
Taktikler, farklı planlar yapılabilir ama esas olan militanlığın amansız yürüyüşüdür. Önderlik bu tarzdaki yürüyüşüyle genelde TC çeteciliği olmak üzere içimizdeki çeteciliğe karşı da elinden geleni yapmış ve başarılı da olmuştur. Her ne kadar günlük olarak gerçekler saptırılmaya çalışıl-sa da, biz yenilmediğimiz gibi; iç ihanet odaklarını ve içimizdeki çeteciliği deşifre ederek çok güçlü bir çalışmanın içindeyiz. PKK içinde çete gölgesi ve çeteleşme eğilimi var mı, yok mu tartışmasını

ortaya koyduk. Bilgilerimizi birleştirdik, başlangıçta kendiliğinden, ama giderek de bir eğilim haline gelmiş çeteciliğin boy verdiğini ve sadece TC çetelerinin gölgesinin değil, bizzat kollarının etkili olduğunu gördük. Bunu vahim bir gelişme olarak değerlendirmemiz gerektiği giderek daha net karşımıza çıkmaktadır. Buna bilerek veya bilmeyerek alet olmalarının, küçümsenmeyecek çapta olduğu ortaya çıkmaktadır. Çeteleşmenin esas itibarıyla bi-zi ilgilendiren yönü budur.

16'da

İçindekiler

Siyasal Serhildan 1 Mayıs'ta daha da yükseltelim Serxwebûn'dan	2'de
VIII. Kongre demokratik atılımın zirvesidir KADEK 1. Kongre açılış konuşması	3'te
Ortadoğu'da halkların federasyonlaşması demokrasiye ve barışa vesile olacaktır 8. Kongre'ye sunulan Politik Rapor'dan	10'da
DEMOKRATİK KURTULUŞUN ZAFERİ düşünce ve karar gücümüzle gerçekleştirecektir KADEK 1. Kongre kapanış konuşması	20'de
2002 Newroz'u bir ulusal halk kongresidir Murat Karayılan yoldaşla yapılan röportaj	26'da
Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uyarılığa DEVLET VE DEMOKRASİ -II-	28'de
Şehit Teyfik SIVASLI (Hasan Basri) yoldaşın anısına	30'da

Siyasal Serhildanı 1 Mayıs'ta daha da yükseltelim

Newroz serhildanını sınıf, cins ve ulus sorununun demokratik çözümü çerçevesinde ele alıp değerlendirmek gerekir. 20. yüzyıl geride bırakılırken, bütün toplumsal kesimler karşı karşıya bulundukları sorunların demokratik çözümünü gerçekleştirme çabası içerisinde bulunmaktadırlar. Her toplumsal kesim demokratik rejimle çözüm ararken; ortaya çıkarılacak sistemde ağırlıklarını hissettirmek, mümkünse de damgasını vurmak istemektedirler. Ezilen cins olarak kadın çok yönlü olarak etkinliğini geliştirmeye çalışmaktadır. Sömürülen sınıflar daha iyi bir yaşam düzeyine demokraside kavuşacaklarını görerek bu doğrultuda çaba sarf etmektedirler. Aynı biçimde haklarından yoksun uluslar da, demokrasi ile sorunlarını çözmenin mücadelesini vermektedirler. Hatta egemen sınıflar bile, demokratik rejimle gelişebileceklerinden hareketle demokrasiden yana bir tutum içine girmişlerdir. Bu çerçevede, demokratik gelişme neredeyse bütün insanlığın ortak amacı haline gelmiştir.

Çözüm artık demokratik gelişmeyle mümkün hale geldi

Biliyoruz ki; sınıflar, ezilen cins ve uluslar 20. yüzyıl boyunca çeşitli çizgilerde sorunlarına çözüm arayışları içine girmişlerdir. Bu uğurda bedeller ödeyerek bazı gelişmeler yaratıldıysa da, sonuçta hiçbir sorun tamamen çözüme kavuşturulamamıştır. Her toplumsal kesimin sorunları yeni bir yüzyıla taşınmıştır.

20. yüzyılda insanlığın en büyük çabası, sorunlarını sosyalizmle çözüme kavuşturmaktır. Reel sosyalizm bu arayışlara yanıt olamadı ve çözümü getiremedi. Böylece, 20. yüzyılda ne kapitalizm ne de reel sosyalizm sorunların yeterli bir çözümü kavuşturulmasını başaramadı. Yüzyılın son çeyreğine girildiğinde bu gerçeklik netçe ortaya çıkarken, demokratik çözüm giderek etkinliğini göstermeye başladı. Geline aşamada sömürülen sınıflar, ezilen cins ve uluslar sorunlarının çözümü için demokraside karar kıldılar. Geniş toplumsal kesimlerin demokrasi istemi öyle bir noktaya geldi ki, egemen sınıflar bile demokrasiden yana görünme gereğini duydular.

Önderliğimiz tarihin ve çağın gerçeklerini değerlendirerek demokrasinin zafer kazandığını belirtirken, toplumsal harekette bu yönlü bir gelişme sürecine doğru yol aldı. Çözüm artık demokratik gelişmeyle mümkün hale geldi. Diğer rejimlerin çok geçmeden tıkanmaya girmesi, demokrasiyi sorunların çözümünün tek alternatifi haline getirdi. Bu nedenle ezilen cins, sınıf ve uluslar demokratik bir rejimi gerçekleştirme zorunluluğunu gördüler. 2002 Newroz serhildanı bu açıdan anlamlıdır.

Tarihin ve günümüzün çözüm bekleyen en ağır sorunların başında gelen Kürt sorunu çözümünü, demokrasiyle gerçekleştirmek durumundadır. Onun içindir ki, Kürt halkı Newroz serhildanını demokrasi şölenine dönüştürmüştür. İlk kez toplumunun büyük çoğunluğunu kapsayan Newroz etkinliği ile demokratik gelişme Kürt halkının yaşamına egemen olmuştur. Diyarbakır'da bir milyona yaklaşan katılım bu gerçeğin bir ifadesidir. Van, Batman ve daha birçok yerde nüfus sınırına dayanan Newroz serhildanı Kürt halkının demokrasiden yana tercihinin, kesin biçimde ortaya koymuştur. Bu durum, sadece Türkiye sınırları içerisinde yaşayan Kürt halkı için değil; İran, Irak, Suriye ve yurtdışında yaşayan Kürt halkı için de geçerlidir. Suriye'de yaşayan Kürt halkı da bir bütün olarak Newroz serhildanına katılım göstererek demokratik rejim talebini dile getirmiştir. Yurt dışında yaşayan Kürtler de büyük çoğunlukla eğilimlerini aynı doğrultuda belirlemişlerdir. Doğu ve Güney Kürdistan'da ise, hala yeterince eylemliliği

dönüşme ve kitlelerin çeşitli biçimlerde ifade ettikleri eğilim, demokrasi olmuştur.

Newroz serhildanını bütünen ele alıp değerlendirdiğimizde varacağımız sonuç, Kürt halkının sorunun çözümünü demokratik rejimde gördüğü olmaktadır. Artık, demokrasi bir istek değil uğruna mücadele verilmesi gereken bir rejim olarak benimsenmektedir. Buradan hareketle diyebiliriz ki, Newroz demokratik iradenin geliştirilmesinde atılım günü haline getirilmiştir. Bu noktada Newroz'da ifadesini bulan diriliş, barış ve özgürlük gibi değerlere, özüne uygun olarak demokrasi de eklenmiş bulunmaktadır. Bundan böyle Newroz'u özgürlüğün, dirilişin, barışın yanı sıra demokrasinin günü olarak da ifade etmek gerekmektedir.

Newroz serhildanının ortaya çıkardığı diğer bir gerçek ise, Kürt halkının nüfusunun sınırında demokrasi eylemine girişmesi olmuştur. Kürtlerin ister eski, ister yakın tarihi ele alınıp bakıldığında hiçbir yerde, bir milyon insan, belli bir amaç doğrultusunda bir araya gelmemiştir. Diyarbakır zemininde gerçekleşen olay bu açıdan nicelik bakımından da yenidir. İlk kez bir milyon Kürt bir araya gelmiş ve hepsi aynı düşünce, karar ve davranış içinde hareket etmişlerdir. Başkan Apo'ya özgürlük, Kürtçe eğitim ve yayın hakkı, iktidara katılım olanaklarının sağlanması gibi talepler noktasında tam bir birleşme yaşanmıştır. Bu olay, kendi başına Kürt halkı için bir devrim ifade etmiştir. Aileye dek parçalanmış, ortak davranıştan yoksun bırakılan bir halkın milyonlara varan sayıda bir insan kitlesi aynı yerde toplanıp sorunlarının çözümünü istiyorlarsa, bunun başka bir ifadesi olamaz. Bu durum sadece ülkede değil yurtdışında bulunan Kürtler için de geçerlidir. Bunun ortaya çıkardığı gerçek, Kürt halkının eski konumunu tümüyle aştığı ve hakları için yeni bir performans kazandığıdır. Artık karşısındakinin uygulayacağı politikalar ne olursa olsun, geriye adım atılmayacağını Kürt halkı Newroz serhildanıyla ortaya koymuştur.

Mersin'de yaşananlar bunun açık bir göstergesidir. Kürt halkı hiçbir zaman savaşı tercih etmemiştir. Milyonların ve yüzbinlerin bir araya geldiği yerde hiçbir sorun yaşanmadan, demokratik talepler barışçıl bir biçimde dile getirilmiştir. Kürt halkı sorunlarının çözümünü barış zemininde görmektedir. Nitekim partimiz Kürt serhildanının şiddeti içermeyeceğini çok kapsamlı bir biçimde izah etmiştir. Bugün, Filistin'de yaşanan intifadanın çözümleyici olmadığını, olumlu yönden sağlanan gelişmenin de şiddet içeren intifadıyla anlamsızlaştırıldığı ortadadır. Daha son çatismalar yaşanmadan önce dini ve milliyetçi etki altında olan intifadanın tıkanmaya gideceği Önderliğimiz tarafından belirtilmiş partimiz ve halkımızca da, bu değerlendirme kabul görmüştü. Bu nedenle, şiddet bir çözüm yolu olarak kabul görmemiş, Kürt serhildanının barışçıl karakterde olması hususu üzerinde önemle durulmuştur.

Kürt halkı Newroz etkinliklerinde buna uygun davranmıştır. Eğer egemen güçler şiddetle yaşağı dayatmazlarsa, Kürtler demokratik mücadele içinde barışçıl yöntemlerle sorunlarının çözüme kavuşturulmasını esas almışlardır. Bunun için Mersin olayı önemlidir. Yasak çatışma doğurmamıştır. Egemen güçler Newroz kutlamalarını yasaklayarak, Kürt halkını sınava tabi tutmuşlardır. Kürt halkı bu sınavda, getirilen yasaklamaya uyan bir tutum içine girseydi, tam bir başarısızlıkla karşı karşıya gelirdi. Yasaklamanın, halkın en doğal haklarından vazgeçirme gibi bir sonuç doğurması, sadece Mersin'le sınırlı kalmayarak yasağın genelleşmesine neden olurdu. Kürt halkının hiçbir gerekçe ile bunu kabul etmesi mümkün değildi. Kürt halkı demokratik ilkelere vazgeçmemek koşuluyla, kendi tutumunu belirlemek durumundaydı. Gelişmeler

de bunu doğruladı. 21 Mart günü Mersin'de Kürt halkı egemen güçlerin yasakçı zihniyetine karşı kendisinden beklenen tutumu ortaya koydu. Orada yaşanan şiddette, Kürtler değil "deneme yapmak istiyoruz" diyen devlet yetkilileri sorumludur. Oradaki yetkililerin tutumu, bugün Filistin ve İsrail arasında yaşanan çıkmaza davetiye çıkartmadır. Tehlikelidir, sadece Mersin'de değil Türkiye çapında tehlikeli gelişmelerin önünü açacak nitelikte olmuştur. Kürt halkının tutumu ise, bu yola başvurulması gerektiğini çok net bir şekilde ortaya koyma anlamında barışı sahiplenmedir.

Newroz serhildanı hem nicelik, hem de nitelik bakımından Kürt halkı açısından bir referandum niteliğindedir. İster aktif, ister pasif katılım biçiminde olsun Kürt halkı her yerde tutumunu bu şekilde belirginleştirmiştir. O özgürlüklerinin gerçekleşmesini demokratik çözümde ifadeye kavuşturmuştur. Bu durum, Newroz serhildanını Kürt halkının çözüm doğrultusunu karar ve tutumunu belirleyen bir referandum haline getirmiştir. Başarıyla gerçekleşen bu referandum sadece egemen güçlere değil, hala Kürt sorununun çözümünde farklı arayışlar içinde olan gerici, işbirlikçi ve yıkıcı çevrelere de gereken mesajı vermiştir. Kürt halkı demokratik çözüm yolunda ilerleyeceğini ortaya koyarken, uluslararası güçlere de tutumlarını değiştirme konusunda gereken mesajı vermiş bulunmaktadır.

Tam bir referandum haline getirilen Newroz serhildanı aynı zamanda tüm çevrelerin tutum değiştirerek çözüme yönelmelerinin çağırısı olma özelliğine de sahip olmuştur. Buna rağmen, bazı güçler vurdumduymaz bir tutum içine girerlerken, Türkiye'deki rejim ise gündemi saptırarak olayın etkisini kırmaya çalışmıştır. Newroz'un hemen ardından PKK'nin kongresini yaptığını, ismini "Halkların Özgürlük Partisi" olarak değiştirdiğini ve ulusal kimlikten vazgeçtiği iddiasını ortaya atmıştır. Bu iddialarını yalan haberlere dayandırmakla kalmamış en yetkili ağızlarla demokratik çözümün kabul edilemeyeceği mesajları verilerek imha ve inkar politikalarının devam edeceği mesajlarını vermiştir. Daha bu saptırma çabası bitmeden de ikinci bir hamle yapmış, Kürt Özgürlük Hareketinin öncü yapısında çelişkilerin yaşandığı gündeme konulmuştur. Dayanaktan yoksun bu tür haberlerle gündemin saptırılması için yoğun çabalar gösterilmiştir. Bu çerçevede Kürt Özgürlük Hareketinde yönetici kadroların bazılarının İran'da tutuklandığı ve Türkiye'ye teslim etme girişimlerinin yapıldığı, bunun da iç çelişkilerinden kaynaklandığı tartışması kesin kes Newroz'la yakalanan olumlu havanın dağıtılması amacına yönelik olarak geliştirilmiştir.

Oligarşik sistem Newroz serhildanından doğru sonuçlar çıkartacağına olumlu havayı dağıtma gibi olumsuz bir tutuma yönelmiştir. Doğru tutum demokratik çözümün gereklerini yerine getirmek olmalıydı. Artık, Türkiye Cumhuriyeti ve diğer egemenler şu gerçeği görmelidirler; Kürtler özgürlüklerinden yoksun yaşayamazlar. Yapılması gereken demokratik sistem içerisinde Kürtlerin özgürlüklerini tanıtmaktır. Ülkelerin demokratik birliği içinde sorunların çözümünü gecikmeden geliştirmek, Newroz serhildanından çıkartılması gereken en doğru sonuç olacaktır. Kürt Özgürlük Hareketi demokratik değişim ve dönüşüm sürecini tamamlayarak, Newroz serhildanına en doğru yanıtı verecektir. Özgür birliği esas alan demokratik çözüm bir daha dönülmemek üzere tek alternatif yol haline getirilerek, Newroz serhildanını anlamlandırıcaktır. Egemen güçlerin olumsuzluklarına rağmen değişim ve dönüşüm süreci tamamlanarak 2002 yılı Newroz'un doğru anlamlandırılması yaşanacaktır.

Gündem saptırıcı çabaların, çözümünü engellemesi mümkün değildir. Türkiye ve Kürdistan'ı egemenliğinde bulunduran egemen güçler bir tıkanıklık yaşamaktadırlar. Marjinalleşen bu rejimler değişmek zorundadırlar. Kendi varlıklarını korumanın tek yolu olarak önlerinde kendilerini değişim ve dönüşüme uğratmaları durmaktadır. Aynı gelişme Kürt ulusal hareketi içinde yer alan güçler için de geçerlidir. PKK örneğinde de görüldüğü gibi, Kürt ulusal hareketini oluşturan bütün partiler gruplar ve siyasi çevreler demokratikleştikçe ancak Kürt sorununun çözümünde mesafe alabilirler. "Değişmeyiz" demek çözümsüzlükte diretme anlamına gelmektedir. Güney Kürdistan'da KDP ve YNK'nin ortaya çıkan fırsatları değerlendirememeleri, tam tersine kendilerini çözüme mahkum etmelerinin altında anti-demokratik tutumda diretmeleri yatmaktadır.

Şunu netçe ortaya koymalıyız. Çözüm, demokratikleşme ile gelecektir. Kürt ulusal hareketi eğer çözüme gitmek istiyorsa; bir yandan kendisi demokratikleşmeli, diğer yandan da egemen rejimlerin demokratikleşmeleri için mücadele etmelidir. Çözüm ancak böyle gerçekleşebilir. Newroz serhildanından çıkarılması gereken temel sonuçlar bunlardır.

Ezilen cins kadar sömürülen sınıfların kurtuluşu da demokrasinin zaferinden geçecektir

Filistin-İsrail çatışmasının iki halkın gide-rek intiharına dönüştüğü, Irak'a bir müdahalenin gündemde olduğu koşullar olağanüstü özellikler taşımaktadır. Geline noktada, Ortadoğu'da egemen olan sistemi devam ettirmek mümkün değildir. Artık hiçbir şey eskisi gibi olamaz. Değişime ve dönüşüme uğrama kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu sadece Türkiye için geçerli değil, bütün bölge ülkeleri için geçerlidir. Türkiye kendi sınırları içerisinde yaşayan Kürt halkı ile birlikte demokratikleşirken, Ortadoğu'yu da demokratik bir düzenlemeye tabi tutmada öncülük rolüyle karşı karşıyadır. Türkiye sınırları içerisinde yaşayan Kürt halkı ise, demokratik çözümün bütün Kürdistan'da gelişmesinin öncü rolünü yerine getirmek durumundadır. Bu noktada bakıldığında, hem Ortadoğu'nun demokratikleşmesi hem de her parçada Kürt sorununun çözümünde Türkiye'nin öncü rolü üstlenmesi tarihsel bir gereklilik haline gelmiştir. İşte, Türkiye'nin Kürt halkıyla birlikte bu tarihsel rolünü oynayabilmesi için Newroz serhildanına değer biçmesi gerekmektedir, bunu da gündemi saptırarak yapamaz.

Newroz serhildanı Türkiye Cumhuriyetine ve onun sınırları içerisinde yaşayan tüm toplumsal kesimlere demokratik çözüm yolunu göstermiştir. Bu gerçek görülüp gerekleri yerine getirildiğinde Türkiye kaybetmeyecek, tam tersine Ortadoğu'da etkili hale gelerek kazanacaktır.

Saptırma çabalarını etkisiz kılmak önemlidir. Kürt halkı Newroz serhildanı ile yakaladığı düzeyi koruyup geliştirirse, çözüm yolunda ilerleyebilir. Newroz serhildanını bu açıdan süreklileştirmek hayati öneme sahiptir. Onu tüm emekçilere mal etmenin gereği vardır. 1 Mayıs Dünya Emekçiler Günü bunun için bir fırsattır. 1 Mayıs Emekçiler Günü de demokratik çözümün kitlelere mal olduğu bir gün haline gelmelidir. Newroz serhildanı bu gün vesilesiyle bütün Türkiye toplumuna mal edilerek anlamını güçlendirebilir. Kendisini hem süreklileştirebilir, hem de diğer halklara taşıyabilir.

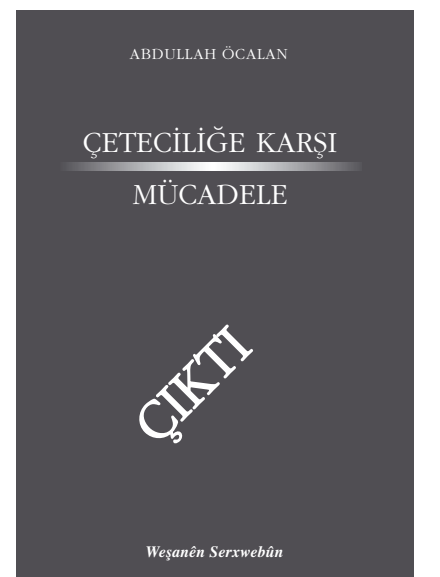
Bir kere şu husus iyice görülmelidir; 1 Mayıs Emekçiler Günü de demokratik mücadele günü olma özelliğine sahiptir. Emekçilerin daha mutlu bir yaşama kavuşmaları, demok-

ratik bir sistemle gerçekleşecektir. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nasıl demokratik bir içerik kazanmışsa, 1 Mayıs Emekçiler Günü de böyle bir anlam kazanmıştır. Ezilen cins kadar, sömürülen sınıfların kurtuluşu de demokrasinin zaferinden geçecektir. Dolayısıyla Türkiye, İran, Irak, Suriye ve diğer Ortadoğu ülkelerinde emekçiler 1 Mayıs'ı demokrasi mücadelesinin yükseltildiği bir gün olarak görmeli, Kürt halkının Newroz'da gerçekleştirdiği serhildanla birleştirerek demok-rasi yolunda mesafe almasını bilmelidirler.

Emekçiler demokrasinin öncülüğünü egemen sınıflara bırakmamalıdır. Bizzat demokrasi mücadelesinin öncülüğünü kendilerinin üstlenmelerinin zamanı gelmiştir. Çünkü, demokrasi herkesten daha çok emekçilerin daha mutlu bir yaşama kavuşmalarını getirecektir. Kürt halkı da 1 Mayıs'a bu temelde yaklaşırken, emekçi kesimlerle ortak mücadele zemini yakalayabilmelidir. 1 Mayıs siyasal serhildanın devamını sağlayan, onu sü-reklileştiren ve güçlendiren bir biçimde karşılandığında doğru ifadeye ve tutuma sahip olunmuş olacaktır.

Belirttiğimiz çerçevede artık her toplumsal kesim için özel önem taşıyan günler artık genelleşmiştir. 8 Mart Emekçi Kadınlar günü olduğu gibi, ezilen ulus ve sömürülen sınıfların sorunlarına çözüm aradığı bir gündür. Newroz Kürt halkının demokratik çözümle özgürlüğünü gerçekleştirme günü olduğu kadar, kadın cinsi ve ezilen sınıfların demokrasi ile sorunlarının çözümünde mücadele günü olma anlamı yüklenmiştir. 1 Mayıs Emekçi sınıflar kadar, ezilen kadın cinsi ve Kürt halkı için de aynı önemde derin bir anlam taşımaktadır.

Demokratik çözümün mücadele günü haline getirilmesi gerekmektedir. 1 Mayıs'ta herkes bu temelde alanlara çıkmalı, siyasal serhildan eylemliliklerini gerçekleştirmelidir. Barış, özgürlük ve eşitliği demokratik sistemde geliştirmenin ortak çabasını ortaya koyduklarında 1 Mayıs'a gerçek anlamı yüklemiş olacaktır. Bu açıdan 2002 Mayıs'ı demokratik güçlerin ortak çabalarını yoğunlaştırıp etkili kıldıkları bir gün haline gelecektir.

KADEK Genel Başkanlık Konseyi üyesi Cemil Bayık'ın PKK VIII. Kongresi'nde yapmış olduğu açılış konuşması

VIII. Kongre demokratik atılımın zirvesidir

Değerli delege yoldaşlar
saygıdeğer dostlar!

Halkımızın yeniden yaratılış tarihini büyük öncü gücü ve Ulusal Önderimiz Başkan Apo'nun şekillendirdiği en kutsal özgürlük silahı olan partimiz PKK'nin 8. Kongresi'ni başlatırken, hepinize saygılar sunuyorum. Halk ve birey olarak varlığımızı borçlu olduğumuz Şehitlerimizi saygı ve minnetle anarken, tüm değerlerimizin bileşkesi olan ve Kürt halkı şahsında yenilmez bir güç yaratan Başkan Apo'yu Kongremizin tüm delegeleri adına en içten sevgi ve bağlılık duygusuyla selamlıyorum.

23 kişinin katılımıyla gerçekleşen Kuruluş Kongremizin üzerinden neredeyse çeyrek yüzyıl geçti. Bu çeyrek yüzyılın içine sayısız kazanımla yüklü koca bir tarih sığdırıldı. Dili ve kimliği bile elinden alınmış ve ulusal tükenişin eşliğine getirilmiş olan Kürt halkı, yaklaşık otuz yılı bulan dış işe dış bir mücadeleyle adeta yeniden yaratıldı. 'Diriliş Devrimi' adını verdiğimiz bu yeniden yaşama doğuş gerçeği, hiçbir hal-kın tarihinde görülmeyen bir olaydı. Çünkü tarihte hiçbir halk, egemen ve sömürücü sınıf temelinde, Kürt halkı kadar düşürülmemişti. Klasik tarzdaki önderliklerle bu halkı, yatırıldığı ölüm döşeğinden kaldırıp yaşama döndürmek ve giderek özgürlüğe tutkuyla bağlı bir halk düzeyine yükseltmek olanaksızdı. Başkan Apo, farklı bir önderlik olarak mucizevi olanı başardı ve PKK gibi katıksız bir özgür yaşam silahıyla gerçekleştirdiği Diriliş Devrimi sayesinde Kürt halkını yeniden var etti.

1990'lı yılların başlarında kesin zafer kazanan Diriliş Devrimimiz yeni bir stratejik sürecin başlatılmasını emretmekteydi. Ancak Önderliğimizin bu doğrultuda attığı adımlar parti yapımız tarafından yeterince anlaşılamadı. Devlette egemen olan çeteciliğin özel savaşı tırmandırması da buna eklenince, savaşta bir tekrarın yaşanması kaçınılmaz hale geldi. Devrimci mücadelenin her alanında sergilenen kahramanca direnişe rağmen yaşanan bu tekrar, mücadelemizi oldukça zorladı ve neredeyse yenilginin eşliğine kadar getirdi. Son olarak Önderliğimizin geliştirdiği 1 Eylül '98 ateşkesi, tümüyle yeni bir stratejik sürecin, demokratik çözüm sürecinin başlatılması anlamına geliyordu. Ancak uluslararası gericilik ve Kürt işbirlikçiliği bu sürece oldukça kapsamlı bir komployla karşılık verdi.

Uluslararası komploğun üzerinden geçen üç yıl gerçekten de olağanüstü bir süreçti; çetin bir sınav süreciydi. Her olağanüstü süreçte olduğu gibi, böyle bir süreçte de yaşama gücüne ve yeteneğine sahip olan ayakta kalacak; bu güç ve yetenekten yoksun olanlar ise çözümlere ve dağılmayı yaşayacaklardı. Partimiz yaşamın en diri güçlerinin temsilcisi olarak böyle bir süreçten bileğinin gücü ve alınının aklıyla çıkmasını bildi.

Bugün açılışını yaptığımız 8. Kongremizle, olağanüstü bir tarih sürecini tamamlıyor ve yeni bir tarihsel gelişme sürecini başlatıyoruz.

Kuşkusuz devrimci mücadelenin kendisi olağanüstü özellikler taşır. Uluslararası komploğun başlamasıyla birlikte, olağanüstü bir olay olan devrimci mücadelenin kendi içinde de olağanüstü bir durum ortaya çıkartı. Adeta süreç içinde süreç iç içe yaşandı. Bu durum, mutlaka başarmamız gereken olağanüstü bir tarihi sınavı bize dayattı. Bir yandan devrimin kazanımlarını korumak, diğer yandan son derece zor olan yeni stratejik ve taktik süreci baş-

latmak gibi bir sınavla karşı karşıya kaldık. Geride bıraktığımız üç yıl bu yönlü çabalarla geçti. Geçiş özelliği taşıyan bu üç yıl içinde yürütülen çok yönlü çalışmalar sonucunda, demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin her bakımdan karar altına alınması ve pratikleştirilmesinin olanakları yaratıldı. Geline nokta da artık karar düzeyini tamamlayıp bir bütün olarak pratikleşmeyi başarmak durumundayız.

Meselenin daha da önemli yanı, büyük kazanımlarla dolu olan 30 yıllık bir stratejik sürecin ardından yeni stratejik süreci başlatmaktır. Kürt halkı gibi ulusal imhaya tabi tutulan bir halk eğer normal toplumsal gelişme sürecini yakalamak istiyorsa, birisini tamamlayan stratejik ve taktik süreçleri yaşamak durumundadır. Temel görevlerin başarıyla sonuçlandırıldığı stratejik bir tek süreçte çakılıp kalmak, bir bakıma toplumsal gelişmeyi tıklatmak anlamına gelir. Nitekim PKK öncesinde Kürt Ulusal Hareketi, gerekli olan taktik süreçleri geliştiremediği için uzun süre kendisini tekrarlamıştır. Bu tekrarın bir sonucu olarak, yenilgi bir kader haline gelmiş, her yenilgi sürecini başka bir yenilgi süreci izlemiştir. Böylece, başarılı olan bir sürecin yeni bir süreçle değiştirilmemesi halinde, elde edilen başarıların yenilgiye uğrama tehlikesi ortaya çıkmıştır. Başarılarla dolu bir sürecin kalıcılaştırılmasının güvencesi, yeni bir sürecin başlatılmasıyla mümkündür. Yani başarılı bir süreçte takılıp kalmadan yeni bir süreci başlatmak, başarının yenilgiye dönüşmesini engellemenin tedbiri olmaktadır. Bunun bir gereği olarak, yeni bir stratejik ve taktik süreci geliştirmemiz hayati önem taşımaktadır.

Diriliş Devriminin son yıllarında kendisini bariz biçimde tekrarlaması, büyük başarılarla geçen mücadelemizin uluslararası komployla birlikte yenilmesi tehlikesini ortaya çıkarmıştı. Olup bitenler karşısında ya yenilgi kabul edilecek ya da değişim ve dönüşüm dediğimiz doğrultuya girerek başarıyı süreklileştirecek yeni bir süreç başlatılacaktır. İster teslimiyet biçiminde ister direnerek olsun, yenilgi kesinlikle kabul edilemezdi. Yeni bir başarı sürecinin geliştirilmesi tek çıkar yoldu. Önderliğimizin 1993'lere kadar uzanan ve uluslararası komployla birlikte bir bütün olarak gündeme koyduğu değişim süreci bunun ifadesi olmuştur. Son üç yıllık süreç içinde yapılan tartışmalarla demokratik kurtuluş süreci şekillendirilmiş; ideolojik, örgütsel ve pratik çerçevesi netleştirilmiştir. Yani yeni sürecin özellikleri belirgin hale getirilmiştir. Son Newroz kutlamalarında görüldüğü gibi, yeni çizgimizin başarı durumu pratikte de sınanmıştır. Böylece artık bu sürecin tamamlanmasının gereği ortaya çıkmıştır.

Siyasal gelişmeler yeni stratejik sürecin bir bütün olarak başlatılması için olgun hale gelmiş bulunmaktadır. ABD'ye karşı düzenlenen 11 Eylül eylemleriyle belirginlik kazanan yeni durum, dünya siyasal sisteminin bir yerde aşılmasını zorunlu hale getirmiştir. 20. yüzyılın gerçekleri içinde şekillenen rejimler, '90'lar sonrası gelişmelerle aşılma noktasına gelmişlerdir. Artık söz konusu rejimlerin yaşama olanakları büyük ölçüde tükenmiştir. 11 Eylül olaylarını bahane ederek kendilerini yaşatma çabaları olsa da, gelişmeler bu rejimlerin aşılmasını dayatmıştır. Geçmişe ait rejimler sorun çözen değil, sorun üreten bir konuma gelmişlerdir.

11 Eylül olayları özü itibarıyla kapitalist sistemin kendi iç çatışmasıdır. Şunu çok iyi biliyoruz ki, Taliban ve El Kaide bu sistemin sosyalist sisteme karşı dayatma-

rıydı. Radikal İslam sosyalist sisteme karşı kapitalist sistemin en sağlam müttefikiydi. Radikal İslam'ın ABD ile çatışır konuma gelmesi, kapitalist sistemin kendi içindeki çatışması ve ayrışması olmaktaydı. Bu durum farklı düzeyde kapitalizmin bütün güçleri için geçerlilik kazanmıştır. Diyebiliriz ki 11 Eylül olayları, kapitalist sistemin iç çelişkileri ve çatışmalarının belirgin bir biçimde yüze vurması ve sistemin mevcut durumuyla aşılma sürecinin başlamış olması anlamına gelmektedir. Bu durum Ortadoğu için de geçerlidir. Mevcut rejimlerin olduğu gibi sürmesinin koşulları büyük ölçüde ortadan kalkmıştır. İster ABD'ye dost, ister düşman olsun, hiçbir rejim mevcut haliyle devam ettiremez durumdadır. Bu rejimler bir biçimde aşılacak zorundadırlar. 20. yüzyılın çelişkileri üzerinde şekillenen bütün rejimlerin aşılması, genel bir zorunluluktur. Bunlardan bazıları savaşla bazıları ise savaşa gereksinim duyulmadan aşılacak durumundadırlar. ABD, en yakın müttefiklerinin bile aşılması zorunluluğuyla karşı karşıya bulunmaktadır. Türkiye örneğinde görüldüğü gibi, mevcut rejimler ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımlarıyla kapitalist sistem için yük haline gelmişlerdir. Kapitalist sistem için, eğer bir müttefiki yük haline gelmişse, çıkarları açısından onun devam ettirilmesinde bu sistem ısrar edemez. İsrar, onun kar ve egemenlik mantığına ters düşer. Eğer bugün kapitalist sistemin önderliği olarak ABD kendisine düşman olan rejimler kadar, dost olan rejimlerin de belli değişiklikler geçirmesini istiyorsa bu, kapitalist sistemin kar ve egemenlik mantığından kaynaklanmaktadır.

Ortadoğu'nun belli başlı ülkelerinde egemen olan rejimlerin aşılmasının zamanı gelmiştir. Çünkü bütün rejimler toplumsal desteklerini yitirmişlerdir. Türkiye gerçeğinde görüldüğü gibi rejimlerin toplumsal desteği en aza inmiştir. Ekonomik, sosyal ve siyasal bunalım en üst noktada seyretilmektedir. Bütün çabalara rağmen bunalım aşılamamakta, tam tersine ağırlaşma eğilimi göstermektedir. Zenginlik kaynakları bol olan ülkeler bile bunalımsız bir yaşama ulaşamamaktadır. Diğer yandan Türkiye, İran, Irak, Suriye, Suudi Arabistan ve öteki bölge ülkelerinde geniş halk yığınları demokratik bir rejimi olanaklı kılacak reformlar istemektedir. Bu istem her ülke toplumunun yüzde seksenini içine almaktadır. Halkın demokrasi istemi karşısında iktidardaki güçler bile, demokratik değişim ve dönüşümü sözle de olsa kabul etmektedirler. Ancak iktidarda olan güçlerin demokrasiyi kabul etmeleri söylemde kalmakta ve bu güçler mevcut olan statükoyu esas almaktadırlar. Demokratik değişim ve dönüşüm adına yaptıkları, rejimin özüne dokunmayan adımlar düzeyindedir. Türkiye'de yapılan anayasal değişikliklerde bu gerçeği netçe görmek mümkündür. TC. anayasasındaki değişiklikler bir türlü pratiğe yansımamaktadır. Kürt sorunu karşısında yoğun iç ve dış dayatmalara rağmen, olumlu diyebileceğimiz bir gelişme rejim tarafından sağlanamamaktadır.

Irak rejiminin gerçekliğine baktığımızda ise, kendi yıkılışını getirecek uluslararası müdahale tehdidi her geçen gün daha fazla yaklaştığı halde, bu rejim ne demokratik değişim, ne de Kürt sorununun çözümünü konusunda bir çabanın içerisinde girme cesareti gösterebiliyor. Benzer bir durum Ortadoğu'nun diğer ülkeleri için de geçerlidir. Filistin-İsrail çatışması, belirttiğimiz tikanıklığın olduğu doruk noktasıdır. Rejimlere egemen olan zihniyet, çözümünü değil çözümsüzlüğü getiriyor. Rejimler ka-

dar ona muhalefet edenler de çözüm üretmemektedirler. Filistin Kurtuluş Hareketinin tutumunda bunu çok netçe görebiliriz. Bu hareket, yakalanan çözüm fırsatını değerlendirememiştir. Geçmiş politikalarını aşamayan muhalefet güçleri de, her ülkede ya tıkatıcı ya da etkisizdirler. Kürdistan'da da, YNK ve KDP'nin politikalarında da, bu etkisizlik ve tıkatıcılık özelliğini çok açıkça görmekteyiz.

Bütün bunlar gösteriyor ki, tıkanan sadece rejimler değildir; geçmişe ait siyasetlerde direten muhalefet güçleri de tıkatıcı bir rol oynamaktadırlar. Eğer bugün toplumsal dayanaklarını yitiren rejimler hala ayaktaysa, bunun en önemli bir nedeni de muhalefet güçlerinin aşılmış strateji ve taktiklerden directmeleridir. Deyim yerindeysem rejimler hem de muhalefetler, tıkanmaya yol açan politikaları sürdürmekte ısrar edip, demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin gelişmesini engellemektedir. Bunun içindir ki, demokratik değişim ve dönüşüm için sadece rejimlerle mücadele yetmez. İster rejim içi ister rejim dışı olsun, muhalefet güçlerinin de politikalarını değiştirmesi için sürekli eleştirel bir konumda olmanın gereği vardır.

Partimiz PKK'nin geçirdiği stratejik ve taktik değişiklikler bu noktada önem kazanmaktadır. Partimizin, demokratik değişim ve dönüşümün önünü açmak için süreci kendisinde başlatması, böyle bir gereklilikten kaynaklanmaktadır. Partimizin başlattığı süreç, belirttiğimiz nedenlerden dolayı hem rejimler hem de muhalefet güçleri açısından bölge çapında öncülük işlevine sahiptir. Kendisinde demokratik değişim ve dönüşüm sürecini gerçekleştiren Özgürlük Hareketimiz, bölge çapında hem rejimleri hem de muhalefet güçlerini demokratik değişim ve dönüşüme yöneltecektir. Biz demokratik değişim ve dönüşümü ne kadar güçlü gerçekleştireceksek, öncülük rolümüzü o kadar etkili kılabiliriz.

Bölge ülkelerinde ağırlaşan bunalım, demokratik değişim ve dönüşümü her geçen gün daha fazla zorunlu kılmaktadır. Türkiye'de veya diğer ülkelerde, mevcut rejimler içinde bulundukları ağırlaşan bunalımlarıyla daha fazla halihazırdaki durumlarını koruyamazlar. Değişim sürecini tamamlayıp daha yoğun pratiğe yönelmemiz durumunda, bu rejimlerin çözülmesi hızlanacaktır. ABD'nin muhtemel Irak müdahalesi, söz konusu rejimleri daha kesin bir biçimde çözülme sürecine sokacaktır. Bundan dolayıdır ki, bölgenin tüm ülkelerinde rejimler müdahaleye sıcak bakmamaktadırlar. Müdahalenin kendilerine felaket getireceğini belirterek onu önlemeye çalışmaktadırlar. Her şeye rağmen süreç gelişmeye devam edecektir. Rejimlerin ayakta kalma çabaları önümüzdeki yıllarda bütünüyle etkisiz kalacak, bölgemiz büyük değişikliklerle karşı karşıya gelecektir.

Böylesi bir süreçte halkımızı statü sahibi yapmak tamamen bizim 8. Kongrede gerçekleştireceğimiz değişikliklere bağlıdır. Değişiklikleri ne kadar yeterli yaparsak, sonuç almamız da o kadar mümkün olacaktır. 2002 Newroz kutlamaları bizim demokratik değişim ve dönüşüm sürecini tamamlamamız için önemli bir kitle desteğinin olduğunu gösteriyor. Gerisi Önderliğimizin AİHM'ne sunduğu Savunmalar temelinde yeni sürecin karar düzeyini Kongremizde tamamlamaktır. Bu açıdan Kongremiz kendisinden bekleneni gerçekleştirmek durumundadır.

Kongremiz bir tarihi süreci tamamlarken, yeni bir tarihi süreci başlatmak gibi büyük bir tarihi rol üstlenmiştir. PKK öncülüğünde yürütülen Diriliş Devrimi tamamlan-

dığı gibi, uluslararası komplo da sonuçsuz bırakılmıştır. Gerek Diriliş Devriminin kazanımları, gerekse komploğun sonuçsuz bırakılması Kürt halkı açısından her bakımdan bir zaferi ifade etmektedir. Bu zafer sürecini tamamlayarak, yeni bir zafer sürecini başlatmanın artık zamanı gelmiştir. Buradan hareketle halkımızın onur kaynağı ve özgürlük iradesi olan partimizin yerini demokratik değişim ve dönüşümün ihtiyaçlarına cevap verecek bir oluşuma bırakması tarihsel bir ihtiyaç haline gelmiştir. Böylesi bir karar partimizin tarihte onurlu bir yer almasını kesinleştirecektir.

Bundan 24 yıl önce PKK adıyla tarihe yeni bir giriş yapan Apocu hareket, o günün koşullarında sağlam ancak fazla gelişmemiş bir öze ve zayıf bir biçime sahipti. PKK'nin özgürlükçü özü henüz pratikte denenenip sinanmamıştı. Biçimsel olarak da bazı gerilikleri vardı. Her yeni doğuşta olduğu gibi bu durum son derece doğaldı. Kuruluşunun üzerinden geçen yaklaşık çeyrek yüzyıl içinde, PKK, geliştirdiği kahramanca direnişle kendi özünü müthiş ölçüde geliştirdi. Kuzey Kürdistan çerçevesini aşip tüm Kürdistan parçalarına yayıldı; her parçadaki Kürt halkıyla birlikte dünyanın her yerinde yaşayan tüm Kürtleri kucakladı. Aynı zamanda dar bir işçi sınıfı partisi olmaktan çıkıp bütün emekçilerin çıkarlarını ve insanlığın özlemlerini temsil eden bir örgütlenmeye dönüştü. Böyle olunca, her ne kadar gelişse de, PKK'nin biçimsel yanı büyük gelişme gösteren özü karşısında zorlayıcı olmaya başladı. Gelişen her devrimci öz, kendisine uygun biçimi bulmak zorundadır. Bunun anlamı, değişim ve dönüşümün sürekli olması gerektiğidir. Apocu hareket, değişim ve dönüşümün sürekliliğine inanan ve bunu gerçekleştirmeye çalışan bir harekettir. Bu hareketin her zaman genç bir hareket, özünde de bir gençlik hareketi olarak kalması, onun bu özelliğine bağlıdır. Ancak, değişim ve dönüşümü sürekli kılan hareketler yeni doğuşları başarabilirler.

Böylece yeni bir doğuş sürecine giriyoruz. PKK'nin tarihsel işlevini tamamlaması, özgürlük mücadelemizde yeni bir doğuşla birlikte geliyor. Kongremiz bu doğuşu Önderliğimizin doğum gününde gerçekleştirecek. Bu da yerine getirmek durumunda olduğumuz temel göreve bir başka anlam yüküyor. Diyebiliriz ki, halkımızın demokratik kurtuluşu her bakımdan daha büyük bir anlam kazanıyor. Dolayısıyla kongremizi bu büyük anlama göre geliştirip başarıya götürmek durumundayız.

Kongremiz için yapılan hazırlıklar küçümsenmeyecek düzeyde gerçekleşmiş bulunmaktadır. Son üç yıldır sürdürdüğümüz tartışmalar, Önderliğin Savunmaları üzerinde yürütülen eğitimlerle son aşamasına varmıştır. Artık gerekli olan, bu tartışmalar üzerinde karar düzeyimizi güçlendirip tamamlamak ve yeni dönem pratiğine kararlıca yürümektir. Önderliğimize, Şehitlerimize, halkımıza ve insanlığa bağlılığın gereği de bunu iletmemektir.

Olağanüstü bir tarihsel görevle yükümlü olduğumuz bu toplantımızın açılışını yaparken, siz Kongre delegelerinin bu tarihi görevi yerine getireceğinize inanıyor, başarılar diliyorum.

- Yaşasın Demokratik Kurtuluş Mücadelemizi!

- Yaşasın geçmişimiz, günümüz ve geleceğimiz olan halkımızın onuru ve özgürlük iradesi PKK!

- Yaşasın 8. Kongremizi!

- Yaşasın Önderimizi

Abdullah Öcalan Yoldaşı!

Ulusal dirilişten demokratik kurtuluş sürecine

APOCU HAREKETİN DÖNÜŞÜM BİLDİRGESİ

GİRİŞ

Kürt halkının mücadelesi statüsüz yaşamayı reddetmektedir

Günümüzde dünya sistemi yeniden şekillenirken, Kürt halkının bu sistem içindeki statüsünün belirlenmesi de bütün yakıcılığıyla gündemleşmiş bulunmaktadır. Geride bıraktığımız yüzyılda Kürt halkını statüsüz bırakan güçler, bu konuda yoğun bir çelişki ve çatışma içine girmişlerdir. 20. yüzyılın başında Kürt halkının inkarı ve imhası üzerinde sağlanan ittifakın sürdürülmesi artık imkansız hale gelmektedir. Kürt halkının mücadelesiyle aşılan bu ittifakı dayatan güçler hala var olsa da, Başkan Apo'nun şahsında Kürt Özgürlük Hareketini bastırmak ve ezmek amacıyla uygulamaya sokulan uluslararası komplonun sonuçsuz kalmasının ardından, birçok güç inkar ve imha politikalarının aşılmasını gerekli görmektedir. En önemlisi de Kürt halkının kendisi ortaya koyduğu mücadelesiyle statüsüz yaşamayı kesinlikle reddetmekte, bu konudaki iradesini yaşamın her alanında beyan etmektedir. PKK'de somutlaştırdığı iradesini herkese dayatan Kürt halkı, yeniden şekillenen dünya sisteminde kimlik sahibi ve özgür bir halk olarak kendisine yer aramaktadır.

Uygarlığın doğuşu için gerekli tüm yaratıcı bilgi ve tekniği geliştiren bir kültürün sahibi olan ve bu anlamda uygarlığın kökeninde yer alan Kürt halkının, üzerinde yaşadığı coğrafyanın jeopolitik önemi nedeniyle sürekli ağır saldırılara maruz kaldığı bilinen bir gerçekliktir. Uygarlığın gelişmesinde oynadığı bu role ve insanlığın ilerlemesindeki tartışılmaz katkılarına rağmen, Kürt halkı her zaman yayılmacı dış güçlerin yeni saldırılarının hedefi haline gelmiştir. Bu nedenle Kürt halkının tarihi işgal, istila ve talanların aralıksız olarak yaşandığı bir tarih olma özelliğine sahiptir. Son derece zengin bir birikime sahip olan Ortadoğu uygarlığının kaynağında Kürt halkı ve onun yarattığı değerler yatmaktadır. Ancak Ortadoğu uygarlığı dışarıdan gelen saldırılar ve bunların yol açtığı kaos ortamında kendisini yeniden üretme yeteneğini giderek kaybederken, uygarlığın merkezi de Avrupa'ya kaymıştır. 16. yüzyıldan bu yana gelişimini sürdüren

Avrupa uygarlığı, benmerkezci bir yaklaşımla Ortadoğu uygarlığını tanımama, onu hor görme ve hatta kötüleme çizgisini esas almıştır.

"Avrupa kendini doğru kurumlaştırdıkça ve dünyaya yayıp egemen kıldıkça, herkese bu realiteyi olduğu gibi kabul etme görevinin düştüğünü hesaplıyordu. Dünyanın diğer yöreleri için bu görüş doğru olabilir. Ama Ortadoğu toplumları için olduğu gibi yürütmesi zordu. Cüceleşmiş de olsalar, uygarlık yaratıcıları halen yerindeydiler. Tümöyle öldürülse bile, her tarafta sinmiş kültürleri kendi özgünlüğünü dayatacak. Bölgeye dalga dalga yüklenen Avrupa istediği hakimiyeti sağlayamayacaktı." (Demokratik Uygarlık Manifestosu'ndan) Kapitalist uygarlığın gelişimi temelinde Avrupa'nın sağladığı üstünlüğe rağmen, Ortadoğu uygarlığı direnişini sürdürecekti. İşte bu mücadelenin en trajik aşaması Birinci Dünya Savaşı yıllarında Kürt halkı üzerinde yaşandı. Direnişleri hep başarısızlığa uğrayan Ortadoğu, Kürtlerin feda edilmesi karşılığında Avrupa ile işbirliğine yöneldi. Lozan Antlaşması'na giden süreçte tarafların Kürtlere dönük olarak ulusal inkar ve imha politikasında mutabık kalmalarının altında bu gerçeklik yatmaktadır. Kendi ulusal çıkarlarından fedakarlık yapma pahasına Türk ulusal kurtuluş hareketiyle ittifak yapan Kürtler halk olarak inkar edilip imha sürecine alınacaklardı. Varılan noktada süreç artık Kürtlerin halk olarak tarihten silinmesi yönünde işlemeye başlayacaktı.

Ya özgür insan ve halk olarak yaşam yoluna girilecek ya da ölünecekti

1970'lere doğru gelindiğinde, tarihin en eski halklarından biri olan Kürt halkının varlığı tartışılır hale gelmişti. Kürtlerin ne kapitalist ve sosyalist sistem içinde ne de bloksuz ülkeler arasında bir yeri vardı. Mevcut dünya sisteminin bu üç ana parçası da Kürtlere yer verme yaklaşımına sahip değildi. Ulusal kurtuluş hareketlerinin çığ gibi gelişip zafer üstüne zafer kazandıkları bir süreçte, Kürtler böylece trajik bir durumu yaşıyorlardı. Yürürlükteki inkar ve imha politikası kritik bir noktada seyreliyordu. Ya bu politika sonuca gidecekti ya da birileri bu sürece dur

diyeceklerdi. Dünya siyasal sisteminin ana güçleri ister dolaylı ister doğrudan ulusal inkar ve imhaya evet dediklerine göre, hayır cevabı, alabildiğine güçsüz düşürülmüş olsa bile, yine de bu halkın öncüsü kendisinden çıkabilirdi. Başkan Apo ve PKK gerçekliği bu noktada devreye girmiş oluyordu.

"PKK olayında, pek farkında olunmasa da ama öz itibarıyla hep bir köşesinde saklı ve sağlam tutulmak istenen bu tür bir insanlık iddiası vardır. PKK'nin Kürt olgusunu da bu iddiasına temel yapması gerçekçi ve yerindeydi. Kürt gerçeği eğer yaratılacaksa, mutlaka kapsamlı yeni insan olarak kendini yenilemekle mümkün olacaktı. Kürt denilen olguda insan, egemen ve sömürücü sınıf temelinde düşürülmenin dip noktasındadır. Bu, daha aşağısının mümkün olmadığı bir duruştur. Kaybetmediği hiçbir şeyi kalmamıştır. Kölelik zincirleri bile -çok almış olduğu için, zincirleri olmadan da eşek gibi yaşayabilir hükmü elinden geri çıkarılmıştır. Eğer bu insanla doğru uğraşılsa, sınıfsal ve cins kirine, pisliklerine bulaşmamış, bulaşsa bile fazla inat etmeden temizlenmeye razı bir insan olma ihtimali en yüksek malzeme konumundaydı.

PKK oluşurken; çağdaş hakim gerçeklerle uygarlığın doğuşuna beşiklik etmiş, ama dipten kurtulamamış bir halk gerçekliğinin tarih boyunca yaşadığı olayları, ilişki ve çelişkileriyle kendi şahsında somutlaştırmak ve çözmek iddiasındaydı... Ama daha yakıcı olan, PKK'nin yaşam süresince ortaya çıkacaktı. Tarih ve çağ, Kürt olgusunda ki bütün özellikleri, amaç ve uygulamalarını, iyi ve kötü niyetlerini, güzel ve çirkin yüzünü, doğru ve yanlışlarını, dürüstlüğü ve komplolarını PKK gerçekliğinde bir kez daha yaşamak zorunda bırakılacaktı. Ya özgür insan ve halk olarak yaşam yoluna girilecek ya da ölünecekti. Başka hiçbir anlayış ve tutum ortadaki leşten beter kirli ve lanetli yaşamı temizleyemeyecekti." (Demokratik Uygarlık Manifestosu'ndan)

Başkan Apo'nun kişiliğinde kendi önderliğine kavuşan PKK, büyük olduğu kadar derin bir insani anlam içeren bu iddianın ruhu, ideolojisi, örgütü ve eylemi oldu. Diriliş Devrimi olarak adlandırdığımız bu süreç, Kürt halkını düşürülmenin en dip noktasından alıp olumlulukların egemen olduğu bir noktaya taşıdı. Kendi içinde çeşitli aşamalar içeren diriliş süreci askeri, siyasal, kültü-

rel ve diplomatik alanlarda yürütülen komple bir mücadeleyle Kürt halkı yeniden yaratıldı. Bağrında ciddi yetersizlikler ve bazı yanlışlıkları taşısa da, PKK tarihi, Kürt halkının saygınlığını yeniden kazanması, güç haline getirilmesi ve yeniden yaratılması tarihidir. PKK'nin mucizevi diriliş devrimiyle yarattığı Kürt halk gerçeği, kendisi için düşünebilen, karar alıp planlayan ve uygulayan halk haline gelme gerçekliğidir.

Başkan Apo'nun önderliğinde mücadelesini geliştiren PKK Kürt halkına düşünce gücü vermiş; neyin reddedileceğinin yanı sıra, neyin kabul edilebileceğinin bilincini bütün topluma mal etmiştir. Bu anlamda PKK Kürt halkı için bir aydınlanma süreci olmuştur. En yaşamsal çıkarlarını bile düşünemeyecek konuma düşürülmüş bir halk için bunun büyük bir kazanım olduğu kesindir. Öte yandan alabildiğine güçsüz düşürülen Kürt kişiliği, yoğun çabalar sonucunda örgütlenme ve eylem yeteneğine kavuşturulmuştur. Ulusal ve toplumsal kişiliğin yeniden oluşturulması temelinde Kürt halkı her bakımdan kendi çıkarlarını savunabilecek güce sahip bir halk düzeyine yükseltilmiştir. Bu da tarihsel değerlerde olan büyük bir kazanımdır. PKK'nin yarattığı kazanımlar elbette bunlarla sınırlı değildir. Halk olarak parçalanma ve dağılma hem düşüncede hem de eylemde aşılmıştır. Nerede yaşarsa yaşasın, ruhta, düşüncede ve eylemde Kürt insanının birliği yaratılmıştır. Çürümüş ve tıkanmış toplumsal yapıyı düzenleyip harekete geçiren diriliş devrimi, sosyal değişimi toplumun tüm kesimlerini içine alacak temelde hızlandırmıştır. Neolitik devrimle uygarlık için gerekli birikimi yaratan kadına toplumsal etkinlik kazandırılmış ve böylece Kürt halkının çağdaş gelişmesi yenilmez kılınmıştır. Kadının özgürleşmesi bütün toplumsal kesimlere yaratma ve gelişme gücü vermiştir. PKK'nin mücadelesiyle ortaya çıkardığı bu sonuçlar herkesin kendi tutumunu yeniden gözden geçirmesine yol açmış; çağdaş uygarlığın merkezi konumunda olan Avrupa'nın yanı sıra, Ortadoğu'nun da tutumunu gözden geçirmesine sağlamıştır. Unutulan Kürt olgusu ve sorunu, dünya ve bölge güçlerini her an uğraştıran bir sorun olarak gündemdeki yerini almıştır. Denilebilir ki, Kürt sorununun çözümünün olmazsa olmaz kabilinden ilgili bütün güçlerin gündemine oturtmuştur.

Uluslararası komplo bütün bu gelişmelerin önünü kesme, dağıtma ve eskiyi yeniden egemen hale getirme hareketi olarak geliştirilmiştir. Diriliş Devriminin önderliği konumunda olan Başkan Apo'nun esir alınmasıyla varılmak istenen nokta, ulusal inkar ve imhanın kesintileştirilmesi olmuştur. Bunun sonucunda PKK yönetimi, kadrosu ve dayandığı halk gerçekliği başarılması güç bir sınavla karşı karşıya getirilmiştir. Geride bıraktığımız üç yıllık komplo sürecinde, yönetim ve kadro yapısıyla PKK ve dayandığı halk gerçekliği bu sınavı esas olarak başarıyla vermiştir. Bu süreçte sergilenen büyük direnişle Diriliş Devriminin kazanımlarının yok edilmesi önlendiği gibi daha da güçlendirilmiş, böylelikle elde edilen kazanımların kalıcı oldukları kanıtlanmıştır. Bu anlamda yenilgi Kürt halkının kaderi olmaktan çıkarılmış, zafer çizgisinde yürüme kararlılığı pekiştirilmiştir. Buradan hareketle Başkan Apo'nun şahsında somutlaşan PKK gerçekliğinin yenilmez olduğu açığa çıkmıştır.

PKK'nin geliştirdiği Diriliş Devrimi Kürt halkını çağa taşımış; onu yenilmez kılarak demokratik kurtuluşun bütün koşullarını hazırlarken, muzafer bir süreci de tamamlamış olmaktadır. Bu temelde gerçekleşen zafer, PKK'nin tarihsel misyonunu tamamladığının ilan edilmesi anlamına gelmektedir.

1- Ulusal imhanın reddi ve Diriliş Hareketinin doğuşu

Doğuşundan günümüze gelinceye dek, Türkiye'de olduğu kadar Ortadoğu'da ve Batı dünyasında da en fazla tartışılan ve oldukça farklı değerlendirmelere tabi tutulan PKK Hareketi, esas olarak ulusal imhaya karşı bir Diriliş Hareketi olarak tarih sahnesine çıktı. PKK, yok olmanın eşğine getirilmiş olan Kürt halkını çağdaş temellerde yeniden yaratarak özgürlüğe taşımayı amaç edindi. Bu amacının tartışılmaz insani içeriğine ve üstlendiği olumlu role rağmen, daha doğuş günlerinde iktidarda ve muhalefette olan sağ ve sol, dinsel ve laik tüm güçlerin çok yönlü saldırılarıyla karşılaştı. Kürt halkı bu çıkışa büyük değer biçerek ona sahip çıkarken, siyaset dünyasında yer alan güçler kendisiyle çatışma yolunu seçtiler. Dünyanın değişik alanlarında ezilen halkların çığ gibi gelişen ve öteki halklardan büyük destek gören ulusal kurtuluş mü-

"Ortadoğu uygarlığı dışarıdan gelen saldırılar ve bunların yol açtığı kaos ortamında kendisini yeniden üretme yeteneğini giderek kaybederken, uygarlığın merkezi de Avrupa'ya kaymıştır. 16. yüzyıldan bu yana gelişimini sürdüren Avrupa uygarlığı, benmerkezci bir yaklaşımla Ortadoğu uygarlığını tanımama, onu hor görme ve hatta kötüleme çizgisini esas almıştır."

"Tarih ve çağ, Kürt olgusundaki bütün özellikleri, amaç ve uygulamalarını, iyi ve kötü niyetlerini, güzel ve çirkin yüzünü, doğru ve yanlışlarını, dürüstlüğü ve komplolarını PKK gerçekliğinde bir kez daha yaşamak zorunda bırakılacaktı. Ya özgür insan ve halk olarak yaşam yoluna girilecek ya da ölünecekti. Başka hiçbir anlayış ve tutum ortadaki leşten beter kirli ve lanetli yaşamı temizleyemeyecekti."

“Ezilip de özgürlük şansını denememek, insanlığa ihanetle bir tutulmaktadır. Ama ezilip bastırılan gerçeklik eğer Kürt olgusuysa, kumlu saha gibi hep desteksiz kalmak da doğası gereğidir. Tarih boyunca denenmedik bir komplo, ihanet ve işbirlikçilik kalmamış gibidir. Birkaç gencin özgürlük sloganı ne kadar kurtarıcı olabilecekti? Her taşın altında bir yılan ve akrep vardı.”

cadelelerinin zafere gittiği koşullarda, Kürt halkının diriliş ve özgürlük iddiası olan PKK ise, destek bulmak bir yana, sürekli mahkum edilmek istendi.

“PKK açısından 1970-78 yıllarını kapsayan bu süreç, kendindeki son insanlık kırın-tılarına dayanarak, ‘Ben de varım’ iddiasıyla çağdaş ilericiiliğin ilkelerini kendi toplum varlığına uygulama niyetini ifade eder. Dönemin Türkiye’sinde emekçiler adına hareket eden gözüpük kişilikler ve örgütlenmelerinden etkilenilmektedir. İlkel-milliyetçi Kürt id-diaları da bu ortamda duyulmaktadır. Bu yıl-lar dünya çapında halkların özgürlük müca-delelerinin doruğa çıktığı dönemdir. Ezilip de özgürlük şansını denememek, insanlığa ihanetle bir tutulmaktadır. Ama ezilip bastırılan gerçeklik eğer Kürt olgusuysa, kumlu saha gibi hep desteksiz kalmak da doğası gereğidir. Tarih boyunca denenmedik bir komplo, ihanet ve işbirlikçilik kalmamış gibidir. Birkaç gencin özgürlük sloganı ne kadar kurtarıcı olabilecekti? Özgürlük konusunda dünyanın en iddiasız toplumu durumuna düşürülmüş, daha da kötüsü örneğine en-der rastlanılan komplocu bir işbirlikçi sınıf her köşe başına görevli olarak oturtulmuş durumdadır. Her taşın altında bir yılan ve akrep vardır. Buna rağmen, adeta çağdaş bir Mesih İsa hareketine girililmekten çekinilmiyecekti. Benzerlik gerçekten çarpıcıdır. İsa döneminin Esseniler Hareketiyle Emek-çiler Hareketi yakın özellikler taşımaktadır. Vaftizci Yahya ile sosyalist propagandacılar da çok benzerdir. İşin daha da ilginç yanı, PKK’nin oluşumunun da başlangıç grubu on iki kişi civarındadır. Muhtemelen safların-da bir ya da iki muhbiri de vardır.” (Demokratik Uygurlık Manifestosu’ndan)

Başkan Apo Kürt halkının yeniden dirilişi için harcanan olağanüstü çabanın yoğunlaşmış ifadesi oldu

PKK’nin doğuş yıllarında, Kürt halkı-nın biricik yaşam seçeneği ola-rak ortaya çıkan bu gelişmeye olumlu karşı-lık vermemesi halinde, yok oluş seçeneğinin sonuç vermesi kaçınılmaz olacaktı. Dört parçaya bölünen Kürt halkı, aslında her par-çada böylesi tehlikeli bir sürece sokulmuştu. Türk egemenlik sisteminin formüle edip uy-gulamaya geçirdiği inkar ve imha siyaseti kesin sonuç verme noktasına gelmişti. Ege-men güçler Kürt olgusu ve sorununun artık tümüyle gündemden düştüğüne inanıyorlar-dı. İnkâr ve imha siyasetini başarıyla uygula-dıklarından emin olan bu güçlere göre, artık isyanlar dönemi kapanmıştı ve Kürt sorunu bir daha baş ağrıtan bir sorun olarak karşıla-rına dikilmeyecekti. Bazı nüans farklılıkları-na karşılık, Kürdistan’ın diğer parçalarında da benzer bir süreç işlemekteydi. Egemen siyasal iktidarlar Kürt halkını yok etme siya-setini uygularken her türlü yöntemi dene-mekten çekinmiyorlar, bağlayıcı hiçbir ilke ve kural tanımıyorlardı. Dünya çapında geli-

şen ulusal kurtuluş hareketlerine destek ve-ren sosyalist güçler bile Kürt halkının imha sürecine alınmasını doğal karşılıyorlardı. Öte yandan Kürt halkı adına hareket ettikle-ri iddiasıyla ortaya çıkan bazı gruplar ve par-tilerin çabaları da ulusal imhayı durdurmak-tan çok uzaktı. Bunların ideolojik, siyasal ve eylemsel çizgileri imhayı durdurmaya yet-meddiği gibi, çoğu zaman imhanın sonuç al-masına katkıda bulunuyordu. Son olarak Güney Kürdistan’da gelişen direnişin yenil-giye uğramasının yarattığı olumsuz etkiler bunun en açık kanıtıydı.

Uluslararası alanda da Kürt olgusu ve sorununa yaklaşım biçimi, Kürtleri ege-menlik altında tutan devletlerin yaklaşı-mından pek farklı değildi. Ezilen halkların özgürlük mücadelelerinin başarıya ulaştığı koşullarda bile, dünya sisteminin Kürt ger-çeğine karşı takındığı tutum, inkar ve imha siyasetine onay verme yönündeydi. Em-peryalist kapitalist sistem inkar ve imha si-yasetine onay verip kesin sonuç almasını isterken, sosyalist sistem objektif olarak müttefik konumda bulunmasına rağmen Kürt Özgürlük Hareketini genelde izlediği ulusal kurtuluş hareketlerini destekleme politikasının dışında tutuyordu. Sosyalist sisteme daha yakın duran ve çoğunlukla ulusal kurtuluş savaşı vererek kurulmuş devletlerin oluşturduğu Bloksuzlar hareke-tinin de Kürt sorununa ilişkin olumlu bir po-litikası yoktu. Kısacası mevcut dünya sis-teminin Kürt olgusu ve sorunu karşısında-ki tutumu, özü itibarıyla inkar ve imha siya-setine onay verme biçiminde somutlaş-maktaydı. Böyle bir durumda ulusal imha-yı reddedip diriliş ve özgürlük iddiasını ya-şamsal kılmanın yolu, Kürt halkının kendi-sinden geçiyordu. Kürt halkının mensup olduğu İslam dünyasının bile imhaya onay verdiği koşullarda yapılacak tek şey, bu halkın yaşama gücünü ortaya çıkarmak ve onu yaşama hakkına sahip çıkmaya yönel-terek imha siyasetine karşı bir mücadeleye sevk etmektir. Bu da bir Diriliş Devrimi ile mümkün olabilirdi. Dolayısıyla, PKK em-peryalizme ve gericiliğe karşı sosyalist bir mücadele hareketi olarak doğup geliştirdi.

Başkan Apo etrafında birleşen ve Kürt halkına dayatılan yok oluşa karşı çıkan bir grup genç böyle tarihsel bir çıkış yapmak üzere harekete geçtiğinde, özgür bir yaşa-ma bağlılık, dirilişin gereğine inanma ve kendi öz çabaları dışında, dayanacakları bir güçten yoksundular. İç ve dış koşulların tü-müyle aleyhte seyrettiği ve yaşam emarele-rinin çok zayıf olduğu böyle bir ortamda, Başkan Apo Kürt halkının yeniden dirilişi için harcanan olağanüstü çabanın yoğunlaşmış ifadesi oldu. Büyük zorluklar ve imkansızlık-lar ortamında böylesi bir tarihsel eylemi baş-latan Başkan Apo, sınırlı sayıdaki yoldaşıyla birlikte ulusal dirilişin ruhunu, ideolojisini, siyasetini ve eylemini geliştirdi. Ulusal diriliş ve özgürlük düşüncesinin ilk tohumları Kürt toprağına düşer düşmez saldırlar da gün-deme geldi. Diriliş Hareketini başlatan gru-bun en etkili üyelerinden olan ve Başkan

Apo’nun yardımcısı konumundaki Haki KA-RER, 18 Mayıs 1977 tarihinde bir komplo-la katledildi. “İsa’nın çarmıha gerilmesi nasıl havarileri daha inançlı ve her tarafa yayıla-rak çoğalmaya zorladıysa, Haki KARER’in öldürülmesi de benzer sonuca yol açtı. Da-ha azimli olmak ve her tarafa yayılarak ço-ğalmak, şehidin anısına bağlılığı baş ölçü-tü oldu. Komploların dağıtıcı özelliği bulun-makla birlikte, radikalleşmeye etkisi de kü-çümsenemez ve çoğunluktadır. PKK olayın-da ilk komplo; iddia, ciddiyet ve büyüme ko-nusunda tarihi rol oynamıştır.”(4)

Truva atı rolünü oynayan işbirlikçilik özel savaşla planlı bir şekilde devreye sokuldu

Haki KARER’in katledilmesi olayı, Diriliş Hareketinin gelişimi açısından bir dö-nüm noktası oldu. En seçkin bir üyelerini şe-hit veren grup, bu şehadetin etkisiyle Diriliş Hareketini geliştirme kararlılığını daha da yükselterek, siyasal ve eylemsel çalışmala-rını bir sisteme kavuşturma yönelimi içine girdi. Bu olayla birlikte devrimci hareketin kiteselleşme süreci de başladı. Egemen sistemin ve işbirlikçiliğin bu gelişmeye verdi-ği karşılık ise, Haki KARER’in şehadetinin birinci yıldönümünde Halil ÇAVGUN’un kat-ledilmesiyle başlayan ağır saldırları dayat-mak oldu. Bu saldırı ve katliamın esas ama-cı, Kürt dirilişinin henüz taze olan filizlerini kesmek ve büyümesine fırsat tanımadan Diriliş Hareketinin varlığına son vermektir. Hilvan’da başlatılan bu saldırıyla birlikte, iç-teki Truva atı rolünü oynayan Kürt işbirlikçi-liği de devreye sokulmuş oluyordu. Hil-van’da gelişme gösteren hareketin öteki alanlara yayılmadan dağıtılıp yok edilmesi hedeflenmekteydi.

Bütün bu saldırlar Türk egemenlik siste-minin Kürt ulusal varlığına tahammül ede-medliğini ve Kürt gerçeğini yaşatmayı amaç-layan her türlü gelişmeye en ağır şiddetle karşılık vereceğini göstermekteydi. Dolayı-sıyla, Diriliş Hareketi eğer varlığını sürdür-mek istiyorsa, kendisine dayatılan bu şidde-te şiddetle karşılık vermek zorundaydı. Apo-cu Hareketin 27 Kasım 1978 tarihinde PKK’nin resmi kuruluşunu gerçekleştirmesi-nin üzerinden daha bir ay bile geçmeden düzenlenen Maraş Katliamı, egemen güçle-rin Kürt gerçeğini yaşatmayı amaçlayan en küçük bir gelişmeye tahammül edemeyece-ğini ve şiddetle ezmeye çalışacağını kanıtlı-yordu. Nitekim, faşist paramiliter güçler eliy-le düzenlenen Maraş Katliamını gerekçe gösteren devlet, Apocu hareketin geliştirdiği bütün alanlarda sıkıyönetim ilan etti. Bu açı-dan Ulusal diriliş ve özgürlük hareketinin devrimci şiddeti temel mücadele yöntemi olarak benimsemesi bir tercih değil, bütün bu koşulların kaçınılmaz sonucuydu. Mev-cut egemenlik sisteminin kullandığı şiddet karşısında varlığını korumak için bile kendi-ni şiddetle savunma dışında bir yol yoktu. Dünya çapında gelişen ulusal kurtuluş hare-

ketlerinin halk savaşıyla zafere gitmeleri de devrimci şiddete başvurmayı teşvik eden başka bir etmen durumundaydı.

Böylesi koşullarda bünyesine şiddeti katmak zorunda kalan Diriliş Hareketi, kı-sa sürede hızla kiteselleşmeye başladı. Devletin ve işbirlikçi Kürt gericiiliğinin yanı sıra, sosyal-şoven Türk solu ile Kürt milli-yetçiliğinin yoğunlaşan saldırılarına karşı geliştirilen direniş içinde, mücadele gide-rek gelişip halk kitlelerine yayıldı. Özellikle yoksul köylülük kitlesele olarak mücadele saflarına akmaya başladı ve diriliş iddiası güç kazandı. Apocu Hareket bu koşullarda Şahin Dönmez’in şahsında iç ihanet olgu-suyla karşılaştı. Çok yönlü olarak tırman-dırılan saldırlar altında halkın büyük des-teğini kazanan Apocu Hareket büyümesini sürdürdü. Mazlum DOĞAN, Mehmet Hay-ri DURMUŞ ve Kemal PİR gibi kurucu kadroların yanı sıra daha birçok kadronun tutuklanmasının eşlik ettiği yoğunlaşan baskıların ortaya çıkardığı sorunlara ra-ğmen, Diriliş Hareketi doğuşunu başarıyla gerçekleştirdi.

İşbirlikçi feodal Bucak çetesine karşı geliştirilen ve Salih KANDAL’ın şehadeti-ne yol açan eylemle PKK’nin resmen kuruluşu öncesinde ve sonrasında yaşanan gelişmeler, Kürt halkına dayatılan ulusal imhanın reddedilmesi, Diriliş ve özgürlük hareketinin doğuşu anlamına geliyordu. Türk Devleti’nin egemenlik sahası içinde ortaya çıkan bu gelişme, Kürdistan’ın öte-ki parçalarında ve yurt dışında yaşayan Kürt halkı için de yeni bir sürecin başladı-ğını ifade ediyordu. Diriliş mücadelesi önüne çıkarılan bütün zorlukları ve engel-leri aşarak Kürt halkını yeniden yaratacak-tı. İnkâr ve imha uygulamalarının yarattığı olumsuzluklar giderilecek; halkın bilinçle-nip aydınlanması, yaşamsal çıkarlarını sa-vunabilecek güce ulaşması, Kürt sorunu-nu insanlığın gündemine taşıması ve çağ-daşlaşması Diriliş Devriminin görevleri olarak öne çıkıp netleşecek; bu görevleri yerine getirmek için uzun bir mücadeleye hazırlanma gereği netlik kazanacaktı.

Bu görevlerin gerçekleştirilmesi doğrutusunda bir gelişmenin yaşanmasını önle-mek ve imha sürecini kesintiye uğratma-dan sürdürmek isteyen Türk ordusu, 12 Eylül 1980 darbesiyle iktidara el koydu. Buna karşılık Diriliş Hareketi ortaya çıkan bu yeni koşullarda varlığını koruyup geliş-mesini sürdürmek için hazırlık yapmak amacıyla geri çekilme sürecine girdi. Diri-liş Devriminin başlatılması Kürt halkı açı-sından tarihsel bir öneme sahipti. Ancak bundan daha önemli olan, başlatılan bu tarihsel gelişmeyi kesintiye uğratmadan sürdürmeyi başarabilmektir. Atılan tarihsel adım ancak mücadelenin süreklilik kazan-ması halinde bir anlam ifade edebilirdi. Tersî durumda yenilgi ve yıkımla sonuçla-nan daha önceki isyanların kaderini pay-laşmak kaçınılmaz olacaktı. Bu yüzden, PKK ve Kürt halkı tarihsel bir sınavla karşı karşıya gelmişti. Ya bu sınav kazanılıp di-

rilış kesinleştirilecek, ya da ulusal yok olu-şun yolu ardına kadar açılıp sonuç alması-nın koşulları hazırlanacaktı.

2- Ulusal diriliş sürecinde silahlı mücadele

Apocu Hareketin doğuşu ve attığı par-tileşme adımıyla birlikte, Kürdistan’da ulu-sal diriliş mücadelesinin başlangıcı yapılmıştı. Oligarşik rejimin, işbirlikçi gericiiliğin, sosyal şoven solun ve ilkel milliyetçiliğin bütün saldırılarına rağmen, Kürt halkı ulu-sal dirilişe yöneltmişti. Bu doğrultuda üst-lenilmesi gereken öncü rol, ideolojik çer-çeve, örgüt ve eylem çizgisi belirlenerek halkın önemli bir kesimine mal edilmiş; iş-çi, köylü ve aydın-gençlik ittifakı yaratılmıştı. Ancak dayanılacak bir örgüt tecrü-besinin bulunmaması, eğitimsizlik ve tec-rübe yetersizliği nedeniyle diriliş mücade-lesinin ileriye götürülmesinde ciddi bir zor-lanma yaşanmaktaydı ve Başkan Apo bu zorlanmayı aşmak için yoğun çaba harcı-yordu. Parti Önderliği ülkede ve yurt dışın-daki çalışmalarıyla ortaya çıkan örgütsel krize son vermeye ve öncülük sorununu çözüme kavuşturmaya çalışırken, Türk or-dusu 12 Eylül 1980’de yaptığı bir darbeyle yönetime el koydu.

Darbe öncesinde Kürt ulusal hareketi hızlı bir gelişme sürecine girmiş, Kürt gerçeğinin dirilişe yakın olduğu ve öz-gürleşme yoluna girebileceği açığa çıkmıştı. Parçalanmışlığı ve sosyal şoven yapısıyla oldukça ciddi zaafı ve zayıf-lıkları yaşasa da, Türk solu da belli bir yükseliş eğilimi kaydetmekteydi. Hem Kürt ulusal direniş hareketinin gelişimi, hem de Türk solunun artan etkinliği oli-garşik rejimi alabildiğine zorluyordu. Kür-distan’daki direnişin Türkiye’deki emekçi halk hareketiyle birleşmesi olasılığı rejimi oldukça ürkütüyordu. Ülkede ekonomik, sosyal ve siyasal alanda yaşanan yoğun kriz, rejimi kendisini sürdürme sorunuyla karşı karşıya getirmişti. Bu dönemin ko-şulları devrimci muhalefetin hızla toparla-nıp rejimi aşmasını dayatırken, mevcut rejim de buna fırsat vermemek için bir as-keri darbe hazırlığı içinde bulunuyordu. Maraş Katliamıyla duyulan askeri darbe-nin ayak sesleri, 12 Eylül 1980’de ordu-nun yönetime el koymasını sağlayan bir darbeyle noktalanacaktı.

Devlet yönetimini eline alan ordu, Diri-liş Hareketinin şahsında Kürt halkına kar-şı adeta tek taraflı bir savaş ilan edip sal-dırıya geçti. Kürdistan’da ordunun ope-rasyonlarına sahne olmayan hiçbir yer bırakılmadı. Köy ve kasaba baskınlarıyla on binlerce insan gözaltına alınıp işken-celerden geçirildi. Aynı şekilde Türk solu da benzer imhacı saldırılara hedef oldu. Türkiye’nin devrimci-demokratik güçlerini etkisiz kılmak için ağır baskılar uygulan-dı. Resmi düzen partileri bile rejime yete-rince sahip çıkıp yaşatmaya çalışmadık-ları gerekçesiyle kapatılırken, rejimden yana olan çeşitli güçler aynı gerekçeyle değişik uygulamalara tabii tutuldular. 12 Eylül askeri yönetimi, mevcut rejimi yaşa-tıp sürdürmenin çıkar yolu olarak, top-lumsal muhalefetin her biçimini güçten düşürmeyi öngörüyordu. Bu temelde geliştiren faşist uygulamalar sonucunda düzen dışı ve düzen içi muhalefet bastırılırken, toplumun iradesiz kılınması da re-jimi yaşatmanın diğer bir boyutu olarak gerçekleştirilmeye çalışıldı.

12 Eylül askeri yönetimi geliştirdiği top-yekün saldırıyla örgütsüz ve parçalanmış durumdaki Türkiye devrimci demokratik hareketini kısa sürede ezip muhalefeti etkisizleştirmekte fazla zorlanmadı. Bu açı-dan askeri yönetim tüm gücüyle en büyük tehdit unsuru olarak gördüğü Kürt diriliş hareketine yüklendi. Darbenin yapıldığı ta-rihten gerilla savaşının başladığı 15 Ağus-tos 1984 tarihine gelinceye kadar geçen sürede iddiasını koruyup direnişini sürdü-ren tek güç PKK oldu. Karşı-devrimin top-yekün saldırıya geçtiği böyle bir dönemde, ancak öncü çekirdeğini korumasını bilen bir güç devrimci direnişi yeniden yükselt-mek için gerekli hazırlıkları yapabilir ve fa-şizmin amaçlarına ulaşmasını önleyebilir-di. PKK geliştirilen ağır saldırı koşullarında

bunu başaran tek güç olarak kaldı. Muaz-zam öngörüsüyle darbeyi önceden kesti-ren Başkan Apo'nun yurt dışına çıkması, Diriliş Hareketi için yeni bir soluk borusu yaratma olanağı sunduğu gibi, 12 Eylül rejiminin de başarısızlığını hazırladı.

PKK Önderliğine ulaşamayan faşist 12 Eylül rejimi, adeta intikam alırcasına zin-danlara doldurduğu devrimci tutsakların üzerine çullandı. Her cezaevini bir toplama kampına dönüştürdü. Başta PKK'nin önder kadroları olmak üzere tüm Kürt tu-tuklulara 'Pişmanlık Yasası'nı dayattı. Zindanlardaki PKK kadroları ve taraftarla-rı, "Teslimiyet ihanete, direniş zafere gö-türür" şiarına bağlı kalarak, benzerine az rastlanır bir zulüm ve zorbalığa karşı kah-ramanca direndiler. Ulusal ve siyasal kişi-liliklerine yönelen vahşi saldırıları yaşamları pahasına boşa çıkardılar. Mazlum DO-ĞAN, Ferhat KURTAY, Kemal PİR, Meh-met Hayri DURMUŞ ve Akif YILMAZ gibi önder kadroların da aralarında bulunduğu çok sayıda PKK militanı ölümden yaşamı yaratarak, Kürt halkının diriliş ve özgürlük mücadelesinin zafere ulaşacağını kanıtla-dılar. 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Di-renişi, sadece 12 Eylül rejiminin cezaevle-ri politikasını başarısızlığa mahkum et-mekle kalmadı aynı zamanda direnişin yeniden yükseltilmesi için de reddedilmez bir çağrı olarak PKK kadrolarında ve Kürt halkında olumlu karşılık buldu. Görülme-miş baskı ve işkencelere rağmen, geri çe-kilme süreci boyunca cezaevi direnişi Kürt ulusal dirilişinin beyni ve yüreği olma işle-vini başarıyla yerine getirdi.

Bu süreçte Başkan Apo'nun yol göste-riciliğindeki PKK kadroları, askeri darbeyle hızlandırılan bastırma ve imha girişimleri-ne karşı mücadelenin yeniden yükseltil-mesi için hazırlık yapılmaktaydı. Ortado-ğu'nun en sıcak mücadele sahasında ve Filistin Devriminin saflarında yapılan bu hazırlıklar, en basit olanakları değerlendi-rerek ve büyük zorluklara göğüs gererek tamamlanmaya çalışıldı. Mültecileşme eğilimini etkisizleştirmek, hayal kırıklığını ve moral bozukluğunu gidermek ve dağı-nıklığı sona erdirmek için muazzam bir ça-ba harcayan Başkan Apo, PKK'yi bu sü-reçte toparlanmış ve direnişi yeniden yük-seltmeye hazır bir düzeye getirdi. 12 Eylül rejiminin her türlü muhalefeti bastırıp, Türk solu ile Kürt reformist milliyetçiliğini etkisiz hale getirdiği, bu güçlerden geriye kalanla-rın mültecileştiği ve tasfiye olma yolunda hızla ilerlediği olumsuz bir ortamda, PKK direniş çizgisinde sonuna kadar ısrar etti. Böylece Apocu Hareket, zindanlarda ve yurt dışında ortaya koyduğu soylu direniş pratiğiyle 12 Eylül rejiminin halklarımızın onurunu çiğnemesine izin vermemiş oldu.

Paramiliter saldırı ve katlimlar silahlı mücadeleyi dayatıyordu

Toplumu korkunç bir cenderenin içine almış olan askeri rejim, bu koşullarda hiçbir toplumsal etkinliğe fırsat tanımıyor-

du. Türkiye'de ve Kürdistan'da sıradan bir toplumsal muhalefet bile karşısında devlet terörünü buluyor, dirilen Kürt gerçeği yeni-den mezara gömülmek isteniyordu. Öyle ki, 12 Eylül rejimi kendisine hizmet etmek isteyen güçlerin siyasal çalışma yapmalarına bile tahammülsüz davranıyordu. Böy-le bir ortamda Kürt halkının en temel insa-ni hakları için bile herhangi bir girişimde bulunmasının olanağı yoktu. En basit bir hak arayışının bile devlet terörüyle bastırıldığı bir ortamda, rejimin tabu saydığı Kürt sorununa silahlı mücadele dışında bir yöntemle çözüm aramak mümkün değildi. Böyle bir durumda PKK, ya Ulusal diriliş mücadelesinden vazgeçecek ya da bu mücadelede silaha başvurmayı göze ala-caktı. Hak aramanın bütün yollarının ka-palı olduğu ve varolmak için silahlı direnişin tek seçenek olarak sunulduğu böyle bir ortamda, silahlı mücadelenin başlatılması kendisini bir zorunluluk olarak dayatmak-taydı. Nitekim 15 Ağustos 1984'te başla-yan silahlı direniş böyle bir zorunluluğun kaçınılmaz sonucu olarak devreye girdi.

Tarihsel 15 Ağustos Atılımı, Kürt halkı-nın diriliş mücadelesinin yeni bir aşama-sıydı. Kürt halkı üzerinde yıllardır uygulan-makta olan inkar ve imha siyaseti silahlı mücadeleye dayanarak aşılacaktı. Kürt halkının diriliş ve özgürlük umutları, bu mücadele sayesinde diri tutulacaktı. Kürt halkı adına yürütülen siyasal, kültürel, dip-lomatik vb. çalışmalar bu mücadelenin ko-ruması altında gelişme gösterecekti. Kürt sorununun çözümünde şiddete başvuru-makla hiçbir yere varılamayacağı, ancak böyle bir mücadeleyle kanıtlanabilecekti. Kürt halkı böyle bir direniş temelinde aşı-retçi-feodal parçalanmışlığı aşacak, Diriliş Devriminin başarısının kendi iç birliğini sağlamaktan geçtiğini anlayacaktı. Kısa-cası gerilla savaşı, Kürt halkının yaşama yeteneğine sahip olup olmadığını göste-ren zorlu bir sınav rolünü oynayacaktı.

Geçmişteki birçok Kürt isyanında baş-vurduğu "köy koruculuğu" örgütlenmesiyle gerici feodal güçleri de yanına alan devlet, gerilla savaşının başlatıldığı gibi ezilip biti-rilmesi için büyük bir saldırıya geçti. Uygula-nan ulusal inkar ve imha siyasetinin ba-şarısı ancak gerillanın yenilgiye uğratılma-sıyla mümkün olacaktı. Kürt halkının yaşa-dığı Diriliş Devriminin başarısı da yine ge-rilla savaşının gelişmesine bağlıydı. Dü-zenli ordu birlikleriyle birlikte işbirlikçi ke-simleri harekete geçiren devlet, bu doğrul-tuda gerillaya karşı ardı arkası kesilmeyen saldırılar düzenledi. Birinin yetmediği yer-de başka bir saldırı dalgasını geliştirdi.

Buna karşılık PKK sahip olduğu sınırlı olanaklarla bu atılımı başarıya götürmenin ısrarı içinde oldu. Ulusal imhayı durdur-mak üzere başlatılan silahlı direniş atılımı-nı kesintiye uğratmadan sürdürmenin önündeki engeller yalnızca Türk ordusu ve Kürt işbirlikçiliği değildi. İçte geliştirilen ve oligarşik rejimle feodal işbirlikçiliğin yansı-ması olan komplo ve provokasyonlar da hareketi oldukça zorluyordu. Direnişi yeni-

den başlatma hazırlıklarının sonuna doğru gelindiğinde yaşanan Semir provokasyo-nu, silahlı mücadelenin yükseltilmesini ön-lemek amacındaydı. Geçiş dönemi gibi kritik bir süreçte gelişen bu provokasyon etkisiz kılınıp boşa çıkarılsa da, provokatif-tasfiyecilik eğilimleri hemen her dönemde or-taya çıkmaya devam ettiler. Bin yılların kö-le yaşamının ve uygulanan kişiliksizleştir-me politikasının devrimci saflardaki yansı-ması olan bu eğilimler, bozgunculuğu ve yıkıcılığı yayarak Diriliş Devriminin başarı-sını önlemek istiyorlardı. Nitekim 15 Ağus-tos Atılımıyla birlikte parti yıkıcılığını daha da derinleştiren Kesire Yıldırım, mücade-lenin önceki aşamalarında olduğu gibi tas-fiyecilik girişimlerine hız vererek, gerillayı boşa çıkarmayı denedi. Kör Cemal (Halil Kaya), Metin (Şahin Balıç), Zeki (Şemdin Sakık) ve Hogir'in (Cemil Işık) şahsında gerillaya dayatılan feodal komplocu çete çizgisi, gerilla savaşının doğru bir rota-da gelişimini önlemeyi ve silahlı direnişi yozlaştırmayı esas alan en tehlikeli provo-kasyon girişimi durumundaydı. Başkan Apo'nun 'Dörtlül Çete' adını verdiği bu iş-birlikçi eğilim, oligarşik devletin Kürt işbirlikçiliğini de kullanarak yürüttüğü bastırma hareketine büyük destek sundu.

Tarihsel 15 Ağustos Atılımıyla başlayan gerilla savaşı, gerillayı esas doğrultusun-dan saptırmaya çalışan işbirlikçi çete eğili-minin bozguncu çabaları nedeniyle, '85-88 yılları arasındaki süreçte adeta yenilginin eşiğine getirildi. Burada boşa çıkartılmak istenen şey aslında Başkan Apo'nun yo-ğun çabaları, Apocu çizginin tutarlı uygula-masıydı. İşbirlikçi feodal çete eğilimi ade-ta, tampon bir güç gibi Başkan Apo ile ge-rilla güçleri arasına giriyor, Apocu çizginin gerilla güçlerine yansımaları engellemeye çalışıyordu. Başkan Apo, kendi çabalarını sabote etmeyi ve Önderlik çizgisini boşa çıkarmayı amaçlayan bu eğilime karşı şid-detli bir mücadele yürüttü. Bu çok yönlü çaba ve mücadele sonucunda işbirlikçi eğilim geriletilerek başarı olanakları ortaya çıkarıldı. Mahsum KORKMAZ (Ağit) ve Zeynep KINACI (Zilan) pratiğinde somut-laşan kahramanlık çizgisi, Önderlik gerçe-ğinin yaşamın bütün alanlarında ete kemi-ğe bürünmesinin somut ifadesi oldu. Saf-lardaki yetmez kişiliğin yarattığı sorunlara rağmen, iç ve dış saldırıların sonuç alma-sına izin verilmedi. İstenen düzeyde bir uygulama gücüne kavuşmasa da, gerilla yine en temel dönüşüm gücü haline geldi. Başkan Apo'nun büyük bir sabırla sürdür-düğü ruhsal, ideolojik, siyasal, örgütsel ve eylemsel çabalarıyla Diriliş mücadelesi halkın bütün kesimlerini kapsamına aldı. Bu temelde adeta atomlarına kadar parça-lanmış bir topluluktan birleşmiş, yaşamak-ta kararlı ve özgürlüğe bağlı yeni bir halk ortaya çıkarıldı.

1990'lı yılların başlarına gelindiğinde, Ulusal diriliş devrimi aslında zafere ulaş-mıştı. 1991-93 dönemi, gerçekte ulusal di-rilişin başarıya götürüldüğü bir dönemdi. Gerilla savaşı kendisinden beklenen de-

ğıştirici ve dönüştürücü rolünü büyük ölçü-de oynamış; ortaçağ karanlığından daha kötü bir cehalete mahkum edilen Kürt hal-kının yaşadığı büyük aydınlanma süreci, tam bir bilinç patlamasını ortaya çıkarmış-tı. Kendine güvensiz, çaresiz ve çözüm-süz duruma düşürülen Kürt halkı, bu dö-neme kadar yürütülen direniş savaşıyla si-yasal, askeri ve kültürel alanda yenilmez bir güç haline gelmişti. Ulusal birlik büyük gelişme sağlamış; hem coğrafi alandaki hem de kafalardaki sınırlar parçalanmıştı. Ruhta, düşüncede ve eylemde Kürt halkı-nın birliği gerçekleştirilmişti. En önemlisi de geri sosyal yapı parçalanmış; bireyin ve toplumun çağdaş düşünce ve yaşamla bütünleşmesinin önu açılmıştı. Aşiretçilik, ailecilik, bölgecilik ve mezhepçilik gibi Kürt halkını parçalayan ve oligarşik rejimin Kürt gerçeğini imha etmekte kullandığı gerici anlayışlar aşılımış; halklaşma büyük bir gelişme kaydetmişti.

Bu dönemin tarihsel gelişmelerinden biri de, toplumda son derece geri bir konu-ma düşürülmüş olan kadının özgürleşme sürecine girmesiydi. Gerilla saflarına yo-ğun kadın akışının gerçekleşmesi ve kadı-nın özgürleşme sürecine girmesi, gerici toplumsal bağların aşılmasını hızlandırdı. Diriliş Devrimi bu yönüyle aynı zamanda bir kadın devrimi oldu. Böylece Kürt halkı kendi zemininde kapsamlı bir demokratik-leşmeyi yaşamaya başladı. Diriliş Devrimi-nin zaferi Kürt sorununu uluslararası siya-setin gündemine taşıırken, inkar ve imha politikasının aşılmasını bir zorunluluk ola-rak dayattı. Diriliş mücadelesi bu temelde ortaya çıkardığı sonuçları esas olarak başarıya ulaştı. Böylece demokratik kurtu-luş sürecine girilmesinin koşullarını ve ola-naklarını da yaratmış oldu.

Diriliş Devrimi tamamlandı sıra demokratik kurtuluşa

Kürt halkının özgürlük mücadelesinde diriliş sürecinin zafer kazanmasıyla birlikte, Kürt sorununun çözümünde yeni bir süreci başlatmak artık gerekli hale gelmişti. PKK bu yeni süreçte bir yandan Diriliş Devriminin sonuçlarını diğer parça-lardaki halka taşıma, diğer yandan stratejik ve taktik değişikliğe giderek Kürt so-rununun çözümünü sağlama görevleriyle karşı karşıya gelmişti. Türk Devleti'nin en yetkili ağızlarının Kürt realitesinin kabul edildiği biçimindeki açıklamaları demok-ratik kurtuluş sürecinin siyasal mücade-leye dayalı olarak gelişebileceğini gösterir-ken, Türk toplumunun çeşitli kesimlerinin böyleleri bir gelişmeye eğilim gösterdiği de açığa çıkmıştı.

Bu dönemde 'Ulusal diriliş tamamlan-dı, sıra demokratik kurtuluşa' belirleme-sinde bulunan Başkan Apo, '93 şubatında ateşkes ilan ederek yeni sürecin ilk adımlarını attı. Kürt halkının özgürlük mücadelesinde demokratik kurtuluş aşamasına geçiş, yaratılan gelişmelerin kaçınılmaz bir sonucuydu. Ancak Diriliş Devriminin

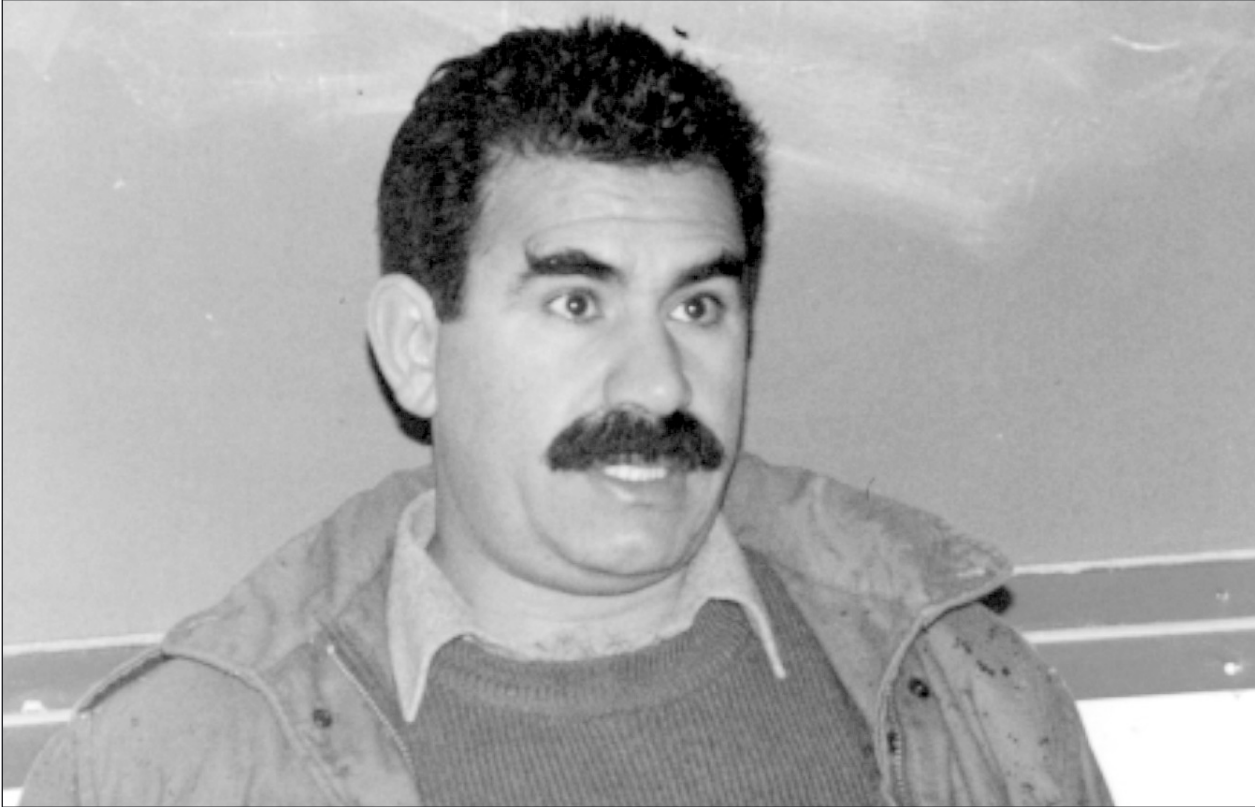
sonuçlarının ülkenin öteki parçalarına ta-sırılmasından ürken işbirlikçi güçlerle Tür-kiye'deki rejimin demokratik dönüşüme uğramasını çıkarları için tehlikeli gören rantçı kesimler, böyleleri bir gelişmeyi en-gellemek amacıyla saldırıya geçtiler. Em-peryalist güçlerin desteğini de arkalarına alarak, '92 yılı ekiminde giriştikleri Güney Savaşı örneğinde görüldüğü gibi, topye-kün savaş dayatmasıyla yeni sürecin önü-nü kesmeye çalıştılar. Aynı dönemde ge-rilla saflarında ortaya çıkan teslimiyetçi ve feodal komplocu çetecilik, dıştan yöneltil-en bu saldırılara eşlik etti. Sürecin başla-rında Mehmet Şener'in, daha sonraki yıl-larda ise Şemdin Sakık'ın çabaları bunun en açık göstergesi oldu. Türkiye'de kirli savaşı tırmandıran Tansu Çiller, Doğan Güreş, Mehmet Ağar ekibi, Güney Kürdis-tan'da ortaya çıkardığı değerleri gasp ederek PKK'yi bitirmek isteyen KDP ile YNK, gerilla saflarında ise bozgunculuğu ve yıkıcılığı geliştiren Mehmet Şener ve Şemdin Sakık, demokratik kurtuluş süre-cinin gelişmesini önlemeye çalışan musi-bet cephesi olarak PKK'nin karşısına dikil-diler. Başka güçleri ve kesimleri de bünye-sinde toplayan bu uğursuz cephe, bütün gücünü çözümsüzlüğü daha da derinleş-tirme doğrultusunda harekete geçirdi.

Emperyalist ve gerici güçlerin deste-ğindeki bu musibet cephesi demokratik kurtuluş sürecinin gelişmesini engellediği gibi, Diriliş Devriminin kazanımlarını ve or-taya çıkardığı değerleri yok etmeyi de ken-disine görev edindi. Bu durum çözüm güç-lerinin hataları ve yetersizlikleriyle de birleşince, sorunun çözümünü geciktirip büyük oranda sabote etti. Savaş giderek bir kısır döngü sürecine girdi ve bu durumyla her geçen gün bütün taraflar için daha fazla zarar verici olmaya başladı. Kendini tek-rarlamaktan doğan olumsuzluklara rağ-men, aynı süreçte Diriliş Devriminin kaza-nımları korunup güçlendirildi ve önemli öl-çüde diğer parçalardaki halkımıza taşırıldı. Ancak Başkan Apo'nun başlattığı bu yeni sürecin geliştirilip egemen kılınması konusunda yeterli sonuçlara ulaşılamadı. 1998 yılına gelindiğinde, savaş tam bir tı-kanma içerisine girerken, tarafların savaşı-sonuç alması da imkansız hale gelmiş-ti. Ortaya çıkan bu tıkanmayı aşmak adına bilinen uluslararası komplo gündeme girdi.

3- Uluslararası komplo ve komploya karşı mücadele

PKK'nin öncülük ettiği mücadele, Kürt halkı adına yürütülen en büyük ve en kapsamlı özgürlük çabasıdır. Hem 20. yüzyılda hem de daha önceki tarihsel sü-reçlerde Kürdistan'da gerçekleşen müca-delelerden hiçbirini bu mücadelenin kapa-sımına, yoğunluğuna ve etki gücüne ulaş-a-mamıştır. Medlerin halklaşmaya yol açan direnişleri dışarıda tutulursa, PKK önder-liğinde gelişen Ulusal diriliş ve özgürlük mücadelesini Kürtlerin gelmiş geçmiş en büyük direnişi olarak kabul etmek yerinde olacaktır. Bu saptama, son iki yüzyıl için-de görülen Kürt direnişleri için kesinlikle doğrudur. Dolayısıyla böyle bir direnişin tarihin tanıdığı en büyük komplolardan bi-riyle karşı karşıya gelmesi anlaşılır bir durum olmaktadır.

Kürdistan coğrafyasının jeopolitik açı-dan dünyanın stratejik değeri yüksek bir coğrafi parçası konumundaki Ortadoğu bölgesinin merkezinde yer alması, bu ül-kede yaşayan halkın sürekli komplolara maruz kalmasına neden olmuştur. Siya-sal, askeri, ekonomik ve öteki bakımlar-dan taşıdığı bu büyük stratejik değer, böl-genin egemen güçlerinin yanı sıra ulusla-rarası güçlerin de dikkatlerini Kürdistan'a yöneltmelerine yol açmıştır. Bu durum Kürt toplumunun siyasal birliğini ve ege-menliğini önlediği gibi, istila ve işgal hare-ketlerini sürekli kılmış, Kürdistan'da ya-bancı egemenliğin kurumlaşmasına yol açmıştır. Daha da önemlisi, Kürdistan üze-rindeki egemenlik mücadelesinde çoğun-lukla hiçbir ilke ve kurala bağlı kalınma-mış, en kirli yöntemler esas alınmış, ger-çekler tersyüz edilmiştir. Bu topraklar üze-rinde yaşayan halkın ayrı bir halk olmak

“Tarihsel 15 Ağustos Atılımıyla başlayan gerilla savaşı, gerillayı esas doğrultusundan saptırmaya çalışan işbirlikçi çete eğiliminin bozguncu çabaları nede-niyle, 1985-88 yılları arasındaki süreçte adeta yenilginin eşiğine getirildi. Burada boşa çıkartılmak istenen şey aslında Başkan Apo’nun yoğun çabaları, Apocu çizginin tutarlı uygulamasıydı.”

“Artık diriliş sürecinin her bakımdan aşılması ve bir bütün olarak demokratik kurtuluş sürecine girilmesi bir zorunluluktur. Bunun için, PKK’nin 8. Kongresi Diriliş Devrimini gerçekleştiren stratejik aşamaya noktayı koyarken, demokratik birlik çözümünü öngören stratejik süreci her yönüyle başlatmak durumundadır.”

tan doğan en yaşamsal hakları bile inkar edilmiş; hem bölgesel hem de uluslararası güçler bu halkı egemenlikleri altına alıp kendisine hükmetmeyi adeta meşru hakları olarak değerlendirmişlerdir. Gerçeklerin tersyüz edilmesi, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bastırılmasında hukuk dışı yöntemleri, uluslararası hukukun temel dayanakları haline getirmiştir. Kürt halkının özgürlük uğrunda yaptığı tüm girişimlerin bastırılmasında katliamlar dahil her türlü yol ve yöneme başvurmak meşru görülürken, attığı bütün direniş adımları suç sayılmıştır. Bu durumda haksız olan yargıç koltuğuna otururken, haklı olan haksız ve suçlu konumuna düşürülmüştür. Dünyanın bütün toplumları için geçerli olan hukuki kurallar ve insani ölçüler, sıra Kürdistan’a ve Kürt halkına geldiğinde bir kenara bırakılmıştır.

Kürdistan üzerinde yürütülen egemenlik mücadelelerinin hemen hepsine egemen olan mantık komploculuk olmuştur. Amacı, hedefleri ve yöntemleri ne olursa olsun, Kürtlerin geliştirdikleri her mücadele komployla karşılık bulmuştur. Öyle ki, işbirlikçi güçlerin öncülük ettikleri ulusal niteliği zayıf hareketler bile komplolara hedef olmaktan kurtulamamışlar ve acımasızca bastırılmışlardır. 1975 yılında yenilgiyle sonuçlanan Molla Mustafa Barzani önderliğindeki hareketin akıbeti bunun en açık kanıtı olmuştur. Hem bölgesel hem de uluslararası güçlerle işbirliğine sonuna kadar açık olmasına rağmen, bu hareket bir komployla tasfiye edilmiştir. Kürt ulusal hareketinin tarihine bir göz atıldığında, hareketin işbirlikçi karakterde olmasının bile tasfiyeye götürün komploların gelişmesini önlemeye yetmediği görülecektir.

Komploculuğun bu kadar meşruiyet kazanıp süreklilik arz ettiği bir zeminde, PKK öncülüğünde gelişen ulusal diriliş ve özgürlük mücadelesinin komplolarla karşılaşmaması elbette beklenemezdi. Böyle bir hareketin esas aldığı bağımsız gelişme çizgisiyle ortaya çıkardığı değişimin büyüklüğü, kendisine karşı kapsamlı komploların uygulanmasını beraberinde getirecekti. Nitekim Apocu hareketin bir ideolojik grup olarak şekillendiği yıllardan başlayarak, kapsamı ve yoğunluğu gittikçe artan çok sayıda komplo ve provokasyon uygulamaya sokuldu. 9 Ekim 1998’de başlatılan komplo, Kürt ulusal diriliş ve özgürlük mücadelesine dayatılan komplolar zincirinin doruk noktası oldu. Emperyalist güçler, Kürdistan’ı egemenlikleri altında tutan devletler ve işbirlikçi Kürt gericiği ortak bir cephede birleşerek, Başkan Apo’nun şahsında Kürt halkının özgürlük mücadelesini komployla tasfiye etmeyi öngördüler.

Başkan Apo’nun şahsına yönelik olarak uygulamaya sokulan uluslararası komplo, özgürlük mücadelesinin ortaya çıkardığı kazanımları tümüyle tasfiye etmenin yanı sıra, Kürt halkının 21. yüzyıla statüsüz girmesini ve ulusal imhanın tamamlanmasını amaçlamıştı. Lozan Konferansı sürecinde kararlaştırılan inkar ve imha politikasının devam ettirilerek sonuca götürülmesi bu kompionun özünü oluşturuyordu. Dolayısıyla burada söz konusu olan sadece Kürt sorununda PKK’nin ön-

gördüğü çözümün reddedilmesi değildi; bunun da ötesinde Kürt sorununda çözüm tümüyle reddediliyordu. Çünkü komploda yer alan güçler herhangi bir çözümü gündemlerine almamışlardı. Çözüm yerine çözümsüzlük, ulusal direniş yerine ulusal inkar ve imha kompionun temel amacı durumundaydı. Komplocular Başkan Apo’nun esir alınıp etkisiz kılınmasının ardından PKK’nin parçalanıp dağılacağını hesaplıyorlardı. Kürt ulusal hareketinin en büyük gücü olan PKK’nin etkisizleştirilmesi halinde, iradeleri zayıf olan işbirlikçi oluşumları etkisizleştirmek fazla zor olmayacaktı. Böylelikle ulusal yok oluş 21. yüzyılda Kürt halkının kaderi haline getirilecekti. Bunun içindir ki, her türlü çözüm biçimi reddedilmiş, PKK’nin ve PKK Önderliğinin çözüm girişimlerine olumlu karşılık verilmemişti. Gerek Ortadoğu’da bulunduğu sırada, gerekse Avrupa’ya çıkış sürecinde Başkan Apo tarafından sunulan çözüm projeleri muhatap bulamamış; mütevazı çözüm taleplerine verilen karşılık, kompionun yoğunlaştırılarak devam ettirilmesi olmuştur. Komploda etkin rol oynayan ABD, İsrail, Rusya, Yunanistan ve Avrupa Birliği Başkan Apo’ya barınabileceği bir yer bırakmadıkları gibi, kendisini esir alıp Türkiye’ye teslim etmişlerdi. Bu girişim, yaşanan savaşın 21. yüzyıla yayılacak bir Kürt-Türk çatışmasına dönüşmesinin yolunu açmıştı.

Demokratik dönüşüm komploya karşı en etkili mücadeledir

Bu koşullarda TC büyük bir imha savaşının hazırlıklarını yaparken, Kürtlerin bir intikam savaşına girişmelerinin zemini de yaratılmış oluyordu. Böyle bir savaşın başlaması durumunda Ortadoğu’nun büyük bir kan gölüne dönmesi ve Kürtlerin yanı sıra Türkiye başta olmak üzere Kürdistan’ı egemenlikleri altında bulunduran güçlerin de telafisi mümkün olmayan kayıplara uğramaları kaçınılmaz görünüyordu. Türkiye’de şovenizmin doruğa tırmandırıldığı ve tam bir linç ortamının yaşandığı koşullarda, böyle bir savaşın önlemenin olanakları oldukça zayıftı. Taraflar açısından bu ürkütücü olasılığı bertaraf etmenin tek yolu, savaş yerine barışı gerçekleştirmektir. Türk Devleti’nin yok etme, Kürt tarafının ise bir intikam savaşına hazırlandığı ve bu doğrultuda bazı adımların atıldığı bir durumda, Başka Apo yeni bir tarihsel girişimde bulundu. Tarafların savaş tırmandırmalarının önüne geçerek barışı dayattı. Stratejik ve taktik değişiklikler gerçekleştirilerek, Kürt sorununda barışçıl çözüm olanaklarının yaratılması için yoğun çaba harcadı. PKK’nin ve Kürt halkının, Başkan Apo’nun başlattığı girişime sahip çıkmalarıyla birlikte yıkıcı bir savaşın önü alınırken, demokratik birlik çözümünün de önü açılmış oldu.

Demokratik değişim ve dönüşüm süreci, uluslararası komploya karşı büyük bir mücadele sürecidir. Geliştirilecek mücadeleyle kompionun sonuçsuz bırakılması ölçüsünde, demokratik birlik çözümü hayat bulacaktır. Ulusal kurtuluş mücadelelerinin tarihi, komplolar ve provokasyonlarla boşa çıkaramayan güçlerin çözümü yaratmayı başaramadıklarını kanıtlamıştır. Aynı şekilde komploları başarısızlığa mahkum etmenin sadece taktik adımlarla sağlanamayacağı da kanıtlanan bir gerçekliktir. Dolayısıyla komploya karşı mücadelede başarı kazanmanın esas yolu, stratejik ve taktik adımların bütünselliği içinde yürütülecek bir mücadeleden geçmektedir. Bugün yaşadığımız demokratik değişim ve dönüşüm, bu gerekliliğin yerine getirilmesini ifade etmektedir.

Uluslararası komplo ve komploya karşı yürütülen üç yıllık mücadele sürecinde yaşanan gelişmeler, PKK’nin doğru yolda olduğunun göstergesidir. Demokratik değişim ve dönüşüm süreci olarak tanımlanan bu mücadele sonucunda yıkıcı bir olası savaşın önü alınmış; Diriliş Devriminin kazanımları korunurken, olgunlaştırılan demokratik birlik çözümünün olanakları güç-

lendirilmiştir. Gelineen noktada kompionun tamamen sonuçsuz bırakılması ve çözümün gerçekleştirilmesi için bu sürecin sonuca götürülmesine ihtiyaç vardır. Artık diriliş sürecinin her bakımdan aşılması ve bir bütün olarak demokratik kurtuluş sürecine girilmesi bir zorunluluktur. Bunun için PKK’nin 8. Kongresi Diriliş Devrimini gerçekleştiren stratejik aşamaya noktayı koyarken, demokratik birlik çözümünü öngören stratejik süreci her yönüyle başlatmak durumundadır.

4- Gerçekleşen ulusal diriliş ve yarattığı kazanımlar

Kürt halkının özgürlük mücadelesinin birinci aşaması, Kürt ulusal dirilişinin gerçekleştirilmesi özelliğine sahipti. 1970’lerin başlarından günümüze kadar kendi içinde çeşitli aşamalardan geçen birinci stratejik süreçte, bu dirilişin gerçekleşmesi ölçüsünde bir başarı söz konusuydu. Nitekim gelişmeler ulusal dirilişin başarılması doğrultusunda seyretti. İnkâr ve imha siyaseti temelinde geliştirilen uygulamaların yarattığı sonuçlar aşılarak ulusal diriliş gerçekleştirildi. Böylece demokratik kurtuluşun koşulları ve olanakları yaratılmış oldu. Bugün gündemde olan yeni stratejik aşama, demokratik sistem içerisinde özgürlüğün elde edilmesidir.

Ulusal diriliş mücadelesinin başladığı koşullarda Kürt halkının yaşadığı vahim gerçeklik, çok boyutlu ulusal imha uygulamaları altında tarihten silinme noktasına gelen bir halkın gerçekliği idi. Uzun bir tarihsel süreci kapsayan ulusal inkar ve imha siyaseti 20. yüzyılda tam bir sisteme kavuşturulmuş ve başarısı için çok yönlü uygulamalar devreye sokulmuştu. Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra ve özellikle Lozan Konferansı’yla birlikte bu siyasetin uygulanması oldukça sistemli bir hal almıştı. Uluslararası emperyalist güçlerin de onayından geçen bu siyasetten kaynaklanan sistem, her geçen gün Kürt halkının varlığını gittikçe daha fazla tehdit etmeye başlamıştı. Ulusal imhayı durdurmak amacıyla ortaya konulan tepkiler ise bu tehlikeli süreci durdurmaya yetmemişti. Tümü yenilgi ve katliamlarla sonuçlanan isyanlar, mevcut inkar ve imha sistemine daha fazla mesafe aldırmanın gerekçesi yapılmıştı.

Türkiye Cumhuriyeti’nin mimarı olduğu inkara dayalı imha sistemi Kürt halkının ulusal varlığını tehlikeye sokarken, Kürdistan’ın diğer parçalarını egemenlikleri altında bulunduran güçler de benzer bir süreci bu parçalarda yaşayan halkımız üzerinde hayata geçirdiler.

Dünyanın her yerinde gelişen ulusal kurtuluş hareketlerini destekleyen sosyalist sistemin sessiz onayıyla birlikte, ulusal imha 20. yüzyıl boyunca Kürt halkının tabi tutulduğu zamana yayılmış bir soykırım uygulaması haline geldi. Dünya siyasal sistemi Kürt halkını dışlarken ve bu halkın varlığını görmezlikten gelirken, onun her direnişi karşısında ya sessiz kaldı ya da egemen güçlerin uygulamalarına destek verip ezilmesine katkıda bulundu. Kürt isyanlarının tutarlı ve çağdaş bir öncülüktен yoksun olmaları ve başarısızlığa uğramalarının da sunduğu katkıyla, içeride ve dışarıda uygun koşullara kavuşan ulusal imha süreci işleyen tek süreç durumundaydı. Dolayısıyla inkar ve imha sisteminin planlı ve kapsamlı uygulamaları altında, ulusal tükeniş Kürt halkının kaderi olarak kabul görmeye başladı.

1970’li yıllara gelindiğinde ezilen halkların art arda ulusal özgürlüklerini kazandıkları bir süreçte, Kürtler tam bir ulusal tükenişi yaşıyorlardı. Kürtlerin ayrı bir halk olarak varlığı artık tartışmalı hale gelmişti. Egemen devletlerin yanı sıra, hemen herkes Kürt halkının varlığını bile tartışma konusu yapıyordu. Ayrım yapmaksızın, kapitalist, sosyalist ve ulusal kurtuluşçu güçlerin tümü Kürtlerin halk olarak tükendikleri konusunda aynı görüşü paylaşıyorlardı. Kürt halkının kendisi de kendi kimliğinden ve yaşamsal haklarından habersizdi; ulusal kimliğine ve özgürlüğüne sahip çıkma çabası içine girmek yerine, egemen ulusların gerçekliği içinde eriyip yok olmayı

adeta bir kader gibi benimsemişti. Özgürlük adına ortaya çıkan kesimler bu durum karşısında şaşkınlık içinde ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Onlar da kendi halklarının varlığını yokluğunu tartışıyorlar; kimliksiz köleliğe karşı özgürlük mücadelesini başlatacak bir tutumun oldukça gerisinde seyreliyorlardı. Soruna el atmak isteyen çevreler, işin ciddiyetini kavrayıp çok geçmeden bundan vazgeçiyorlardı. Her kişi ve çevre özgürlük mücadelesine girişmeyi göze alamıyordu. Kuzey Kürdistan’da böylesi bir durum yaşanırken, Kürdistan’ın diğer parçalarında oldukça ciddi yetersizlikler taşıyan bir ulusal hareket ise fazla bir gelecek vaat etmiyordu. Nitekim, Güney Kürdistan’daki ulusal hareket geleceğe ilişkin son umut kırıntılarını da bitirecek bir yenilgiye uğramıştı. Eğer bu duruma müdahale edilmeseydi, Kürdistan’ın tamamında inkar ve imha sisteminin kesin başarı kazanması kaçınılmaz olacaktı.

PKK’nin doğuş yıllarında Kürdistan’da egemen olan ideolojik, siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme tamamen dıştan kaynaklıydı. Toplumun iç gelişme dinamikleri büyük ölçüde parçalanmıştı. Yaşamın tüm yönlerine egemen olan sistem ulusal tükeniş hizmet ediyordu. Kürt halkı kendisi için ne bir ideolojik sisteme ne de siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşama sahipti. Uluslararası alanda da Kürt halkı tamamen tecrit edilmiş bir konumda tutuluyordu. Böylesi bir inkar ve imha sistemi bu halkı tamamen kuşatmış, onu özgürlük mücadelesini başlatıp başarıya götürme koşulları ve olanaklarından yoksun bırakmıştı. Bununla birlikte özgürlük adına yapılan en basit bir girişim bile en ağır suç olarak değerlendiriliyor ve büyük cezalara tabi tutuluyordu. Bu durumda emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı özgürlük mücadelesine girişmek, ancak en üst düzeyde bir cesaret, fedakarlık ve çabanın sahibi olmakla mümkündü. PKK’de gerçekleşen düzey işte bu oldu.

İnkâr ve imha sisteminin tam da kesin sonuç aldığına inanıldığı bir süreçte PKK devreye girmiş ve Diriliş Devrimi sürecini başlatmıştır. İdeolojik, siyasal, askeri ve kültürel alanlarda yürütülen direniş mücadelesi sonucunda ulusal imha süreci durdurulmuş ve Kürt halkının ulusal dirilişi gerçekleştirilmiştir. 20. yüzyılın sonuna gelindiğinde, tüm Kürt halkını kapsayan bir ulusal dirilişin gerçekleştiği artık kesinlik kazanmıştır. Ulusal dirilişin zafer kazanmasıyla birlikte demokratik kurtuluş süreci kendisini dayatmış bulunmaktadır. Gecikmeli de olsa tamamlanan ulusal diriliş süreci büyük kazanımlar ortaya çıkarmıştır. Diriliş Devriminin yarattığı kazanımlar şöyle özetlenebilir:

Diriliş Devrimiyle gerçekleşen özgür birey ve toplum gerçeği

a- Gerçekleşen ulusal uyanış ve bilinçlenme, Kürt halkının en geniş kesimlerini kapsayan son derece önemli bir kazanımdır. Tam bir körler ve sağırklar topluluğu derecesine düşürülen Kürt halkının kendi gerçekliğiyle yüzleşmesi ve gerçekliğinin bilinciyle donanması, hakları için örgütlü bir mücadele verebilen bir halk olma zeminine kavuşması demektir. Ulusal varlığını sahiplenme ve özgürlüğünü elde etmenin bilincine kavuşma kapsamında gerçekleşen aydınlanma devrimi sonucunda, inkar ve imha sisteminin başarısına hizmet eden ideolojik çabalar etkisiz kılınmıştır. Kendi gerçekliğine yabancılaşmayı, güçsüzlüğü, çözümsüzlüğü ve teslimiyeti dayatan ideolojik akımlar aşılmış; Kürt halkını kendi ulusal kimliğine sahip çıkan, onu güç haline getiren ve özgürlük mücadelesine yönelten bir ideolojik gelişme ortaya çıkmıştır. Ulusal diriliş ideolojisi emekçi kesimler başta olmak üzere bütün toplumsal kesimleri etkisi altına alıp yeni bir doğrultuya sokmuştur. Kürt halkı çeyrek yüzyılı aşan bir zaman dilimi içerisinde çıkarlarının nerede yattığı ve bunları nasıl savunabileceği konusunda yeterli bir düşünce gücüne ulaşmıştır. Bugün Kürt halkı en karmaşık

ve zor sorunları çözme yeteneğine kavuşmuşsa, bunu Diriliş Devrimiyle gerçekleştiren düşünce devriminin bir sonucu olarak görmek gerekir. Kürtler artık aldatılıp kendi çıkarlarına karşı savaştırılan bir halk değil, kendi çıkarlarını düşünebilen ve bunların mücadelesini verebilen bir halk haline gelmişlerdir. Dolayısıyla Kürt halkı özgürlüğe kavuşmanın vazgeçilmez bir koşulunu bu biçimde gerçekleştirmiş olmaktadır.

b- Diriliş Devrimiyle Kürt halkı yaşamın hemen her alanında küçümsenmeyecek boyutlarda bir mücadele düzeyini yakalamış bulunmaktadır. Çıkarlarına sahip çıkıp geliştirme alanında siyasal ve eylemsel yetenekleri köreltilen ve güçsüzlüğe mahkum edilen halkımız, Diriliş Devrimiyle bu olumsuz konumunu aşmıştır. Geçmişte örgütsüzlüğün en büyük zaafını oluşturduğu Kürt halkı düşünce üretme, karar alma, örgütlenme ve eyleme geçme yeteneğini oldukça geliştirmiş; Diriliş Devrimi sürecinde halkımızın bu yetenekleri açığa çıkarılıp harekete geçirilmiştir. Kürt halkı örgütlülüğüyle güç sahibi haline geldiği gibi, bunu nasıl kullanacağı konusunda gerekli deneyimi de kazanmış; mevcut durumda siyasal, askeri, sosyal, kültürel ve öteki alanlarda her türlü saldırıya karşı koyabilecek bir güç olma düzeyine ulaşmıştır. Kürt halkı artık kendi özgüçüyle her türlü mücadele biçimini uygulama yeteneğine kavuşmuştur. Bu kazanımla birlikte, halkımız özgürlüğü kazanmanın diğer bir koşulunu da yerine getirmiş olmaktadır.

c- Ulusal inkar ve imha sistemi Kürt halkının her bireyini etkisi altına almış, süreç içinde kimliksiz ve kişilsiz bir toplum ortaya çıkarmıştır. Kürdistan’ın dört ayrı parçaya bölünmesinin de ötesinde aşiretçilik, kabilecilik, bölgencilik, ailecilik ve mezhepçilik temelinde bir bölünmüşlüğü son sınırına kadar yaşayan Kürt toplumu, Diriliş Devrimiyle bu parçalanma ve dağılmayı geride bırakmıştır. Hem düşüncede ve ruhta, hem de davranışta bireyin ve toplumun yeniden yaratılması büyük oranda başarılan bir gelişme durumundadır. Özgür bireyin ve toplumun yaratılması alanında sağlanan gelişmeyle birlikte, ulusal birlik artık bir istem olmaktan çıkıp bir yaşam biçimi olmuştur. Kafalardaki sınırlar dahil, her alanda çizilen sınırlar yıkılmış, ortak ruhsal şekillenme yaratılmış, ulusal birlik ve bütünlük sağlanmıştır. Parçalar ve sınıflar arası birlik konusunda ileri bir düzey yakalanmıştır. İçinde bulunduğumuz koşullarda Kürt toplumuna egemen olan bölünmüşlük ve parçalanmışlık değil, ruhta, düşüncede ve eylemde ortak hareket etme bilincidir. Kısaca Diriliş Devrimiyle ortaya çıkan diğer önemli bir kazanım da Kürt halkının ulusal birlik alanında sağladığı gelişmedir. Böylece

“Özgür bireyin ve toplumun yaratılması alanında sağlanan gelişmeyle birlikte ulusal birlik, artık bir istem olmaktan çıkıp bir yaşam biçimi olmuştur. Kafalardaki sınırlar dahil, her alanda çizilen sınırlar yıkılmış, ortak ruhsal şekillenme yaratılmış, ulusal birlik ve bütünlük sağlanmıştır. Parçalar ve sınıflar arası birlik konusunda ileri bir düzey yakalanmıştır. İçinde bulunduğumuz koşullarda, Kürt toplumuna egemen olan bölünmüşlük ve parçalanmışlık değil, ruhta, düşüncede ve eylemde ortak hareket etme bilincidir.”

halkımız özgürlüğe kavuşmanın bir başka olmazsa olmaz koşulunu daha yerine getirmiş bulunmaktadır.

d- Ulusal inkar ve imha sisteminin temel hedeflerinden biri de Kürt halkını her alanda çağdışı bir gerilik içinde tutmak olmuştur. Ancak geri feodal yapının ayakta tutulmasını sağlayan ilkel düşünce ve yaşam biçimleri Ulusal diriliş mücadelesiyle parçalanmış; çağdaş sosyal ilişkiler ve yaşamın önu açılmıştır. Gericiliğin kapkaranlık dünyasına hapsedilen kadın cinsi başta olmak üzere, toplumun tüm kesimlerinin önu çağdaş düşünce ve yaşamla açılmıştır. Bu anlamda geri sosyal ilişkilerin egemen olduğu düzen aşılmış; bunun yerine toplumun tüm kesimleri yeni bir sosyal düzen içine çekilerek, bireyin ve toplumun yeteneklerini geliştirmeleri süreci başlatılmıştır. Özgür birey ve toplumun yaratılması alanında sağlanan gelişme artık geri dönülemez bir noktaya varmıştır. Çağdaş değerler sistemine kavuşup bu değerleri içselleştiren Kürt bireyi ve toplumu siyasal, askeri, sosyal ve kültürel etkinlikte bulunma yeteneğini edinerek, özgürleşmesini güvence altına almıştır.

e- Ulusal Diriliş Devriminin dikkate değer bir kazanımı da Kürt halkının uluslararası alanda yaşadığı tecrit çemberinin kırılmasıdır. Ulusal inkar ve imha sistemi Kürt halkını insanlıktan tecrit etmiş; bu uygulama sonucunda halkımız hem ulusal hem de uluslararası alanda hukukun dışında bırakılmıştır. Ulusal diriliş mücadelesiyle bu dışlama politikası aşılmış, Kürt sorunu insanlığın gündemine oturtulmuştur. Kürtlerin dünyaya açılmalarını sağlamanın yanı sıra, dünyanın Kürt halk gerçekliğiyle tanışıp sorunlarıyla ilgilenmeye başlaması da Diriliş Devriminin önemli bir kazanımı olmuştur. Mevcut durumda Kürt sorununun çözümü ilgili tüm güçlerin gündemine girmiş durumdadır. Egemen uluslar dahil, Kürt sorununun insanlığın ilgilendiği temel sorunlardan biri olmasını da Diriliş Devriminin büyük bir kazanımı olarak değerlendirmek gerekir.

Diriliş Devrimi burada özetlemeye çalıştıklarımızın yanı sıra, irili ufaklı diğer kazanımlarıyla Kürt halkını yeniden yaratıp var etmiştir. Halkımızın binlerce yiğit evladının dökülen kanları ve PKK öncülüğündeki halkımızın büyük fedakarlık içeren çabaları sonucunda başarılan Diriliş Devrimi süreci görkemli bir süreçtir. Başkan Apo'nun her aşamasına damgasını vurup büyük emek ve yeteneğini kattığı bu tarihsel süreç, Kürt halk tarihinin en onurlu kesitini oluşturmaktadır. Ulusal dirilişin kalıcılığı, Önderliğimizin şahsında özgürlük mücadelemize dayatılan uluslararası komploya karşı başarıyla sürdürülen mücadele sonucunda karşı çıkılmaz bir biçimde kanıtlanmıştır. Müthiş bir sınav niteliği taşıyan uluslararası komplonun saldırısına karşı geliştirilen direniş mücadelesi sürecinde, PKK yönetimi ve kadrosu ile birlikte Kürt halkı ulusal diriliş içselleştirdiğini kesin bir biçimde herkese göstermiştir. Bu durum, ulusal özgürlük hareketinin demokratik kurtuluş sürecini de başarıyla geliştireceğinin güvencesi durumundadır.

5- Diriliş mücadelesinde yaşanan hatalar ve yetmezlikler

Kürt halkı üzerinde uygulanan imha sistemi ulusal diriliş mücadelesiyle sonuçsuz bırakılırken, ortaya çıkan büyük başarıların yanı sıra, önemli sayılabilecek hatalar ve eksiklikler de yaşanmıştır. Özellikle doğru olarak tespit edilen stratejinin hayata geçirilmesinde bazı olumsuz sonuçlarla karşı karşıya gelinmiştir. Taktik alan gereken özen gösterilerek düzenlenememiş, yanlış anlayışların diriliş mücadelesini etkilemesi önlenememiş, pratik önderlik cephesinden bu anlayışlara karşı sonuç alıcı bir mücadelenin yürütülmesinde zayıf kalmıştır. Öyle ki, yanlış anlayışlar kimi zaman taktik alanda sapmaya kadar gidebilmiştir. Geleneksel yapının yanı sıra egemen sistemin şekillendirdiği çarpık kişilik özelliklerinden kaynaklanan anlayışlar da hatalı pratiklerin yaşanmasına yol açmıştır. Yine mücadelenin bazı yönlerine

olduğundan fazla ağırlık verilirken, öteki yönleri göz ardı edilerek dengeli bir gelişmenin yaşanması konusunda yetersizliğe düşmüştür. Daha da önemlisi, hatalar ve yetersizliklerin giderilip aşılmasında ciddi gecikmeler ortaya çıkmış; bu durum maddi kayıplarla birlikte manevi kayıplara da yol açmıştır. Bütün bunlar tartışılmaz bir insani içeriğe sahip olan mücadelenin haklılığını zorlamış; zamana yayılmış bir soykırım uygulayan egemen güçlerin yanı sıra, gerici çevrelerin eline saldırılarını sürdürmeleri ve çözümsüzlükte diretmele-ri için gerekçeler vermiştir.

Başarıya ulaşan Diriliş Devriminin ortaya çıkardığı büyük kazanımların demokratik kurtuluşun dayanağı haline getirilmesi için, yaşanan hatalar ve yetersizliklerin görülüp giderilmesi yaşamsal öneme sahiptir. PKK öncülük ettiği mücadelede ortaya çıkan hataları ve yetersizlikleri giderme konusunda yoğun çaba harcamış olsa da, yeni sürece girerken bu konuyu yeniden ele alarak değerlendirmeye tabi tutması ve çözüm yollarını ortaya koyması son derece önemlidir. Demokratik kurtuluş sürecinde daha yeterli ve sonuç alıcı bir pratiği

“Uluslararası komplo, Başkan Apo'dan başlayarak Diriliş devriminin kazanımlarını ortadan kaldırma ve halkımızın özgürlük mücadelesini tasfiye etme saldırısıdır. Başkan Apo'nun ulusal diriliş mücadelesindeki belirleyici yeri, komplocu güçleri Önderliğin etkisiz kılınması halinde PKK'nin parçalanıp dağılacağı ve öncüsüz kalan Kürt halkının yenilgiyi kabul edip teslim olacağı düşüncesine götürmüş ve bu doğrultuda harekete geçirmiştir.”

ortaya çıkarmanın yolu buradan geçmektedir. Böyle bir yaklaşım devrimci sorumluluğun da kaçınılmaz bir gereğidir. Bu temelde içine düşülen hata ve yetersizlikler şöyle sıralanabilir:

a- PKK, ulusal imha sürecine alınıp ezilen ve kendi gerçekliğine yabancılaştırılmak istenen Kürt halkının, yeniden dirilişini gerçekleştirmek ve özgürlüğünü elde etmek için yürütülen mücadelenin öncülüğünü üstlenmiştir. PKK'nin doğuşu, sosyalist sistemin desteğini arkasına alan ezilen halkların uzun süreli halk savaşlarıyla özgürlüklerini elde ettikleri yıllara denk düşmektedir. Emperyalist-kapitalist sistemin yeni sömürgeciliği kurumlaştırmaya çalıştığı, sosyalist sistemin ise ulusal kurtuluş hareketlerini desteklediği koşullarda doğuşunu gerçekleştiren PKK, bu dönemin politikalarından önemli ölçüde etkilenmiştir. Oldukça belirginlik arz eden özgün yanlarına rağmen, PKK de bütün ulusal direniş hareketleri gibi sosyalist sistemi kendisi için doğal müttefik olarak değerlendirmiş ve emperyalist sisteme karşı cephe almıştır. Kürt halkının içinde bulunduğu farklı koşullara rağmen, ezilen sömürge halkları zafere götüren ulusal kurtuluş çizgisinden esinlenen PKK, böylece kapitalist sisteme karşıt bir konumu esas alıp, sosyalist sistemden yana tavır koymuştur.

Türkiye'nin de içinde yer aldığı NATO ittifakının belkemiğini oluşturduğu emperyalist-kapitalist sistem Kürt halkının yaşama hakkını tanımamıştır. Reel sosyalizm, ulusal kurtuluş mücadeleleri ve Bloksuzlar hareketi tarafından zorlanan bu sistem, Kürt halkı üzerinde uygulanan inkar ve imha siyasetinin bir numaralı destekleyicisi olmuştur. Bu durum PKK'nin daha başından itibaren emperyalist sisteme karşı düşmanca tavır almasında belirgin rol oy-

namıştır. Güney Kürdistan'da gelişen ulusal hareketin ABD'nin desteğiyle varılan Cezayir Anlaşmasının sonucu olarak tasfiye edilmesi, PKK'nin bu tutumuna güç katan diğer önemli bir etken olmuştur. Diriliş mücadelesi böyle bir çizgide gelişimini sürdürmüştür. Bu açıdan '90'lara gelinceye kadar PKK'nin farklı politikalar izlemesinin koşulları mevcut değildir. O günün dünyasının koşulları Kürt diriliş ve özgürlük mücadelesinin emperyalist sisteme karşıtlığını bir zorunluluk haline getirmektedir. Bu durum ancak sosyalist sistemin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni koşullarda geçerliliğini yitirmiştir.

Reel sosyalist sistemin '90'larda dağılması, kendisiyle birlikte Bloksuzlar hareketini de dağılma sürecine sokmuştur. Böylece 20. yüzyılın dünya siyasal sistemi açısından, bu dönem boyunca izlenen politikaların başarı kazanma şansı da ortadan kalkmıştır. Politika yapan her gücün yeni koşullara denk düşecek stratejik ve taktik yaklaşımlara ihtiyacı vardır. Böylelikle PKK kendi politikalarında değişiklikler yapma ihtiyacının doğduğu koşullarla karşı karşıya gelmiştir. Koşulların bu dayat-

masına karşılık, ihtiyaç duyulan değişim ve dönüşüm sürecine girmekte ciddi zorlanmalar yaşanmış; değişim ve dönüşüm doğrultusunda atılan adımlar hem sınırlı olmuş, hem de zayıf kalmıştır. Hem stratejik hem de taktik değişikliklerde yeterli bir düzey tutturulamamış; PKK Önderliğinin '93 Ateşkesinde somutluk kazanan çabaları yeterince pratikleşmemiştir. Oligarşik rejim cephesinde ve gerilla saflarında ortaya çıkan rantçı kesimlerin sabote edici çabaları değişim ve dönüşüm sürecini boşa çıkarmıştır. Kaskatı kesilip en basit bir değişime bile inatla direnen oligarşi cephesindeki gerici güçlerle birlikte, PKK içindeki tutucu eğilimler de değişim ve dönüşüm sürecinin geliştirilmesine karşı ayak diremişlerdir. Bir yandan rantçı güçlerin, diğer yandan muhafazakar eğilimlerin direnişi sonucunda değişim ve dönüşüm sürecinin tıkanması, savaşın kendisini tekrarlamasını beraberinde getirmiştir.

Apocu Hareketin başlangıç döneminde manevi ve moral açıdan teşvik edici bir rol oynasa da, Kürdistan'da gelişen Ulusal diriliş mücadelesinin diğer halkların ulusal kurtuluş çizgisinden etkilenmesi, ortaya çıkan sıkıntıların başka bir etkeni olmuştur. Sosyalist sistemin desteğiyle başarıya ulaşan ulusal kurtuluş çizgisi, Kürt halkının özgürlük mücadelesi için yeterli olmamıştır. Bir kere sosyalist sistem çoğunlukla Kürt halkı üzerinde uygulanan ulusal imha siyasetini onaylayan bir yaklaşım içinde olmuş; ezilen halkların mücadelelerini destekleme politikasını Kürt halkı için geçerli saymamıştır. Yine ulusal kurtuluş hareketleri de Kürdistan'daki özgürlük mücadelesini bir müttefik olarak kabul etmemişlerdir. Bu durumda Kürt özgürlük hareketinin ezilen halkların kurtuluş mücadelesiyle benzer bir çizgide seyretmesinin sı-

kıntılar yaratması doğaldır. Nitekim Ulusal diriliş mücadelemiz ek saldırılarla karşı karşıya gelirken, kendisine bunu dengeleyebilecek bir destek verilmemiştir. PKK'nin daha işin başındayken reel sosyalizmi eleştirmesi de bu durumu değiştirip saldırıları durdurmaya yetmemiştir. Emperyalist sistem düşman olarak gördüğü Kürt özgürlük mücadelesinin ezilmesi için her türlü saldırıyı yöneltirken, bu mücadele hiçbir zaman sosyalist sistemin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin ciddi bir desteğini alamamıştır. '90'lar sonrası koşullarda mücadelemize karşı saldırılar daha da ağırlaşarak devam etmiştir. Bütün bu olup bitenler, dünyada geçerli olan ulusal kurtuluş çizgisinin PKK tarafından aynen izlenmesinin ek sorunlar yarattığını göstermiştir. Eğer böyle bir dogmatizme düşülmeseydi, özgürlük mücadelesinin karşılaştığı saldırıların hafifletilmesi mümkün olabilirdi. Bunun ağır sonuçlar doğuran bir hata olduğunu belirtmek gerekir.

Bugün ortaya çıkan bu sonuçlardan hareketle, diriliş hareketinin doğuş koşullarından kaynaklanan dogmatizmin hem kapitalist sisteme hem de sosyalist siste-

di. Savaşın hedefi olmaması gereken kesimlere karşı şiddete başvurma gibi vahim bir tutum içine girildi. Mücadele ortamında neredeyse iki çizginin hakim olmaya çalıştığı bir durum ortaya çıktı. PKK'nin halka dayanma ve halkla kazanma çizgisiyle işbirlikçi feodal sınıftan kaynaklanan halka düşmanlık çizgisi uzun süre bir arada varlık gösterdi. Kör Cemal (Halil Kaya), Zeki (Şemdin Sakık), Metin (Şahin Balıç) ve Hogır (Cemil Işık) adlı komploculardan oluşan Dörtlülü Çete, uzun süre halk düşmanı bir çizgide ayak diredi. 1987-96 yılları arasında gerilla ortamında etkisini sürdüren bu çizgi mücadeleye büyük zararlar verdi. Savaş ortamından yararlanan feodal komplocu çete çizgisi, PKK'nin halkçı çizgisini küçümsemeyecek düzeyde sabote etti. PKK Önderliği ve parti gücünün ağırlıklı bölümü her zaman bu çizgiye karşı mücadele içinde oldu. Bu eğilime karşı yürütülen mücadele sonuçta onun amacına ulaşmasını önlemiş olsa da, bu halk düşmanı eğilimin mücadeleye büyük zararlar vermesini önlemeye yetmedi. Dörtlülü çetenin karşı-devrimci uygulamalarına karşı önlemler alınmada gereken etkinliği

gösterememesi, PKK'nin en önemli hatalarından biri olarak değerlendirilebilir. Eğer zamanında etkili önlemler alınmış olsaydı, özgürlük mücadelesinin daha güçlü sonuçlara ulaşması mümkün olacaktı.

c- Apocu hareketin doğuşu ayrılığı değil, egemen uluslarla eşit ve özgür koşullarda kardeşçe birliği esas alan özelliklere sahiptir. Bu hareket stratejik yaklaşımının yanı sıra, örgütsel şekillenmesini de buna göre ele almıştır. İdeolojik grup aşamasında Haki KARER ve Kemal PİR başta olmak üzere egemen ulusa mensup birçok kadronun Diriliş Hareketinin şekillenmesinde yer almaları bunun en açık göstergesidir. Bunun içindir ki, PKK'nin oluşumu Kürt ve Türk halklarına mensup devrimciler tarafından gerçekleştirilmiştir. PKK aynı zamanda farklı uluslardan devrimcilerin mücadeleye katılım sağlamalarına açık olmuş, işbirlikçi ve ilkel milliyetçi çevrelerin saldırılarına rağmen bu tutumunda ısrar etmiştir. Öte yandan egemen uluslar içinde devrimci hareketin geliştirilmesine büyük değer biçmekle yetinmemiş, bu doğrultuda çaba harcamış ve ittifaklar yaratma çabası içinde olmuştur. Değişik Türk sol gruplarıyla Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesini (FKBDC) yaratmada öncü rol oynaması da, yürüttüğü birlik yaratma çalışmalarının sadece bir örneğidir.

Türkiye sosyalist ve demokratik hareketinin tasfiye sürecine girmesi, PKK'yi devrimci mücadelede kendisiyle yetinmek zorunda bırakmıştır, Devrimci Halk Partisi ve buna benzer birçok girişimin ciddi bir gelişmeye yol açmaması bu durumu daha da pekiştirmiştir. Silahlı mücadele sürecinde Güney Kürdistan'da üslenme ve burada ilkel milliyetçiliğin etkili olması, mücadelenin egemen uluslara taşırılmasını olumsuz yönde etkileyen diğer önemli bir

etmen olmuştur.

Türkiye sol hareketinin tasfiye sürecini yaşayarak Kürt Özgürlük Mücadelesine karşıtlık yapması ve gerilla savaşının merkezileştiği alanların ilkel milliyetçiliğin etkilerine açık olması, Özgürlük Mücadelemizde ideolojik daralmanın yaşanmasına yol açmıştır. 1990'larda mücadelenin yükseleştiği bir aşamada, sığ ulusalcılık bir tehdit olarak gündeme girmiştir. Mücadelenin egemen uluslara taşırılması eğilimi zayırlanmış, özgürlük mücadelesi Kürt halkının büyüyen katılımıyla sınırlı kalmıştır. Bu durum egemen ulusların devrimci ve demokratik güçlerinin mücadeleye katkı sunmalarını olumsuz etkilerken, aynı zamanda PKK'nin doğuşunda esas aldığı ilkelere ters düşmeyi ifade etmektedir. Sığ ulusalcı eğilimin güçlenmesi, savaş koşullarının çelişki ve çatışma eğilimini güçlendirmesinin yanı sıra egemen uluslar içinde demokratik hareketin gelişip özgürlük mücadelesine destek sunmasını olumsuz yönde etkilemesi, önemsenmesi gereken başka bir hata olmuştur. Bir yandan egemen güçlerin şovenizmi geliştirmeleri, öte yandan PKK'nin egemen ulusların sosyalist ve demokratik hareketiyle Kürt milliyetçiliğinin özgürlük mücadelesini daraltma çabalarını etkisiz kılması, tersine sığ bir ulusalcı yaklaşım içine düşmesi, Kürt sorununda çözümün iletiletilmesini zorluklarla karşı karşıya getirmiştir.

d- PKK Hareketi doğuşuyla birlikte egemen ulus milliyetçiliğinden kaynaklanan sosyal şovenizme karşı ideolojik mücadele çizgisini esas aldı. Sosyal şovenizmle mücadeleye paralel olarak, Kürt halkının özgürlük mücadelesi içinde etkili olmaya çalışan ilkel milliyetçiliğin her biçimiyle mücadeleyi de temel görev bildi. Özellikle Ulusal Diriliş ve Özgürlük Mücadelenin doğuş sürecinde ilkel milliyetçilikle mücadele yaşamsal önem arz ediyordu. Çözumsuzluğa hizmet eden ilkel milliyetçiliğe karşı kararlı bir mücadele yürütülmeden, özgürlük mücadelesinin başarı kazanması olanaksızdı. Ayrılcılıkla işbirlikçiliği bir arada yaşayan ilkel milliyetçiliğe karşı mücadele, sadece sınıfsal karşıtlığı içermiyordu. Diriliş ve özgürlük çizgisinin oluşum yıllarında karşıtlık ne kadar gerekliyse, daha sonraki yıllarda onu etkileyip dönüşüme uğratmak da o kadar önem kazanmıştı. Öncelikle '90'lar sonrasında buna ihtiyaç vardı.

Buna rağmen Kürdistan'ın bütün parçalarında ilkel milliyetçiliğin aşılması konusunda yetersiz kalınmıştır. İlkel milliyetçilikle dar karşıtlık çizgisine sapılırken onun değişim ve dönüşüme uğratılmasında zayıflıklar yaşanmış; ilkel milliyetçiliğin etkilerini yaşamaya açık kapı bırakılmıştır. Bu

da iç çatışmaların büyümesine ortam sunmuş, ulusal dinamiklerin iç çatışmalarda büyük zarar görmesine fırsat tanımıştır. Eğer yaratıcı uygulamalar geliştirilebilseydi, ilkel milliyetçiliğin bir yere kadar değişip dönüşmesi sağlanabilirdi.

e- Yukarıda belirttiğimiz hata ve yetersizlikler hiç kuşkusuz kadro yapımızın durumuyla bağlantılıdır. PKK Önderliğinin mücadelenin her aşamasına cevap veren gelişimi kadro yapısı tarafından geriden takip edilmiş; Önderliğin çabalarına rağmen, hem eski hem de yeni kadroların gelişimi mücadelenin ihtiyaçlarına cevap verecek düzeye gelememiştir. Önderlik ile kadrolar arasında açılan büyük bir mesafe varlığını sürekli sürdürmüş, bu da özgürlük mücadelesini yanlış anlayışların etkilerine açık tutmuştur. Uluslararası komplo kadronun bu yetersiz durumundan güç alınarak devreye sokulmuştur. Kadro yapısının mücadelenin ihtiyaçlarına cevap verecek düzeyi tutturamaması, komplocu güçleri Önderliğin etkisiz kılması halinde sonuç alınabileceği düşüncesine, tutum ve uygulamalarına yönelmiştir. Kadronun zayıf duruşunu hem yanlış anlayışların uygulamaya alanı bulup ciddi zararlara yol açmasının, hem de uluslararası komploya zemin sunmasının temel nedeni olarak görmek gerekir.

PKK öncülüğündeki özgürlük mücadelesinin yaşadığı bu hatalar ve yetersizlikler nasıl başarıyı olumsuz yönde etkilemişlerse, bunların aşılması da demokratik kurtuluş sürecinin başarılı gelişmesine yol açacaktır. Demokratik değişim ve dönüşüm süreci bir anlamda söz konusu hataların ve yetersizliklerin giderilmesi demektir.

6- Ulusal dirilişten demokratik kurtuluşa önderliksel gelişme

PKK öncülüğünde gelişen özgürlük mücadelesinin tüm aşamalarında Başkan Apo'nun yeri hep belirleyici olmuştur. Ulusal diriliş mücadelesi her şeyden önce bir önderliksel gelişmenin ifadesidir. Kürt halkının çağdaş temellerde yeniden yaratılmasını sağlayan ulusal diriliş sürecini ilk adımından başlamak üzere hazırlayıp geliştiren ve bugünkü düzeyine ulaştıran güç Önderlik gerçeğidir. Bunun içindir ki, ulusal diriliş sürecinde mücadelenin bir cephesi egemen güçlerle işbirlikçi gericilikten oluşurken, diğer cephesi Önderlik gerçeği ve onun bilinçlendirip harekete geçirdiği Kürt halkı olmuştur. Aynı durumun demokratik kurtuluş süreci için de geçerli olduğunu belirtmek gerekir. Başkan Apo'nun şahsında somutlaşan önderliksel gelişme, Demokratik Uygarlık çizgisinin ideolojik, siyasal ve pratik oluşumunu belirlemiştir.

Kürt halkını egemenlik altında tutup

ulusal imha sürecine sokan güçlerin uyguladıkları gerici zor, Kürdistan'da toplumun iç gelişme dinamiklerini önemli oranda tahrip etmiştir. PKK'nin doğuşu döneminde Kürdistan'da toplumsal dinamikler tamamen işlevsiz bir duruma getirilmiştir. Kendi gerçekliğine yabancılaşma büyük mesafe kat etmiş, Kürt halkı kendi çıkarlarına tamamen ters düşen bir konuma itilmiş, dost ve düşman kavramını yitirmiştir. Her şeyden önce çıkarlarının nerede olduğunu gösterip halka yol gösterebilecek bir aydın tabakasının ortaya çıkması yoğun şiddet ve baskı uygulamalarıyla engellenmiştir. Mücadelenin dayanacağı bir aydınlanma hareketi söz konusu değildir. Ulusal ve toplumsal bilinçlenme konusunda Kürt halkı sözcüğün tam anlamıyla karanlığa mahkum edilmiştir. Kürt toplumunda egemen sınıfların yanı sıra emekçi sınıflar da kendi gerçeklikleri dışında her türlü yönlendirilmeye açık hale getirilip güçten düşürülmüştür. Bu sınıflar ulusal çıkarlarına denk düşen bir tutum takınmaktan yoksun bırakıldıkları gibi, sınıfsal çıkarlarını esas alacak tutumlar takınmanın da uzağına itilmişlerdir. Dıştan uygulanan zor ve geliştirilen dayatmalar, Kürt toplumunun durumu tayin eden temel olgu durumundadır.

Ulusal imha sistemi altında toplumsal gelişme yasaları tamamen işlevsiz kılınırken, bu durum örgütsüzlükle iyice pekiştirilmiştir. Kürt halkının kendi çıkarları konusunda düşünmesi, örgütlenmesi ve eylemde bulunması imkansız hale getirilmiştir. Bunun da ötesinde içine girilebilecek bu yönlü çabalar ağır cezai yaptırımlara tabi tutulmuştur. Siyasal etkinliklerden kültürel çalışmaya kadar yaşamın bütün alanlarında halkın etkinlikte bulunmasının olanakları ortadan kaldırılmıştır. Bu durum Kürt halkını ezilen diğer halklardan çok daha olumsuz koşullarda yaşamaya mahkum etmiştir. Düşürülmüşlük, Kürt toplumuna egemen kılınan esas yaşam biçimi haline getirilmiştir.

Kürt halkının mahkum edildiği bu ağır baskı ve imha koşulları mücadelenin olağan bir çizgide seyretmesine olanak tanımamaktadır. Toplumsal dinamiklerin tümüyle işlevsiz kıldığı koşullarda her türlü gelişme, bir Önderlik olayının varlığını yaşamsal kılmaktadır. Ulusal ve toplumsal kurtuluşun daha işin başında önderliksel gelişmeye dayanması bir zorunluluk olarak gündemdedir. Diğer ezilen halkların kurtuluş mücadelelerinde görüldüğü gibi devrimci çalışmanın bir toplumsal kesimin çabalarına dayandırılması söz konusu değildir. Başka bir deyişle Kürdistan'da ideolojik, siyasal ve pratik gelişme öncelikle bireyde yoğunlaştırılarak topluma taşırılacaktır. PKK gerçeğinde önderliksel gelişmenin belirleyici özelliği buradan kaynaklanmaktadır.

Burada belirtilen nedenlerden dolayı, Başkan Apo'nun şahsında somutlaşan önderliksel gelişmenin PKK'nin doğuşu ve mücadelesinde belirleyici rol oynaması bir tercih değil, kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur. Başkan Apo daha başından itibaren ulusal diriliş ruhsal, ideolojik, siyasal ve pratik yoğunlaşmasını kendisinde yaratarak halka taşımıştır. Bu yüzden ulusal diriliş mücadelesinin bütün aşamalarında Önderliğin rolü tayin edici olmuştur. Başkan Apo, PKK ve çağdaş gelişme yoluna giren Kürt halkının bütünleşip tek bir gerçeklik haline gelmelerinin izahı burada gerçek anlamını bulmaktadır. Önderlik kendini oluşturup yarattığı oranda PKK ve Kürt halkını da yeniden yaratmıştır. Ulusal bilinçlenme, ulusal birlik, siyasal güç haline gelme, sosyal alanda gerçekleşen büyük değişim, uluslararası alanda yaratılan tecrit çemberinin kırılması ve öteki kazanımlar, her şeyden önce önderliksel gelişmenin yarattığı sonuçlar olmaktadır. Önderlik Kürt halkını ulusal imha sürecinden çekip çıkararak özgürlük mücadelesine yönelmiştir. Bununla birlikte ulusal diriliş mücadelesine içten ve dıştan dayatılan tüm saldırıları etkisiz bırakmış, özgürlük mücadelesinin süreklilik kazanmasını sağlamıştır.

Ulusal diriliş ve özgürlük mücadelesinin izlediği bu özgün gelişim çizgisi, Başkan Apo'yu bütün saldırıların hedefi haline getirmiştir. Emperyalist güçlerin, oligarşik

rejimin ve işbirlikçi Kürt gericiliğinin ittifak halinde Özgürlük Mücadelemizi bastırma çabalarında, Başkan Apo saldırıların merkezine oturtulmuştur. Böylece Önderliğin tasfiye edilmesiyle özgürlük mücadelesi de tasfiye edilmek istenmiştir. Önderlik bu durum karşısında başlattığı kapsamlı kadrolaştırma çabasıyla ve Kürt halkını örgütlü güç haline getirerek kendisini kalıcılaştırmıştır. Mücadele sürecinde kendi halkıyla bu denli bütünleşen ve halkında içselleşen başka bir önderlik olayına tanık olmak zordur. Alınan önlemlerle saldırıların sonuçsuz bırakılmasıyla birlikte, en son uluslararası komployu gündemleştirmiştir.

Uluslararası komplo, Başkan Apo'dan başlayarak Diriliş Devriminin kazanımlarını ortadan kaldırma ve halkımızın özgürlük mücadelesini tasfiye etme saldırısıdır. Başkan Apo'nun ulusal diriliş mücadelesindeki belirleyici yeri, komplocu güçleri Önderliğin etkisiz kılması halinde PKK'nin parçalanıp dağılacağı ve öncüsüz kalan Kürt halkının yenilgiyi kabul edip teslim olacağı düşüncesine götürmüş ve bu doğrultuda harekete geçirmiştir. Nitekim uluslararası komplo belirtilen bu amaçlara uygun olarak gelişmiş ve sonuç almaya çalışmıştır. Savaşın taraflarından Türk Devleti daha kapsamlı bir imha savaşını gündemine alırken, buna karşılık PKK de bir intikam savaşını başlatma sürecine girmiştir. Her iki tarafın kendilerine büyük kayıplar verdirecek ve sonucu kestirilemez bir savaş sürecine girdikleri bir sırada Başkan Apo yeni süreç başlatmış, demokratik değişim ve dönüşüm için gerekli olan stratejik ve taktik değişiklikleri gündeme getirmiştir. Savaşın yerine barışı, ayrılığın yerine demokratik ve özgür birliği öngören çözümün ideolojik, siyasal ve pratik sistemini ortaya koymuştur. Son derece olumsuz koşullara rağmen, Başkan Apo İmralı'da geçirdiği üç yıllık esaret sürecinde demokratik uygarlık çizgisini oluşturmıştır.

Demokratik uygarlık çizgisinin yaşam bulması, geniş toplumsal kesimleri kapsayan esnek bir örgütlenmeyi gerektirmektedir

Demokratik uygarlık çizgisi sadece Kürt halkının özgürlüğüne kavuşmasının olanaklarını yaratmakla kalmamakta, aynı zamanda egemen ülkelerin yaşadıkları sorunların çözüm sistemini de belirlemektedir. Böylece demokratik kurtuluş süreci, Ortadoğu halklarının sorunlarını çözme süreci olmaktadır. AİHM'e sunulan Savunmalarla ideolojik temelleri oldukça kapsamlı bir biçimde ortaya konulan demokratik kurtuluş, yeni bir önderliksel hamle olma özelliğine sahiptir. Geline nokta ideolojik boyutuyla gerçekleşen önderliksel hamlenin siyasal, örgütsel ve pratik yönleriyle işlev kazanması gerekmektedir. Bu da yeniden yapılanmanın tamamlanması demektir. Artık demokratik kurtuluş için siyasal, örgütsel ve pratik sistemin tamamlanmasının zamanı gelmiştir.

7- PKK Kürt halkının zaferle buluşmasıdır

Başkan Apo'nun şahsında somutlaşan önderliksel gelişmenin belirleyici rol oynadığı hazırlık süreciyle birlikte otuz yıllık bir süreyi kapsayan PKK'nin mücadele tarihi, Kürt halkının geçmiş, bugünü ve geleceğinde yaşamsal bir yere ve öneme sahiptir. Kürt halkı ulusal inkar ve imha sistemi altında kaybettiği her şeyi PKK ile kazanma sürecine girmiştir. Daha önce gelişen direnişlerde sergilenen büyük fedakarlıklara rağmen yenilginin adeta halkımızın kaderi olmasına karşılık, PKK ortaya çıkardığı büyük kazanımlarla halkımızı zafer gerçeğiyle buluşturmuştur. Ulusal bilinçlenme, ulusal birliğin gelişmesi, siyasal, askeri ve kültürel alanlarda güç haline gelme durumu, yeni sosyal ilişkilerin önünün açılması, uluslararası alanda oluşturulan tecrit çemberinin kırılması gibi kazanımlar da bunun somut ifadesi olmaktadır.

Yukarıda ana hatlarıyla ortaya koydu-

ğumuz PKK'nin mücadele tarihinin çok net olarak gösterdiği gerçeklik, Kürt halkının karanlıktan aydınlığa, düşürülmüşlükten yücelmeye, güçsüzlükten kuvvet ve kudret sahibi olmaya, gerilikten çağdaşlaşmaya, uluslararası alanda tecrit edilmişlikten uluslararası gündemde yer edinmeye taşındığının kanıtı olmaktadır. Ulusal imha sisteminin amaçlarına ulaştığına inanıldığı ve bunun bir yere kadar Kürt halkına da kabul ettirildiği koşullarda, tarihin bu tehlikeli gelişim seyrine müdahale eden PKK onu bir bütün olarak değiştirirken, özgür geleceğin olanaklarını da gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Egemen güçlerin ve işbirlikçi Kürt gericiliğinin dayattığı ulusal imha sisteminin artık sonuç veremeyeceği ve demokratik sistem içerisinde ulusal özgürlüğün artık kaçınılmaz bir gelişme olduğu, uluslararası komploya karşı mücadele sınavıyla kesin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Böylece ulusal imhada direten güçler yenilgiye, demokratik birlik çözümünü esas alan Kürt halkı zafere ulaşacaktır.

Başkan Apo'nun, on bini aşan şehidimizin, onurlu halkımızın, kahramanlığı kendisine yaşam biçimi olarak seçmiş gerillanın, kadro ve militan yapımızın eşsiz fedakarlıkları üzerinde yükselen Diriliş Devrimimizin düşünce ve eyleminin bütünselliği olan PKK, Kürdistan tarihinin zaferle dolu bir kesitinin adı olma şerefini kazanmıştır. PKK aynı zamanda egemen ulusların da sorunlarını çözüme kavuşturacakları demokratik kurtuluş sürecinin başlatılmasının olanaklarını yaratarak, yeni bir tarihin yaratılmasının kaynağı haline gelmiştir. Hata ve yetersizliklerinin hesabını cesur bir özeleştirisel tutumla aşmasını bilen PKK, Kürt halkı kadar egemen uluslar halklarının da demokratik kurtuluşunu gerçekleştirebilecek bir miras yaratmıştır. Bu mirasa dayanarak Kürtlerin yaşadıkları her ülkenin demokratik cumhuriyete dönüşmesi ve buradan Demokratik Ortadoğu'nun yaratılmasına ulaşılması için artık bir tarihsel sürecin yerine yeni bir sürecin başlatılmasının zamanı gelmiştir. Demokratik kurtuluş sürecinin ideolojik kapsamı, örgüt ve eylem çizgisi her bakımdan bir yeniden yapılanmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Demokratik Uygarlık çizgisinin yaşam bulması, geniş toplumsal kesimleri harekete geçirecek kapsamda ve esneklikte bir örgütsel şekillenmeye ihtiyaç duymaktadır.

Yarattığı büyük kazanımlara karşılık, Diriliş Devriminin ideolojik çerçevesiyle örgüt ve eylem çizgisi demokratik birlik çözümünün ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Silahlı mücadelenin çok yaygın kullanıldığı Diriliş Devrimi sürecinde oluşan yargılar, düşünce ve yaşam biçimi yeni sürecin gelişimini sınırlandırmaktadır. Halkların birleşik demokrasi mücadelesini geliştirmek ve bunu demokratik birlik çözümüne taçlandırmak, sınırlandırıcı nitelikteki bağların aşılmasını gerektirmektedir. Bu da demokratik çözümden yana olan bütün toplumsal kesimlerin, egemen uluslar halklarının ve Kürt halkının iç içe geçmiş örgütlenme ve eylemini vazgeçilmez hale getirmektedir. Bu ihtiyaç, PKK'nin üç yılı aşkın bir süre içinde yürüttüğü demokratik değişim ve dönüşümü tamamlamasını zorunlu kılmaktadır. PKK, demokratik değişim-dönüşüm sürecinin düşünce, karar ve eylem alanlarında tamamen egemen kılması gibi temel bir ihtiyaçtan hareketle, yerini yeni bir örgütsel gelişmeye bırakmayı tarihsel sorumluluğunun gereği olarak görmektedir.

PKK tarihsel rolünü zaferle tamamlayıp yerini yeni bir gelişmeye bırakırken, yarattığı mirasın başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu halklarına ve insanlığın özgür geleceğine yön vererek kalıcılıcaacağına inanmaktadır. Kendi tarihsel rolünü tamamlayıp mirası üzerinde yeni bir gelişmenin yaratılmasını zaferlerin en büyüğü olarak gören PKK, herkesi Başkan Apo'nun şekillendirdiği Demokratik Uygarlık çizgisinde demokratik birlik çözümünü gerçekleştirmeye ve Kürt halkını Başkan Apo'da somutlaşan şehitlerin mirasını sahip çıkmaya çağırır.

8. Kongre'ye sunulan Politik Rapor'dan

Ortadoğu'da halkların federasyonlaşması demokrasiye ve barışa vesile olacaktır

Birinci Bölüm

11 Eylül olaylarıyla başlayan yeni siyasal sürecin temel özellikleri ve izlememiz gereken temel politikalar

a- Yeni uluslararası sistem arayışı

Dünyada yaşayan herkes üzerinde çok etkisi bırakan ve ABD'nin ekonomik ve askeri hedeflerine yöneltilen 11 Eylül saldırılarının uluslararası sistemde değişiklik yapacak düzeyde yeni bir mücadele sürecini başlattığı tartışmasız bir gerçektir. Herkes 20. yüzyılın uluslararası sisteminin kalan kısmına da en güçlü darbenin vurulduğu ve bu temelde yeni bir uluslararası sistem yaratma mücadelesinin daha güçlü ve yeni bir aşamasının başladığı görüşünde hem fikirdir. Nitekim saldırıya maruz kalan ve sürecin bir numaralı aktörü olan ABD de bu durumu böyle anlayıp tanımlamış; Üçüncü Dünya Savaşının başladığını ilan ederek, uluslararası düzeyde yeni bir sistemin yaratılmasına yol açacak olan büyük mücadeleyi başlatmıştır.

Bir dünya savaşı ilan etmek demek, yürürlükte bulunan ve geçerliliği olan bütün uluslararası yasa, kural ve ölçülerin geçerliliğini kaybettiğinin ilan edilmesi ve uluslararası düzeyde ilişkilerin artık mücadele ve savaşla süreceğinin ifade edilmesi demektir. Böylece 20. yüzyıl boyunca oluşturulan uluslararası kurallar ve ölçüler ABD tarafından bir yana bırakılmış olmaktadır. Şimdi geçerli olan, savaşın ve mücadelenin kurallarıdır. Dolayısıyla, böyle bir mücadele içerisinde 21. yüzyıla hakim olacak yeni uluslararası ölçüler, anlayışlar, yasalar ve kurallar ortaya çıkarak, mücadele sonunda yeni bir uluslararası sistem oluşacaktır.

Bunun belli bir süreci alacağı kesindir. Nitekim, Üçüncü Dünya Savaşının başladığını ilan eden ABD, bu savaşın kısa süreli olmayacağını ve en azından on-on beş yıl gibi bir süreyi kapsayacağını da ifade etmiştir. Bu demektir ki, sorun sadece herhangi bir gücün, terörist olarak tanımlanan örgüt ya da devletin etkisizleştirilmesi değil, artık tümüyle toplumsal gelişme önünde engel oluşturan bir siyasal sistemin aşılıp çözülerek, yerine yeni bir uluslararası siyasal sistemin oluşturulması sorunudur. Böyle bir değişim ve yeniden yapılanma sürecinin de kısa zamanda tamamlanamayacağı ve belli bir zaman dilimini alacağı ortadadır. ABD'nin mücadelenin uzun süreli olacağı yönündeki belirlemeleri, tam da böyle bir uluslararası siyasal sistem bakımından değişim ve yeniden yapılanmanın yaşanmakta olduğu gerçeğini ifade etmektedir. Burada üzerinde önemle durulması gereken husus; insanlığın 11 Eylül olayları sürecine nasıl geldiği, 11 Eylül saldırılarıyla başlayan değişim ve yeniden yapılanma sürecinin ne tür mücadelelerle, nerede ve nasıl yürütülüp hangi sonuçları ortaya çıkartacağı sorunlarına doğru yanıtlar verebilmektir.

Avrupa sistemi büyük Fransız Devrimiyle ortaya çıkmıştır

Bilindiği gibi, yakın dönemin uygarlık tarihi Avrupa'daki kapitalist gelişmeler tarafından yönlendirilmiştir. Büyük Fransız Devrimi etrafında gelişen çok

yönlü ulusal devrimci mücadeleler, 19. yüzyılın ilk yarısında bir Avrupa sisteminin oluşmasına yol açmıştır. Bu, Avrupa'da sanayi devriminin tamamlanması, kapitalist uygarlığın zafer kazanması anlamına gelmektedir. 19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın başında gelişen belli başlı Avrupa devletleri dünyayı kendi aralarında paylaşma savaşına girerek, oluşan Avrupa sistemini bir dünya sistemi haline getirmek için yoğun bir mücadele içerisinde girmişlerdir. Avrupa'nın belli başlı devletleri ve emperyalist güçler arasında süren dünyayı paylaşım mücadelesinin 20. yüzyılın ilk çeyreğinde Birinci Dünya Savaşına yol açtığı ve dünya savaşı içerisinde de Rusya'da Ekim Devrimi'nin gerçekleştiği bilinmektedir. Böylece 19. yüzyılda bir kapitalist Avrupa sistemi olarak şekillenen siyasal bütünlük, 20. yüzyılın ilk çeyreğinde Birinci Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi temelinde bir dünya sistemi haline gelmiştir. Böylece ilk kez dünyanın tümünü içine alan ve belli siyasal merkezlerce yönlendirilen bir uluslararası siyasal sistem oluşmuştur. Dünyanın uygarlığa açılmayan, dolayısıyla siyasal egemenlik altına alınmayan bir karışık parçası bile kalmamıştır. Dünya savaşının sonuçları ve Ekim Devrimi ile oluşan Sovyetler Birliği temelinde bir uluslararası sistem, bu sistemi ifade eden uluslararası kurum, kuruluş, yasa ve ölçüler ortaya çıkmıştır.

Birinci Dünya Savaşı'yla ortaya çıkan bu sistemin İkinci Dünya Savaşı'na da yol açtığı ve İkinci Dünya Savaşı'nda daha da netleştiği bilinmektedir. Böylece dünya iki bloklu, iki parçalı, iki merkezli bir uluslararası sisteme kavuşmuştur. Bir taraftan ABD'nin öncülük ettiği Batı bloğu, diğer yandan Sovyetler Birliği'nin öncülük ettiği Doğu bloğu ve dünyanın her alanında bu iki blok arasında süren yoğun bir müca-

dele, bu uluslararası sistemin temel karakteri olmuştur. 18. ve 19. yüzyılda gelişen ulusal devrimler 20. yüzyılda Ekim Devrimiyle sınıfsal devrimlerle de birleşmiş; emekçi sınıf öncülüğüne kavuşarak ulusal ve sosyal devrimler olarak gelişimini sürdürmüştür. Dünya'da yaşanan birçok sorun bu iki blok çatışması tarafından yönlendirilen ve belirlenen bu mücadeleler içerisinde belli bir çözüme ulaşmış; 20. yüzyılın sonuna doğru gidildiğinde, artık iki bloklu dünya sisteminin çözemediği, yine dünyanın iki merkeze kavuşup yoğun mücadeleyi yaşamasından doğan sorunlar mevcut uluslararası sistemi iyice zorlar hale gelmiştir. 20. yüzyılın ilk yarısında ve ortalarında insanlığın yaşadığı sorunlara savaş ve devrimle de olsa çözüm getiren bu sistem, 20. yüzyılın sonuna gelindiğinde yaşanan bölgesel ve yerel sorunlara çözüm getiremeyen, tıkanan ve çözümsüz kalan bir sistem haline gelmiştir. Bu çözümsüzlük içerisinde atomun kullanılması ve atom enerjisinin savaş tekniğinde kullanılır hale gelmesinin de yarattığı nükleer savaş tehdidi, insanlığı ciddi bir biçimde tehdit eden ve tehlikelerle yüz yüze getiren bir durum arz etmiştir.

Sovyetlerin çözülüşü
20. yüzyıl sisteminin
çözülüşünü getirmiştir

İki bloklu dünya sisteminin tıkanıp ve sorunlara çözüm bulamadığı bir süreçte, kendini bu durumdan kurtarmak ve sorunlara çözüm gücü haline getirmek amacıyla Sovyet sisteminin başlattığı değişim ve yeniden yapılanma süreci, bu temelde sistemin kendini reformdan geçirme çabaları sistemin kendi mantığı içerisinde bir sonuç vermeyince, Sovyet sisteminin çözülüş ve çöküşü gündeme

gelmiştir. Sovyet sisteminin çözülüşü ve çöküşü, 20. yüzyılda oluşan uluslararası sistemin aşılmasının, değişmesinin ve yeni bir uluslararası sistemin oluşumunun başlangıcı olmuştur. Ekim Devrimi ile ortaya çıkan Sovyet sisteminin çözülmesi; Birinci Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi temelinde oluşan 20. yüzyıl uluslararası sisteminin de aşılması ve çözülmesi, insanlığın yaşadığı gelişmeler ve sorunlar karşısında çözümsüz kalarak yerini yeni bir uluslararası sistemin oluşumuna terk etmesi anlamına gelmektedir. Bu gelişme 20. yüzyılın sonlarında, 1990'larla birlikte 20. yüzyıl uluslararası sisteminin aşılması ve yeni bir uluslararası sistemin yaratılması yönünde dünyanın köklü bir değişim ve yeniden yapılanma sürecine girmesini başlatmıştır.

Geçen on yıllık süre içinde Sovyet sisteminin etkisi altında oluşan ve gelişme sağlayan yapılar dünyanın her tarafında, -Doğu Avrupa'da, Balkanlar'da, Kafkasya'da, Asya'da, Afrika ve Amerika'da önemli bir değişim sürecini yaşamışlardır. Değişim her şeyden önce düşüncede olmuştur. Sisteme yön veren sosyalist ideoloji ve ulusal demokratik mücadele hedefleri, bu gelişmeler temelinde bir değişimi ve yenilenmeyi yaşamak zorunda kalmışlardır. Bununla birlikte esas olarak siyasal yapılarda köklü çözümler ve değişiklikler ortaya çıkmıştır. Geçen on yıl içerisinde birçok alanda var olan devletler yıkılmış ve yeni devletler kurulmuş, eski Sovyet bloğunun etkilediği alanlarda yepyeni bir siyasal coğrafya ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda bu yeni devletleşmenin yönetim tarzı ve kendi rejimini oluşturmaları yönünde de bu alanlar ciddi bir ideolojik ve siyasal mücadeleyi yaşamışlardır. Birçok alanda bu devletlerin parçalanıp yerine yenilerinin kurulması süreci şiddetli savaşlara yol açmış ve yeni devletler

böylesi savaşlar temelinde gerçekleşmiştir. Nihayetinde geçen on yıl içerisinde Sovyet sisteminin etkileri, uluslararası alanda ekonomik, sosyal, siyasal ve ideolojik düzeyde yaşanan gelişmelerle çelişen, onların önünde engel olan, gelişmeleri sınırlandıran dar, kalıpcı ve yüzeysel yapılar çözümlü aşılmuştur. Esas olarak Sovyetler Birliği sahneden çekilerek, insanlığın yaşadığı temel sorunların tümünü Batı sisteminin üzerine yüklemiştir. Daha önce ABD-Sovyet çatışması içerisinde var olan ve bu çatışmaya bağlanan sorunlar, Sovyet sisteminin çözülmesi ve sahneden çekilmesiyle birlikte tümüyle ABD'nin öncülük ettiği Batı sisteminin omuzlarına yüklenmiştir. Karşıt blok ortadan kalkınca, artık insanlığın yaşadığı her türlü soruna çözüm bulmakla Batı sistemi ve ABD yükümlü hale gelmiştir.

İşte böyle bir süreçte, başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın birçok alanında ağırlaşan etnik sorunları ve demokratikleşme sorunlarını ABD'nin tek başına çözmekle yüz yüze kaldığı bir ortamda 11 Eylül olayları gündeme gelmiştir. Bu demektir ki; ABD'nin öncülük ettiği Batı sistemi günümüz dünyasında insanlığın yaşadığı ağır sorunları çözmeye yetmemektedir ve bu sorunları çözebilmesi için kendisini değişime uğratmak zorundadır.

Buradan çıkan sonuç, insanlığın yaşadığı gelişmeler karşısında çözümsüz ve yetersiz kalan, dolayısıyla değişmek zorunda olan gücün sadece Doğu bloğu veya Sovyet sistemi olmadığı, aynı zamanda ABD'nin öncülük ettiği Batı sisteminin de çözümsüz kaldığı ve çözüm gücü olabilmek için kendini değiştirmek zorunda olduğudur. Bu anlamda değişim dünya ölçüsünde geneldir, bir bütün olarak 20. yüzyıl Sistemini içine almaktadır. On yıl önce meydana gelen Körfez Savaşı nasıl Sovyet sisteminin çözülmesini başlatan bir kıvılcım olmuşsa, 11 Eylül saldırıları da Batı sisteminin günümüz sorunları karşısındaki çözümsüzlüğünü aşip kendini değiştirmesi için gerekli değişim ve yeniden yapılanma sürecini başlatan bir kıvılcım rolünü oynama özelliği taşımaktadır. Geçen on yılda 20. yüzyıl sisteminin Doğu parçası nasıl bir çözülmeyi ve değişimi yaşamış ise, şimdi 11 Eylül ile başlayan süreç içerisinde 20. yüzyıl sisteminin Batı tarafı da benzer bir değişim sürecini önümüzdeki on-on beş yıl içerisinde yaşayacaktır. Elbette bu değişim sadece Batı sistemiyle sınırlı kalmayacak, kendini çözerek Batı'ya endekslenmiş olan Doğu'yu da içine alarak, bir bütün olarak yeni bir uluslararası sistemin oluşmasına bizi götürecektir. Yapanlardan ve onların amaçlarından bağımsız olarak, 11 Eylül olaylarının uluslararası politika, insanlığın gelişmesi ve ilerlemesi açısından böyle büyük tarihsel bir önemi vardır. Bu olaylarla birlikte çözümsüz kalan ve sorunları çözüme götüremeyen ABD, kendi çözümlerini yaratmak için yeni bir mücadele süreci yaratma imkanı kazanmıştır. Elbette bu bütün siyasal güçlerin içinde yer alıp katılacağı bir mücadele olacaktır ve zaten bir dünya savaşı düzeyinde tanımlanmaktadır. Dolayısıyla sonuçları da bütün dünyayı bağlayacak yeni bir sistemin oluşmasıyla noktalanacaktır.

Demek ki, günümüzde içinden geçtiğimiz süreçte insanlığın yaşadığı genel bir değişim, dönüşüm ve yeniden yapılanma süreci vardır. İlk defa bütün dün-

“On yıl önce meydana gelen Körfez Savaşı nasıl Sovyet sisteminin çözülmesini başlatan bir kıvılcım olmuşsa, 11 Eylül saldırıları da Batı sisteminin günümüz sorunları karşısındaki çözümsüzlüğünü aşip kendini değiştirmesi için gerekli değişim ve yeniden yapılanma sürecini başlatan bir kıvılcım rolünü oynama özelliği taşımaktadır.”

yayı içine alan 20. yüzyıl Sistemi kökten aşılma ve insanlığın gelişmesine yarın olacak, onun ağırlaşan sorunlarını çözerek ileriye gitmesine yol açacak yeni bir uluslararası sistemin oluşturulması mücadelesi yaşanmaktadır. İnsanlık böyle bir sistem arayışı içindedir. Bu temelde eski statüko tümünden parçalanıp aşılma, bununla birlikte statükoculuk ile onu doğuran dogmatizm ve tutuculuk da aşılmaktadır. Nitekim 11 Eylül saldırılarından sonra geçen süreçte bu yönlü oldukça hızlı gelişmeler yaşandı. 11 Eylül olaylarını takiben Afganistan'da yoğunlaşan savaşın mevcut statükoyu kırmak ve 20. yüzyıl sistemini aşmak açısından gerekli olan parçalayıcı şiddeti ortaya çıkarttığı, ABD'nin birkaç ay çok yoğun bir biçimde uyguladığı şiddetin yeni siyasal adımlar atmaya fırsat verecek bir durumu yarattığı, en azından bunun önünü açtığı söylenebilir. Kuşkusuz mevcut şiddet düzeyi 20. yüzyıl sisteminin tümünden aşılması ve yeni bir uluslararası sistemin kurulması açısından var olan engelleri parçalamak ve temizlemek için yeterli olmayabilir. Bu açıdan önümüzdeki süreçte de değişik alanlarda parça parça yoğun şiddet kullanımı gündeme gelebilir.

Ancak mevcut durumuyla bile 11 Eylül saldırılarıyla Afganistan'daki şiddet, siyasetin devreye girmesi, siyasal değişimin başlaması ve yeni siyasal oluşumlar arayışına girilmesi açısından ilk aşamayı oluşturmuş, bu konuda belli bir adım atılmasını sağlamıştır. Bu temelde uluslararası ilişkiler bakımından önem taşıyan ve üzerinde dikkatle durulması gereken gelişmeler daha şimdiden yaşanmıştır. Bu savaş sürecinde ABD ile Rusya arasında gelişen ilişkiler uluslararası siyaset bakımından önem taşımaktadır. ABD ile Rusya, her bakımdan ve her alanda olmasa bile, geçmişte olduğu gibi çatışarak değil de uzlaşarak birçok konuda çözüm bulma sürecine girmişlerdir. Bu bir yakınlaşmayı ifade etmektedir. Böyle bir siyasal gelişme içerisinde giren ABD, özellikle Ortadoğu'da ve Güneybatı Asya'da yapmak istediklerinin önünde Rusya'nın engel olma durumunu en aza indirmiş, sınırlanmıştır.

Süreç AB'nin kendini gözden geçirmesini zorunlu kılmıştır

Bununla birlikte Avrupa Birliği'nin bu süreçte siyasal ve askeri yapısını geliştirme ve kendi demokrasisini gözden geçirme yönünde daha yoğun bir arayış ve çaba içerisinde girdiği gözlenmiştir. ABD'nin uygulamalarına yönelik olarak geliştirdiği eleştiriler, demokratik açılım yönünde AB'nin reform yapma çabası içinde olduğunu göstermektedir. Diğer yandan para birliği, birliğin siyasal mekanizmalarını geliştirme, Avrupa ordusunu oluşturma çalışmalarını ilerletme yönündeki çabalar; Avrupa'nın Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele içerisinde yaşadığı ABD ile bütünleşmeden kopacağını, kendisini bir uluslararası siyasal ve askeri güç haline getirmek ve dolayısıyla dünya siyasetindeki gelişmelerde rol oynamak istediğini göstermektedir. Bu durum özellikle 2001 yılı içerisinde Rusya'nın bir uluslararası güç olarak kendini yeniden ortaya koyup ABD ile belli bir ilişki düzeyi tutturması gibi, AB'nin de kendisini uluslararası bir güç haline getirme çabası olarak görülmelidir. Böylece daha şimdiden ABD ile birlikte uluslararası politikada etkili olmak isteyen önemli merkezlerin Rusya'nın

oluşturduğu BDT ve yine AB içerisinde ortaya çıkmakta olduğunu göstermektedir. Mevcut durumuyla eski statüko 11 Eylül saldırıları ve Afganistan savaşı temelinde çok ciddi bir biçimde darbe yemiştir, sarsılmış ve önemli bir parçalanma süreci içerisine sokulmuştur. Bunun sonucunda artık uluslararası ve bölgesel düzeyde 11 Eylül olayları öncesinde olduğu gibi 20. yüzyıl statükosunu aynı tutuculukla savunan güçler azalmıştır. Hem eski statüko savunulamayacak kadar parçalanmış, hem de statükocu güçler kendi siyasetlerini değiştirmek zorunda kalmışlardır.

Bu anlamda ABD olayları ve ABD'nin yönelttiği şiddet ve politikalar, kendi çıkarlarını ve hakimiyetini esas alma temelinde dünyanın birçok alanında mevcut siyasal statükoyu kısmen değiştirmeyi içermektedir. Bu temelde ABD'nin belli bir değiştirici güç olduğu ifade edilebilir. Bunun karşısında Avrupa Birliği 20. yüzyıl statükosunda kalmayı kısmen aşıyor ve kendini yeni bir siyasal güç haline getirmeye çalışıyor olsa da, bu konuda henüz kendini değiştirme sürecini güçlü bir biçimde geliştirememiştir. Bu anlamda liberal bir çizgi arz etmektedir. AB eski sistemin yaşatılamayacağını görmüştür, ama yeniyi yaratma gücünü de kendinde yeterince yaratmamıştır. Biraz eskiyi, biraz yeniyi içinde taşıyan bir ikili yaklaşım içerisinde bulunmaktadır. Bunlarla birlikte Rusya statükoyu koruma, özellikle Ortadoğu'da mevcut statükoyu yaşatma konusunda belli bir geriletmeyi yaşasa da, muhafazakar çizgiyi henüz tümüyle aşabilmiş değildir. Dolayısıyla değişimin önünde engel olmaktan kısmen çıkarılmış olsa da halen önemli ölçüde bir muhafazakar güç konumundadır.

Bu durum, yeni sistem arayışı doğrultusunda uluslararası politik güçler arasında önemli bir mücadelenin yaşanacağını, önümüzdeki süreçte bu güçler arasında ilişki ve mücadelenin birlikte var olacağını göstermektedir. Ancak muhafazakarlığın, tutuculuğun ve liberalizmin direnci ne olursa olsun, uluslararası düzeyde ve yine bölgesel çapta sürdürülen mücadelelerde başvurulan yöntemler hangi yöntemler olursa olsun, sonuçta muhafazakarlığın ve tutuculuğun aşılabacağı; buna bağlı olarak 20. yüzyıl uluslararası sisteminin bütün kalıntıları ve özelliklerinin aşılp giderilerek bu mücadele sonucunda yeni bir uluslararası sistemin açığa çıkacağı kesindir. Mücadele sahnesinde yer alan siyasal güçlerin durumlarından bağımsız olarak, objektif bakımdan bu böyledir.

Bir defa 20. yüzyıl boyunca, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında insanlığın yaşadığı ekonomik ve sosyal gelişmelerle bilimsel-teknik devriminin ortaya çıkardığı düzey, 20. yüzyılın ideolojik ve siyasal yapılanmasını zorlamaktadır. 20. yüzyılın ideolojik kalıpları ve yine siyasal yapısı, yaşanan ekonomik ve sosyal gelişmelerin önünde engel oluşturmakta, bu gelişmelere dar gelmektedir. Bir kere ekonomik ve sosyal gelişme düzeyi 20. yüzyıl sistemini değişime zorlamaktadır. Yine 20. yüzyılın ikinci yarısında özellikle Avrupa'da demokrasi yönünde atılan adımlar, ekonomik ve sosyal gelişmeye denk düşecek ideolojik ve siyasal çerçevenin nasıl olacağı konusunda insanlara belli bir ipucu vermiştir. Dolayısıyla insanlığın 21. yüzyılda yeni bir siyasal sistem yaratması artık kaçınılmaz bir olgudur. 20. yüzyılın dar dogmatik ideolojik kalıpları, yine milliyetçi düşünce sistemleri gelişen küre-

sel bütünleşme ve bunun insanlıkta yarattığı büyük demokratik özgürlükçü düşünce gücü karşısında oldukça geri ve tutucu kalmaktadır. Yine 19. ve 20. yüzyıllarda geliştirilen ulusal devlet yapıları hem sınırlarıyla hem de sistemiyelerle giderek uluslararası bir topluluk haline gelen ve küresel bütünleşmeyi yaşayan dünya için, insanlık için oldukça dar ve engelleyici olmaktadır; ekonomik, sosyal, kültürel, düşünsel ve ruhsal gelişmeler önünde engel oluşturmaktadır. Bu açıdan geçmişte insanlık için geliştirici olan siyasal sistemler şimdi gelişmeler önünde engel olucu, dolayısıyla bireyin ve toplumun gelişmesini engelleyici özellik kazanmıştır. Bu da mevcut siyasal yapılanmaların hem ulusal devlet çerçevesinin, hem de onun biçimlendirdiği otokratik, monarşik ve oligarşik rejimlerin aşılmasını gerekli kılmaktadır. Bu rejimler aşılarak değişerek, yerlerini ekonomik ve sosyal gelişmelere denk düşen, onları ilerleten ideolojik ve siyasal çerçeveye bırakarak, insanlığın ilerlemesi ve içine düştüğü çelişki durumunun giderilmesi gerekmektedir.

Bu anlamda yaşamakta olan ve önümüzdeki yıllarda yoğun bir mücadele ile yaşanarak yeni bir uluslararası sistemin oluşumuna yol açacak süreç ileriye doğru bir süreçtir, bir gelişme sürecidir. Bunun bazılarının sandığı ya da iddia ettiği gibi geriye gitme özelliği kesinlikle yoktur. Monarşilerin, oligarşilerin, kişi diktatörlüklerinin, faşizmin gündeme gelmesi elbette beklenemez. Bunlar geçmişte kalan, insanlığın geçmişte yaşadığı ve artık gelişmeler önünde engel oluşturan ideolojik ve siyasal yapılarıdır. Dolayısıyla değişim ve yeniden yapılanma barış ve demokrasi ile insanlığın bütünleşmesi yönünde, ulusal kimlik ve kültürün gelişmesiyle birlikte uluslararası bir kimliğin ve kültürün ortaya çıkıp geliştiği ve böylece bir bütünleşmenin olduğu bir yönde olacaktır. Bu nedenle yeni uluslararası sistem geçmişten daha barışçıl bir sistem olmak zorundadır. İnsanlık özellikle 20. yüzyılda iki büyük dünya savaşını yaşadıktan sonra, böyle büyük savaşları tekrar gündemine alamaz; hele hele nükleer silahların dünyayı tehdit ettiği bir ortamda böyle bir savaş durumu kendisini yok etmesini de içerir ki, 21. yüzyıl insanlığı herhalde bu kadar akılsız ve tedbirsiz olamaz.

Diğer yandan yeni uluslararası sistem daha demokratik, özgürlükçü, paylaşımcı ve adil bir sistem olmak durumundadır; dünyayı herkes için yaşanılır bir alan haline getirmeyi hedeflemek zorundadır. Çünkü ekonomik ve sosyal gelişmeler önünde engel oluşturan sistemler -monarşiler, oligarşiler, kişi diktatörlükleri, otoriter, otokratik rejimlerdir. Bunların yönetim tarzı ve siyasal sınırları insanlığın gelişmesi ve küresel bütünleşmesi önünde engel oluşturmaktadır. Bu nedenle ne kadar direnirlerse dirensinler bu yapılar aşılacaklardır. Bu bakımdan ne kadar zaman sürecini alırsa alsın, hangi yöntemler uygulanırsa uygulansın, hangi güç ne kadar etkide bulunursa bulunsun, 11 Eylül olaylarıyla ikinci aşaması başlamış olan, esas olarak '90'lardan başlayıp günümüze kadar

“20. yüzyıl uluslararası sisteminin bütün kalıntıları ve özelliklerinin aşılp giderilerek bu mücadele sonucunda yeni bir uluslararası sistemin açığa çıkacağı kesindir. Mücadele sahnesinde yer alan siyasal güçlerin durumlarından bağımsız olarak, objektif bakımdan bu böyledir.”

gelen ve sürmekte olan uluslararası alandaki değişim dönüşüm ve yeniden yapılanma sürecinin sonucunda ortaya çıkacak yeni uluslararası sistem daha barışçı daha adil, daha demokratik, daha özgürlükçü, insan haklarına ve halkların haklarına daha saygılı, üç kuşak haklarını daha çok gözetken ve dünya genelinde uygulama mekanizmalarını geliştiren bir sistem olacaktır.

Parti Önderliğimiz böyle uluslararası bir sistemi içeren çağı demokratik uygarlık çağı olarak tanımlamıştır. Bu çağın ideolojik kimliğini ve politik çerçevesini, böyle bir çağa ulaşmak için gereken mücadelenin programını, örgüt ve eylem tarzını tanımlamış; dolayısıyla insanlığın demokratik uygarlık çağı doğrultusunda ilerlemesi için yürütmesi gereken mücadeleyi ve gerçekleştirmesi gereken örgütlenmeleri evrensel düzeyde ortaya koymuştur. Parti Önderliğimizin geliştirdiği Demokratik Uygarlık Manifestosu, bu anlamda insanlık için bir manifestodur; evrensel karaktere sahiptir. 20. yüzyılda reel sosyalizmin, sosyal demokrasinin, sınıf ve ulus devrimlerinin tecrübelerinin ve ortaya çıkardığı birikimlerin diyalektik yöntemle değerlendirilmesi temelinde yaratılan bir teorik çerçeve olmak durumundadır.

Küreselleşme güçlü dönüşümleri zorunlu kılmaktadır

Böyle bir çağa doğru ilerlerken, ABD'nin öncülük ettiği Batı sisteminin nasıl bir değişimi yaşayacağı sorusu da bizim için üzerinde önemle durmayı gerektirmektedir. Kuşkusuz Batı sistemindeki değişim ve dönüşümün Sovyet sistemindeki gibi olacağını düşünmemek, böyle kalıpcı bir yaklaşım içerisinde olmamak gerekir. Sovyet sisteminin kendine has özellikleri vardı: Sovyet sistemi Batı sistemiyle mücadele halindeydi ve Batı sisteminin ayakta kaldığı bir süreçte kendisi çözülmeyi yaşadı. Başka bir deyişle çözülme ve aşılma yöntemleri bu koşullar tarafından belirlendi. Batı sistemi ise, şimdi daha çok ağırlaşan bölgesel-yerel sorunları, etnik, ulusal ve kültürel sorunlarla demokratikleşme sorunlarını çözme sürecinde bir değişim ve dönüşümle yüz yüze gelmektedir. Bu yüzden Batı sisteminin yaşayacağı değişim ve dönüşümün özellikleri bu durum tarafından belirlenecektir.

Bu noktada 11 Eylül olaylarıyla başlayan sürecin şimdiye kadar ki pratiğinden çıkan dersler bize şöyle bir formülasyon yapma imkanını vermektedir: Özellikle ABD ile Sovyet blokları arasındaki mücadelede ABD'nin ve Batı sisteminin Sovyet sistemine karşı örgütleyip kullanmadığı, ideolojik ve siyasal temelleri olmayan, tamamen konjonktürel, dönemsel ve dışa bağımlı temelde oluşmuş olan siyasal yapıların değişimi daha çok şiddet temelinde olacaktır. Birinci kategoriye giren Afganistan ve Irak gibi ülkelerde yaşanan olaylar bize bunu göstermektedir. Afganistan üzerindeki şiddet zaten uygulanmıştır. Körfez savaşıyla Irak bir şiddete maruz kaldı; şimdi de Afganistan'ın ardından yine şiddetin temel alanı konumundadır. Bunlar daha çok askeri nitelik taşıdığı için, yeni bir uluslararası sistem arayışı sürecinde, yani yaşanan değişim ve yeniden yapılanma sürecinde böyle bir süreçle ters düşen ve Demokratik Uygarlık çağıyla ters olan bu askeri yapılanmaların şiddetle yıkılacağı gözükmektedir. Bunların yıkımının şid-

deti diğer ülkelerde bir değişim için bir siyasal etkide bulunacaktır.

İkinci kategori olarak daha çok Sovyet sisteminin etkisi altında olan, ancak onunla da bütünleşmeyen, geçen süreçte Sovyet bloğunun çözülmesine rağmen hala ayakta kalan, Sovyet ile ABD blokları arasında bloksuzluk olarak kendini var etmiş ve ayakta tutmuş ülkelerin durumudur. Bu ülkelere yönelik de daha çok askeri tehdit ve siyasal baskının uygulanacağı, böyle bir baskı altında bu ülkelerin değişime zorlanacağı anlaşılmaktadır. Şimdiden İran, Kore, Küba gibi ülkeler üzerinde bunun uygulanması gözükmektedir. Bu ülkeler böyle bir dış baskı, bu temelde dışta yaşadıkları mücadele ve bunun içeriye yansımaları temelinde Demokratik Uygarlığa geçebileceklerdir.

Üçüncü kategori olarak, Batı sistemine bağımlı, geçmişte yeni sömürge statüsünde olan ülkelerin yaşayacağı bir değişim kategorisi dikkat çekmektedir. Bu durumda olan ülkelere yönelik olarak daha çok ekonomik ve siyasal baskı ile değiştirme, bu ülkeleri daha çok uluslararası sermayeye bağlama, bu tür kurum ve kuruluşların içerisine alarak değişime zorlama, yaratılacak ekonomik siyasal kriz ve çöküşle bu ülkeleri buna mecbur bırakma yönteminin izleneceği görülmektedir. Arjantin ve Türkiye gibi ülkelerde bunun örnekleri daha şimdiden ortaya çıkmıştır. Giderek bu durumun başka ülkelerde de denenip uygulanması gelişebilecektir. Değişemeyen, değişmekte zorlanan, oldukça dogmatik, kalıpcı ve tutucu bir oligarşik yapıda kalan sistemler bu biçimde çözüme zorlanmaktadır. Böylece dıştan zorlama, içten zaten halkın çok güçlü bir tepkisi, muhalefeti ve demokratik değişim istemi vardır. Bu biçimde bu ülkelerde demokratik değişim ve dönüşümün gerçekleşeceği anlaşılmaktadır.

Bunlarla birlikte dördüncü kategori olarak kapitalist ülkelerin, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında esas olarak kendi çıkarlarını içerse de, belli bir demokratik yapı geliştirmiş olan metropollerin demokratik reformlar yaparak kendilerini yenileme çabaları içerisinde olacakları anlaşılmaktadır. AB ve ABD bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bu konumda olan ülkelerin mevcut demokrasileri oldukça dar, tek yanlı ve çıkarıcı bir karaktere sahipti. Bu yüzden küresel bütünleşmenin oldukça gelişme kaydettiği ve hızla ilerlediği, artık bunun geriye çevrilmesinin, durdurulmasının ve bu gelişmenin hızının zayıflatılmasının mümkün olmadığı böyle bir süreçte, bu tür dar bir ideolojik ve siyasal demokrasiyle insanlığın sorunlarının çözülmemeyeceği açığa çıkmıştır. Bunun için bu ülkeler her ne kadar yeni bir çağın gelişiminde ilk başlangıç adımlarını atmış olsalar da, geliştirdikleri demokrasi geleceğin karakterine uygun değildir; ona dar gelmekte, ve yetmemektedir. Dolayısıyla bunun aşılması ve değişmesi; gerçek, katılımcı, çoğulcu, azınlık haklarını ve birey haklarını daha fazla gözetken ve dünyada herkesin haklarını gözetmeyi içeren bir özgürlük ve adalet anlayışını esas alan ve bu düzeyde paylaşımcılığa dayanan bir demokrasi haline gelmesi gerekmektedir. Böyle bir değişim ve dönüşümün de mevcut mücadelenin zorlaması temelinde reformlar yönüyle olacağı anlaşılmaktadır. 11 Eylül olaylarının ABD ve Avrupa'da yarattığı etkinin onları daha şimdiden böyle bir süreçte soktuğu, hem Avrupa'da ve hem de ABD'de bir tartışmanın başladığı gözükmektedir. Bunun giderek yaşanacak mü-

“Arjantin ve Türkiye gibi Batı sistemine bağımlı, geçmişte yeni sömürge statüsünde olan ülkelerin yaşayacağı değişim dikkat çekicidir. Bu ülkelere yönelik ekonomik ve siyasal baskı, bu ülkeleri uluslararası sermayeye bağlama, ekonomik ve siyasal krizle buna mecbur bırakma yönteminin izleneceği görülmektedir.”

cadeleye bağlı olarak daha ileri bir demokratik değişim, dönüşüm ve yapılanmayı ortaya çıkaracağı belirtilebilir.

Görülüyor ki, 11 Eylül ile başlayan süreç, yeni bir uluslararası sistem arayışı sürecidir ve önemli bir mücadeleyi içermektedir. İnsanlık dünya savaşı düzeyinde böyle bir mücadele içerisine girmiştir. Bu, barış ve demokrasi mücadelesi olma özelliğini taşımaktadır. Sonuçta 21. yüzyıla damgasını vuracak yeni bir uluslararası sistem şekillenecektir ve bu daha barışçıl, daha demokratik, daha özgürlükçü ve adil bir sistem olacaktır.

b- Ortadoğu'da yaşanan mücadele

İnsanlığın beşiği olan Ortadoğu, köleci ve feodal uygarlığın gelişmesinin de başta gelen alanı olmuştur. İnsanlığın gelişimi, toprağa yerleşimi, tarım ve köy devrimini yapması, uzun neolitik süreci yaşaması tümüyle Dicle-Fırat havzasında yani Ortadoğu'da gerçekleşmiştir. Buradan köleci uygarlığa geçiş, yine Sümer'de ve Mısır'da başlayıp gelişmiştir. Köleci uygarlık Akdeniz kıyılarına, Güney Avrupa'ya ve Güney Asya'ya Ortadoğu'dan yayılmıştır. İster Hristiyanlık isterse İslam Devrimi biçiminde olsun, feodal uygarlığın gelişiminde de Ortadoğu temel rollerden birisini oynamıştır. İnsanlık tarihinde ilk kez kapitalist uygarlığın gelişimi Ortadoğu'nun dışında Avrupa merkezli gerçekleşmiştir. Avrupa yeni bir uygarlığı - kapitalist uygarlığı geliştirirken, Ortadoğu bunun dışında ve buna kapalı kalmış, feodal uygarlığın daha da derinleştiği bir süreci yaşamıştır. Ancak buna rağmen Avrupa'da gelişen kapitalist uygarlığın burada bir sistem olmayı yarattıktan sonra kendisini dağılacak bir uluslararası sistem haline gelmeye yöneltirken en güçlü adımlarını attığı, en büyük savaşları verip mücadeleyi yaşadığı saha yine Ortadoğu olmuştur. Kapitalist uygarlık Avrupa'da doğup şekillenmiş ve sistem haline gelmiş, ancak bu uygarlığın bir uluslararası sistem haline gelmesi Ortadoğu'da yürütülen mücadele temelinde gerçekleşmiştir.

19. yüzyıl içinde gelişen bu mücadelenin 20. yüzyılın başında dört yıl yaşanan büyük bir savaş halini aldığını ve Birinci Dünya Savaşı olarak şekillendiğini biliyoruz. Bu savaşın yaşandığı birinci sahanın Ortadoğu olduğu ve savaşın temel amacının da Ortadoğu'yu bölüşüp paylaşmak, Ortadoğu'da, yani uygarlık tarihinin ve insanlığın beşiği üzerinde egemenlik kurmayı içerdiği bir gerçektir. Savaş sonunda bir yandan Ekim Devrimi ile Sovyet Rusya'nın oluşması, diğer yandan Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanıp Ortadoğu'da Avrupa devletlerinin egemenliğinin kurulması temelinde hem savaş sona ermiş, hem de 20. yüzyıl uluslararası sistemi şekillenmiştir. Bu bakımdan Ortadoğu'daki mevcut siyasal sistem Birinci Dünya Savaşı'nı sonuçlandıran, Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarına göre oluşan, dolayısıyla uluslararası sistemin oluşmasını belirleyen, onun temeli olan bir sistemdir. Deyim yerindeyse, 20. yüzyıl sistemi Ortadoğu'nun bölünüp paylaşılması, buna dayalı bir Ortadoğu sisteminin kurulması üzerinde şekillenmiştir.

Ortadoğu uluslararası sistemin omurilik soğanıdır

20. yüzyıl sisteminin temelinde Ortadoğu'nun mevcut siyasal yapısının vardır. Bu bakımdan Ortadoğu, adeta uluslararası sistemin denge gücü, omurilik soğanı konumundadır. İkinci Dünya Savaşı bu sistemde bir değişiklik yapmamış, bu sistemi daha da kökleştirmiş ve derinleştirmiştir. 1990'lardan itibaren Sovyetler Birliği çözülürken, ilk büyük savaşın Ortadoğu'da Körfez Savaşı'yla ortaya çıkması da bu nedenledir ve bu gayet anlaşılır bir durumdur. Sovyet sisteminin çözülmesi daha çok Sovyetlerin etkilediği alanlarda olurken, bir ucu da kısmen Ortadoğu'ya yayılmıştır. Diğer alanlarda sistem kolaylıkla çözülüp, yaşanan

“Değişim, dönüşüm ve yeniden yapılanma mücadelesi esas olarak Ortadoğu'da gerçekleşmektedir. Bu da birinci planda kendisini Irak'ta merkezileştirmektedir. Çünkü, böyle bir mücadeleyi zorlayan en temel iki sorun, Arap-İsrail çatışmasıyla Kürt sorunu kendisini Irak'ta merkezileştirmektedir. Bu sorunların çözüm bulması, Irak'ın bunları çözecek bir siyasal yapıya kavuşturulmasına bağlıdır.”

ekonomik ve sosyal gelişmeler önünde engel olan konumu aşılrken, aynı dönemde Ortadoğu'da bir çözüme ve değişim yaşanmamıştır. Sovyet sisteminin çözümlüğüne paralel olarak Ortadoğu'ya dayatılan değişim süreçleri başarılı olmamıştır. Örneğin Arap-İsrail çatışmasını temsil eden Filistin-İsrail çatışmasında bir sonuç ortaya çıkmamış, bu alana dayatılan Ortadoğu barış süreci başarılı olamamıştır. Tersine 20. yüzyılın sonuna gelindiğinde çözüm yerine çözümsüzlük, barış yerine çatışma ve savaş daha da derinleşmiş ve esas bir öge haline gelmiştir.

11 Eylül saldırıları komplonun Ortadoğu'da aradığı yeni giriş kapısıdır

Diğer yandan bölgenin temel sorunlarından biri olan Kürt sorununa dayatılan uluslararası komplo her ne kadar ulusal demokratik hareketin silahlı mücadele yöntemiyle başarı kazanıp sorunu çözüme götürmesini engellemişse de, PKK'nin geliştirdiği Kürt Ulusal Demokratik Mücadelesini bastırma ve ezme gücünü gösterememiştir. 15 Şubat komplosunda görüldüğü gibi, hiçbir uluslararası hukuk kuralı tanımayan saldırıları içermesine rağmen, bu komplocu saldırılar Kürt halkının ulusal demokratik hareketini bastırıp tasfiye etme sonucunu ortaya çıkaramamış; gelişen mücadele komployu boşa çıkartarak, komplo karşısında ulusal demokratik hareketin gelişimini sürdürmesini sağlamıştır. Şimdi 11 Eylül saldırılarıyla başlayan yeni süreç, tamamen Ortadoğu'daki bu duruma bağlı olan bir süreçtir. 11 Eylül saldırıları her ne kadar ABD'deki ekonomik ve askeri hedeflere yönelmiş olsa ve bunu yürüten yapan güçler Afganistan'da üslenmiş bulunsada, dolayısıyla 11 Eylül olayları ardından savaş Afganistan'da yoğunlaşmış olsa da, bütün bunlara yol açan temel çelişkiler ve siyasal nedenlerin Ortadoğu'da olduğu tartışmasızdır. Filistin ve Kürdistan'da halkların böyle çılgınca bir savaşı üzerlerine almayıp bu tür yönelimleri boşa çıkartmaları sonucunda, ağır sorunlara çözüm getirmek için gerekli şiddet kullanımının önünü açacak olaylar Afganistan'daki çeşitli grupların üzerine yüklenmiştir. 11 Eylül saldırılarının böyle bir özelliği var-

dır ve ulusal demokratik mücadele yürüten Filistin ve Kürt halkları böyle bir sürece çekilemeyince, bu şiddet adeta Afganistan'daki gruplara ihale edilmiştir. Çünkü, onların yapısı böyle bir şiddet kullanımında vesile yapmak açısından uygunluk arz etmiştir.

Şimdi 11 Eylül olayları ve arkasından gelişen Afganistan savaşıyla pratikleşen ABD'nin üçüncü dünya savaşı 20. yüzyılın siyasal statükosunu parçalamış; bu durum birinci dereceden etkisini Ortadoğu üzerinde göstermiştir. Çünkü, 20. yüzyıl siyasal sistemi Ortadoğu'da yaratılan statüko üzerinde şekillenmiştir. Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında şekillenen bu statüko, şimdi üçüncü dünya savaşının ilanıyla tümüyle parçalanmıştır. Dolayısıyla yeni bir Ortadoğu sistemi arayışı, onun üzerinde yeni bir uluslararası bir sistem arayışı gündeme gelmiştir. Yani 11 Eylül olaylarının yeni bir uluslararası sistem arayışını içermesi özelliği kendisini en çok Ortadoğu'da gündemleştirmekte ve pratikleştirmektedir. Parçalanmış statüko en fazla Ortadoğu'da gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, yeni uluslararası sistemin nasıl olacağını belirleyecek sahalardan başında da yine Ortadoğu gelmektedir. Bu nedenle '90'lardan beri bütün dünyada yaşanan mücadeleler içerisinde Ortadoğu'nun ve onun içinde de Irak'ın durumu adeta bütün bu mücadeleyi yönlendiren ve onun dengesini sağlayan bir alan konumundadır. Şimdi bu denge alanında eski statüko son olaylarla parçalanmış; yeni bir sistem yaratacak bir siyasal denge gücü, yani siyasal sistemin yaratılması gündeme gelmiştir. Bu yönüyle eski sistem yanlıları, yani statükoculuk ile uluslararası karakteri olan yeni sistem arayışı mücadelesi -yani değişim, dönüşüm ve yeniden yapılanma mücadelesi- esas olarak Ortadoğu'da gerçekleşmektedir. Bu da birinci planda kendisini Irak'ta merkezileştirmektedir. Çünkü böyle bir mücadeleyi zorlayan en temel iki sorun, Arap-İsrail çatışmasıyla Kürt sorunu kendisini Irak'ta merkezileştirmektedir. Bu sorunların çözüm bulması, Irak'ın bunları çözecek bir siyasal yapıya kavuşturulmasına bağlıdır. Irak'ın kazanacağı yeni siyasal yapı da bütün diğer sorunların çözümünün önünü açacak, böylece bir Ortadoğu sisteminin yaratılmasına yol açacaktır.

Her şeyden önce, Ortadoğu üzerindeki mücadele, statükoculukla değişim ve

dönüşüm arasındaki bir mücadeledir; bir başka ifadeyle 20. yüzyıl sistemini olduğu gibi sürdürmeyi istemekle bunu insanlığın yaşadığı ekonomik, sosyal, kültürel ve ideolojik gelişmelere ve yine Ortadoğu'da temel olan Filistin ve Kürt sorunlarının çözümüne uygun olarak değiştirmek ve yeni bir sistem yaratmak isteyen güçler ve anlayışlar arasındaki bir mücadeledir; 20. yüzyıl sistemiyle insanlığın ihtiyaç duyduğu daha barışçıl ve demokratik olması gereken 21. yüzyıl sistemi arasındaki bir mücadeledir. Ortadoğu barış projesini ve uluslararası komployu yürüten ABD yönetimi başarısızlığa uğradıktan sonra Amerika'da yeni bir yönetim işbaşına gelmiş, Irak merkezli olarak bir Ortadoğu müdahalesini içeren yeni bir projeyi, akıllı yaptırımlar projesini hazırlayıp uygulamaya koymak istemiştir. Ancak uluslararası alanda ve bölgesel düzeyde eski statükoyu savunan güçler bu projenin pratikleşmesini engellemişlerdir. Özellikle uluslararası alanda Rusya, Fransa, Çin ittifakı, bölgesel planda Türkiye, İran, Irak, Suriye ittifakı, yerel planda KDP-YNK ittifakı böyle bir projenin hayata geçmesini engellemiş, eski statükonun sürdürülmesini istemiştir.

İşte böyle bir rejimin yarattığı tikanıklık ve onu aşma keskinliği, 11 Eylül olaylarını ve bu temelde üçüncü dünya savaşını gündeme getirmiştir. 11 Eylül süreci en fazla Ortadoğu'da, Irak'ta eski statükoyu korumak isteyen güçlere darbe vurmuş, statükoculuğa darbe indirmiş, bu güçleri kısmen geriletmiştir. Ancak tümüyle engel olmaktan çıkarmış da değildir. Rusya hala eski statükoyu koruma yönünde politikalarını sürdürmektedir. Çin ulaşabildiği kadarıyla süreci eski statüko yönünde etkilemeye çalışmaktadır. Fransa ve genelde Avrupa Birliği demokratikleşme ve demokratik değişim istemini çeşitli biçimlerde dillendirse de, bunu bir politik proje haline getirme ve uygulama mekanizmalarını oluşturarak Ortadoğu'da pratikleştirme çabasına girmekten uzaktır. Bölgede ise İran bir yandan İngiltere tarafından etkilenecek, diğer yandan ABD tarafından tehdit edilmeye çalışılarak engel olmaktan çıkarılmak istenmiştir. Türkiye ekonomik krizle ve bu kriz derinleştirilerek, daha çok ABD'ye ve uluslararası sermaye kuruluşlarına muhtaç kılınıp eski statükoyu koruma politikalarından uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Suriye başka bir biçimde et-

kilenmeye çalışılarak engel olmaktan çıkarılmak istenmiştir. Filistin halkına yönelik olarak, özellikle yeni İsrail hükümeti -Şaron hükümeti tarafından geliştirilen saldırılarla Arap milliyetçiliği tümden tehdit edilip aşılacak istenmiştir. Böylece statükocu ittifak dağıtılsa ve statükocu güçler geriletilse de, tümden ABD projelerinin önünde engel oluşturma konumundan çıkarılamamışlardır. Bu yüzden eski statükoyu koruma güçleri bölgede hem uluslararası hem bölgesel güç olarak vardır. Bunların uzantısı biçiminde eski sistemin Kürdistan'daki uçları olarak KDP ve YNK gibi ilkel ve burjuva milliyetçisi güçler -aşiretçi-feodal temele dayalı güçler- de varlıklarını sürdürmektedirler. Dolayısıyla, eski statüko ile onu değiştirmek isteyen güçler arasındaki mücadele bir gerçektir ve şiddetle verilmeyi gerektirmektedir.

Bu statüko 20. yüzyılın sonunda, 21. yüzyılın başında Kürt Ulusal Demokratik Hareketine karşı bir uluslararası komplo olarak ortaya çıkmıştır. Bölgedeki statükoyu en çok zorlayan, ona darbe vuran, onu parçalayan ve değiştirmek isteyen bir kuvvet olarak Kürt Ulusal Demokratik Hareketi, bu eski sistemi ifade eden statükonun oluşturduğu uluslararası gerici ittifak, uluslararası komplo tarafından ezilmek ve tümüyle aşılacak istenmiştir. Aynı statükoculuk bu kez bölgede kendi çıkarlarını daha fazla egemen kılmak, bunun için uluslararası sermayenin güvenliğini sağlayacak bir sistem yaratmak, buna göre Ortadoğu'yu değiştirmek isteyen ABD çabalarının önünde de bir engel olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, günümüzdeki mücadelenin birinci yanı budur.

Eski statüko bir gericiliktir, tutuculuktur; ne bölge halkları, ne de uluslararası ilericilik, demokrasi ve insanlık için verebileceği iyi bir şey kesinlikle yoktur. Eski statüko halkların bölünmesi, parçalanması ve emperyalist böl-yönet politikası altında paramparça edilmesi demektir. Eski statüko Ortadoğu toplumlarının parçalanıp birbirine düşman hale getirilmesi, bu temelde onların dışarıya muhtaç bırakacak bir çelişki ve çatışma içerisine alınması demektir. Eski statüko Ortadoğu'da monarşi demektir, oligarşi demektir, otokrasi yani kişisel diktatörlükler demektir. Bu nedenle halkların ulusal demokratik gelişimi bakımından verebileceği hiçbir şey yoktur. Çok cılız verebileceklerini de 20. yüzyılın ortalarında vermiş, günümüzde tamamen bir gerici statüko haline gelmiştir. Bu statükonun değiştirilmesi kuşkusuz bölge halkları ve insanlık için gerekli ve yararlıdır. İlerici olan, demokrat olan, devrimci olan, sosyalist olan herkes bu statükonun değişimini istemek, statükoyu değiştirmek isteyen güçlerin içerisinde yer almak durumundadır.

Mevcut statükonun değiştirilmesi nasıl mümkün olabilir?

Bir defa değişimi, statükoyu tümden parçalayacak köklü bir değişim olarak düşünmek gereklidir. Mevcut durumda bir İsrail-ABD ittifakının değişim planı vardır. Bu daha çok uluslararası sermaye ile onun temsilinde birinci planda rol oynayan Yahudiliğin güvenliğini sağlamaya yönelik olmaktadır. Bunun için Arap alemini zayıflatmayı, Irak'ı daraltmayı, hatta parçalamayı, yani siyasal sınırlarda değişiklik yaparak, mevcut güç dengesini değiştirerek uluslararası sermayenin çıkarlarını ve güvenliğini sağlayacak bir sisteme ulaşmayı ifade etmektedir. Bu noktada Türkiye ile İsrail'in stratejik duruşu birbirine ters düşmektedir. Türkiye Kürt sorunundan dolayı güçlü ve merkezi bir Irak isterken, İsrail kendi güvenliği açısından zayıf ve parçalanmış bir Irak istemektedir. ABD bu iki alandan etkili iki müttefiki tarafından etkileme altındadır ve bunları ortak bir politikada uzlaştırmaya çalışmaktadır.

Bu anlamda Irak'taki sorunları çözerek Filistin ve Arap sorununu çözmeyi gündemleştirmiş, dolayısıyla Filistin sorunu daha geri bir plana düşmüş durumdadır. Irak'ın merkezi yapısını zayıflatacak bir federasyon veya Irak'ın bölünmesi alternatifleri, bu politikalar nedeniyle hala ABD'nin gündeminde bulunmaktadır. ABD Saddam yönetimini kesin değiştirmeye karar vermiş durumdadır; bu yönetimle birlikte olmaz. Ama yerine nasıl bir yönetim koyacağı, nasıl bir değişikliği gerçekleştireceği henüz netleşmiş değildir. Değişik politikalar ABD sistemini etkileme çabasıdır.

Diğer yandan esas olarak bölgede değişim ve yeniden yapılanma mücadelesinin çok daha köklü olması gereği vardır. Yeni uluslararası sistemin barışçıl ve demokratik karakterine göre demokrasi-nin Avrupa örneğinde olduğu gibi bölgesel birleşmeyi, güç ve işbirliğini esas alması gerçeği dikkate alınırsa, Ortadoğu'nun da böyle bir süreci yaşaması zorunludur. Bu anlamda bir defa mevcut bölünmüşlüğü aşılması, halklar düzeyinde parçalanmışlığın yıkılıp Kürt ve Arap toplumlarının birliğinin sağlanması sorunu çözülmek durumundadır. Ortadoğu'da toplumları birbirine karşıt hale getiren, çelişki ve çatışma içerisine sokan sistemin aşılıp uzlaşma ve işbirliğini esas alan bir sistemin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Aynı şekilde bu tür gelişmeleri engelleyen, bölünmeyi, parçalanmayı ve çatışmayı esas alan milliyetçilik temelinde oluşmuş siyasal rejimlerin aşılması zorunlu bir ihtiyaçtır. Bunlar Arap sahasında çok daha fazla bulunan monarşilerdir. Yine bunlar Suriye'de ve Irak'ta görüldüğü gibi otokratik yönetim arz eden rejimlerdir. Diğer yandan Mısır'da ve Türkiye'de görüldüğü gibi oligarşik rejimlerdir. Demokratik siyasal yapılanmaları bunlar engellemekte, bölünmeyi ve çatışmayı körüklemektedir. Bu anlamda bölgenin birlik olma, işbirliği geliştirme yönünde bir değişime ihtiyacı vardır. Yine köklü demokratik değişim ihtiyacı; siyasal yapıların tümünün demokratik değişim ve dönüşümü yaşaması, bir Ortadoğu demokrasisinin uygarlık köklerine uygun olarak geliştirilmesi gereği vardır. Siyasal demokrasinin geliştirilip hakim kılınması gerekmektedir.

Bunları gerçekleştirilebilmek için düşünce düzeyinde, zihniyette bir değişim ve demokratikleşmenin yaşanması gerekmektedir. Dar milliyetçi yaklaşımın, yine dar dinsel yaklaşımın, dar sol yaklaşımın aşılması; dogmatizmin ve kalıpcılığın düşünce düzeyinde tümden kırılması gereği vardır. Bunlar gerçekleştirildiğinde, yani bir zihniyet devrimi, siyaseti demokratikleştirecek bir demokratik dönüşüm ve parçalanmayı önleyecek bir birlik ortaya çıktığında, gündeme Demokratik Ortadoğu Birliği gelecektir. Avrupa nasıl giderek birlik oluyorsa, BDT nasıl bir çeşit birlikse, demokratik değişim ve dönüşüm temelinde bir Ortadoğu birliğinin gelişmesi de zorunludur. Bu değişim stratejisi Parti Önderliğimiz tarafından Demokratik Uygarlık Manifestosu'n da çok kapsamlı olarak çizilmiştir. Milliyetçi düşünce ve siyasal yapıyı aşarak demokratik düşünce ve siyasal yapılanma temelinde yeni bir Ortadoğu'nun oluşturulmasının, mevcut Filistin ve Kürt sorunu başta olmak üzere bütün sorunların bu temelde çözüme kavuşturulmasının veya en azından çözüm yoluna sokulmasının ideolojik, programsal, pratik, örgütsel, eylemsel çizgisi ortaya konulmuştur. Bu, Demokratik Ortadoğu stratejisi olarak kendisini ifade etmektedir. Dolayısıyla, bu da bölgeyi en köklü dinamikleriyle en köklü değişim ve dönüşümüne uğratma stratejisidir. Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde Ortadoğu'nun demokratik değişimi ve dönüşümü yaşamasını ve Demokratik Ortadoğu Birliğine ulaşmasını hedeflemektedir.

Demek ki Ortadoğu'da birinci planda mücadele eski statüoyla değişim ve dönüşüm çizgisi arasındaki bir mücadeledir. İkinci planda ise mücadele dar çıkarlar te-

“Türkiye Cumhuriyetinin temellerini oldukça dar, dogmatik, kalıpcı hale getirmiş; onu her türlü yenilenmeye açılmaya ve demokratik gelişmeye kapatmıştır. Böyle bir süreçte gelişen Kürt isyanlarının da etkisiyle kendisini iyice korku ve yasağa dayalı bir rejim haline getirmiştir.”

melinde ve hakimiyet yönünde değişim isteyen güçlerle demokratik değişimi ve Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratmak isteyen, değişimi Demokratik Ortadoğu stratejisi temelinde yapmayı öngören çizgiler arasındaki bir mücadeledir. Bu, uluslararası sermaye hakimiyetiyle halkların özgürlük eğilimleri arasındaki bir mücadele anlamına gelmektedir; yine milliyetçilik ile demokrasi ve özgürlük arasındaki bir mücadele, dış egemenlik ile halkların kardeşliği çizgisi arasındaki bir mücadeledir. İçinde bulunduğumuz süreçte bu mücadele daha da keskinleşecektir. Bu mücadele ekonomik, siyasal, askeri, ideolojik bütün alanlarda verilmektedir ve bu biçimde gelişmeye devam edecektir.

Irak üzerinde yoğunlaşan mücadelenin kısa sürede hemen sonuca gitmesi beklenemez. Bu mücadele zaten şimdiden ekonomik ve siyasal çerçevede sürüyor; önümüzdeki süreçte her an askeri plana da kayabilir. Ancak mevcut sistemi aşmak ve yeni bir sistem yaratmak önemli bir mücadeledir ve kesinlikle belli bir süreci alacak, kolay olmayacaktır. Dolayısıyla, Ortadoğu'da yeni bir sistem yaratacak olan Irak üzerindeki mücadele aynı zamanda yeni bir uluslararası sistem mücadelesinin kendisi olmaktadır ki, bunun sonuç vermesi çok yönlü bir mücadeleyi gerektirmekte ve belli bir sürece yayılacağına benzemektedir. Yeni Ortadoğu böyle bir mücadele içinde şekillenecek, bu da yeni bir uluslararası sistemin şekillenmesini ortaya çıkartacak, onun düşünsel ve siyasal ölçülerini verecektir.

Türk devletinin Osmanlı zihniyeti bölücü bir zihniyettir

c- Değişmekte zorlanan Türkiye

Avrupa'da kapitalist uygarlık büyük bir hızla gelişim gösterirken, merkezi İstanbul olan Osmanlı İmparatorluğu, Ortadoğu'yu bu gelişmelere kapalı tutmuştur. Osmanlıların Ortadoğu'yu kapitalist gelişme dışında her türlü gelişmeye karşı dondurucu bir yapıda tutma durumları ancak Birinci Dünya Savaşı'yla kırılıp parçalanmıştır. Dolayısıyla, Avrupa'daki kapitalist gelişme karşısında Osmanlı askeri feodalitesini korumak ve savunmak üzere tamamen bir savunma psikolojisiyle oluşan Türk milliyetçiliği, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilip parçalanması durumunda tümüyle dar savunmacı ve tutucu

bir milliyetçilik olarak şekillenmiştir. Böyle bir milliyetçi ideoloji 1923'te Türkiye Cumhuriyetini kurmuşsa da, bu devlet oldukça dar savunmacı, otoriter yönetime sahip, demokratik açılım yapamayan bir cumhuriyet olmuştur. Özellikle İngiliz emperyalizminin böl-yönet politikasını etkili bir biçimde uygulaması, bu doğrultuda Kürt sorununun Türk milliyetçiliğine karşı çıkar mücadelesinde kullanılması ve Kürdistan'ın böyle bir paylaşım alanı haline getirilmesi, Türk milliyetçiliğini ve bu temelde oluşan Cumhuriyeti tamamen bölünme, parçalanma ve dıştan saldırıya maruz kalma kompleksi içinde tutmuş; onun büyük bir Kürt korkusu ve Kürtlerin dış güçlerin istemi doğrultusunda kopacakları fobisiyle şekillenmesine yol açmıştır. Kuşkusuz böyle bir zihniyet, bu temelde şekillenen milliyetçilik, Türkiye Cumhuriyetinin temellerini oldukça dar, dogmatik, kalıpcı hale getirmiş; onu her türlü yenilenmeye, açılıma ve demokratik gelişmeye kapatmıştır. Böylesi bir süreçte gelişen Kürt isyanlarının da etkisiyle kendisini iyice korku ve yasağa dayalı bir rejim haline getirmiştir.

Türkiye'nin '50'lerden sonra ABD ile geliştirdiği ilişkiler, dışa açılımı ve bu temelde gelişen bağımlı kapitalizm çerçevesinde yeni bir süreci yaşama durumu vardır. Böyle bir süreç, oligarşik yapının gelişmesi ve egemen olması çabalarıyla buna karşı cılız da olsa demokrasi güçlerinin bitmeyen mücadelesinde ifadesini bulmuştur. Bu süreçte Cumhuriyet yönetiminde etkili olan ordunun NATO çerçevesinde dışla ilişkiye girmesi ise, yapılan darbeler içerisinde kendi yönetimini sürdürme ve giderek oligarşik yapılanmayı kökleştirme gibi bir anlam ifade etmiştir. 1970'lere doğru gelindiğinde Türkiye'de değişik toplumsal kesimleri, aydınları, gençliği ve işçileri içine alarak gelişen demokrasi mücadelesi, '70'li yıllarda faşist paramiliter güçlere karşı bir şiddet kullanımı düzeyine ulaşmıştır. Bu durum 12 Eylül '80 darbesi karşısında Kürdistan'da gelişen devrimci silahlı mücadele halini almış; giderek Türkiye'de gelişen demokrasi mücadelesi Kürdistan'daki silahlı mücadelede kendi ifadesini bulmuştur. Kürdistan'da gelişen silahlı mücadele bir yandan yasakçı düzeni kırar, bu temelde Kürtleri inkar politikasına darbe vurur, Kürt ulusal bilincini, dirilişini ve örgütlülüğünü, buna bağlı olarak bir Kürt demokrasisini orta-

ya çıkarırken, Türkiye'deki ideolojik ve siyasal yapılanma üzerinde de yoğun bir etkiye bulunmuştur.

1990'lara gelindiğinde, bu gelişme Türkiye'yi köklü bir demokratik değişim ve yenilenme süreciyle yüz yüze getirmiştir. Ancak bu mücadelenin daha çok Kürdistan'la sınırlı kalıp Türkiye'ye taşırılmaması, Kürdistan'da da daha çok dağla sınırlandırılması, mücadelenin çeşitli yöntemlerle Türkiye'ye yayılıp Türkiye halkını ayağa kaldıracak bir düzeye ulaşmaması; '90'ların başında ortaya çıkan demokratik değişim fırsatının değerlendirilememesine yol açmıştır. Bu durumdan rantçı çeteci çevreleri yararlanarak, korkuya ve yasağa dayalı dar milliyetçilikle birleşip tümüyle Kürdistan'daki mücadele şahsında her türlü özgürlüğü ve demokratik gelişmeyi ezmek için yoğun bir saldırı içerisine girmişlerdir. Bu saldırı yaklaşımı kendini topyekün savaş olarak planlayıp ortaya koymuş, bu da siyasal ifadesini uluslararası komplo bulmuştur. Parti Önderliğimizin demokratik siyasal diyalog yöntemiyle demokratik değişim sorununu çözüme götürme yaklaşımı rantçı çeteci çevreler tarafından sabote edilince, çözümsüzlük doğuran ve dinamikleri tahrip eden şiddetli bir savaş durumu yaşanmış; bu savaş uluslararası gericiğin daha aktif devreye girdiği bir uluslararası komplo düzeyini almıştır. Parti Önderliğimiz uluslararası komplo koşullarında, en ağır durumda da olsa bu gerçeği görüp tahlil ederek, demokratik değişimin ve dönüşümün önünü açacak bir stratejik değişim gerçeğini, partimizden başlatarak pratikleştirmeyi gerekli görmüş; bu temelde PKK '99 yılı yazından itibaren yürütülen savaş durdurun, böylece siyasal değişim sürecinin önünü açan yeni bir süreç başlatmıştır.

Kuşkusuz PKK'nin geliştirdiği stratejik değişim ve yeniden yapılanma süreci, Türkiye'nin yaşadığı savaşın ağır yükünden kurtulması ve 21. yüzyıl gerçeğine uygun olarak kendini demokratik değişime uğratıp yeniden yapılandırabilmesi için müthiş bir fırsat ve imkan ortaya çıkartmış; Türkiye açısından birçok çevre ve rantçı milliyetçi gericilik istemese de, yeni bir süreç, bir değişim süreci başlatmıştır. Bu durum Türkiye'nin önünü açmış; sorunlarını çözebilmesi için fırsat ve imkan yaratmış; yine dış alanda AB ile ilişkiye geçme, AB'ye girme, bu te-

melde geçmişte savaşılarak kendini şekillendirdiği Avrupa gerçeği karşısında bu kez içine girerek kendisini yeniden demokratik temelde şekillendirme fırsatını bulma sürecini yakalamıştır. Bu elbette Türkiye açısından oldukça gerekli ve ihtiyaç olan, yapısal durumundan kaynaklanan, ideolojik, siyasal, ekonomik, ulusal ve kültürel özellikleri olan sorunlarını çözmek, özgürlükçü ve demokratik bir sisteme ulaşmak açısından önemli fırsatlar ve imkanlar sunma anlamına gelmiştir.

Böyle bir süreçte rantçı-çeteci çevrelerin yüzü açığa çıktı, milliyetçilik kısmen teşhir olur, demokrasi güçleri belli bir açılım ve gelişme içerisine girerken, ancak esas olarak Türkiye'nin bu imkanları ve fırsatları yeterince değerlendiremediği, çok ihtiyacı olan demokratik dönüşüm süreci içerisine kararlılıkla giremediği görülmektedir. Bu konuda Türkiye'nin ciddi bir zorlanmayı yaşadığı, demokratik değişim ve yenilenme önünde çok yönlü ve kapsamlı engellerin bulunduğu açığa çıkmıştır. Her şeyden önce mevcut düşünce yapısı ve zihniyeti ile milliyetçi ideoloji şekillenmesi Türkiye'nin demokratikleşmesi ve demokratik değişimi yaşaması önünde çok köklü bir engel oluşturmaktadır. Türkiye'de çok dar, dogmatik, tutucu bir düşünce yapısı vardır. Ortadoğu'yu yüzyıllarca gelişmeye kapatan bu Osmanlı zihniyetinin ne olduğu, şimdi daha iyi görülmektedir. Yine Avrupa'da sağlanan gelişmeler karşısında savunma psikolojisiyle oluşan milliyetçiliğin ne kadar dar, dogmatik, tutucu, gerçeklerden uzak, değişime kapalı, çelişkili olduğu şimdi daha iyi gözükmektedir. Öyle ki, bir korku düşüncesi, korku psikolojisi her şeye egemendir. Bu yüzden mevcut sistemde en küçük bir değişiklik yapma gücünü ve cesaretini gösteremekte; sistemin herhangi bir yerinde yapacağı en ufak bir değişikliğin kendisini alt üst edeceği, yıkacağı, parçalayacağı, böleceği ve yok edeceği korkusuna kapılmaktadır.

Oligarşi kendini milliyetçilikle kılıflamaktadır

Bu açıdan Türkiye, insanlığın 21. yüzyıla girerken yaşadığı küresel bütünleşme, bilimsel-teknik devrimin yol açtığı bütünlük, kültürel ve ideolojik açılım, demokratik siyaset gibi olgularda da onlardan oldukça uzaktır; kendini onlara kapatan bir konumda tutmaktadır. Siyasal planda sivil-asker dar bir oligarşik yapı, Türkiye'nin bütün imkanlarına el koymuştur ve çıkarlarını kaybetmek istemektedir. Bu, uzun süre devletçilik adı altında palazlanan bir sermayeyi ve sermaye sınıfını, kendisini ulusunun yerine koyan bir askeri zihniyeti ve bu zihniyetin temsilcilerini, yine feodal ağa ve bürokratik burjuva ittifakını içermektedir. Bu oligarşik çıkar çevresi kendi çıkarlarını Türkiye'nin her şeyi yerine koymaktadır. Türkiye'nin ulusunu, devletini, ordusunu, sistemini, her şeyini kendi çıkarlarıyla ifade etmektedir; kendi çıkarlarına bağlı kılan bir sistem yaratmıştır ve onu ayakta tutmaya çalışmaktadır. Bu sistem günümüzde oldukça dogmatik, korkular ve endişelerle kaplı düşünce yapısıyla ve ideolojiyle de birleşince Türkiye'nin önünü tıkatmakta; onu her türlü değişime, yenilenmeye, demokratikleşmeye, hak ve özgürlüklerin tanınmasına kapalı tutmaktadır. Neredeyse ufak bir zihniyet değişiminin, yine politik yapıdaki değişikliğin Kürtler tarafından kullanılacağı ve Kürtlerin kendilerini ifade etme gücünü kazanmaları halinde vatanın ve milletin bölüneceği korkusu her şeyin önüne çıkartılmakta, böyle gösterilmeye çalışılmaktadır. Bu oldukça bilinçli, amaçlı bir faaliyettir. Oligarşinin kendi çıkarlarını hakim kılabilmek için geliştirdiği bir zihniyettir.

Türk burjuvazisinin ve burjuva sisteminin oluşumunda da böyle endişeler ve korkuların varlığı dikkate alınırsa, şimdi

bunların birleşmesi çok ileri derecede bir korku rejimini, dogmatik, kalıpcı, her türlü değişime kapalı bir gericiliği, dünyada örneği az görülen bir gerici sistemi ortaya çıkartmaktadır. Oysa bu gericilik ciddi biçimde parçalanmıştır. Türkiye gençliğinin, aydınlarının, emekçilerinin geliştirdiği demokrasi mücadelesi bunu belli ölçüde parçalamıştır. Kürt halkının son yirmi yılda geliştirdiği özgürlük ve demokrasi mücadelesi bu gerici sisteme her düzeyde ciddi darbeler vurup parçalamıştır. Dolayısıyla bu gericiliğin aşılması artık bir zorunluluktur.

Buna rağmen mevcut yapı ve bu yapının diretmesi Türkiye'yi değişime kapatıyor, onu statükocu bir çizgide tutuyor. Mevcut durumuyla etkin güçler, yönetim gücü böyle bir statükoyu korumayı esas alan bir tutuculuk içerisinde bulunuyor. Buna karşılık Türkiye bir taraftan Kürt halkının geliştirdiği mücadele, diğer taraftan ABD'nin uluslararası alanda ve bölgede yürüttüğü politikalar nedeniyle ciddi bir biçimde değişime zorlanmakta, değişim atmosferi içerisinde tutulmaktadır. Kürt halkı geliştirdiği barış ve demokratik çözüm çizgisiyle Türkiye siyasi ortamını derinden etkilemekte, Türkiye'yi insan haklarını ve halkların haklarını dikkate alacak, özgürlükleri geliştirecek bir demokratik değişime zorlamaktadır. Diğer yandan Ortadoğu'da değişiklik yaratmak isteyen ABD de Türkiye üzerinde önemli bir zorlayıcı güç konumundadır. Böylece Türkiye ortamı bir yandan içten Kürt halkının özgürlük mücadelesi tarafından diğer yandan dıştan ABD politikaları tarafından değişime zorlanmaktadır. Bu değişim güçleri kendi yapısını reformcu yolla değiştirmesi için imkanlar yaratmasına rağmen, oligarşinin yaşadığı darlık ve tutuculuk bunları da görmemekte, reddetmekte ve tersinden ele almaktadır. Kürt halkının geliştirdiği özgürlük mücadelesiyle Türkiye'yi demokratik değişime, ilerleyecek ve gelececek bir özgürlükler ülkesi haline gelmeye zorlamasını dış güçlerin bir oyunu olarak, bölücülük olarak gören, ABD'nin ve Avrupa'nın kendileriyle birleşebilmesi ve kendi müttefikleri haline gelebilmesi için demokratik değişiklikler yapmak istemesini, Kürtlere haklarının verilmesini talep etmesini Türkiye'yi bölmek isteme olarak gören bir düşünce sistemi, böylesi oldukça çelişkili ve hastalıklı bir düşünce sistemi varlığını sürdürmektedir.

Türkiye, Kürt sorununun çözümünü esas olarak demokratik sistemini geliştirmelidir

Günümüzde Türkiye böyle bir süreç içerisinde bulunuyor. İçten ve dıştan demokratik uygarlık çağının gereklerine göre değişimin dayatılması, kendi içinde yaşadığı ve uluslararası sistemde ortaya çıkan gelişmelerin bir gereği olarak da kendisini zorluyor. Türkiye'de hakim sürecin demokratik değişim ve yenilenme süreci olmasını zorunlu kılıyor. Ancak buna karşı tutucu ve statükocu bir diretme ve dayatma da varlığını ve direnmesini sürdürüyor. Böyle bir ortamda Türkiye'nin Kürt sorununun demokratik çözümünü esas olarak kendi demokratik sistemini geliştirmesi, kendisinin Türkiye için bir demokrasi programı oluşturup onu hayata geçirerek Kürt sorununun demokratik ve insan haklarına uygun çözümünü gerçekleştirmesi sürecini dayatması ve bunu ilerletmesi gerekiyor.

Bu noktada önemli bir yeniden yapılanma ve ayrışma gerçeği vardır. Mev-

cut çözümsüzlük ve tıkanma, ekonomik ve siyasal alanda yoğun bir krizin ve bunalımın yaşanmasına yol açmış durumdadır; bu, yolsuzluğu, enflasyonu, pahalılığı, açlığı geliştiriyor. Türkiye'yi ekonomik, siyasal, ideolojik ve kültürel her bakımdan yaşanmaz bir ülke konumuna getiriyor. İşte böyle bir ortamda Türkiye gerçeğini iyi görüp doğru tahlil ederek, iç yapılanmasını, zihniyetini, politik sistemini, dış güçlerle ilişkilerini ve stratejik konumunu göz önüne alan bir ideolojik ve politik yaklaşımla Türkiye ortamına müdahale etmek ve demokratik değişimi bu temelde sağlamak kesinlikle gereklidir. Bu gerçekleri görmeyen, somut durumu dikkate almayan ve tahlil etmeyen bir yaklaşımla Türkiye'yi demokratikleştirmek, değişime uğratmak ve sorunlarını çözmek mümkün değildir. Öyle ki, eğer çözümleyici bir tarz, yöntem ve üslup geliştirilmezse, Türkiye kendi gücünü tüketir ama yine de bir değişim sürecine girmeyebilir. Türkiye ortamı bu düzeyde bir tehlikeyi de kendi içinde barındırmaktadır.

Bu nedenle bir kere demokratik değişimi mücadeleyle yaratacak, halkı özgürlüklerine, haklarına ve yaşamına sahip çıkacak bir demokratik örgütlülük içerisinde alacak bir çalışma gereklidir. Parti Önderliğimiz buna üçüncü alan örgütlenmesi, sivil toplum örgütlenmesi ve

ileri düzeyde katkı sunmaları ve Türkiye'yi demokratik yapıya kavuşturmaları mümkün değildir. İslami akımı değiştirmek ve demokratikleştirme yönünde Türkiye'de önemli bir çaba harcanıyor. Bu anlamda İslami akım içerisinde bir ayrışma vardır; kısmen bir değişiklik, yenilenme ve demokrasiye açılma çabası da görülüyor. Ancak bunlar da çok köklü değildir. Bu tür değişim adımları toplumdaki destek görüyor olsa da, hem rejimin yapısı böyle bir akıma kapalıdır, hem de böyle bir akımın bu kadar katılmış ve değişim gücünü kaybetmiş bir sistemi köklü demokratik dönüşüme uğratma gücü yoktur. Bu noktada görev sol ve demokratik güçlere düşüyor. Aslında Türkiye gerçekten değişecek ve yeniden yapılanacaksa, bu ancak sol-demokratik çizgide olabilir.

Bunun için bir demokrasi programı partimizin geliştirdiği değişim süreci içerisinde yoğun olarak tartışıldı. Demokrasi programının esas olarak neleri içer-

“Mevcut çözümsüzlük ve tıkanma, ekonomik ve siyasal alanda yoğun bir krizin ve bunalımın yaşanmasına yol açmış durumdadır; bu, yolsuzluğu, enflasyonu, pahalılığı, açlığı geliştiriyor. Türkiye'yi ekonomik, siyasal, ideolojik ve kültürel her bakımdan yaşanmaz bir ülke konumuna getiriyor.”

rini kırmak, değişimi ve demokratikleşmeyi bir gerçek haline getirebilmek için bir zorunluluktur.

Burada birinci görev sol ve demokratik güçlere düşüyor. Onların her şeyden önce kendilerini dar, dogmatik, kalıpcı, çağın gerisinde kalan ideolojik ve politik yaklaşımlardan kurtarmaları gerekiyor. Kürt özgürlük hareketinin de bu biçimde kendini yenileyerek, silahlı mücadele ile Türkiye'ye yayılamama durumunu siyasal mücadele gerçeğinde aşarak, Türkiye'de genel bir demokratik değişim programı içinde tüm sol demokratik güçlerin birliğini yaratıp onlarla birleşerek, bu ülkenin demokratik değişimini yürütecek ve demokratik kuruluşunu gerçekleştirecek bir demokratik meclise ve iktidara yol açması kesin zorunluluktur. Mevcut tıkanmışlığı aşmak, gericiliği parçalamak, Türkiye'yi demokratik, ilerleyen bir ülke haline getirmek için böyle bir iktidarın hedeflenip ortaya çıkartılması bir zorunluluktur. Bunun di-

açıkça göstermiştir ki, değişen sadece Sovyet sistemi değildir ve yalnızca biz değişim ve yeniden yapılanma sürecini yaşamıyoruz. Tersine 20. yüzyılın sonunda ve 21. yüzyılın başında bütün dünya bilimsel-teknik devrim temelinde gelişen ekonomik ve sosyal yapıya uygun olarak ideolojik ve politik alanda çok köklü bir değişim ve dönüşüm sürecini yaşıyor. Bu temelde yeni bir uluslararası siyasal sistem oluşturulmaya çalışılıyor. Demokratik değişim ve dönüşümü gerçekleştiren, kendini yenileyen güçler gelişme sağlar ve ilerlerken, kendini değiştiremeyen güçler çözülüşü ve çöküşü yaşıyorlar. Değişmez ve geçerli bir kural olarak, bu gerçek kendini bütün güçlere dayatıyor ve hükümünü icra ediyor. Bu gerçekler partimizin '93'ten itibaren başlattığı ve 1 Eylül '98 süreciyle de stratejik düzeyde köklü ve hızlı hale getirdiği değişim ve yeniden yapılanma sürecine olan inancımızı ve güvenimizi daha fazla arttırmıştır. Parti ve halk olarak değişim ve yeniden yapılanmanın bizi zayıflatan değil, tersine Kürdistan'da ve uluslararası alanda yaşanan gelişmelere denk düşen bir mücadele çizgisine ve örgüt yapısına kavuşturarak güçlendiren bir rol oynadığını daha iyi görmüş ve bu anlamda yeni stratejik sürece olan inancımız pekişmiştir.

Parti Önderliğimiz, hem uluslararası alandaki, hem de Kürdistan'daki stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecini tarihsel temelleriyle ve insanlık için önemli bir gelecek çizme çerçevesinde en kapsamlı ve derinlikli olarak, Demokratik Uygarlık Manifestosunda değerlendirmiştir. Bu temelde değişim ve yeniden yapılanma sürecine ilişkin teorik çözümler bizim için en derinlikli bir biçimde yapılmış durumundadır. Bu anlamda Demokratik Uygarlık Manifestosu'yla Kürt halkının 21. yüzyıl stratejisi çok kapsamlı, derinlikli ve net bir biçimde çizilmiş; böylelikle Kürtler ilk defa 21. yüzyıla bu biçimde geleceklerini gören, önemli gelişme hedeflerini önlerine koyan ve kendilerini bu hedeflere ulaştırmak için örgütleyip mücadeleye sevk eden bir yapıda girmişlerdir. Parti Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda geleceği çok net çizmesi ve partimizin bu stratejiyi hayata geçirmek için değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarını büyük bir kararlılıkla yürütmesi, 21. yüzyıla girerken Kürtleri bölge açısından önemli bir siyasal güç, uluslararası alanda da giderek daha fazla etkide bulunan ve dikkate alınması gereken bir halk konumuna getirmiştir. Günümüzde Ortadoğu'da ve Irak'ta yoğunlaşan siyasal ve askeri mücadele tam da Parti Önderliğimizin çizdiği strateji ve taktiklerle ilerlediğinde, Kürtleri önemli gelişmelere uğratacak bir çerçeveye denk düşmektedir. Bu bakımdan 11 Eylül olaylarıyla başlayan siyasal süreç bizim için anlaşılabilir ve değerlendirilmez olmaktan uzaktır. Partimiz dünyadaki siyasal güçlerin hemen hepsinden daha fazla düşüncede açık, net ve hazırlıklı olarak bu sürece girmiştir.

Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda çizilen yol Kürt halkının tek kurtuluş yoludur

“Yoğunlaşan siyasal ve askeri mücadele tam da Parti Önderliğimizin çizdiği strateji ve taktiklerle ilerlediğinde, Kürtleri önemli gelişmelere uğratacak bir çerçeveye denk düşmektedir. Bu bakımdan 11 Eylül olaylarıyla başlayan siyasal süreç bizim için anlaşılabilir ve değerlendirilmez olmaktan uzaktır. Partimiz dünyadaki siyasal güçlerin hemen hepsinden daha fazla düşüncede açık, net ve hazırlıklı olarak bu sürece girmiştir.”

şındaki bir iktidar Türkiye'yi böyle bir sürece sokamaz ve ilerletemez. Ancak böyle bir demokrasi programı Türkiye'nin temel sorunlarını, Kürt sorununu, insan hakları ve özgürlükler sorununu, bir bütün olarak sistemin demokratikleşmesi sorununu çözebilir; dolayısıyla Ortadoğu'nun demokratikleşmesine öncülük etme ve Avrupa demokratik sistemi içerisinde yer alma sürecini geliştirmesini sağlayabilir. Bunun yolu, demokratik değişim ve dönüşüm yoludur. Bu da Parti Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda kapsamlı bir biçimde çizilmiştir. Türkiye için değişim, ilerleme ve gelişmenin yolu bu biçimde aydınlatılmıştır. Gerisi artık bunu doğru bir biçimde pratikleştirmek olmaktadır.

En önemlisi de, sadece doğruları söylemek ve yanlış olanları görüp göstermekle yetinmemek; bu tıkanmayı ve çözümsüzlüğü aşacak bir tarzı, üslubu ve yaklaşımı tutturabilmek, bu temelde gerici ve çözümsüzlük içeren zihniyeti çözecek, değiştirecek bir zihniyet devrimini geliştirebilmek büyük önem taşımaktadır. Özellikle sonuç almak başararak isteyen güçlerin buna dikkat etmeleri bir zorunluluk olmaktadır.

d- Kürtlerin rolü

11 Eylül olaylarıyla başlayan süreç bize

yısıyla başarılı olabilmek için, mevcut siyasal gelişmeler ortamında tüm Kürdistan çapında Kürt halkının potansiyelini Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda çizilen stratejik doğrultuda demokratik çözüm mücadelesine sevk etmek, Kürt halkı için geliştireceği tek yoldur. Güncel olarak bölgede ve Irak'ta yoğunlaşan siyasal olaylara cevap olmak, buradan Demokratik Ortadoğu Birliğini çıkartmak, Ortadoğu'yu Demokratik Uygarlık çağının temel bir antitezi ve bu temelde Demokratik Uygarlık sentezinin yaratılmasının öncü alanı haline getirmek mümkün olacaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için Türkiye'de tıkanan ve kendini değiştiremeyen siyasal ortama demokratik çözümleyici güç olarak siyasal serhildanı dayatmak; Güney Kürdistan'da ve Irak'ta siyasal ve askeri serhildanı birlikte harekete geçirmek, Kürt halkının dinamiklerini meşru savunma çizgisinde demokratik dönüşüm mücadelesine sevk etmek, mevcut siyasal gelişmelerden Kürt halkının demokratik müdahalede bulunmasını, etkin katılımını ve dolayısıyla yeni Ortadoğu düzeninde ve uluslararası sistemde Kürtlerin onurlu yer almalarını sağlayacak bir gelişmeyi ortaya çıkartmak mümkün olacaktır. 20. yüzyılın Kürtleri inkar eden, yok sayan ve imha etmeye çalışan sistemi tamamen aşılacak; Kürtlerin de diğer halklar gibi kardeşçe, demokratik özgür birlik içerisinde diğer halklarla birlikte onurluca yer alacağı ve insanlığın gelişimine katkı sunacağı bir yeni sistem ortaya çıkacaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için demokratik kitle eylemliliğini harekete geçirmek, halk hareketini örgütlemek, siyasal serhildanı her alanda geliştirmek esas çözümleyici güçtür. Bunu başarıyla yürütebilmek için, aşiretçi-feodal temele dayanan ilkel milliyetçiliği ve burjuva milliyetçiliğini Kürdistan'ın bütününde aşmak, demokratik çözüm çizgisini bütün Kürdistan parçalarına hakim kılmak ve bu temelde Kürt halkının ulusal birliğini demokratik çerçevede yaratarak toplumu demokratik değişim ve özgürlükçü gelişme yönünde ilerletmek esastır.

Dönüşmeyen Türkiye,
Ortadoğu'da statukoculuğu ayakta tutuyor

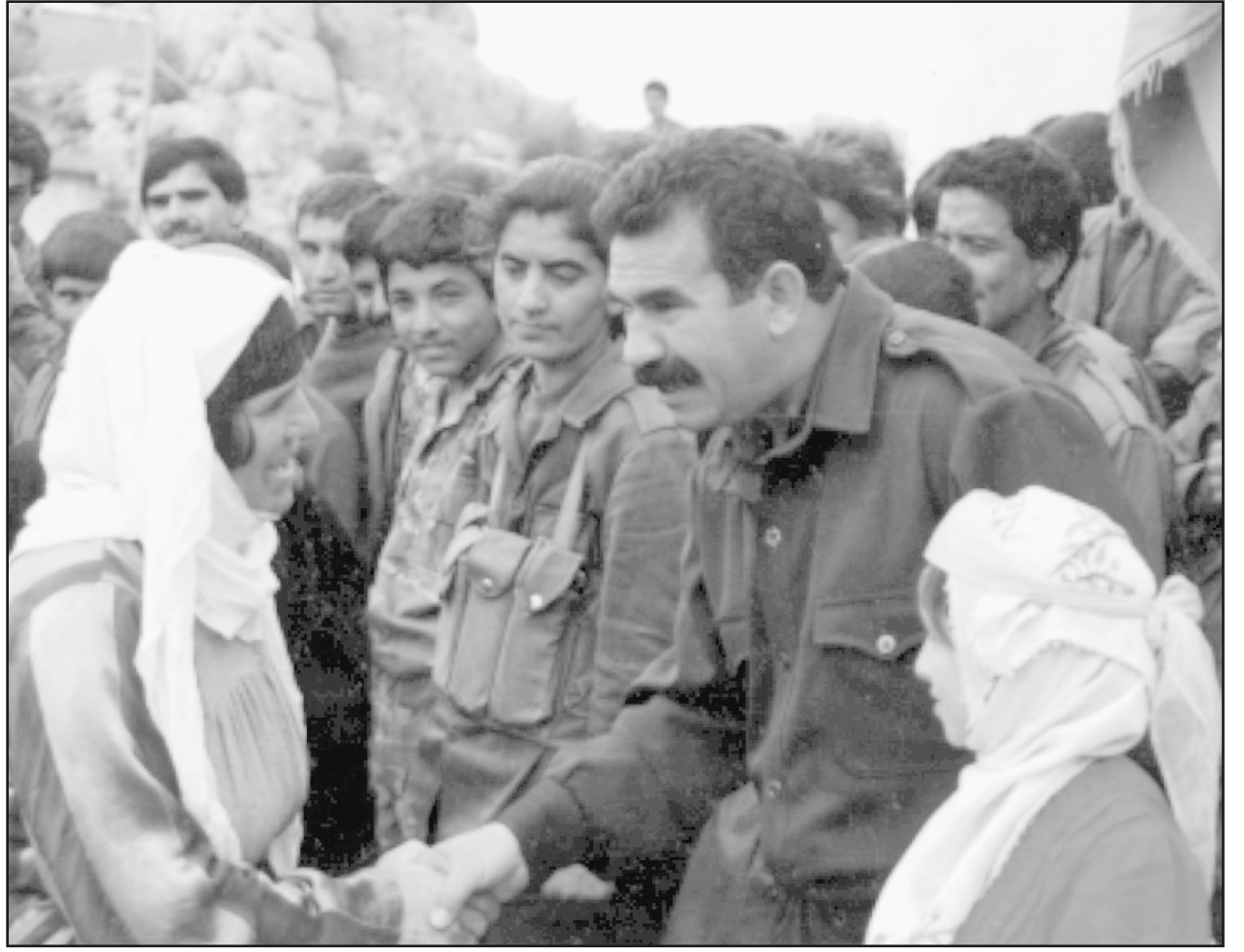
Kürtler 21. yüzyılın başında uluslararası komployu doğru tahlil ederek, bu kompo karşısında ayakta kalma, onu boşa çıkarma ve komploya karşı mücadele etme güç ve iradesini göstererek böyle bir gelişme konumunu tutturmuşlardır. Bölgenin ve uluslararası sistemin böyle köklü bir değişim ve yeniden yapılanma sürecini yaşıyor olması, Kürt sorununun çözümü için en önemli tarihsel fırsatı ortaya çıkartmıştır. Partimizin önderliğinde Kürt halkının bu süreci bilinçli ve örgütlü karşılaması, Kürt sorununun demokratik çözümünün artık gündemde olduğunu ve çözüm sürecinin başladığını, buna bağlı olarak Kürtleri inkar eden sürecin başarısız kılınarak artık geride bırakıldığını, gerekli olanın doğru stratejik ve taktik bir çizgide uygun politikalar izleyerek, Kürt sorununun böyle tarihsel bir süreçte bütün halkların yararına demokratik çerçevede çözmeyi başarmak olduğunu açığa çıkartmıştır. Yeni Önderlik çizgisinde partimizin esas aldığı yol da tamamen böyle bir demokratik çözüm çizgisidir. Bu açıdan 21. yüzyıl Kürtler için ulusal ve kültürel gelişmelerini ilerletme, Kürt sorununun demokratik çözüme götürme, Kürt toplumunun demokratik gelişimini hızlandırma, her türlü gericiliği çözerək toplumsal özgürlüğü ve demokrasiyi alabildiğine geliştirme yüzyılı olacaktır. Bu anlamda 21. yüzyıl Kürtler için güçlü bir gelişme ve ilerleme yüzyılı, esas itibarıyla Kürtlerin özgürlük, eşitlik ve adaletin gelişimine hizmet etme ve bütün halklarla kardeşliği esas alma temeline

gelişme yüzyılı olacaktır.

Kendi içinde ilkel milliyetçilikle burjuva milliyetçiliğinin her tür darlığını aşarak ve her türlü gericiliği parçalayarak demokratik gelişimini sürdüreceğ olan Kürt toplumu, en önemli değiştirici rollerinden birini de Türkiye'de oynayacaktır. Deyim yerindeyse, değişmekte zorlanan Türkiye'nin demokratik değişim sürecinin geliştirilmesi ve başarıya götürülmesi, Kürt halkının demokratik eylemliliği ve Türkiye'nin demokratik güçlerini birleştirip harekete geçirme kabiliyetiyle sağlanacaktır. Bunun da bütün Ortadoğu açısından önemli ve belirleyici bir rol oynayacağı kesindir. Çünkü değişmeyen, kaskatı kesilen, tıkanan ve değişmekte zorlanan Türkiye, aynı zamanda Ortadoğu'da değişimi engelleyen eski statükonun ayakta kalmasını sürdüren bir Türkiye olmaktadır. Türkiye'nin değişmemesi ve demokratikleşmemesinin yol açtığı olumsuz sonuçlar sadece kendisiyle sınırlı kalmamakta, bütün Ortadoğu'daki demokratikleşme durumunu belirlemektedir. Değişmeyen, dar milliyetçi, gerici oligarşik bir siyasal sistem altında kalan bir Türkiye; bölünmüş, parçalanmış, çatışma içerisinde olan ve gerici rejimler tarafından yönetilen statükocu bir Ortadoğu'yu ayakta tutmaktadır. Aynı şekilde bunun tersi de doğru olacaktır. Kendini yenileyen, demokratik değişime uğratan, düşüncede ve politikada güçlü bir demokratik yenilenmeyi ve yeniden yapılanmayı yaşayan Türkiye, Ortadoğu'nun da demokratik değişiminin önünü açacak ve Demokratik Ortadoğu Birliğine giden yolu aralayacaktır.

Bunun içindir ki, Türkiye'nin demokratik değişim ve yeniden yapılanmayı yaşaması bölge açısından oldukça önemlidir. Özellikle Avrupa demokrasisinin etkilerini Ortadoğu'ya taşıma bakımından Türkiye'nin bölge düzeyinde önemli ve belirleyici bir yeri vardır. Türkiye'nin de demokratik değişime uğratılmasında temel rol Kürtlere, Kürt sorununun demokratik çözüm çizgisini esas alan Kürt özgürlük ve demokrasi hareketine düşmektedir. Böyle bir hareket geliştirilmeden ve Türkiye'deki gericilik bu temelde parçalanmadan, Türkiye'deki mevcut tıkanmanın aşılmasının mümkün olmayacağı iyice açığa çıkmıştır. Nitekim Kürt halkının demokratik siyasal mücadelesinin zayıf olduğu bir ortamda Türkiye'nin demokratik potansiyeli harekete geçememekte ve birleşememekte, böylece Türkiye'nin demokratik değişim süreci ciddi bir zorlanmayı yaşamaktadır. Bu zorlanmayı aşacak, kilitlenmeyi çözecek, gericiliği parçalayacak, Türkiye halkının demokratik örgütlenmesini ve eylemini geliştirecek, dolayısıyla Türk-Kürt tüm demokratik güçlerin birliğini ve siyasal eylemliliğini ortaya çıkararak demokratik değişimi pratikte gerçekleştirecek güç, Kürt halkının demokratik siyasal hareketi olmaktadır. Kürtler daha şimdiden başlattıkları siyasal serhildanla Türkiye açısından değiştirici bir tarihsel rol oynamaya başlamışlardır. Bu durum hem serhildanı geliştirip gericiliği parçalayarak, hem de Türkiye'nin bütün sol-demokratik güçlerini ortak bir demokratik siyasal harekete birleştirip Türkiye'yi demokratik bir iktidara kavuşturarak, Kürtlerin çözümleyici ve demokratik değiştirici rollerini başarıyla oynamalarını sağlayacaktır. Böylece Kürt sorununun demokratik değişim ve yeniden yapılanma temeline çözüme kavuşturulması mümkün olacaktır.

Kürtlerin demokratik değiştirici rolleri sadece Türkiye açısından geçerli değildir. Bir yandan Türkiye'deki demokratik değişimin Ortadoğu üzerindeki etkisi, diğer yandan İran ve Arabistan'da demokratik dönüşüm mücadelesine aktif olarak katılma güçleriyle Kürtler, bütün Ortadoğu'nun demokratik değişime uğramasında temel bir rol oynayacaklardır. Kürtler daha şimdiden kendilerini demokratik siyasal mücadele stratejisinde yeniden yapılandırmaya uğrata-

rak, Ortadoğu için demokratik değişim ve özgür birlik yolunu çizmişler, bölge toplumlarını ve siyasal güçlerini böyle çizgi doğrultusunda derinden etkilemeye başlamışlardır. Bu çalışmalarını ilerlettikçe, Parti Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda öngördüğü Kürt sorununa çözüm programı hem İran'da, hem de Irak ve Suriye'de gelişip gerçekleşecektir. İran'da İslam'ın demokratikleşmesini esas alarak demokratik İslami çözümü, Irak'ta demokratik federatif çözümü esas alarak Demokratik Irak Federasyonunu yaratma temeline bir çözümü, Suriye'de Arap demokrasisini geliştirme çerçevesinde Kürtlerin kimlik ve kültürel haklarını elde edip geliştirme temeline bir çözümü ortaya çıkartacaklardır. Günümüz Ortadoğu'sunda uygulanabilir, halklar yararına olan, uluslararası alanda yaşanan değişim sürecine uygun olan yegane çözüm bu çözümdür.

Burjuva milliyetçiliğinin dar, tıkacı ve çözümsüzlük içeren yapısına karşılık, demokratik çözüm çizgisi bütünüyle uygulanma gücüne ve imkanlarına sahiptir. Bu yüzden Kürt sorununa demokratik İslami çözüm temeline İran, tarihi geçmişine yaraşır bir biçimde Ortadoğu'nun demokratik değişiminde ve Demokratik Ortadoğu birliğinin yaratılmasında önemli rol oynayan, Ortadoğu kültürüne uygun bir demokratik uygarlığın geliştirilmesinde temel ölçülerin yaratılmasına ciddi katkılar sunan bir gelişmeyi yaşayacaktır. Benzer biçimde Irak'ta Kürt sorununun demokratik çözümünü öngören bir demokratikleşmeyi Arap toplumunun yaşaması, monarşilerin ve otokratik rejimlerin aşılacak Arap demokrasisinin gelişmesine, dolayısıyla Arap toplumunun Ortadoğu'da demokratik değişime ve Demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılmasına katkı sunan bir güç haline gelmesine yol açacaktır.

Bu durum günümüzde Irak üzerinde yoğunlaşan mücadeleyle kendi çözümünü ortaya çıkartmaya adaydır. Irak'ta nasıl bir mücadele gelişirse gelişsin, sonunda kalıcı bir sistem olarak ortaya çıkacak olan, Demokratik Irak Federasyonu olacaktır. Bu, Arapların, Kürtlerin, Türkmenlerin ve Asurilerin katılımını içeren bir demokratik federasyon olacak, bu çerçevede Kürt sorununun demokratik çözümünü içerecek, halkların demokratik federasyon temeline özgür birliğine dayalı bir sistem olacaktır. Irak'ta ortaya çıkacak böyle bir demokratik federal sistem, Ortadoğu'da oluşacak Demokratik Ortadoğu Federasyonunun temelini oluşturacaktır. Demokratik federasyon temeline yeni bir sistem kazandıracak olan Irak, gelecekte Demokratik

Ortadoğu Federasyonunun çekirdeği olacaktır. Aynı şekilde Demokratik Ortadoğu birliği, Demokratik Ortadoğu Federasyonuna giden bir özellik taşıyacaktır. Bu çerçevede partimizin yeni stratejik çizgisi; 21. yüzyıl için oluşturulan yeni Kürt stratejisi, aynı zamanda Demokratik Ortadoğu stratejisi olmaktadır. Ortadoğu'da demokratik değişimi ve birliği temeline Kürt sorununun demokratik çözümü gerçekleşecektir.

Özce 21. yüzyıl Kürt stratejisi, aynı zamanda bir bölge stratejisidir. Kürtler bölgesel bir demokratik değişim stratejisi temeline Kürt sorununa bütün parçalarda çözüm bulmayı, aynı şekilde demokratik değişim yaşayan Ortadoğu içerisinde Kürt sorununu çözüp Kürt birliğini yaratmayı sağlayacaklardır.

Elbette Partimiz ve halkımız böyle bir demokratik değişimi ve Demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılmasını bütün Ortadoğu'nun demokratik halk güçleri ve demokratik siyasal oluşumlarıyla birlikte yürütmeyi arzu etmekte ve esas almaktadır. Çünkü demokratik değişim, son tahlilde demokratik Ortadoğu güçlerinin eseri olacaktır. Demokratik Ortadoğu sistemini bölgenin demokratik güçleri yaratacak ve yaşatacaklardır. Dolayısıyla Ortadoğu'daki statükoculuğu reddetmek, buna zemin teşkil eden her türlü gericiliği aşmak, onu mücadeleyle yıkıp parçalamak, bunun yerine demokratik değişim temeline yeni siyasal rejimleri geliştirmek, bu temelde demokratik değişim cephesinde yer almak partimiz ve halkımız için esastır. Partimiz ve halkımız hiçbir zaman bölgede Kürtleri inkar eden, yok sayan, yok etmek isteyen statükodan yana olmayacaktır. Tersine bu statükoyu demokratik değişime uğratan güçler içerisinde yer alacak, onlarla her türlü ilişki, ittifak ve birlik içerisinde olacak; dar milliyetçi gericilikle statükoculuğa karşı mücadele eden demokratik değişim güçleriyle ilişki ve ittifakı esas alan bir politik çizgi izleyecektir.

Bu, uluslararası planda sürdüreceği politik ilişkiler açısından da belirleyici bir çizgidir. Tüm dünyada demokratik değişim ve yeniden yapılanma sürecinin yaşandığı, bu temelde yeni bir uluslararası sistem oluşturma mücadelesinin verildiği bir dönemde, hareketimiz ve halkımız eski sistemin aşılmasından ve yeni demokratik özgürlükçü bir uluslararası sistemin kurulmasından yana olacaktır. Aynı anlamda statükoculuğa karşı eskiyi, geride kalmış sistemi savunmaya karşı değişim cephesinde yer alacaktır. Yine bu süreci sabote eden terör ve savaş cephesine karşı barış, demokrasi ve özgürlük cephesi içerisinde saf tutacaktır. Bu hem bölgesel hem uluslararası siya-

set bakımından partimizin izleyeceği siyasal olacaktır. PKK Kürdistan'da demokratik siyasal serhildanı harekete geçirerek, Kürt halkının ulusal birliğini böyle bir demokratik çözüm stratejisinde birleştirerek, bölge halklarının demokratik güçleriyle en ileri düzeyde ilişki ve ittifak içerisinde girerek ve uluslararası demokratik güçlerle ilişki ve dayanışma içerisinde olarak hem Kürt sorununa demokratik çözümünü başarıya götüreceğ hem de yeni bölgesel ve uluslararası sistemin demokratik değişim çerçevesinde gerçekleşmesinde ve insanlığın Demokratik Uygarlık çağına ilerlemesinde önemli bir yer tutacak ve rol oynayacaktır.

Uluslararası komploya karşı en ağır koşullarda üç yıldır yürüttüğü mücadele ve bu mücadelede sağladığı gelişmeler, Kürt halkına daha şimdiden bölgede ve uluslararası alanda böyle bir rol oynatma konumu kazandırmıştır. Bu mücadele ve gelişmelere dayanarak, Parti Önderliğimizin geliştirdiği Demokratik Uygarlık Manifestosu özgürlük ve demokrasi isteyen bütün halklar ve kesimler için, 21. yüzyılda özgürlük mücadelesine öncülük edecek olan gençler, kadınlar ve emekçiler için başlı başına en büyük görevin yerine getirilmesi, en büyük tarihsel katkının sunulması olmuştur. Uluslararası komployu boşa çıkaran, Kürdistan'da gericiliğe darbe vurarak demokratik değişimi ve Kürt sorununun demokratik çözümünü dayatan politik-pratik gelişmeler daha şimdiden uluslararası alanı etkilemekte; hem bölgemiz Ortadoğu'da hem de uluslararası planda değişim ve yeniden yapılanma sürecinin daha köklü ve daha demokratik olmasında rol oynamaktadır.

Değişim sürecinin bütün dünyayı içine alarak daha derinlikli gelişmesi, Kürdistan'da derinleştirilen demokratik değişim ve çözüm mücadelesi ile bağlantılıdır. Bunun yeni Önderlik çizgisinde yeterli bir öncü ve halk örgütlenmesine kavuşturularak geliştirilmesi, mücadelenin daha kapsamlı ve köklü hale getirilmesi, hem bütün parçalarda Kürt sorununun demokratik çözümüne, aynı anlamda Ortadoğu'da demokratik değişime ve Demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılmasına yol açacak, hem de bölgede demokratik değişim ve yeniden yapılanmayı bu biçimde etkileyerek, yeni uluslararası alandaki değişimin demokratik özgürlük ve adalet yönünde olmasına ve daha köklü gelişmesine önemli bir katkı sunacaktır.

KADEK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın 5 Aralık 1997'de yapmış olduğu değerlendirme

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde çeteleşme

“Diğer sınıfların ahlak ve yaklaşım tarzını mümkün kılacak aşma hareketinde bulunmak, cepheden savaştan daha uğursuz bir harekettir.”

Türkiye Cumhuriyeti, gerek kuruluşunda ve gerekse günümüzde yaşadığı önemli çözümlüş sürecinde çeteleşme biçiminde kuruluşlara gitmekte ve içindeki engelleri olduğu kadar, karşısındaki hedeflerini de düşürmek için bu yöntemi kullanmakta epey ustalaştığı görülmektedir.

İttihat Terakki'nin kendisi, dönemin Osmanlı nizamında bir çete hareketi olarak ortaya çıkar ve bu o zaman açıkça da söylenir. İttihat Terakkicilik tamamen bir çete sistemi altında çalışır. Özellikle oluşturduğu Teşkilatı Mahsusa, yani o dönemin MIT'i, dünyada örneği az görülen ve hatta belki de ilk örneği sayılabilecek bir şekilde devletin içinde, ama gizli bir çete olarak kendisini örgütler. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılışı sürecinde onu ayakta tutmanın temel yöntemi Teşkilatı Mahsusa'nın çeteleşme tarzıdır. İmparatorluğun kurtulamayacağı anlaşılınca, aynı çeteler Anadolu'ya yayılırlar. Mustafa Kemal başlangıçta bunları oldukça kullanır. Örneğin Çerkez Ethem'in hareketi de, kendisinin Teşkilatı Mahsusa'nın bir üyesi olması itibarıyla son tahlilde çetedir, ama eğilimi padişah yanlısı isyancılardan değil, özellikle Bolşevik etkilenmeden ötürü Anadolu İhtilali yönündedir. Buna benzer Efeler hareketi de tipik bir çete hareketi olarak anlaşılır. Zaten o zaman ismi de odur.

Mustafa Kemal, başlangıçta bunlara dayanır. Fakat daha sonra İsmet İnönü ile birlikte Batı Cephe Komutanlığı'nı oluştururken; düzenli ordulaşmayı bozarlar; önünde ciddi bir engel teşkil ettiklerinden dolayı öncelikle bunları tasfiye etme gereği duyar. Sahte I. ve II. İnönü Zaferi edebiyatı yapılarak nizamı gelmeyen Çerkez Ethem tasfiye edilir. Ki biz, bunların hepsini olumsuz anlamda söylemiyoruz. Daha sonra Ankara'da mevcut Mustafa Kemal çizgisine yatmayan birçok çevre benzer yöntemler-

le 1925-26'lara kadar tasfiye edilir. Artık bu yıllarda cumhuriyetin bilinen nizamı kök salmaya başlar.

Cumhuriyetin daha sonraki sürecinde, özellikle dünya çapında komünist hareketin, sosyalist sistemin ortaya çıkması ve NATO'nun kuruluşuyla birlikte Türkiye'nin de NATO'ya girişi sürecinde Gladio adı altında dünya çapında bir çete olayı ortaya çıkar. Gladio, NATO bünyesindeki ülkelerde gerek komünist hareketlere, gerekse ulusal grupların eylemlerine gizli, kanun dışı yöntemlerle saldırı aygıtıdır. Özellikle ABD'nin bizzat eğitip finanse etmesiyle oluşturulan bu aygıt, yani çete tipi bu örgütlenme ortalığı kasıp kavurur. Denilebilir ki, 1952'lerden itibaren oluşturulan bu örgüt, tüm ulusal kurtuluş hareketlerine ve komünist örgütlenmelere karşı büyük bir savaş yürütür. Yine aynı tarihten itibaren bu örgütlenmenin içine Türkiye de girer ve ilk subayı **Alparslan Türkeş**'tir. Türkeş kendi anılarında da bunu yazar; Ankara'dan ilk çağrılan, Amerika'da eğitime gönderilen Türkeş'tir. Orada gördüğü eğitim, kontgerilla eğitimidir. Daha sonra Türkiye'ye geldiğinde Elazığ bölgesinde bu görevini sürdürür. **‘Toplumsal İlişkiler Bölümü’** adı altında, ordu içinde ve toplumla bağlantılı örgütlenmenin ilk nüvelerini eker. Elazığ'ın hala faşizmin beşiği olması Türkeş'in bu ilk görevlendirmeleriyle bağlantılıdır.

Burada önemli olan husus; ordu içinde bir subayın NATO'nun gladio taktiklerine uygun olarak yeni bir örgütlenmeyi sivillere dayalı olarak geliştirmesidir. Devletin bütün kurumlarında olduğu kadar toplumun sivil kurumlarında da, çete veya **Özel Harp Dairesi**'nin birimleri ortaya çıkar. MHP'nin temelleri böyle atılır. Şimdiki çete başı diye tabir edilen **Mehmet Ağar** da bu birimlerden ve o dönemin örgütlenmesi içindedir. Bilindiği üzere bu çeteleşmeye dayalı olarak Türkeş 1960 darbesinin en önde gelen albayıdır. Hatta ilk başlarda başbakan olarak görev yürütür. Çok etkilidir ve devleti tümünden ele geçirmeye çalıştığında, özellikle CHP-İnönü faktörü başta olmak üzere, burjuvazinin çok önemli bir kesimi, resmi nizamı devletin de sahibi olan klasik devlet yanlısı kesimlerle karşı karşıya gelir. ABD'ye dayalı böyle

bir Türkeş hareketinin, Gladio'nun iktidarı ele geçirmesi demek; onların bütün imkanlarını ellerinden alması, ikinci düzeye düşürmesi, onlara dayalı bütün sermayenin, hatta devlet kapitalizminin darbe yemesi demektir. Dolayısıyla İnönü ve ona dayalı **Cemal Gürsel**, daha çok da **Cemal Madanoğlu** ekibi Türkeş'i sürgün ettirir. ABD'ye dayalı bu özel harp ekibine karşı İnönü gibi cumhuriyetin kuruluşunda oldukça büyük yeri ve resmi devletin sahibi olan, hem parti başkanı hem de sermayenin, adeta devlet kapitalizminin en güçlü bu temsilcisi daha hakim çıkar. **Talat Aydemir** gibi, yine Türkeş'le ilişki içerisinde olan bazı kişilerin darbelerini de bastırıp, 27 Mayıs Darbesi'nin yönlendiricisi ve özellikle daha o dönemde dayatılan bu tarz bir darbenin önlenmesini sağlayarak, bildiğimiz 1965 sonrası bir süreci geliştirirler.

Bu sürecin tipik özelliği bilindiği üzere, Amerika'ya dayalı Özel Harp Dairesi'nin etkinliğinin artması, MHP, Komünizmle Mücadele Dernekleri, Ülkü Ocakları, hatta kısmen İslami kesim içinde de Türk İslam sentezi gibi sivil kanatlarının oluşturulması ve değişik eğilimlerin örgütlenmesidir. Tabii solda da bir açılım olur; Sovyetlere bağlı TKP'lerden tutalım, bağımsız devrimci sol gruplara kadar büyük bir açılım baş gösterir. O dönem, devlete dayalı tipik çeteleşmelerle sol grupların çatışmasına sahne olur. Bunun sonucunda 12 Mart darbesi ortaya çıkar. Bu darbenin içinde 27 Mayıs'a nazaran Özel Harp Dairesi biraz daha etkilidir. İnönü hala hayattadır ve CHP giderek bu darbeyi de yönlendirmeye çalışır. Özellikle **Ecevit** hareketiyle birlikte, radikal solu önlemek için sola açılarak, **Memduh Tağmaç**'in başında olduğu bir cuntalaşmayı geriletirler. Burada yine Türkeş'e yakınlığı ve Özel Harp Dairesi'nin etkilemelerine açık olan bu kesim gücünü geliştirir ve korur, ama tam istediği hakimiyeti elde edemez. Çünkü güçler dengesinde durum henüz buna hazır değildir. CHP, başta Adalet Partisi de olmak üzere merkez partiler, yine çok daha etkili sol gruplar böyle bir darbenin yapılmasına fırsat vermezler. Koşullar o kadar olgunlaşmış da değildir. Burada önemli olan, MHP'ye dayalı çeteleşmelerin devlete dayanarak muazzam açılım sağlamaları, neredeyse devleti önemli noktalarda ele geçirecek düzeye gelmeleridir. Türkeş başbakan yardımcılığına kadar gelir. Milliyetçi Cephe adı altındaki hükümet, özellikle 1977'lerden itibaren çok etkili olur.

Bizi birkaç ayda temizleyeceklerini sandılar

Bu yıllarda Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi de, PKK öncülüğünde bazı önemli adımları atmaya çalışıyordu. Bilindiği üzere Ankara süreci, değerli grup çıkışımızın en kritik süreçlerden birisinin başladığı ve Kürdistan'a yayılmanın gündemde olduğu bir süreçtir. O zaman direkt Türkeş'le bağlantılı olan **Namık Kemal Ersun** darbesi gündeme gelir. Bu darbenin de gerçekleşmesinde, henüz çok daha etkili olan klasik CHP aygıtı ve onun devlet içindeki ağırlığı önemli yer tutar. Ecevit halen fonksiyonunu sürdürmektedir. PKK tehlikesi de henüz o kadar artmış olmadığı için solu daha çok içten provoke ederek, faşistlerle boğuşturup devleti hedef almaktan çıkarak alt edebileceklerini düşünürler ve 12 Eylül'e kadar böyle gelinir.

12 Eylül, bilindiği üzere yine ordu hiyerarşisi içinde bir darbedir. Türkeş'in burada tam etkili ol-

duğu söylenemez, hatta o da tutuklanır. Çünkü bu darbeyi tamamen lehine çevirip tüm orduyu denetim altına alma imkanı vardır. Tabii bu da o dönemde devlet için çok büyük bir risktir. Esas itibarıyla normal hiyerarşi içinde solu tasfiye ederler. Tabii onlara göre Kürdistan ulusal kurtuluş eğilimi de birkaç aylık süreç içerisinde temizlenecek durumdadır. Ki, anlayış öyledir, uygulamalar da bunu gösterir. Ve bilindiği gibi yeni bir sürece girilir. O dönemde Ermeni ASALA teşkilatı vardır, çeteleri daha çok bu örgütlerle uğraştırırlar. Çatlı ekibi ilk defa o dönem devreye girer. Yurt dışında ve Ortadoğu'da örgütlenirler ve ASALA'yı bölerek, daha sonra da liderini Atina'da öldürerek dağıtırlar. Fakat devletin bu konuda dışarıya yönelik böyle bir çeteleşmeyi yeniden başlattığı bugün çok iyi bilinmektedir.

PKK henüz 15 Ağustos Atılımı'nı yapmadığı için Türk ordusunun buna yönelmesine pek gerek görülüyor. Zaten gücümüz çok sınırlıydı ve “kırlıç artıkları” olarak tabir ediliyordu. Özel bir teşkilatın devreye sokulmasına ihtiyaç yoktur ve esas itibarıyla ordu bu konuda faaldir. Nizami olarak Teşkilatı Mahsusa gibi çete türü bir organizasyon ağırlıklı olarak 1990 sonrası devreye girecektir. 15 Ağustos Atılımı'yla birlikte üzerimize ilk sürülen nizami ordu ve jandarma teşkilatıydı. Jandarma teşkilatının başarılı olamayışı sonucu **İsmail Selen** başta olmak üzere birkaç kuvvet komutanının tasfiyesi gündeme girdi. Bunlar aşılır ve giderek JITEM kuruluşu dediğimiz, Ersever gibilerinin sıvrıldığı, tamamen vahşi bir çeteciliği esas alan teşkilat öne çıkar ve sonuçta ordu içinde Jandarma Kuvvetleri Komutanı **Eşref Bitlis**'i de tasfiye edecek kadar güçlü bir konuma yönelirler.

15 Ağustos Atılımı'nın ilk yılında gerillanın nizami kuvvetlerle ezilemeyeceği anlaşılınca, o tarz terk edilir. Özellikle Olağanüstü Hal'in de, 1988'de ilk yıl planlamasında kendisinden beklenen sonucu alamayacağı anlaşılınca, bu teşkilat yoğun bir biçimde devreye girer. Daha çok Doğan Güreş'in hedeflediği bu çalışma orduyu da çok zorlar. Gerek Genelkurmay Başkanı **Necip Toruntay**'ın istifa ettirilmesinde, gerekse daha sonra sırası gelen Kara Kuvvetleri Komutanı **Muhittin Füsunoğlu**'nun *“Onlarla asla barışamam, cenazeme bile gelmesinler”* şeklinde ifade ettiği bir çelişki söz konusudur.

Ordu'nun bütün kurallarını zorlayarak ordu içinde çeteleşmeyi geliştirmek için büyük bir atağa geçilir. 1990'ların başlarından itibaren Özel Harp Dairesi'nin ordu içindeki gücü artar. Güreş, tamamen bu ekibe dayanarak kendi rakiplerini kural dışı yöntemlerle saf dışı eder. Özellikle süresini uzattıktan sonra jandarmada çok etkili bir tasfiyecilik yürütür, birçok generali tehdit eder ve o bilinen çok etkili konumunu elde eder. O zaman MHP'lilerden yoğun kadro derlenir. Çatlı ekibinin bakanlardan çok daha etkili olduğunu bizzat bazı bakanlar; *“Kulağımızdan tutup bizi dışarı atardı”* şeklinde dile getirirler.

Çevik Kuvvet ve özel tim (Özel Çevik Kuvvetler) özellikle MHP'nin kadrolarıyla örgütleniriliyor ve sayıları binleri buluyordu. Bunların görevi, sivil insanları ve yine kendini iyi örgütlenmemiş, gerek kent faaliyetlerindeki, gerekse de kırsal alanlardaki zayıf gerilla gruplarını imha etmektir. Yani direkt ‘infaz çeteleri’ olarak da değerlendirilebilir. 1992-93'te bunlar yoğun bir biçimde örgütlenir ve devreye sokulur. Mehmet Ağar ve Tansu Çiller, onlara siyasi olarak her türlü devlet kanallarını ve bütün bakanlık kurumlarını açarlar. Hatta SHP içinde Murat Karayalçın da bu eğilimdedir.

“12 Eylül, bilindiği üzere ordu hiyerarşisi içinde bir darbedir. Türkeş'in burada tam etkili olduğu söylenemez, hatta o da tutuklanır. Çünkü bu darbeyi tamamen lehine çevirip tüm orduyu denetim altına alma imkanı vardır. Tabii bu da o dönemde devlet için çok büyük bir risktir. Esas itibarıyla normal hiyerarşi içinde solu tasfiye ederler. Onlara göre Kürdistan ulusal kurtuluş eğilimi de birkaç aylık süreç içerisinde temizlenecek durumdadır. Ki, anlayış öyledir, uygulamalar da bunu gösterir.”

CHP'yi de tamamen sindirirler, sustururlar. CHP'nin 27 Mayıs'ta, 12 Eylül'de, hatta 12 Mart'ta-ki rolünü oynamaması için, CHP'yi, Karayalçın önderliğinde ve Hikmet Çetin'le işbirliği içinde tamamen kullanmaya yatkın bir hale getirirler. Burada sınırsız bir iktidar gücü ortaya çıkar.

Cumhuriyet tarihinin en hukuk dışı süreci

1993'lere doğru geldiğimizde Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en hukuk dışı sürecini yaşamaktadır ve çeteler her türlü cinayeti işleyecek kadar güçlenmiştir. Öyle ki, devlet içinde, parlamentoda, orduda ve bakanlar kurulunda bunların önünde duracak bir güç yoktur. Örneğin **Mehmet Sincar**'ın, **Eşref Bitlis**'in, hatta **Özal**'ın katli kesinlikle bizzat bu çeteyle bağlantılıdır. Bir gazete haberinde, *“Kardeş Özal konuşmalıdır”* yazısı gözümeye çarptı. Çünkü Özal'a yönelik ilk suikastın kimin tarafından yapıldığı belli, zaten açığa da çıkmıştır. İkincisinde korkmuşlar, suikastı bile açıklayamıyorlar, öldürüldüğünü söylüyorlar. Demek ki çete bu kadar etkili. Kaldı ki, bütün partiler de benzer bir işbirliğini geliştiriyor. Örneğin Özal'ın kendi partisinin içinde **Mesut Yılmaz** gibi bir işbirlikçi yaratıyorlar. Yılmaz'ın bunlarla bugünkü ilişkisi de çok ilginçtir. Yılmaz'ın, Özal'a karşı çıkartılması söz konusudur, fakat işbirliğidir. Özal'ı tamamen aşacakları zaman, **Deniz Baykal**, **Bülent Ecevit** ve **Mesut Yılmaz** bir araya geldiler. Doğru Yol Partisi içinde de, klasik DP'den gelme **Hüsameddin Cindoruk** gibileri de sıfırlanıp Demirel'in klasik oportünistliğiyle de birleşince, bunlar Çiller'e karşı bir araya geldiler. Ordu içinde de Güreş'ten çok rahatsız olan çevreler var, nitekim bunlar Güreş'i kaldığı lojmanlardan bile çıkarmak istediler. Bu, bütün bunların bir hareketi olarak yansıdı.

Önce hepsi işbirliği ediyor, hepsi bu çetenin etkisi altındadır, ama çete tümünü tasfiye edip tamamen bunları dışlamayı devreye soktuğunda, siyasal, ekonomik koşulların sıkıştırması nedeniyle bunlarda tepki gelişiyor. Bunlar aslında çeteleşmeye karşı değillerdi, ama her şeylerinin ellerinden gideceğini görünce, 1995 sonrası bilinen tepki olayını, karşı faaliyeti geliştirdiler. Susurluk olayında ve bir yıl içinde değişik taktiklerle bunu açığa vurdular. “Şeriat geliyor, laiklik elden gidiyor, işte çete her şeyi aldı götürdü” propagandası yapılıyor, ki bunun anlamı şudur; bu son hamleyi yapmazlarsa bu partilerin tümü gidecek, zaten gitmişlerdi. Devlet içerisinde şahsi imkanları dahil herhangi bir olanakları kalmayacaktı.

Aslında çete bunlara belli bir pay verse ses çıkarmayacaklar. Tümüyle dışlanacakları ortaya çıkınca her tarafta sesler birleşiyor. Bir dakika karanlık eylemi, Susurluk kazası benzeri olaylar geliştiriliyor. Ordu içinde de biraz dayanak bulunca Mesut Yılmaz hükümetini oluşturuyorlar ve bu hükümet şimdi sallantılıdır. Bu çetecilerden tehdit alarak içeriye alınanların hepsi tekrar çıkarıldı. O dönem Çiller yine etkilidir. Özellikle Türkeş'in oğlu ve eşinin itiraflarından da anlaşıldığı gibi; MHP'liler, Türkeş'i bile artık kendilerine bir engel olarak görüyorlar. Çok kullanıldığı içindir ki, elli yıldır kullanıla kullanıla ölüyor. Bu faaliyetleri taze bir ekibe, yani halis muhlis bir çeteye devretmeleri gündemleşiyor. Bunlar özellikle Çiller yanlısı olup, daha çok bu kirli işlere bulaşan kesimdir. Hatta CHP'de de Karayalçın, Meclis Dışişleri Komisyonu Başkanlığı'na geliyor, orada bile ağırlıkları var. Yine ANAP içinde ağırlıkları var. Kısaca halen devlet içinde örgütlüdürler.

Bu çetenin marifetleri saymakla bitip tükenmez. Bize düşen payı ise; 1992-93'lerden itibaren Cizre, Şırnak ve Nusaybin'deki katliamlar başta olmak üzere yüzlerce katliam, binlerce insanın acıması, yargısız infazla öldürülmesi, yine faili meçhul cinayetler adı altında tek tek insanların katledilmesi, üç bini aşkın köyün harabeye çevrilmesi, muazzam bir korucu teşkilatının, esrar şebekelerinin geliştirilmesi olmuştur. Sadece Kuzey Kürdistan'da değil Güney Kürdistan'da da muazzam bir çeteleşmenin örgütlendirilmesiyle; Barzanilerin, hatta kısmen YNK'nin içinde de böyle bir kurumlaşmanın gerçekleştirilmesi söz konusudur. YNK merkezinde yer alan **Kosreî**'in (Abdullah Resul) direkt çete eğilimi ile bağlantılı olarak kurumlaştırılması, ayrıca Barzanilerin de buna tümüyle dahil edilme durumu söz konusu. Bucak şahsında görüldüğü gibi Kürdistan'ın irili ufaklı bütün feodal, işbirlikçi çevreleri, bu çetenin en vurucu güçleri haline getirilmiştir.

Hatta Ortadoğu'da bize yönelik bombalamanın bile bu çeteye dayandırılarak gerçekleştirildiği ortaya çıktı. Bunların içinde uzantısı olan bazı Kürt işbirlikçilerinin örgütlenilerek yanımıza kadar yansıtılması söz konusudur. Avrupa'da gerek PKK'yi, gerek genelde solu etkisizleştirmek için, Ağca'dan tutalım Palme cinayetine kadar birçok provokasyonun gerçekleştirilmesi; Avrupa'ya yönelik uyuşturucu ticaretinin yüzde sekseninin bunların kontrolü altına alınması, Kürt işadamlarının yargısız infazlarla ortadan kaldırılmaları ve çete tarafından devlet bütçesinden daha fazla maddi imkanın gayri meşru yollarla ele geçirilmesi, işlerin ne kadar vahamet derecesine getirildiğini göstermektedir.

Devletteki çeteciliğin PKK'deki uzantıları

Acaba bütün bunların PKK üzerinde bir gölgesi olmayacak mı? Son dönemlerde ve en son yaptığımız 27 Kasım konuşmamızda biz de açıkça ilan etmekte sakınca görmedik. PKK içinde çete gölgesi ve çeteleşme eğilimi var mı, yok mu tartışmasını ortaya koyduk. Bilgilerimizi birleştirince, başlangıçta kendiliğinden, ama giderek de bir eğilim haline gelmiş çeteciliğin boy verdiğini ve sadece TC çetelerinin gölgesinin değil, bizzat kollarının etkili olduğunu gördük. Bunu vahim bir gelişme olarak değerlendirmemiz gerektiği giderek daha net karşımıza çıkmaktadır. Buna bilerek veya bilmeyerek alet olmalarının, küçümsenmeyecek çapta olduğu ortaya çıkmaktadır. Çeteleşmenin esas itibarıyla bizi ilgilendiren yönü budur. Tarihi açıdan durumu biraz değerlendirdik. TC'nin çözümlüş sürecinin, özellikle 1990'lardan itibaren ancak çeteleşmelerle durdurulabileceğini de çarpıcı bir biçimde ortaya koyduk. Tarih, ileride bunları çok kapsamlı değerlendirmelere tabi tutacaktır.

TC'nin devlet aygıtının tümüyle ele geçirildiğini ve bugün sivil toplumda çok sınırlı, direnen bazı güçler olsa da, halen esas eğiliminin çetelerden yana olduğunu vurgulamakta hiçbir sakınca yok. Bu, Türkiye Cumhuriyeti içinde ve toplumsal yapıda yoğun rahatsızlıklara ve büyük çalkantılara yol açtı, daha da açacaktır. Hatta sert sınıf mücadelelerine kadar götürebilecektir. Türkiye halkının birçok sınıf ve kesimi açısından pastadan pay kapma savaşı açık boyutuna indiği için kavga doğal olarak gelişecektir. Avrupa da buna karşı tedbir alıyor, devlet ve çete ilişkisini fark etmiştir ve 'kontr-devlet', 'çete devlet' diye bir kavram çıkarmışlar, Türkiye'yi böyle değerlendiriyorlar. Amerika'nın özel teşkilatı artık kurtaramıyor, o da fazla sahip çıkamıyor, zor da olsa kısmen bırakma eğilimindedir. Türkiye halkı için de bu durum artık eskisi kadar gizli değil, biraz deşifre edilmiştir. Dolayısıyla çete sıkışıyor ve ona karşı olan eğilimler giderek daha da gelişeceğe benziyor.

TC'nin, bu çetenin örgütlenmesindeki temel definin, bir devlet eğilimi, politikası olduğu ve 1995'lere doğru geldiğimizde bizi bitirmek gibi kesin bir planlamaya sahip olduğu anlaşıyor. Bu marjinalleştirme iddiasına baktığımızda, bunun çok çarpıcı olduğunu ve adeta ölüm fermanımız olarak biçildiğini görmekteyiz. Bu husus çok çarpıcıdır. Çetecilik sadece devletin içindeki gizli bir örgüt yapısının marifeti değil, tümüyle bu yöntemle Ulusal kurtuluş hareketimizin bastırılacağını ve planlamaya göre de artık bu işin 1995'lerde biteceğini görüyoruz. Daha sonra devlet, tıpkı Mustafa Kemal döneminde çetelerin kullanılıp daha sonra saf dışı edilmesi gibi, 1995'te de “askeri açıdan PKK yenilmiştir, dolayısıyla kullandığımız çetelere ihtiyacımız kalmamıştır” yaklaşımını sergiledi. Şu andaki Genelkurmay da dahil hepsi çeteleşmeyi biliyor, kullanmışlar ve halen de kullanıyorlar.

Tüm bağlarını kestiklerini söyleyemeyiz, ama devleti tamamen hukuk dışı bir duruma, tümüyle çeteleşmenin yuvası durumuna getirmeleri Sabancı, hatta Koç gibi sermaye çevrelerini de rahatsız ediyor. Tansu Çiller, Koç demiyor, “Boynuzlu sermaye” diyor; işte bu kadar pervasızlaşan çete, Sabancı'nın bir kardeşini de öldürüyor. Vehbi Koç'un oğlu ve Sabancı “Yeter” diyor. Yani en üst sermaye bile rahatsız durumdadır. Çünkü Topal cinayetinde görüldüğü gibi hepsinin vurulması devreye giriyor, çete azgınlaşıyor. Sıradan bir Yeşil çetesi bile bir çırpıda on milyon dolar kazanıyor. Bunların el attığı imkanlar artık beş yüz bin marktan aşağı değildir. Bunlara para, sermaye dayanmaz. Ekonomi böyle çok tehlikeli bir viraja doğru geliyor. Toplumun diğer kurumları, si-

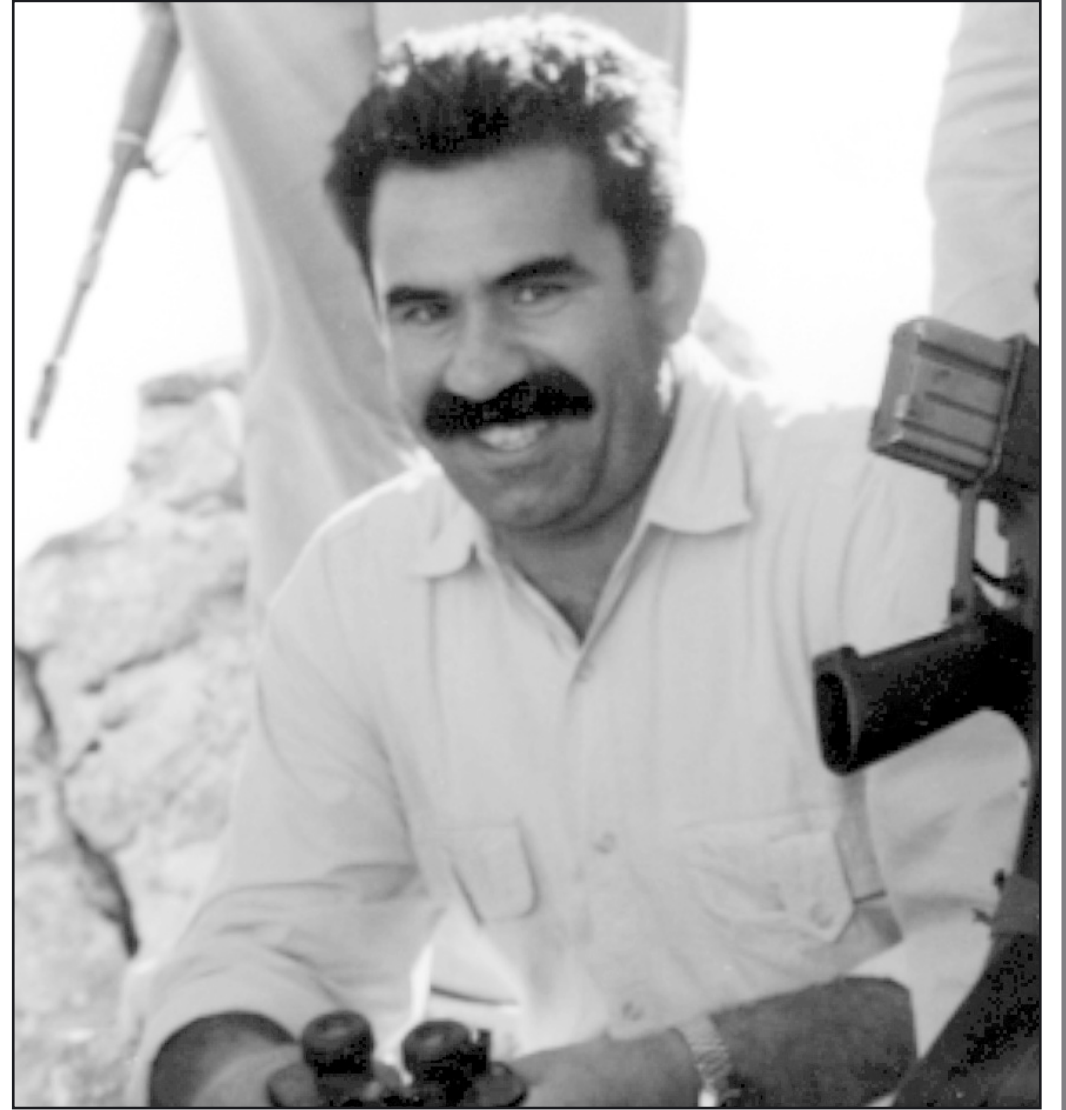
yasi partilerin hepsi neredeyse nefes alamaz duruma geliyor. Ordu içinde bile generalleri öldürmeleri söz konusu veya kalanları da bir yere atıyorlar. Bunlar, “cenazeme gelmesinler” diyerek ancak öfkelerini belirtiyorlar.

Bunun devam ettirilmesi devletin daha da yıkılması anlamına gelecektir. Tıpkı Mustafa Kemal'in kuruluş döneminde çete hareketine son vermesi gibi; dikkat edelim Topal Osman'ı, Çerkez Ethem'i kullandı, buna benzer birçok çevreyi kullandı, fakat daha sonra bunları ya kaçırttı ya da idam ettirdi. Milletvekilini TBMM'de katletti, ama sonradan katili de astırdı.

1990-95 arasında da çetenin müthiş faaliyetleriyle birlikte sonuca gittiği ve başarılı olduğu söyleniyor. Yeni bir Mustafa Kemal hareketi biçiminde, “irticayı önüyoruz” sloganıyla tıpkı 1925'te olduğu gibi bir temizlik geliştiriyorlar. *“Devletin nizami güçleri hakim olmalıdır”* adı altında çeteye artık “dur” deniyor. Tabii çete, kendi içinde kendi kanunları olan bir kuruluştur. Onun en aşırı uçlarını tehdit ediyorlar. Susurluk gibi kaza adı altında bunların bazılarını böyle birkaç olayla tasfiye ediyorlar ve bu, belli bir sindirme durumu yaratıyor. Bilindiği gibi yapılan hükümet değişikliği ve buna benzer faaliyetlerin halen devam etmesi, çeteyi ortadan kaldırmak için değil, sınırlamak içindir. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na Kıvrıkoğlu'nun gelmesi aslında çeteyle uzlaşma anlamına geliyor. Ordu ve polis anlaşıyor. Yine ordu ve diğer kurumlardaki çeteleşmeye karşı bir uzlaşma sağlanarak, süreci öyle götürmek istiyorlar.

Tüm bu gelişmelerden payımıza düşen nedir? Şimdi daha iyi görüyoruz ki, 1995'lerden itibaren *“PKK marjinalleşmiştir ve askeri açıdan yapılacak fazla bir şey yoktur. Yapılacak şeyler, ekonomik, sosyal, hatta siyasal, kültürel bir yeniden düzenleme”* biçiminde bize kadar bu yönlü mesaj trafiğinin çok çarpıcı bir biçimde yoğunlaştığı ortaya çıkıyor. Şunu demeye getiriyorlar; “siz askeri açıdan yenildiniz,” hatta verilen mesajın diğer bir yönü de “İradeniz kırılmıştır, sizinle de uzlaşalım” oluyor. Bu mesajın gerillayı bırakma ve bazı kültürel haklar temelinde anlaşma olduğu çok nettir. “Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskılar kalkacak ve her tür kendini ifade etmeye izin verilecektir. İnsan hakları dernekleri açık bırakılacaktır ve demokratik açılımlar giderek gelişecektir. Hasta, yaralı tutuklular

dışarı çıkarılacaktır” şeklindeki mesaj, tabii bu ilginçtir. Ne kadar iyi niyetli olduğu, ne kadar gerçek demokratik bir sistemi hedeflediği belirsizdir. Taktik olma ihtimali yüksektir. Burada bu yönü fazla ciddiye de alnamaz, değerlendirilir. Fakat daha çarpıcı olan yanı, bugün oldukça yargılama gereği duyduğumuz bir anlayışın ve onun gözü kara kişiliklerinin (Şemdin Sakık,) aynı yıl pervasız bir biçimde, *“gerillaya akış durdurulmalıdır”* söylemidir. Gerilla kanallarının tıkatılması, emniyetin denetimine verilmesi, grupların marjinalleştirilmesi; bir yandan da yüzlerce kişinin karakışta bir araya getirilmesi, gerilla birliklerinin aç bırakılmaları ve eritilmeleri için de, asla başarılı olmayacakları bir yer ve zamanda, hiçbir gerilla taktiğinde izahı olmayacak bir biçimde Türk ordusunun üzerine sürülmeleri. Böylece gerillanın direngen öğelerinin kırılması ve geriye kalanların da iradelerinin kırılarak marjinal çözüme tabi tutulması hedeflenmiştir. Öyle ki, daha da geriye kalanlar olduysa, onları da tamamen marjinalleştirip ‘sosyal yaşam’ adı altında, ‘kadın-erkek’ ilişkisi adı altında ‘birbirinizi yaşayın’ biçiminde bir taktik devreye sokulmuştur. Dikkat edilirse, bir yandan aç bırakıyor, hatta açlık nedeniyle intihar edenler çıkıyor, ama kendisini asla aç bırakmıyor. Üstelik “bununla sizin iradenizi geliştiriyorum” diyor, ama en yoz, düşkün bir yaşam tarzını da herkese egemen kılmaya çalışıyor. Serhat'tan giriyor, Dersim, oradan Amed, Garzan ve Botan'dan çıkıyor ve bu alanlar onun elinden zorbela korunmaya çalışılıyor. Tabii yapının gücü ve anlayışı fazla yok. Anakarargahı da aşağı ediyor; onunla yetinmiyor, geriye bizim sahamız kalıyor. Bu sahada bizim taktik savaşımız tabii sızinkinden biraz farklı olduğu için denemeye tabi tutuyorum. “Bir manganın başında ben ancak boşa çıkarılıyım, olmaz” diyor ve amacına tam olarak ulaşmak için tekrar kıvrıyor. Bu bir çizgi olup ağırlıklı olarak 1994-95'ten itibaren başlıyor. Bu o kadar önemli değil, daha da önemli olan Genelkurmay'ın ballandıra ballandıra anlattıklarıdır. Buna yeni belgede de yer vermişler. Belgenin özü; *“PKK askeri açıdan yenilmiştir, marjinalleşmiştir, kalanların da üzerinde tedbir alınıyor, adım atarlarsa daha da üzerine gideceğiz”* şeklindedir ve hızla gerisi devreye sokuluyor. Özellikle bu yeni hükümetle almak istedikleri tedbirler var. “Ekonomiye ağırlık vereceksiniz” gibi dayatma üstüne dayat-

“PKK içinde çete gölgesi ve çeteleşme eğilimi var mı, yok mu tartışmasını ortaya koyduk. Bilgilerimizi birleştirince, başlangıçta kendiliğinden, ama giderek de bir eğilim haline gelmiş çeteciliğin boy verdiğini ve sadece TC çetelerinin gölgesinin değil, bizzat kollarının etkili olduğunu gördük. Bunu vahim bir gelişme olarak değerlendirmemiz gerektiği giderek daha net karşımıza çıkmaktadır. Buna bilerek veya bilmeyerek alet olmalarının, küçümsenmeyecek çapta olduğu ortaya çıkmaktadır. Çeteleşmenin esas itibarıyla bizi ilgilendiren yönü budur.”

“1992’lerden itibaren nasıl ki Türkiye’nin genelinde bir çeteleşmeye doğru gidiliyorsa, PKK’nin içinde de bu çetecilik objektif zemini değerlendiriyor ve gelişmeye çalışıyor. Genelkurmay tarafından bir değerlendirme yapılarak, parti içinde çok etkili, durumları elveren bazı kişilikler seçiliyor. Diyarbakır’da özel bir bölüm kurulduğunu ve görevinin; PKK içinde her türlü araştırma, incelemeyi yapma, özellikle kişilikleri tespit etme, el atma, yozlaştırma ve bu yaşama çekme olduğunu somut bilgilerle öğreniyoruz.”

mada bulunuyorlar. Halbuki Bakanlar Kurulu, “ekonomik imkan yok” diyor. Bu sefer bu yeni taktik için zorla sermayenin elinden alıyorlar. Tamamen bağımlı, işbirlikçi bir sermaye yaratmak planını önemli bir halkası oluyor.

İçimizdeki çeteciliğin esas gücü

Korucular daha organize bir güç haline gelerek, ordunun ayrılmaz bir parçası olarak profesyonelleşiyorlar. Bir nevi jandarmanın yerine, daha tehlikeli bir biçimde konulmak isteniyorlar. Özellikle HADEP gibi bir parti için yapılmak istenenler çok ilginçtir ve bu konuda somut bilgiler var. Parti içinde eğilim yaratılıp, tamamen bu eğilimin en önde gelen bir uygulayıcı gücü haline getirilmek isteniliyor. Diğer bazı sol legal kuruluşlarda da bu var. Sendikalarda bu eğilim çok güçlü örgütlenirilmiş. Çok sahte bir demokrasi paketi de bununla birleştirilerek süreç tam bir zafer biçiminde tamamlanmak isteniliyor. İşte Genelkurmay’ın dönem planlaması böyle olup bütün bunların bizim için en çarpıcı yanı, gerillaya dayatılandır.

Daha önce de vurguladığım gibi; her gerilla hareketine yönelik sızmalar, yozlaşmalar olabilir. Bizde de 1987’lerden itibaren PKK’nin temel kadrosu, sağlam bir gerilla ordu kuruluşuna gitme yeteneği gösteremeyince, hatta Agit arkadaşın şehadetiyle birlikte sağlam öğelerin de fazla rol oynama imkanı kalmadığında, asi-avare köylü gruplarının kendini gündemleştirdiği ve bunların içimizdeki çeteciliğin esas gücünü oluşturdukları biliniyor. Tıpkı Batı Anadolu’da Efeler adı altındaki bir dönemin çeteciliği gibi, bizde de halen ona benzer zihniyette olanlar az değil. Hatta birisinin de ismi Efe, bazıları bu ismi yakıştırmışlardı. Bu köylü kökenli öğelerin, hatta gençlerin bir bütün olarak bu eğilime girmeleri zor değildir. İdeolojik-siyasi düzey, devlet, iktidar, siyaset konularında yoğunlaşmaları ve örgüt disiplini olmayınca geriye bu eğilimin asi-avare çete niteliği ortaya çıkar.

Partiyi kurulumlaştırmaya, eğitim örgütlemesi, denetlemesi gerekenlerin görevlerine tam sahip çıkamamaları safları ardına kadar bu eğilime açık tutmuştur. Bu durum PKK’de 1990’lara doğru çok gelişmiştir. Hepsı devletle bağlantılı olmayabilir, ama devletin de, Genelkurmay’ın da iyi gözlemlediği, çözmeye çalıştığı, PKK içinde böylesi bir gelişme veya gerilladaki çete türü asi-avare grupların boy vermesidir. Bütün alanlarda buna öylesine tapıldı ki, başını kopartsan böyle bir eğilimden koparmaya güç getiremiyorsun. İdeolojik bile denilemez. Köylü ideolojisi, aslında çetecilikten öteye bir kuruluşu güç getiremez. Küçük burjuva aydını da böyledir, demagojik olmaksızın öteye gidemez. Dolayısıyla PKK’de çeteleşmenin objektif zemini, özellikle gerillada 1990’ların başına kadar çok güçlüydü. Kentlerde de buna benzer, kent çalışma grupları giderek yozlaşarak çete timleri haline gelmişlerdi. Ve sıradan halktan birçok insanı dövdüklerini, değerleri gasp ettiklerini bilmekteyiz. Orada da parti adına, aslında “kent çeteciliği” gibi bir eğilimin geliştiğini bugün daha da çarpıcı olarak görmekteyiz. Genelkurmay Başkanlığı’ndan tutalım Hükümet Başkanı’na, parlamentodan tutalım bütün sivil kurumların başına, muhalefete kadar hepsi topyekün birleşti. Adı da “ulusal seferberlik, topyekun uzlaşma”ydı; 1992’lerde slogan buydu.

Özel savaş rejiminin daha önceden kendiliğinden de olsa, bazı aileleri partiye yönelik planları için seçtiğini biliyoruz. Örneğin Dersim’de Kıymet ailesi, daha sonra Seher Yıldırım’ın ailesi, 1990 öncesi devreye geçirilenlerdi. Batman’da Şener ailesinin, kısmen Antep yöresinde Terzi Cemal ailesinin, Botan’da Kör Cemal, Metin, Hogır gibilerinin çabaları çok yoğun. Aile boyutunda ve giderek bazı kişiliklerin etrafında bu faaliyetler parti ortamına dayatılıyordu ve hayli de çıkar elde ederek sivirmeye çalışıyorlardı. Böyle birçok örnek var. Hatta her eyalette buna benzer aile grupları etrafında bir gelişmenin yaratıldığını ve buna kıskançça sarıldığını biliyoruz.

1992’lerden itibaren nasıl ki Türkiye’nin genelinde bir çeteleşmeye doğru gidiliyorsa, PKK’nin içinde de bu çetecilik objektif zemini değerlendiriyor ve gelişmeye çalışıyor. Genelkurmay tarafından bir değerlendirme yapılarak, parti içinde çok etkili, durumları elveren bazı kişilikler seçiliyor. Diyarbakır’da özel bir bölüm kurulduğunu ve görevinin; PKK içinde her türlü araştırma, incelemeyi yapma, özellikle kişilikleri tespit etme, el atma, yozlaştırma ve bu yaşama çekme olduğunu somut bilgilerle öğreniyoruz. Bilinen tipik çeteleşmeyi yürütmeye merkezi oluşmuş ve halen de işbaşında olduğunu bazıları itiraf etmiş. Zaten Amed’den kaçanların hemen hepsinin bu teşkilatlanmanın içinde olduğunu biliyoruz. Bunlar partiye tekrar geri gönderiliyorlar, hatta sahamıza kadar geldiler. Çeteciliğin örgütlenmesi zindanda ve daha sonra Amed eyaletinde, gerilla içinde sağlanıyor. Tabii bunun için çok geniş imkanlar seferber ediliyor. Biz daha sonra bazı çevrelerinden “Amed’de işadamları kanalıyla, gerillaya ne kadar yatırım yapılmış...” şeklinde bir duyum da almıştık. Yatırımın amacı şu oluyor; bunları düzen yaşamına çekmek, bütünleştirmek. Bunun için birçok işadamı devreye sokuluyor, ki halen de benzer çabalar olduğu görülmekte.

Tabii burada daha somut belirtme gereği duyuyoruz; bu dönemde sivrilene aile, Sakık ailesi oluyor. Özellikle Sırrı Sakık hakkında, içeride yatan onunla aynı yöreden olan arkadaşlarından, şu anda TC için bile bir muamma olan Yeşil denilen kişiyle ne kadar görüştüğü, birlikte faaliyet yürüttüğüne dair bazı bilgiler aldık. Bakanların bile üstünde bir üslenmeye gittiği, dairesinin bir bakanlık dairesi kadar güçlü olduğu, süper mercedeslerinin olduğu, en çekici burjuva kızlarının etrafında olduğu, birçok genci bir nevi hizmetçi gibi emrinde çalıştırdığı yönünde bilgiler aldık. Daha önce iflas etmiş, yani meteliğe kurşun sıkan bir aile olduğunu biliyoruz. Bir gerilla komutanının bir kardeşi nasıl oluyor da bu konuma geliyor? O kardeşlerden birisi de 1990’larda gerilladayken öldürülmüştü. Yani bu ailenin de özellikleri var; kardeşi kardeşe öldürülecek kadar azgın olduğunu, içimizdeki kardeşi bizzat söylüyor. Böyle bir yaşama çok düşkünler. Her şeyini kaybetmiş, feodal süreçten kapitalizme geçmenin en çılgın ailelerinden birisi oluyor.

Bunları ben de yakından tanıyorum. Kaybettiklerini almak için yaşamda girmeyecekleri çılgınlık yoktur. Özellikle babalarının kaç kadın aldığını, ne kadar kullandığını, köyü nasıl köleleştirdiğini ve ailece kapitalizme nasıl can attıklarını Şemdin itiraflarında söylüyor; yani aile zemini kullanılmaya çok müsait. Çıkar temelinde, kapitalist yaşam ölçülerine korkunç ilgi duyuyorlar. Ona yönelik sin-

dirmeden sonra, önce bir-iki hamleyle üzerine gidiyor, otellerini, ailelerini biraz tehdit ediyorlar, ama yine de sonuçta kral gibi bir yaşamın içine sokuluyor. HADEP’i bu kişilik vasıtasıyla, ki devlete de değil, tamamen çeteye bağlamak istiyorlar. Kesin olmamakla birlikte bu konu incelenmeye değer. Fakat Ankara’nın göbeğinde böyle çok etkili olarak beslenmesi düşündürücüdür.

İlginc gelişmeler Amed’de merkezileşiyor

Aynı yıllarda, 1992-94 arası dönemde, bizim Eyalet koordinatörümüz (Şemdin Sakık) veya kendini o duruma sokmuş kişi, önce engel olabilecek kişileri sindiriyor, büyük ihtimalle tasfiye ediyor. Sistemli bir araştırmayla incelenmeye değer bir konudur. O, kendisine “önder” demeyeni tasfiye ediyor ve bunu yapay mahkemeler yoluyla bile değil, –çünkü öldürülen bazı insanların kayıtları bile yoktu. Nasıl bir ifadeleri olduğu belli değildi– yargısız infaz gibi bir durum var. Suçlu bile olsa, en azından bir mahkemesinin yapılması gerekirdi. Kocaman tabur, bölük komutanlarının, bir çatışmada tek kurşunla öldüklerine dair iddialar vardı. Örneğin birimlerde fazla kişi ölmüyor, ama komutan ölüyor. Bu nasıl oluyor? Bunların, bireylere bağlı olmayan, partiye bağlılıkları olan kişiler olduğu dikkat çekiyor. Herkes karşısında adeta put gibi; benden sonra gelen –ki, benim de durumum orada zaten etkili olmaz– ‘ikinci önder’ oluyor. Kendisi hakkında önderlik kavramını yaygınlaştırarak gerillayı ele geçiriyor. Kendisine bağlı dört dörtlük ekipler oluşturuyor. Bütün bunların bir kişinin kariyer hırslarıyla izah edilmesi mümkün değil. Ne kadar kariyerist de olsa, açgözlü de olsa, böyle yapmaması gerekiyor. O süreçte daha dikkat çekici gelişmeler var. Bir defa Amed Kürdistan’ın merkezi, çığ gibi gerillalaşma dönemi. Çeteciliğin de en çok üzerinde çalıştığı Bahtiyar Aydın cinayeti orada gerçekleştiriliyor. Lice katliamı, ağırlıklı olarak gündeme geliyor. İlan ettiğimiz ateşkes sürecinde, bizzat onun talimatıyla 33 as-

kerin öldürülmesi gerçekleşiyor. Ki, o dönemde ordu bile bu askerlerin silahsız olmasından dolayı soruşturma gereği duyuyor. Bu pek normal bir durum değil. Yani o askerleri böyle götürmenin de kanun dışı olduğu, bizim içimizde de bunlara böyle bir muamelenin yapılmasının PKK’nin kararıyla olmadığı açıktır. Hatta biz de iki arada bir dere de bir konumda bırakılmıştık. Bilişildiği üzere oldukça lehimize işleyen süreç, birdenbire aleyhimize döndü. Ordu içindeki çete eğilimi, sözünü ettiğimiz o komutanları da tasfiye ederek dizginleri tamamen ele aldı. Özellikle Lice katliamlarla harabeye çevrildi. İçimizde de bu olayla çeteciliğin PKK içindeki, Amed’deki temsilcisi vurup kırıp ele geçiriyor. Bunun bir eğilim mi yoksa bilinçli bir faaliyet mi olduğu tartışılabilir. Ama bu ailenin kapitalizme can attığı çok açıktır ve kendileri de öyle söylüyorlar. Bir de devlet içinde kendilerine yol açılınca “HADEP’i de ele geçir, devlet sensin, Kürdistan’daki denetim senindir, dolayısıyla sen de bir Olağanüstü Hal valisi kadar etkili olursun” denilerek öne çıkarılıyor. Şimdi o kişinin; “bir seçim olsun, Apo’nun gücü mü var, bizim gücümüz mü var, göstereceğiz” diyebilmesinden, bize bile “merhaba” demeyecek kadar kendini büyük gördüğü anlaşılıyor.

MHP’nin içindeki Çatlı ne kadar etkiliyse, bu da (Sırrı Sakık) HADEP’te o kadar etkilidir. Yanından bile kolay geçilemez, kimseyi dinlemez bir noktaya geliyor. Zihniyet aynı; MHP içinde Türkeş “Çatlı’yı kontrol edemiyorum” diyor. Eşi bugün söylüyor; “Türkeş yanımda çok öfkeliydi, ‘bu adamı kontrol edemiyorum, gitti artık’ diyordu.” İşte bugün MHP’yi ele geçirdiler. Bunu da HADEP’te kimse kontrol edemiyor, adeta başına buyruk bir adam. Kral gibi yaşıyor, ama bir şey bekliyor. Esas itibarıyla biçilen rol, gerillanın tasfiyesinden sonra sivilleşmenin başına bunları geçirerek, onlar için ikbal yolunu açmaktır. On binlerce şehidin kanı üzerine, milyonlarca insanın emeği üzerine ikbal yolları açılınca kimse bunları durdurabilir mi? Tek bir beklentileri var, o da gerillanın ne zaman tasfiye olacağıdır.

Şimdi daha iyi anlaşılıyor ki, Çatlı’nın da gücü sınırlıdır, ama devlet veya o eğilim MHP’yi çözdürüyor. ANAP’ı çözdürmüş, Mesut Yılmaz konuşamıyor bile, bir yumruk atırlar sersemledi. Eğilimin gizli odakları çok güçlü. Vakti gelince başa geçirecekler. Klasik devlet aygıtı tümüyle çözüldürse, bunlar da dört dörtlük devlet olacak. PKK içinde direnen gerilla, gerçek PKK içinde bu

asi-avare gruplarla teması var, zaten hızla etrafına topluyor. Bunların bizim etrafımızda dolanmaları çok ilginçtir, korkunç ilgi gösteriyorlar. Her zaman söyledim, bana ilgi duymanın iki anlamı var; ya tıpkı Haki Karer, Kemal Pir, Mazlum, Agit, Hayri gibi çok candan bir yoldaştır, –ki, yine bugün de böyle çok sayıda inanmış insan var– ya da Fatma’dan tutalım Semir, Şahin gibi çok özel amaçlıdır. Böyle de bir sürü tip var. Örneğin; Kör Cemal beni ilahlaştırıyordu. Özellikle Şener, karşımda takındığı tutumlarıyla hala hatırımdadır. Ve bir de Semir vardı, benimle yüz yüze geldiğinde kıpkırmızı oluyordu. Ben diyordum ki; bunlar melek midir nedir, bu kadar utanıyorlar, sıkılıyorlar. Daha sonra anladım; içi bozuk nar gibi, içi siyahlanmış nar gibi, içinde bir ihaneti gizlemenin verdiği sıkıntı onların suratlarını kıpkırmızı yapıyor. Bu sonucu çıkarmıştım.

Özlü, çok bağlı olanlar, inanılmaz bir çizgi adamı olur, savaşır. Fakat içinde başka şeyler olanlar seni putlaştırır. En güzel değerlendirmeleri yapıyorlar, etrafımızda put gibi duruyorlardı, fakat arkamızda da kendi işlerini korkunç bir biçimde yürütüyorlardı. Tabii biz bu yıllarda bunu çok yakından gördük. Şimdi son öge de, (Şemdin Sakık) inanılmaz ölçüde etrafımızda dolanıp duruyordu. Bizi güç kaynağı olarak biliyor, bir de sanırım her alanı sindireceğini iyi hissetmiş. Örneğin PKK Merkezi’ni bir tekmeyle savuracak kadar gücü yakalamış, bundan emin. Her bölgeye gittiğinde bir ay ona yetiyor; aslında o bölgeyi tasfiye etmek, marjinalleştirmek için sistemi yakalamış. Tabii çok ilginç, hepsinde olduğu gibi ben kalıyorum, bana da yönelik raporlarını size okuttuk, en büyük değerlendirmeyi yapıyor. Fakat ilginç bulduğum bir hususu dile getirmiştik; bu bizi tıpkı Allah gibi yüceltiyor, ama kendisi yeryüzünün peygamberi olmak için. Bu değerlendirme çok ilginçti ve ne kadar isabetli olduğu şimdi daha iyi anlaşılıyor. Yeryüzü iktidarını kuracak, ama bunun için Allah’ın elçisi olması, Allah’tan yardım bulması gerekiyor ve çok ilginç aynen buna da inanmış. Allah’ın soyut bir kavram, bir mefhum olduğu biliniyor. Peygamber ise bir dünya gücüdür, elçidir. Bütün maddi kuvvetleri kendi yetkisi altına alacak, ama bunun için uzlaşması gerekiyor. Yani onun Allah’ın elçisi olduğuna dair benim buyruk vermeme gerekiyor. Şener de, “Mazlum Doğan beni Halife seçti” diyordu. Cahil insanları etkilemek için bu kavramlara başvuruyorlar.

İktidar konusunda; hem maddi, hem manevi iktidar konusunda benim büyük tecrübelerim olduğu için öyle sizin gibi

kendimi kolay kandırarak kişi değilim. Hem teorik hem pratik olarak insanı tanımamam mümkün değil. Devletle bu kadar uğraşmış, devletle mücadelede kendini yaşatmış bir insanın; iflas etmiş, döküntü bir aileden bir kişiyi çözmemesi mümkün müdür? Düşünün ki, Fatma adeta 'olumsuzluk tanrıçası' gibi, kırk yedi sırta kendini gizlemişti, ama ben yine de açığa çıkardım. Benim için zor değil. İyileri de ortaya çıkarıyoruz, bu bizim işimiz, görevimizdir. Fakat bu adam kendini biraz etkili kılıyor. Ne de olsa on üç yıl ülkede, bütün bölgelerde savaşmış! Burjuva basında, hatta emperyalist ajanslarda, *"Apo'dan sonra en etkili adam", "büyük askeri komutan", "aslında ARGK'yi yöneten, kuran adam", "gücün hakiki sahibi"* diye geçiyor. Kendisi de sık sık propaganda yaptırmış: "Şu eyalette de çıktı, işte gördük Amanos'ta da çıktı. Şuraya geldi, bütün eyaletleri fethetti" Bu propagandanın yayını yapılıyor. Bu anlaşılır bir durumdur; kendisini bilinçli olarak sahte bir güç odağı haline getirerek etrafını korkutuyor ve PKK Merkezi'ni, kadroyu sindiriyor. En önemlisi de düşkün tiplere çok kötü bir yaşam sunuyor. Gözüne kestirmediklerini kaçırma ve imha etmeyle yaşanmaz duruma getirirken, diğerlerine de rahat yaşamı, özellikle kadını sunuyor.

Özgürleşmeye karşı düşürme taktiği

Kadın sorununda şu söylenmeye değer: Biz 1992'lerden itibaren özgür kadın hareketine çok büyük bir anlama ve pratikle yüklenirken; bu da karşı cepheden, sanırım Genelkurmay'la bağlantılı olarak yükleniyor. Amaçımız fark ediyor; kadını ARGK temelinde ele alıyoruz, YAJK ordusu, oluşumu üzerinde yoğunlaşıyoruz. Kadının devrimci enerjisi açığa çıkarıldığında gerçekten güç durumuna gelebileceği görülüyor ve bu değerlendiriliyor. Genelkurmay'ın bunu değerlendirmemesi mümkün değil. Daha sonraki örnekler yaygındır. Amed kökenli karşı faaliyet 1993'ten sonra daha çok netleşir. Çete Yürütme Komitesi'nin yolladığı bazı kadınlar var, bunların bilinçli yollandığı daha sonra ortaya çıkıyor. Bir de çeşitli uygulamalarla, düzenin ağır yaşam etkileri ile gelen gençler de aynı amaçla gönderilmiştir. Gerillanın şefi de bu yaşama dalınca kadın, tam bir karşı devrim malzemesi haline geliyor. Büyük özgürleşmeye karşı, büyük düşürme taktiğiyle karşılık veriyor. Bu yalnız bir kişinin marifeti değil, bir planlamanın sonucu olarak karşımıza çıkıyor. Sonuç; öncelikle objektif zeminin de çok müsait olmasıyla içimizdeki çeteleşme çok ciddi bir biçimde geliştiriliyor. Botan zemininde asi-avare grup çeteciliğinin giderek gelişme göstermesi ve 1990'lardan sonra da devletteki çeteleşmenin egemen olmasıyla birlikte, Amed'e dayalı böyle bir yansıma iyice gelişiyor. Buna "gölgesiydi" diyor. Hayır, orada da öyle bir çabanın içine girilmesi gölgesi değil, bizzat kendisiydi.

Burada detaylar o kadar önemli değil. Kardeşi Ankara'da böyle bir ayarlanma içerisindeyse, diğerine gölgesi yeter. Olup biten nedir? "Bu işi burada böyle yapıyorum, sen de orada öyle yap, ben kentte yapıyorum sen dağda yap." Bu mesajı anlamaları o kadar zor değil. Bu tip çalışmalar içinde olanlar leb demeden leblebiyi anlar, göklere bakar nişanı çakarlar; yani o kadar zor değil. Sanıldığı gibi gizli sicil numaralarıyla, gizli telefonlarla konuşmalarına hiç gerek yok, zaten olmaz da. Bu bir eğilimdir. 1995'e doğru Genelkurmay'ın bize biçtiği; "gerilla artık irade olarak, hacim olarak kırılmıştır ve bu nettir. Gerisi, gerillanın artıklarını ıslah etmektir." Neyle ıslah edecekler? 'Sosyal yaşam' adı altında yaşam kırıntıları vererek! Bu arkadaşlar dürüst, ben bu konuda suçlamıyorum, bir oyunun nasıl sahnelen-

diğini belirtmek için söylüyorum. Dediğim gibi önce açlığı dayatıyor, böylece yüzlerce insan kırılıyor, ölümün üzerine gönderiyor, daha sonra da en rahat yaşamı sunuyor. Bunlar son derece çeteskili, ama ikisi de çözmeye götürüyor. En son bir gazete manşetinde şu söyleniyor: *"1990-95 arası PKK erime sürecine girdi, aslında eritiliyor. Apo'nun sakat kafası buna yol açtı"* ki, bu tarihi vermesi çok ilginçtir. Aslında sakat kafa yapısı değil, çete kafa yapısı buna yol açıyor ve Genelkurmay bizdeki gelişmeleri çok iyi izliyor.

Korkunç bir direnme halindeyiz, ama o da korkunç bir çözüme peşinde. Kapsamlı operasyonlar ve içimizdeki gerillayı gerilladan düşürmek için akla hayale gelmez numaralar, yöntemler uygulanıyor. Ben burada, hepsini bilinçli yapıyor demiyorum, ama zihniyet itibarıyla gerilladan kurtulmak için başvurmuştur. 1995 yılının başında Serhat'a çağırdığı gücün yüze yakını tasfiye oldu. Sınırdan geçerken yine birçok güç tasfiye oldu. Bir çatışma düzenlendi, otuz-kırk kişi öyle gitti, ama kendisi hep sağlam. Kalanlar ise Dersim'e çekilirken yolda vuruldu. Kalan birkaç kişiden, öncü konumunda olan birini iftirayla düşürerek onu da öyle bitirdi. Bunların hepsi çok ilginçtir ve açıklanması istenecek. Kalan bir önder grup vardı, o dağda bir konaklama noktasında imha edildiler. Zeki, oradan Dersim'e gitti ve Aliboğazi'nde beş yüz, altı yüz kişi aklıkla karşı karşıya bırakıldı, sanırım bazıları da ölüme sürüldü. Ölen öldü, kalanlar da eritilme noktasına getirildi. Daha sonra Erzurum, Amed, Garzan, Botan, Anakarargah ve sonuçta buraya kadar geldi. Geçtiği bütün alanlara bakıldığında, gerillanın marjinalleşmesi hedeflenmişti. Çıkardığı 'Askeri Görüşler' adlı kitapta, "Biz gerillayı bu kadar yaptık" diye açıkça ilan ediyor. Geriye kalan, bulunduğumuz Ortadoğu sahasını provoke etmekte. Bunun için hudutta birkaç provokasyona bizzat girmek istiyor. Tabii bu, son mevzinin de dinamitlenmesidir. İnsan gözü kara olur da, bu kadar olmaz. Ortaya çıkan sonuca bakıldığında, Genelkurmay'ın en has elemanı bile olsa bu kadar çaba harcamayacağı görülür.

Demek ki, önlerine bir eğilim konulunca bunları durduracak güç yoktur. Biz sosyal zemin dedikçe, o 'sosyal yaşam' diyor. Bir de buna yol açılıyor.

Vurguladığımız gibi irtibatlı olup olmaması hiç önemli değil, eğilimin kendisi çok önemli. Koskoca PKK'nin gerilla savaşı durursa, sınırsız bir iktidar olayı açığa çıkar, işte bu zeminde kendisini bir UNITA gibi karşı politik bir eğilim olarak yaşatmaya çalışıyor. Bilindiği gibi şu anda Nikaragua'da devletin önemli bir kısmı, kontrgerillanın denetimine alınmıştır. Daha önce beş on yıl kadar iktidarda kalan Sandinistler, kontrgerilla tarafından düşürülmüştü. MEPLA şunu söyler; "UNITA'nın bize verdiği zarar onda dokuzdur, Portekiz sömürgeciliğinin verdiği zarar ise onda biridir." Bizde de yavaş yavaş bunun böyle olacağı anlaşılıyor. Gerilladaki tahribat ve kırımın askerler tarafından yapıları yüzde on bile değildir; ancak yüzde beştir, ama maddi ve manevi kayıpların yüzde doksan beşi bu çeteleşme pratiğinin sonuçlarıdır.

İktidar isteğinin çok şiddetli olduğu nettir. Gerillanın bir an önce sönmesi, kendi egemenliğinin pekişmesini istiyor. Hiç bir kural dinlememesi, PKK'nin kadro yapısını, Merkezi'ni hiç dinlememesi ve bana ilişkin yaklaşım tarzıyla sergilediği; iki başlı iktidar durumudur. Bir merkezde legalitede, diğeri de gerillada askeri alanda bunu böyle tamamlamak istiyor. Bütün hırsları, heyecanları, bu korkunç inceleme-araştırmaları, duyarlılıkları böyle bir iktidar hesabıyla bağlantılıdır.

"Biz, bunu bu kadar bilinçli yapmadık" diyebilir ve bu doğru da olabilir. Aksini dayatmamıza hiç gerek yok. Her türlü fraksiyonun, hizipleşmenin özünde

emperyalizme, sömürgeci güçlere doğru siyasi bir açılım varsa orada birileri başkaldırır. Zayıf olanlar, köleler örneğin gider Barzani'ye kulluk yapar. Burjuvalar, feodal zihniyetli olanlar ise daha iyi imkanlar karşılığında bir yöne doğru kayar. Bu süreçte de bunları yoğunca gördük. Hele bir de sert baskı karşısında başarının asla mümkün olamayacağı gibi bir psikolojik savaş, bir inançsızlık saflarımızda boy verince, bu eğilimin nasıl korkunç çalışacağı kendiliğinden ortaya çıkar. Yapacağı itiraflarda büyük ihtimale daha iyi netleşecektir.

Direkt Genelkurmay'ın emirleri olmasa da "gölgesi var" deniliyor. Bana göre gölge de şudur; bu işlerde genel bir mesaj verilir ve o mesaj da; "gerillayı marjinalleştir" şeklindedir. O da bu mesajı aldı ve onun üzerine siyaset yapmaya başladı: "PKK'nin devrimci eylemi, gerillanın devrimci tarzı tutmaz, marjinal tarzı tutar" diyerek, onun için hazırlık yaptı. Devletin gücünü çok iyi biliyor, PKK'nin zayıflıklarını ve benim zorluklarımı çok iyi biliyor. "Bir yıl ya dayanır, ya dayanmaz" diyerek benden daha çok hesap yapıyor. Yalnız, varolan çok büyük bir birikim var ve onun derlenmesi gerekiyor. Köylü kökenli zavallı kişilikleri "ya ağzına bir şey vererek ya da bastırarak hallederim" diyor. Ona göre saflara gelen bazı demagoglar var, kendisine karşı iki laf ettiğinde; "onu düşürürüm" diyor ve nitekim düşürüyor da. Sonuçta geriye benim durumum kalıyor. Görüldüğü gibi benimle de; "sen Allahsın, sen her şeysin" diyerek savaşmaya çalışıyor. Bakıyor bu yöntem tutmuyor, fırsat bulsa bir kaşık suda boğacak, o da olmuyor. Bu eğilimin sonu akrebin kendisini sokması gibi bir şeydir. Bu tip iktidar kavgalarının felsefesi böyle sonuçlanır. Feodal işbirlikçiliğin hizip kurma yeteneği yoktur. PKK içinde Barzani tarzında bir iktidarı oynamanın sonu bellidir.

PKK'de çetecilikle mücadele ve çıkarılması gereken dersler

Biz, çok harcı alem bir biçimde, bir ihtimal bunlar ıslah olabilir mi diye bir gündem geliştiriyoruz. Halen de bu içimizdeki çeteleşmeyi ve bu sahte işbirlikçi politikalaşmayı, sivilleşmeyi, yozlaşmayı ne kadar ıslah edebiliriz diye çok yoğun bir savaşım veriyoruz. Bunun nasıl yapılacağına ilişkin sürekli değerlendirmeler yapılıyor. Esas itibarıyla sağlam ölçülerle PKK'ye bağlı olma iddiasında olan başta Merkez'den tutalım her tür kadro ve savaşçısına kadar, ne denli ağır bir ideolojik-politik yetmezlik içinde olduğunuzu, en az karşı taraf veya eğilim kadar itiraf etmek durumundasınız.

İdeolojik-siyasi öncülüğün vazgeçerek görevlerini doğru sahip çıkmanızı; bu tip bireysel, keyfi komuta yönetimlerine çok yatkın olmanız ve önünüze serilen sahte yaşama tenezzül etmeniz; neredeyse yapımızın dörtte üçünün bu eğilime katılması, doğru örgüt kurallarına yer verilmemesi, bir toplantı bile yapılmaması, neredeyse bütün gerilla birliklerinin kişilerin eğilimlerine göre ele geçirilmesine yol açmıştır. PKK ölçülerinden uzaklaşılmasına sürekli göz yumulması; bu konuda en benim diyen merkezi öğelerimizin bile görevlerine, iradeli ve inançlı bir biçimde sağlam sahip çıkamamaları, kadromuzu tamamen çete eğilimine terk etmesi; savaşçılarımızın da bu konuda adeta köleliği tercih etmeleri veya canı sıkılanların da yoğun bir biçimde kaçmasıyla dört dörtlük tasfiyecilik gerçekleştirilmiş oluyor.

Bunun üzerine karşı taraf, hızla eğilim haline gelmek isteyenler olduğunu iyi çözmüş. Bunların tümünün gözünüzün önünde yapıldığı bir gerçektir ve bunları siz benden daha iyi biliyorsunuz. Çeteleşmeyi giderek çözümlememizle birlikte önümüzdeki süreçte, ona karşı dev-

rimci militanın görevlerini bütün yönleriyle ortaya koymuş bulunmaktayız. Biz boş durmadık, kendi adımıza müthiş bir mücadeleyi verdik, ama siz buna fazla anlam vermediniz, gereken dersleri çıkarmadınız. Tam tersine, kendi deyimlerinize iki arada bir derede sallandınız, sıkıldınız, kurudunuz, tıklandınız ve hatta hangi çizgi hakim olacak diye beklediniz, ki, bu da küçük burjuvazinin tipik bir tavrıdır. Dolayısıyla aktivitenizin yüzde beşini bile kullanmadınız, devrimci yetenekleriniz adeta sizinle mezara gitti. Bazılarının da içinde gizli kaldı ve hala bir türlü hayata geçirmiyorsunuz. Bu doğru bir tavır değildir, bu durumu terk etmeniz gerekiyor. Çünkü özel savaş rejiminin bizzat bir çete eğilimine nasıl ortam sağladığı, nasıl yön verdiği, nasıl planlayıp sonuca götürdüğü gördüğünüz gibi son derece garpcıdır.

Bunun için partili veya ordulu olan herkes, her militanımız, kendi yerini görebilir, yani katılımından günümüze kadar kendi tarihini değerlendirebilir ve bazı doğru sonuçlara ulaşabilir. İdeolojik, siyasi, örgütsel boyutundan tutalım askeri boyutuna kadar; özgür yaşamın felsefesinden, tutumundan tutalım nasıl yaşamsal kılındığına kadar eksikliğinizin ne olduğunu göreceksiniz. Ne yaptınız; neye, nasıl alet oldunuz, neye, nasıl katıldınız? Bunların hepsini aydınlatmanız gerekir. Çoğunuz dürüstünüz ve hayatınızı ortaya koyarak bu çizgide savaşım vermek istiyorsunuz, ama bunun kurallardan, bunun tarzından haberiniz yok. Bunun görevleri nelerdir? Her yerde ve her zaman gerekleri nasıl yerine getirilir, bu konularda birer kara cahilden farkınız yok ve bu içimizdeki kontra çete eğilimi çoğunuzun da hoşuna gidiyor. Size sundukları basit şeylere tenezzül ediyor ve kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hususları daha kapsamlı tartışmak üzere şimdiden özlüce kendinize yönelmelisiniz. Eskilerin çok daha büyük bir sorumlulukla, yenilerin de almış oldukları düzen etkilerini aşmalarının vazgeçilmez bir devrimci koşul olduğunu bilmeleri gerekir. Gerektiğinde bunu itiraf ederek, gerektiğinde bunun için kendinizi hiç sorgulamıyorsunuz. Hatta "daraldık vb." gibi müthiş şikayetçilik yöntemlerinizle tamamlıyorsunuz. Bunların hepsi bu çetenin işine gelir ve adeta ona fırsat sunmuş oluyorsunuz. İleride bu hus

KADEK Genel Başkanlık Konseyi üyesi Cemil Bayık'ın
PKK VIII. Kongresi'nde yapmış olduğu kapanış konuşması

DEMOKRATİK KURTULUŞUN ZAFERİ düşünce ve karar gücümüzle gerçekleşecektir

**Değerli delege yoldaşlar,
saygıdeğer dostlar!**

Tarihi bir süreci tümüyle kararlaştırarak PKK'nin sekizinci, KADEK'in I. Kongre çalışmalarının sonuna gelmiş bulunuyoruz. Önderliğimizin, halkımızın ve partimizin uluslararası komploya karşı mücadeleye iç içe yürüttüğü yoğun hazırlıkların ardından, bu tarihi zirveyi yapma olanağına kavuştuk. Önderliğimizin AİHM'e sunduğu Savunma, bu Kongremizin en büyük hazırlığıydı. Demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin karar düzeyi, gücünü Demokratik Uygarlık Manifestosundan aldı. Diğer yandan halkımızın Newroz serhildanı, yeni sürecin kararlaştırılmasının dayandığı en temel güç kaynağı oldu. Bu yılın Newroz serhildanı, Önderliğimizin ideolojik çalışmasını tamamlayan bir pratik olma özelliğine sahipti. Parti yönetimimiz, kadro ve militan yapımız bu güç kaynaklarından aldığı cesaretle demokratik değişim ve dönüşüm sürecini kararlaştırmanın sorumluluğunu üstlenerek, kongre çalışmalarına katılım gösterdi. Önderliğin ideolojik, halkımızın ise politik-pratik gücü, kongre delegelerinin büyük bir ciddiyetle yürüttükleri tartışmaların ve aldıkları kararların temel dayanaklarıydı.

Bu kongremizle birlikte, üç yıldan beri daha önceki yılların birikimine dayanarak sürdürülen tartışmaları ileri bir karar düzeyine ulaştırırken, demokratik kurtuluşun zafere ulaştırılmasının vazgeçilmez gereğini de yerine getirmiş bulunmaktayız.

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki, bütün tarihsel süreçlerin başarılı kılınmasının altında öncünün büyük düşünce ve karar gücü vardır. Diriliş Devrimimiz, gelişmiş olanaklar ve uygun koşullardan çok, bir düşünce ve karar gücüne dayanarak başlatılıp zaferle taçlandırıldı. Birinci stratejik sürecin başlangıcında, ne olanaklarımız ne de elverişli koşullar bulunmaktaydı. Halkımızın imha sürecinden çıkarılıp ulusal dirilişinin gerçekleştirilmesi kesinkes büyük düşünce ve karar gücünden kaynaklanmıştır.

Bugün olanaklar ve koşullar daha ileri düzeyde olsa da, demokratik kurtuluşun zaferi yine esas olarak düşünce ve karar gücümüzle gerçekleşecektir. Bunun için

gelişmiş olanakları ve uygun koşulları değil, düşünce gücümüzün yanı sıra karar düzeyimizi başarının esasına oturtmamız hayati öneme sahiptir. Nitekim kongremiz bu anlayışla çalışmalarını başlatmış ve sonuca götürmüştür.

Burada Önderliğimiz, halkımız ve bütün parti yapımız adına demokratik geleceğimizi belirleyecek kararlara ulaşıldı. Her siyasal hareket yeterli bir karar düzeyine ulaştıktan sonra, söz konusu karar düzeyini pratikleştirmek artık başarının vazgeçilmez koşulu haline gelir. Kaldı ki, üstlendiğimiz tarihsel sorumluluk daha farklı bir tutum içinde olmamıza kesinlikle olanak tanımamaktadır. Önderliğe, Şehitlere ve halka bağlılık, kongre kararlarının ne pahasına olursa olsun hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu konuda tutarsızlığa düşmek, karar düzeyimizin asla kabul etmeyeceği bir tutum olur. Tarihi sorumluluğu üzerine alanlar hiçbir gerekçeyle sığınmadan büyük eylem adamları olmak zorundadırlar. Hiçbir gerekçe bizleri böylesi bir sorumluluktan muaf tutamaz.

Diriliş devrimi sürecinde olduğu gibi, demokratik kurtuluş süreci de, başta kongre delegeleri olmak üzere özgürlük mücadelemizin bütün militanlarından büyük cesaret, ciddiyet, fedakarlık ve yaratıcılıkla pratiğe yürümelerini istemektedir. Demokratik kurtuluş sürecinin pratiğine yönelirken, çok yönlü saldırılar ve engellerle karşılaşmamız hiç de sürpriz olmayacaktır. Mücadele tarihimizin bize öğrettiği gerçeklik, her yeni süreçte ağır saldırı ve engellerle karşılaştığımızı göstermektedir.

Nasıl ki, bugüne kadar tüm saldırı ve engellere karşı Apocu ruhla direnerek gelişmeler yaratıldıysa, aynı durum içine girdiğimiz süreç için de geçerli olacaktır. Burada önemli olan; her türlü saldırıyı göğüsleyip püskürtmeye hazır olmak, buna göre davranmak, böylece mücadelenin yeni sürecini başarıyla geliştirmektir.

Geride bıraktığımız stratejik sürece göre şimdi büyük olanaklar ve uygun koşullara sahip bulunmaktayız. Zafer kazandırıcı özelliği kesinleşmiş olan Apocu ruh, bilinç ve yaşam anlayışıyla hareket etmemiz halinde, daha büyük zaferlerin yaratıcısı olacağımız kesindir. Burada önemli olan

yönetim, kadro ve militan yapımızın sağlam bir duruşun sahibi olmasıdır. Süreci belirleyen ne saldırılar ne de önümüze çıkacak engellerdir; belirleyici olan, bizlerin yaklaşımı ve tutumudur.

O zaman, demokratik kurtuluş sürecinde de kendimize yüklenmek, zaferi öncelikle kendimizde gerçekleştirmek durumundayız. Bunun için de, gerekçesi ne olursa olsun, zayıf bir duruşun içinde olmayız. Yeni süreci başlatırken, her bakımdan kesin ve kararlı olmak durumundayız. Saflarımızda ortaya çıkan yanlış anlayış ve tutumlarla yoğun bir mücadele içinde demokratik kurtuluş sürecini zafere doğru geliştirmeliyiz.

Asla unutmamamız gereken bir husus, 21. yüzyılın başlangıcında böyle tarihsel bir zirveyi gerçekleştiren bizlerin, insanlık tarihindeki olağanüstü bir sürecin özgürlük militanları olmamızdır. Bu kongremizle taçlanan hareketimiz, 21. yüzyılın büyük demokratik kurtuluş hareketidir. Bugün söz konusu olan, artık insanlığın yararına olmayan bir zihniyetin ömrünü tamamladığı tarihsel bir çağın bitmesi ve Önderliğimizin öncülük ettiği yeni bir tarihsel dönemin başlamasıdır. Yeni bin yılın demokratik uygarlığı ve onun özgür toplumu, bizim eylemimizle yükselecektir. Bu anlamda, on binlerce yıl sonra, Başkan Apo'nun öğretisi, onun militan yoldaşlarının oluşturduğu kongremizin eylemi ve halkımızın giderek diğer halkları kucaklayacak serhildanı ile özgür bir temelde yeniden gerçekleşmektedir. Böylesine anlamlı bir sürecin kuruluşu çalışması içinde olmak, bize büyük bir onur verdiği kadar, mutlaka yerine getirmemiz gereken ağır bir sorumluluk da yüklemektedir. Bu sorumluluk, Başkan Apo'nun öğretisi ışığında gerçekleşen Kongremizin program ve kararlarını ne pahasına olursa olsun mutlaka pratikleştirmektir.

Kongremiz tartışma ve karar sürecini tamamlamıştır. Halkımızın Newroz serhildanında gösterdiği gibi artık herkes pratikle konuşacaktır. Pratiğin başarısına hizmet etmeyen söylemin anlamı yoktur. Önderliğe, Şehitlere ve halka bağlılığın ölçüsü, pratikte başarılı olmaktır. Bu temelde hareket etmeyenler tarih karşısında suçlu

duruma düşeceklerdir. Tarih karşısında birer suçlu haline gelmek istemiyorsak, demokratik kurtuluş sürecinin başarılı bir yöneticisi, kadrosu ve militanı olmak zorundayız. 15 Ağustos tarihsel atılımına hazırlanırken, Başkan Apo'nun dile getirdiği "Başarıya mahkumuz" belirlemesi bugün de olduğu gibi geçerlidir. Evet, bizler başarıya mahkumuz. Bizim başarı dışında bir yaşam felsefemiz olamaz. Ne vicdan, ne bilinç ne de yaşam bakımından farklı bir yaklaşıma asla izin veremeyiz.

Kongremizde ulaştığımız karar düzeyini böylesi bir anlayış ve tutumla mücadelemizin her alanına, bütün kadro ve militan yapımıza, halkımıza ve dostlarımıza geçiktirmeden taşımaliyiz. Serhildan, askeri, kültürel, basın-yayın ve diğer çalışmaların içinde yer alan güçlerimizi kongre çizgimizle donatarak, hepsini tarihin en büyük hamlesine kaldırmalıyız.

Mücadele alanlarına yönelirken, kongre çizgisinin derin bir kavrayışını pratikle iç içe geliştirme göreviyle karşı karşıya bulunuyoruz. Bu açıdan yeni sürece girişi güçlü yapmanın yoğun çabası içinde olmalıyız. Sürecin başarıyla geliştirilmesi, kongre çizgisinin tam ve yeterli taşınmasına bağlıdır. Bu konuda herhangi bir eksik ve yetersiz tutum süreci zayıf bırakacaktır. Dolayısıyla kendimizi kongreyi taşıma çalışmalarına ve pratiğin geliştirilmesine yoğun bir biçimde katmalıyız. Kongre çizgimizi taşımayı ve onun pratikleşmesini mutlak başarıya göre gerçekleştirmeliyiz.

Kongremizi mücadelenin bütün alanlarına taşıırken, egemen güçlerle birlikte saflarımızdaki yanlış tutum sahiplerinin bizi başarısız kılmaya çabaları muhakkak olacaktır. Daha şimdiden gündemi saptırma çabalarının yanı sıra, süreci engelleme çabaları da yoğun biçimde görülmektedir. İç ve dış kamuoyunun kongremiz hakkındaki beklentilerinin olumlu bir gelişmeye yol açmaması için art arda girişimler yapılmaktadır. Özellikle Türkiye'nin bu doğrultuda yoğun bir boşa çıkarma çabası içinde olduğunu belirtebiliriz. Türkiye yeni gelişme sürecinin önünü almak için mücadelemizi mahkum etmek istemektedir. Kuşkusuz başka güçlerden de siyasi ve askeri saldırıların gelişmesi mümkündür.

Bu noktada saldırıları ve provokasyonları boşa çıkarmak önemlidir. Saldırıların biçimi ve yoğunluğu ne olursa olsun, büyük bir duyarlılıkla kongre çizgisini taşımayı ve başarılı kılmayı esas alacağımız kesindir. Duyarlılık adına ürkekliğe, cesaret adına duyarsızlığa düşmemek, tam da böylesi süreçler açısından içine düşülmemesi gereken tutumdur. Yeni pratik süreçte duyarlılığı, tedbiri, girişimciliği, fedakarlığı ve yaratıcılığı bir arada sergilemeliyiz.

Diyebiliriz ki, yeni bir tarihi sınava giriyoruz. Bizi bu sınavda başarısız kılacak saldırıları boşa çıkardığımız oranda bu sınavı başarıyla verebiliriz. Bu anlamda hepimizin devrimciliği sınavdan geçiyor. Süreç bizden kesinkes başarıyı bekliyor. Nasıl ki komplo sürecinde içine girdiğimiz sınavı başarıyla geçtiysek, bu yeni dönem sınavını da başarıyla vermemizin güç kaynağı Önderliğimiz, Şehitlerimiz ve halkımız olacaktır. Bu değerlere bağlılığın gereklerini yerine getirdiğimizde ve sorumlu davrandığımızda, başarıdan başka bir sonuçla karşılaşmayacağımızı tereddütsüzce belirtebiliriz.

Başkan Apo'nun çizgisinde yürüyenler hiçbir zaman başarısızlığı kendilerine layık göremezler. Onların sözü kesinkes zafer üzerinedir. Bunun en güzel ispatı PKK'nin zafer pratiğidir. PKK'nin mirası üzerinde kuruluşunu sağlayan ve bu mirasa dayanarak demokratik kurtuluş sürecinin öncüsü olarak doğuşunu gerçekleştiren KADEK, başarıyı kendisine kader bilecektir. Böylesi bir tarihi rol üstlenen KADEK'in kuruluşunda yer alan sizlerin başarıdan başka bir şeyi kendinize layık görmeyiz düşünülmez. KADEK'in Kuruluş Kongresinde yer alırken, tarihi bir rolü yerine getirmenin onurunu yüklenmiş oluyorsunuz. Dolayısıyla sıradan bir militan gibi davranamazsınız. İster eski ister yeni olun, siz tüm delegeler tarihi bir olaya imza atıp bir zafer dönemini kapatırken, yeni bir zafer döneminin başlatıcıları olmanızdır. Kongreye katılan siz kadın ve erkek tüm yoldaşlar, Başkan Apo, Şehitler, halkımız ve insanlıkla Demokratik Uygarlığın gerçekleştirilmesinin sözleşmesini yapmış bulunuyorsunuz.

Başkan Apo, şehitler, halkımız ve insanlık bizlerden demokratik uygarlığın gerçekleştirilmesini beklemektedir. Aynı biçimde dostlarımızın ve düşmanlarımızın gözleri bizim üzerimizdedir. Düşmanlarımız başarısızlığımızı beklerken, dostlarımız ise bizden başarıyı beklemektedir. Dolayısıyla burada bulunmakla zafere dair sözümüzü vermiş bulunuyoruz.

Başkan Apo'ya söz veriyoruz: Bundan böyle başarıdan başka bir gelişmeye şans tanımayacağız. Demokratik kurtuluşun zafere götürülmesi için Başkan Apo'nun yoldaşları olmanın bilinci içinde hareket edeceğiz. Onunla bu temelde yoldaşlık yapip layık olmayı esas alacağız.

Şehitlerimize söz veriyoruz: Şehitleri geçmişimiz, bugünümüz ve geleceğimiz kabul ederek mücadelemizin kazanımlarını koruyacak, halkımızın özgürlüğünü gerçekleştirmekle onların anılarına bağlı kalacağız. Hiçbir güç bizi özgürlük amacımızdan alıkoymayacaktır. Şehitlerimizden güç alarak demokratik kurtuluşun zaferini gerçekleştireceğiz.

Halkımıza söz veriyoruz: Başkan Apo'nun yoldaşları olarak özgürlük mücadelesinin öncüsü olmanın gereklerini yerine getireceğiz. Halkımızı özgürlüğe kavuşturuncaya kadar durmayacağız. Bunun gerektirdiği cesareti, fedakarlığı, kararlılığı ve yaratıcılığı ortaya koyacağız.

21. yüzyılın kadınına söz veriyoruz: İnsanlık tarihinin başlangıcındaki, gerçek insanlığın yaratıcı anası olan kadının özü, kadın özgürlük düşüncesi, Demokratik Uygarlığı kurma mücadelemizde yeniden anlamını bulacak ve zaferimiz, özgür kadın temeli üzerinde yükselen özgür toplumun zaferi olacaktır.

İnsanlığa söz veriyoruz: Kürt halkının şahsında insanlığın katledilmesine fırsat tanımayacağız. Demokratik Uygarlığın geliştirilip egemen kılınmasının bütün gereklerini eksiksiz yerine getirmenin yoğun çabası içinde olacağız.

- "Ya özgür yaşam ya da asla yaşamamak" şiarıyla zafer için ileri!
- Yaşasın PKK'den özgürlük bayrağını devralan KADEK!
- Yaşasın 8. Yeniden Doğuş Kongremiz!
Yaşasın Başkan APO!

KADEK I. Kuruluş Kongresi Sonuç Bildirgesi

● KADEK (Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan) Yönetim Kurulu

PKK'nin 8. Kongresi uzun süre yürütülen kapsamlı bir hazırlık temelinde ve her alandan gelen 285 delegenin katılımıyla 4-10 Nisan 2002 tarihleri arasında başarıyla yapıldı. Bütün Kürdistan parçalarından gelen halk temsilcilerinin de katılımıyla gerçekleşen ve kapsamlı bir gündem temelinde önemli tartışmalar yürüten Kongre, uluslararası alanda ve bölgede yoğun bir mücadelenin ve hızlı bir değişimin yaşandığı bir süreçte aldığı tarihi kararlarla, Kürt halkının ve bölge halklarının önümüzdeki süreçte yaşayacakları gelişim çizgisini belirledi.

Kongremiz, her şeyden önce Genel Başkan Abdullah Öcalan yoldaşın Kongreye sunduğu ve yeni yüzyılda insanlığa yön veren tezlerini değerlendirdi. Genel Başkanımızın AİHM vesilesiyle hazırlayıp sunduğu ve aynı zamanda Kongremiz için de Başkanlık Raporu olarak tanımladığı Savunmalarını, tarih boyunca insanlığın ulaştığı en kapsamlı, derinlikli ve sistemli düşünce düzeyi olarak tanımlayıp Demokratik Uygarlık Manifestosu olarak benimsenmesini kabul etti. Bu Manifestonun içerdiği yaşam felsefesini, ideolojik ve siyasal çizgiyi, erdemi ve ahlaki tüm hareketimize ve halkımıza özümsetmeyi, sosyalist ve demokratik kamuoyuna ulaştırmayı en temel görev olarak belirledi.

Demokratik Uygarlık çizgisinde, yaşanan yoğun siyasal gelişmeleri ve Ortadoğu'daki mücadeleyi çok yönlü değerlendiren 8. Kongremiz, özellikle Sovyet sisteminin çözülüşüyle başlayan değişim ve dönüşüm sürecinin 11 Eylül saldırılarıyla ulaştığı uluslararası düzeye dikkat çekti. 11 Eylül'le başlayan sürecin günümüz sorunlarını çözmeye yetmeyen Batı sisteminin demokratik uygarlık çizgisinde değişimini ifade ettiğini vurgulayarak, ne kadar sürerse sürsün ve hangi yönlemler kullanılırsa kullanılsın yaşanan mücadele sonucunda barışı ve çağdaş demokrasiyi esas alan yeni bir uluslararası sistemin oluşacağını tespit etti. Bu temelde sürecin en az kan ve tahribatla yürütülebilmesi için başta kadınlar ve gençler olmak üzere, halkların ve demokratik güçlerin harekete geçmelerini ve kendilerini daha örgütlü ve mücadelecilik kılmacılarını gerekli gördü.

Ortadoğu'da yaşanan kapsamlı mücadeleyi ve Filistin-İsrail çatışmasında görüldüğü gibi çılgınlık düzeyine ulaşan şiddet kullanımını bu temelde değerlendiren Kongremiz, bu duruma yol açan tarihsel ve güncel nedenleri derinliğine sorgulayarak, çözümleyici doğru yaklaşımın nasıl olması gerektiğini tespit etti. Buradan hareketle milliyetçilik ve dini dogmatizm çağının artık kapanmış olduğunu, hangi ideolojiden kaynaklanırsa kaynaklansın dogmatik ve ütopyik yaklaşımların çözüm yerine çözümsüzlük ve şiddet doğurduğunu, dolayısıyla Demokratik Uygarlık çağına uygun olarak bölgede yaşanacak bir zihniyet devrimi ve aydınlanma temelinde gerçekleşecek demokratik değişim ve birlik çizgisinde ancak sorunların çözüme kavuşturulabileceğini belirledi. Bu temelde ilgili tüm uluslararası ve bölgesel güçleri daha sağduyulu, çözümleyici ve çağa uygun yaklaşmaya davet etti.

Kongremiz, esas itibarıyla 7. Kongre temelinde yürütülen pratik faaliyetleri ve bu doğrultuda yaşanan değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarının ulaştığı düzeyi değerlendirdi. Parti Meclisi'nin sunduğu rapor temelinde iki yıllık pratik faaliyetleri kapsamlı bir biçimde tartışarak, esas itibarıyla '93'ten başlayan, 1 Eylül '98 Ateşkesi'yle kesin kararı verilen ve 7. Kongreden sonraki iki yıllık süre içerisinde de planlı bir biçimde yürütülen değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarında sağlanan gelişmeleri, yaşanan zorlukları ve ortaya çıkan eksiklikleri ayrıntılı bir biçimde irdeledi. Bu temelde ideolojik ve örgütsel bakımdan değişim ve dönüşüm sürecinin sonuna gelindiğini, ideolojik ve siyasi çizgi açısından kapsamlı ve

çok yönlü bir yenilenmenin yaşandığını, yeni bir strateji oluşturularak kadro ve örgüt yapısının bu temelde yenilenip yeniden yapılanmaya hazır hale getirildiğini tespit etti.

Yaşanan bu gelişmelerin tarihi önemini vurgulayan Kongremiz, PKK'nin yaşadığı değişim ve yeniden yapılanma sürecini, 'Apocu Hareketin Dönüşüm Bildirgesi' temelinde daha ayrıntılı ve kapsamlı tartışarak sonuca bağladı. PKK'nin, Apocu hareketin ulusal diriliş ve direniş dönemindeki adı olduğunu, dolayısıyla Kürt ulusal ruhunu, bilincini ve kimliğini ifade ettiğini, ulusal direniş ve halk kahramanlığının sembolü haline geldiğini vurgulayarak yirmi dört yıllık kahramanca mücadele içinde yaratılan ve etkisi kalıcı olan büyük değerlere, Kürt halkının ulusal dirilişini ifade eden kalıcı kazanımlara dikkat çekti. Aynı zamanda yirmi dört yıllık mücadele içinde ortaya çıkan hata ve eksiklikleri de irdeleyerek, özellikle bunların temel nedeni olan ceteçiliği bir kere daha mahkum edip sonuçlarının daha ayrıntılı açığa çıkarılması için gerekli çalışmaların yapılmasını uygun gördü. Bunlar temelinde kazanımları ve hatalarıyla birlikte PKK'nin artık tarihi misyonunu tamamladığını, Kürt ulusal dirilişini gerçekleştirerek silinmez bir biçimde tarihe mal olduğunu, Apocu hareketin yaşadığı büyük gelişmeler ve gerçekleştirilen köklü değişim temelinde PKK biçiminin artık aşıldığını, tüm bu nedenlerle 4 Nisan tarihi itibarıyla her alanda PKK adıyla yürütülen faaliyetlerin durdurulduğunu kararlaştırdı. PKK'nin hayatta kalan dört kurucu üyesinin ve kuruluş sürecine katılmış olan çok sayıda kadrosunun katılımıyla gerçekleşen Kongremiz, bu temelde PKK faaliyetlerinin artık her alanda durdurulduğunu ve bundan sonra PKK adıyla yürütülecek her türlü faaliyet ve girişimin gayri meşru olduğunu karara bağladı.

Kapsamlı ve yoğun tartışmalarla PKK'ye ilişkin alınan bu karar ardından yeni program ve tüzük oluşturma ve yeni örgütlenme sisteminin yaratma çalışmalarına geçildi. Barış ve demokratik çözüm sürecine ve Demokratik Uygarlık çizgisine uygun olarak hazırlanmış, daha geniş ve kapsayıcı olan yeni programı yoğun tartışmalar içinde yapılan değişikliklerle birlikte kabul eden kongremiz, kendisini yeni bir örgütlenmenin Kuruluş Kongresi haline getirerek Apocu Hareketin yeni stratejik süreçteki örgütsel yapısını belirledi. İdeolojik çizgisine ve Kürt sorununa demokratik çözüm öneren siyasi programına uygun olarak, esas itibarıyla her alanın somut koşullarına uygun bir örgütlenmenin geliştirilmesini, bu temelde Kürdistan parçalarında ve bağlı ülkelerde somut koşullara uygun ve yeni çizginin uygulanmasına hizmet eden örgütlerin oluşmasını, böyle bir süreçte stratejinin doğru yürütülmesini gözetken bir koordinasyon örgütünün yaratılmasını daha doğru bularak, buna göre daha geniş ve kapsayıcı bir tüzüğü kabul etti. Bu temelde çizgisine ve örgüt yapısına uygun bir isim olarak Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi-KADEK)'ın kuruluşuna karar verdi.

İdeolojik, politik ve pratik her alanda çalışmalarını hamlesel düzeyde geliştirmeyi içeren kapsamlı kararlar alan Kongremiz, yeni bir yönetim kurulunun seçimiyle birlikte Abdullah Öcalan Yoldaşı alkışlar arasında Kongre Genel Başkanlığına seçerek son buldu.

PKK mirasının meşru ve tek temsilcisi olan KADEK, yeni çağın Demokratik Uygarlık çağı olduğuna, gelişen bilimsel ve teknik devrim temelinde ideolojik, kültürel, siyasal ve sosyal her alanda insanlığın kapsamlı bir demokratik dönüşümü yaşaması gerektiğine inanır. Bu temelde Kürt halkını komşu halklarla özgür birlik içerisinde Demokratik Uygarlık çağına taşımayı amaç edinir. Bu doğrultuda Kürt toplumunun bütün özgürlükçü ve demokratik güçlerini bir-

leştirmeyi, özgür birlik temelinde Ortadoğu halklarıyla birlikte Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratmayı, barış, demokrasi, özgürlük ve adalet ilkeleri temelinde yeni bir uluslararası sistem oluşturulmasını esas alır.

KADEK, Ortadoğu'nun ve dünyanın en önemli ve trajik sorunlarından biri olan Kürt sorununun barış ve demokratik dönüşüm ilkeleri temelinde, mevcut sınırları değiştirmeden, Demokratik Ortadoğu Birliği anlayışına bağlı olarak çözümünü öngörür. Milliyetçiliğe dayanan bölünme ve parçalanma temelinde oluşturulan 20. yüzyıl sisteminin bir çözüm olmadığı gibi, sorunu yaratan temel bir kaynak olduğunu, halkların inkar ve imhayı gören bu sistemi artık kabul etmediğini, başta Kürt halkı olmak üzere bölge halklarının mücadelesiyle sistemin esas olarak parçalandığını, yeni yüzyılda mevcut sistemi sürdürmenin artık mümkün olmadığını, dolayısıyla bu sistem aşılp yerine yeni ve çözümleyici bir sistemin geliştirilmesi gerektiğini tespit eder. Bu doğrultuda eski sistemden sorumlu olan uluslararası güçleri, ABD, AB ve Rusya'yı demokratik çözüme imkan verecek yeni Kürt ve Ortadoğu politikaları oluşturmaya davet eder.

KADEK, başta Arap-İsrail çatışması ve Kürt sorunu olmak üzere, Ortadoğu'nun bütün sorunlarının ancak demokratik dönüşüm ve birlik temelinde çözümlenebileceğine inanır. İç içe geçmiş olan bu sorunlar Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisinde bölgesel bir çözümü gerektirir. Bunun için de en başta her türlü dogmatizmi ve temelsiz ütopyacılığı yıkan bir zihniyet devrimine, demokratik aydınlanma ve rönesansa ihtiyaç vardır. Her türlü gericiiliğin bu temelde aşılması, Ortadoğu'nun köklü bir değişimi ve yeniden yapılanmayı yaşaması zorunludur. KADEK, Ortadoğu'nun tüm demokratik ve ilerici güçleriyle, her türlü gericiliğe karşı mücadele temelinde yeni bir Ortadoğu yaratmak için birlik ve ortak çalışma içerisinde olmayı esas alır.

Kürt sorunu mevcut konumuyla başta Türkiye olmak üzere ilgili tüm devlet ve toplumlar için en temel geri kalma etkenidir ve çözümlenmediği müddetçe de hep böyle olacaktır. Dolayısıyla ilgili tüm devlet ve toplumların mevcut sorunlarını çözebilmesi, demokratik ve özgürlükçü bir karakter kazanabilmesi, her türlü geriliği aşarak gelişip güçlenebilmesi için Kürt sorununun çözümü zorunludur. KADEK, Kürt sorununun çözümünü mevcut sınırlar içinde ve varolan devletleri yıkmadan demokratik dönüşüme uğratarak çözmeyi esas alır. Bu doğrultuda başta Türkiye Cumhuriyeti devleti olmak üzere ilgili tüm devletleri Kürt sorununu çözümsüz bırakan, inkar ve imhayı öngören, dolayısıyla çağdışı olan politikaları aşmaya, Kürt halkının uluslararası normlarla tanınan haklarını kabul etmeye davet eder. Bu doğrultuda idamın kaldırılması, Kürtçe eğitim ve yayın hakkı, demokratik yollarla siyaset yapmanın ve iktidara katılımın sağlanması gibi hususlar demokratik çözümün gerçekleşmesi açısından ön açıcı olacaktır. Bu temelde sağlanacak çözümler herkes için Kürt halkının güçlendirici desteğini almayı mümkün kılacaktır.

KADEK, her alanda doğrudan iktidarı değil, demokratik çözümü amaçlayan parti ve örgütleri iktidara taşımayı hedefler. Bu doğrultuda Demokratik Uygarlık çizgisiyle gelişmeyen tüm siyasi partileri ve sivil toplum örgütlerini destekler. Kürt sorununun demokratik çözümünün ve birlikte yaşanılan toplumların demokratik ve özgürlükçü gelişmeyi yaşamasının doğru yolunun bu olduğunu inanır. Bu temelde Kürdistan'ın her parçasındaki Kürt halkının, birlikte olunan ülke halkı, demokratik ve ilerici güçleriyle kendi kimliğini özgür ifade temelinde güçlü birlikler oluşturmalarını ister. Başta Türkiye'nin tüm demokratik, sosyalist, sosyal demokrat güçleri ve sivil toplum örgütleri olmak üzere Kürt sorunuyla

ilgili her ülkedeki demokratik güçleri toplumsal demokrasi ve özgürlüğün geliştirilmesi ve Kürt sorununun demokratik çözümünün gerçekleştirilmesi amacıyla kendi içlerinde en geniş demokratik birliği yaratmaya, Kürt halkıyla ve Ulusal Demokratik Hareketiyle birlik içinde ortak çalışmaya çağırır.

KADEK, her parçada Kürt sorununun çözümünü ve Kürt toplumunun demokratik özgürlükçü gelişimini esas olarak o parçanın halkının görevi olarak bilir. Kürdistan parçaları arasında ise demokratik dayanışma ve işbirliğini öngörür. Kürt ulusal birliğinin en üst düzeyde kendini KNK'-de ifade etmesini esas alır. Bu doğrultuda KNK çalışmalarına aktif olarak katılmayı ve daha fazla güç ve destek vermeyi kabul eder. Bu temelde geçmiş mücadele içerisinde ulusal birlik karşısında içine girilmiş olumsuz tutumları ve işlenmiş suçları, düzeltilmesi kaydıyla af etmeyi öngörür ve tüm Kürt ulusal güçlerini, aydın ve sanatçılarını bu biçimde kendini yenileyerek Kürt ulusal birliğini ve dayanışmasını daha ileri düzeyde geliştirmeye çağırır.

KADEK, örgütsel yapılanma olarak en geniş kapsayıcılığı ve demokratik işleyişi esas alır. Demokratik Uygarlık çizgisinde her kesimin kendini ifade etmesini ve geliştirmesini öngörür. Bu temelde Demokratik Uygarlık çizgisine bağlı olan kişilerin ve örgütlerin kendine katılmasını doğru bulur. Bu doğrultuda geçen süreçte değişik nedenlerle hareketten ayrı düşenleri, bu vesileyle kendini yenileyip düzelterek hareketimizin bu yeni başlangıcına katılmaya çağırır. Geçmiş mücadele içerisinde çeşitli biçimlerde karşı saflarda yer almış olan köy korucusu vb. güçlerin, kongremizin aldığı af kararı doğrultusunda harekete karşıt konumdan vazgeçmelerini ve mümkünse ulusal demokratik saflara katılmalarını ister.

KADEK, Kürt halkı üzerinde anadil yaşağına kadar varan baskı ve şiddet uygulamalarını gerçek terörizm olarak görür ve mahkum eder. Bununla birlikte bireylerin ve halkların özgürlükçü demokratik gelişimine zarar veren, kaos ve tahribat yaratan her türlü terörizmi de mahkum ederek sorunlara çözüm yöntemi dışında görür. Kürt sorununun demokratik çözümünde her türlü çatışmanın son bulmasını, barışın ve kardeşliğin tesis edilmesini, gerillanın bu çözüm temelinde ve buna bağlı olarak düzenlenmesini uygun bulur. Bunun başarıyla gerçekleşmesi için Kürt halkının her düzeyde meşru savunma konumunu geliştirip güçlendirmesini gerekli görür.

KADEK, siyasal ve toplumsal sorunların çözüm yöntemi olarak barışçıl siyasal serhıldanı öngörür. Bunu, devlette ve toplumda her türlü demokratik dönüşümü sağlayacak, bireyin ve halkın özgür gelişimini yaratacak yegane eylem biçimi sayar. Kadın ve gençlik öncülüğünde, işçi, memur ve tüm emekçilerin ve halkın geliştireceği her türlü demokratik hak arama mücadelesinin ve sivil toplum örgütlenmesinin demokratik uygarlığı yaratacağına inanır. Bu temelde başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm halk kesimlerini, toplumsal demokrasinin kazanılması için en geniş örgütlülüklerini yaratmaya ve sorunların çözüm gücü olan demokratik siyasal serhıldanı her alanda geliştirmeye çağırır.

Demokratik Uygarlık her şeyden fazla kadın özgürlüğünün gelişeceği bir çağ olacaktır. Toplumu özgürleştirecek olan demokratik dönüşümün gerçekte bir kadın özgürlük devrimi olduğu açıktır. İlk defa yeni yüzyılda halkların tarih sahnesine çıkışıyla birlikte kadın özgürlük mücadelesi de gelişmekte ve özgür kadın da tarih sahnesine çıkmaktadır. Halkları tarihin öznesi haline getiren, barış, demokrasi ve özgürlüğü gerçek anlamda geliştiren güç kadının özgürlük çizgisi ve mücadelesi olacaktır. Bu temelde KADEK, Demokratik Uy-

garlık çizgisini esas itibarıyla bir kadın özgürlük çizgisi olarak görür ve bu çizginin PJA örgütlenmesiyle gelişimini doğru bulur. Kendi içinde geliştirdiği kadının özgür ve eşit katılımını, günümüzde yönetimde ve yapıda ulaşılan beşte iki düzeyden hızla daha ileriye götürmeyi ve bu düzeyi bütün topluma yaymayı esas alır. Bu temelde tüm Kürt kadınlarını, kendini eğitip bilinçlendirerek özgürlük mücadelesine ve PJA saflarına katılmaya, demokrasi ve özgürlük mücadelemiz olan serhıldana her alanda aktif olarak katılıp öncülük etmeye, başta Türk, Fars ve Arap kadınları olmak üzere bütün demokratik kadın hareketleriyle birleşerek Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirmeye, bütün dünyada barışı ve demokrasiyi tesis edip toplumsal özgürlüğü ilerletmeye çağırır.

Kadınla birlikte özgürlük ve demokrasi mücadelemiz olan serhıldanın diğer öncü ve temel gücü de gençliktir. Gençlik, doğası gereği her türlü yeniliğin, adaletin ve özgürlüğün en temel gücüdür. Kürt gençliği, en olumsuz koşullarda Kürt ulusal dirilişini gerçekleştirmeyi bilmıştır. Yine uluslararası sistemden kaynaklanan her türlü gerici saldırıya karşı Kürt ulusal direnişini, her türlü cesareti ve fedakarlığı göstererek geliştirmeyi başarmıştır. Bugün de yeni doğuşun, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin yaratıcısı ve temel yürütücüsü olacak güçtedir. KADEK, genelde gençliğin, özelde de Kürt gençliğinin gerçek gücüne inanmakta, kendisini esas itibarıyla hareketimizin ilk doğuşunda olduğu gibi bir gençlik hareketi olarak görmektedir. Bu temelde kız ve erkek tüm gençliği, doğasına uygun bir duyarlılık ve bilinçle yeni Önderlik çizgisine sahip çıkmaya, bu çizgiyi hayata geçirecek siyasal serhıldana halka öncülük etmeye, kendini ve halkı örgütleyerek özgürlük mücadelemizi sürekli geliştirmeye çağırır.

Barış ve demokratik çözüm sürecinin aynı zamanda bir demokratik aydınlanma, rönesans ve reform dönemi olduğu kesindir. Kürt aydınlanması ve rönesansı kendi etrafında bir Ortadoğu aydınlanması ve rönesansı olmayı ifade eder. KADEK, bu anlayışla tüm Kürt aydın ve yazarlarını, kuruluşlarının otuz yıllık kahramanca mücadelemizin zengin birikimini işleme temelinde gerçek bir Kürt aydınlanmasını ve rönesansını yaratmaya, Kürt dilini ve kültürünü her alanda geliştirmeye, kendini örgütleyerek ve Ortadoğu halklarının aydın ve sanatçılarıyla işbirliği yaparak gerçek bir Ortadoğu rönesansına öncülük etmeye çağırır.

PKK 8. Kongresi ilk doğuş günü olan 4 Nisan'da KADEK'in kuruluşuna yol açarak gerçek bir üçüncü doğuş olmuştur. KADEK, Önderliğimizden, şehitlerimizden ve halkımızdan aldığı güçle ve otuz yıllık kahramanca mücadelenin yarattığı büyük birikime dayanıp bunları doğru değerlendirerek önüne koyduğu tarihi görevleri başarıyla yerine getirecek güçtedir. Artık hedef belirlenmiş, yol çizilmiş, başlangıç adımı 2002 Newroz serhıldanı ve KADEK'in kuruluşuyla başarıyla atılmıştır. Gerisini yoldaşlarımızın yaratıcılığı, cesareti ve fedakarlığı, halkımızın eşsiz gücü ve katılımı belirleyecektir. Bu temelde kendini pratikleştirecek ve Önderlik çizgisinde yürütecek olan hareketimiz ve halkımız, bütün Ortadoğu'nun demokratik değişimi ve birliği temelinde Kürt sorununun demokratik çözümünü başarıyla gerçekleştirecektir.

- **Demokratik Ortadoğu ve özgür Kürdistan için ileri!**

- **Kahrolsun her türlü iç ve dış gericiлик ve tutuculuk!**

- **Yaşasın Başkan Apo'nun ışıklılı yolunda gelişen özgürlük ve demokrasi mücadelemiz!**

- **Yaşasın halkımızın öncüsü KADEK!**

- **Biji Serok Apo!**

Tüm Militan ve çalışanlara

8. Yeniden Kuruluş Kongresi gerçeğini doğru çözümseyelim ve Önderlik tarzıyla pratikleştirelim

● KADEK Genel Başkanlık Konseyi

4 Nisan Kürt halkının üçüncü doğuş günüdür

Değerli yoldaşlar!

Hareketimizin 8. büyük zirvesi-ni 4-10 Nisan 2002 tarihleri arasında başarıyla gerçekleştirdik. Her alandan hareketimizi temsil gücüne sahip delegelerin katılımıyla çok kapsamlı bir tartışma ve yeniden kararlaşma sürecini yaşadık. Önderliğimizin doğum günü olan 4 Nisan'ı yeni bir kuruluş günü haline getirerek, üçüncü doğuşu böyle bir günde başlatarak, bunun tarihi anlamını hepimiz için bir doğuş haline getirdik.

Bilindiği gibi kongremizi uzun süren çok yoğun ve kapsamlı hazırlıklar temelinde yaptık. Her şeyden önce bu hazırlıklar 7. Kongre ardından geliştirilen çok yönlü teorik, politik ve pratik çalışmalara dayanmıştır. Diğer yandan, Önderliğimizin AİHM vesilesiyle hazırladığı ve bizim kongrede Demokratik Uygarlık Manifestosu olarak adlandırıp yeni süreçte hareketimizin Manifestosu olarak kararlaştırdığımız Savunmalar, kongre hazırlıklarımızın kapsamlı ve derin teorik çerçevesini ve içeriğini vermiştir. Bir yandan değişim ve yeniden yapılanma doğrultusunda kendimizi faaliyete sevk ederken, diğer yandan yeni stratejiyi başarıyla hayata geçirecek bir eğitsel hazırlık çalışması yürüttüğümüz bir gerçektir. Özellikle Önderliğimizin Savunmaları temelinde geçen altı aylık süreçte tüm kadro yapımızın yaşadığı büyük yoğunlaşma, kongremizin başarıyla gerçekleşmesinin en güçlü hazırlığı olmuştur. Bu hazırlıklar temelinde kongremizin yüksek bir başarıyla sonuçlandığını rahatlıkla ifade edebiliriz. Hem yeterli bir tartışma düzeyi, hem yürütülen tartışmaların önceden hazırlanmış somut belgelere dayanması ve yoldaşlara, halkımıza sunacak şekilde belgelendirilmesi, hem de bunlar temelinde her alana ilişkin çok somut tarihi kararlar alabilme gücü, bunları yoğun bir çalışmayla en kısa sürede başarıyla gerçekleştirme 8. Kongremizin kendisi olmuştur.

Her şeyden önce böyle bir ortamda bu düzeyde kapsamlı ve derinlikli bir kongreyi başarıyla gerçekleştirmenin derin tarihsel önemini kavramak gerekir. Hiç kimse günümüz koşullarında hareketimizin böyle bir Kongreye değişim ve yeniden yapılandırma sürecini tamamlamasını ve kendisini yeniden kararlaştırarak yeni bir kuruluşu ulaştırmasını küçümseyemez; yine hafife alamaz, buna basit yaklaşamaz. Belki bazıları bugün bu tarihi adımı yeterince anlamayabilirler; ama yarın bu adım temelinde ortaya çıkacak gelişmeler, her kесе atılan adımın ne denli köklü, tarihi ve büyük gelişme tohumlarını içinde taşıyan bir adım olduğunu gösterecektir.

Birçoklarının hareketimizin böyle bir kongreye ulaşamayacağını hesapladığını, ulaşsa bile birlik ve bütünlük içinde, yine kapsamlı ve derinlikli bir teorik çözümleme temelinde geleceği aydınlatıp kendini kararlaştırmayı başaramayacağını hesapladığını biliyoruz. Uluslararası komplo güçleriyle onların her düzeydeki uzantıları ve yordakçılarının böyle düşündüğü ve bu umudu taşıdığı tartışmasızdır. Hatta içimize kadar bile bunun etkileri çeşitli düzeylerde kötümserlik, umutsuzluk, karamsarlık, çeşitli biçimlerdeki rahatsızlık olarak yansımıştır. Bütün bunlara rağmen, karıştırlarımızın başaramayacağımızı he-

sap ettiği, dostlarımızın ise başaracağı-mız konusunda kaygı, kuşku ve endişe taşıdığı bir ortamda, hareketimizin bu denli büyük bir zirveyi başarıyla gerçekleştirmesi elbette tarihi bir anlama ve öneme sahiptir.

Yine güncel siyasi gelişmeler bakımından da 8. Kongremizin derin bir önemi vardır. Özellikle önümüzdeki siyasal gelişme sürecinde oynayacağı rolle bu önemini daha iyi hissettirecektir. Güncel olarak Filistin-İsrail çatışması biçiminde yanı başımızda, bölgemizde ortaya çıkan siyasi ve askeri mücadelenin anlamını iyi bilince çıkarmalıyız. Bu çatışmanın kuşkusuz uzun bir tarihi geçmişi vardır. Belki de buna insanlık tarihinin en eski çelişkisi denebilir. Bu çelişkinin çözülmemiş olması günümüzde çılgınlık düzeyine varan bir şiddet kullanımını gündeme getirmiş durumdadır. Ancak bütün bunlara rağmen, yine de bu çatışma düzeyini sadece tarihi bir olgu olarak tanımlamak, tarihten gelen bir çelişkinin dışavurumu olarak görmek yetersiz olur. Hayır, bununla birlikte, fakat bundan daha öte anlamları vardır. Bu, özellikle 11 Eylül süreci olarak ortaya çıkan sürecin ta kendisidir.

Ortadoğu ancak kendi öz dinamikleriyle bir istikrara kavuşabilir

Unutmayalım, 20. yüzyıl sisteminin çözülüşünü başlatan çatışmalar da Körfez Savaşı'yla Ortadoğu'da gerçekleşti. Arkasından geçen on yılda Sovyet sis-

yeni yüzyılın ilk yıllarında gelişen olaylarla daha iyi gördük ve anladık. En çok da 11 Eylül saldırıları bize bu gerçeği daha iyi gösterdi. 11 Eylül öncesinde Ortadoğu üzerinde ne denli bir siyasi mücadelenin yürütüldüğünü iyi biliyoruz. Özellikle Filistin-İsrail sorunundaki başarısızlığı nede-niyle ABD'deki Demokrat Parti yönetiminin düştüğünü, yerine yeni bir Bush yönetiminin geldiğini de iyi biliyoruz. Dolayısıyla ABD'de yönetim değişikliğine götüren sorunlar, bunları çözememe, herkesi bu sorunlar üzerinde daha yoğun durmaya götürmüştür. ABD değişik yöntemlerle bu sorunları çözme arayışını yoğunlaştırmasına rağmen, özellikle Sovyet sisteminin çözülüşüyle birlikte üzerine sistemin bütün sorunlarını yüklenmesi sonucunda öngördüğü birçok yöntemle çözümleyici olamamıştır. ABD'nin öncülük ettiği Batı sisteminin de artık insanlığın çözümünü dayatan temel sorunlarını çözemediğini, dolayısıyla çözümleyici olacak şekilde kendisini değiştirip yeniden yapılandırmak zorunda olduğunu göstermiştir. İşte 11 Eylül saldırıları böyle bir ortamda gelişti ve doğrudan bu sorunla bağlıydı; sorunlara çözüm bulamayan sistemin önünü açtı. Sistemi parçalayarak sorunlara çözüm getirebilecek yeni bir sistem oluşturma-nın önünü açtı; yeni bir uluslararası sistem yaratmanın başlangıcını oluşturdu. Çılgınlık düzeyindeki şiddet kullanımının nedeni sorunların ağırlığıdır. Arkasından Afganistan Savaşı benzer bir şiddet kullanımını içerdi. Bütün bunlar aslında sorunları çözümleyecek bir uluslararası sistem geliştirmenin ön adımlarını atmayı,

“Kürt sorunu üzerinde Filistin'deki gibi yöntemler kullanılsa da, bir operasyon yürütülüyor. Geçen günleri, haftaları düşünelim: İran üzerindeki baskılar, parti yönetimimiz üzerindeki baskılar, yine AB üzerinde Türkiye'nin geliştirdiği baskı, hareketimize karşı da yoğun bir saldırının olduğunu ve yeni bir operasyonun yürütüldüğünü açıkça gösteriyor.”

onun önündeki engellere askeri yollarla darbe vurmaya, dolayısıyla yeni bir sistem kuruluşu için siyasi yapılanmanın önünü açmayı ifade ediyordu.

Bunların ardından yeni bir sistemin kuruluşunu sağlayacak olan merkez olarak siyasi ve askeri mücadelenin Irak'ta yoğunlaştırılmaya çalışıldığı bilinmektedir. Başta ABD olmak üzere birçok güç Afganistan savaşı ardından Irak'a müdahale ederek burada yeni bir sistem yaratmayı, Irak'taki sistem temelinde yeni bir Ortadoğu sistemi oluşturmaya, bu Ortadoğu sistemine dayalı da yeni bir uluslararası sistemin yaratılmasını öngörmüştür. Ancak geçen dönemde eskiyle yeniyi ifade eden güçler arasındaki mücadele, eski statükonun sahipleriyle yeni statükoyu arayan güçler arasındaki denge, eskinin yeniyi yaratma karşısındaki direnci bir kez daha böyle ortaya çıktı. Askeri müdahaleyle eski statükonun parçalanmasını, Irak'tan başlamak üzere yeni bir sistemin yaratılmasını öngören güçler mücadeleyi Irak üzerinde yoğunlaştırmaya çalışırken, eski statükoyu korumak, savunmak ve çıkarını ona dayandırmak isteyen güçler ise siyasi ve askeri mücadeleyi Irak'tan uzaklaştırmak, dolayısıyla değişimin önünü almak yönünde yoğun bir direnç gösterdiler. İşte bu karşılıklı mücadele şimdi kendisini Filistin-İsrail çatışmasında ortaya çıkarıyor. Filistin-İsrail çatışmasının günümüzdeki önemli bir özelliği budur. Bu mücadele böyle bir anlama kesinlikle sahiptir.

Demek ki, tarihi gerçeklerle de bağlı olarak, günümüzde uluslararası düzeyde süren değişim ve yeniden yapılanma mücadelesinin temel bir odağını oluşturuyor. Filistin ve İsrail güçlerinin durumundan ve iradelerinden bağımsız olarak orada yaşanan siyasi ve askeri mücadelenin böyle bir anlamı ve özelliği vardır. Özellikle savaşın bir tarafı olarak İsrail Hükümeti Filistin halkı üzerinde geliştirdiği ağır şiddet kullanımıyla birçok alanda başvurduğu katliamlarla şiddeti tırmandırarak ABD'yi Irak'a askeri müdahale etmeye zorlar ve onun önündeki engelleri bu biçimde aşmaya çalışırken, başta Ortadoğu'nun statükocu güçleri olmak üzere -ki, bunlar Arap monarşileri, yine otokratik rejimleri, Türkiye oligarşisi, İran teokratik yönetimi, yine yerel gerici güçler oluyor- uluslararası düzeyde eski statükodan yana olan veya onun korunmasını kendi çıkarına uygun bulan güçler -kısmen AB ile Rusya bu özellikleri taşıyor- ise ortamı bazen kışkırtarak, bazen Filistin'de çeşitli güçlere destek vererek askeri mücadeleyi Irak'tan uzaklaştırıp Filistin'de yoğunlaştırmayı öngördüler. Bu anlamda mevcut Filistin-İsrail çatışmasındaki İsrail şiddeti ABD'yi Irak'a saldırmaya zorlayan bir şiddet olurken, İsrail'e karşı Filistin'in kullandığı şiddet ise aslında mevcut Ortadoğu rejimlerinin korunmasını sağlamayı içeren, daha çok onların tahrik ve teşvik ettiği bir şiddet kullanımı oluyor. Bu şiddet kullanımının ne denli sınır tanımaz ölçülere ulaştığı da ortadadır. Bu demektir ki, sorunlar çok ağırdır, çelişkiler çok derindir; dolayısıyla çözüm yöntemleri hem çok yönlü olmak durumundadır, hem de şiddeti gerektiriyor.

Bu durumun giderek mücadeleyi daha çok yoğunlaştıracığı açıkça görülüyor. İşte bütün bunlar gelişerek devam ediyor ve önümüzdeki süreçte başta Irak olmak üzere bölgenin diğer alanlarına yayılacak ve hiç de gecikmeden, hatta güncel olarak da başka biçimde üzerimizde bir operasyon şeklinde sürmesi anlamında bizi de içine alacaktır, alıyor. Zaten şu anda bile Irak'tan şiddeti uzaklaştırmak için geliştirilen mücadelenin bir yanı Filistin-İsrail olurken, diğer yanı Kürdistan oluyor. Kürt sorunu üzerinde Filistin'deki gibi yöntemler kullanılsa da, bir operasyon yürütülüyor. Geçen günleri, haftaları düşünelim: İran üzerindeki baskılar, parti yönetimimiz üzerindeki baskılar, yine AB üzerinde Türkiye'nin geliştirdiği baskı hareketimize karşı da yoğun bir saldırının olduğunu ve yeni bir operasyonun yürütüldüğünü açıkça gösteriyor. Buna Türk basını “İkinci Apo Operasyonu” adını taktı. Demek ki, uluslararası komplo yeni bir konsept temelinde yeniden uygulanmaya konmaya çalışılıyor. Yeni yöntemlerle hareketimize karşı operasyonlar geliştiriliyor. Bu mücadelenin oldukça zor koşullar yarattığı bir gerçektir. Yine önümüzdeki süreçte azalmayacağı, tersine sorunlar çözüm bulana kadar yöntemde çeşitlenerek ve giderek daha fazla büyü-yüp gelişerek süreceği açıktır. Bu konuda hiçbir kuşkuyla yer olmamalıdır.

İşte böyle bir ortamda yoğun bir siyasi ve askeri saldırının geliştiği, yeni operasyonların gündemde olduğu bir ortamda, hareketimizin 8. Kongre gibi büyük bir zirveyi toparlayabilmiş olması ve bunu başarıyla sonuçlandırması büyük öneme sahiptir. Bu kadar yoğun mücadele içeren bir ortama bizim de bir kongre zirvesiyle yanıt vermemiz tarihi önemdedir. Aynı zamanda önümüzdeki sürecin çok yönlü ve kapsamlı siyasi ve askeri mücadele olasılığına karşı hareketimizin kendisini bir kongre düzeyinde yeniden kararlaştırıp örgütleyerek cevap vermesi, önümüzdeki büyük mücadele dönemi için böyle kapsamlı bir cevabı oluşturması yine tarihi öneme ve anlama sahiptir. Hiç kimse bu önemi ve anlamı küçümseyemez, göz ardı edemez. Eğer kongremizin ortaya çıkardığı gerçekler, aldığı kararlar ve sağladığı başarılar pratikte de sürdürülür ve gerekleri yerine getirilirse, önümüzdeki aylarda ve yıllarda ortaya çıkacak büyük gelişmeler 8. Kongremizin ne denli büyük gelişme adımı olduğunu, nasıl kapsamlı bir tarihsel temel döşemeyi ifade ettiğini gösterecektir.

Apocu Hareket PKK'yi tarihsel yerine oturtarak kendini yeniden tanımlıyor

8. Kongremizin tarihsel önemiyle birlikte derin anlamını da iyi bilince çıkartmak, özümsemek ve gereklerine sahip çıkmak gerekir. Bu çerçevede 8. Büyük Kongremiz başlıca şu tarihi adımları atmayı bilmiştir:

Birinci olarak, Kongremiz PKK'yi yeniden doğru ve yeterli bir biçimde tanımlayarak tarihi yerine oturtmuştur. Bunu Önderliğimizin Savunmaları ve Apocu Hareketin Dönüşüm Bildirgesi başlıklı değerlendirme temelinde yapmıştır. Bu çerçevede Kongremiz Apocu Hareketin otuz yıllık tarihi geçmişi, yine onun PKK adıyla politik, ideolojik ve pratik mücadele yürüttüğü yirmi dört yıllık tarihini toplu bir biçimde gözden geçirip değerlendirmiş ve yeniden anlamlandırmıştır. Bu tarihin nasıl bir tarih olduğunu, ne tür gelişmeler ortaya çıkardığını, nasıl doğduğunu, hangi ruh, anlayış ve felsefeyle yaratıldığını, nasıl bir tarzla yürütüldüğünü, hangi kahramanlıkların sergilendiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte bu tarihi mücadele içerisinde ne tür hata ve eksikliklerin yaşandığını, bunların nereden kaynaklandığını, sorumlularının hangi anlayışlar ve kimler olduğunu özeleştirisel bir yaklaşımla irdelemiştir. Bunu her şeyden önce Önderliğimizin Savunmalarda ortaya koyduğu derin, çarpıcı, oldukça etkileyici değerlendirmeleri temelinde yapmıştır. Bu çerçevede Önderlik Savunmalarımızı değerlendirmiş ve Demokratik Uygarlık Manifestosu olarak benimsemiştir. Önderliğimizin Savunmalarda yaptığı PKK tanımlamalarını esas alarak parti hareketimizi bütün yönleriyle değerlendirmiş, yaratılan büyük gelişmelerle birlikte ortaya çıkan hata ve eksiklikleri de gösterip derslerinin özüm-senmesi için ortaya çıkartmıştır. Bu çerçevede PKK'nin tarihi misyonunu tamamladığı, hareketin ortaya çıkardığı büyük gelişmeler ve yine geçen süreçte değişim ve yeniden yapılanma yönünde attığı adımlar temelinde artık aşılması ve bu gelişmelere uygun olarak yeniden tanımlanması gerektiği sonucuna varmıştır. Böylece halkımızın ulusal ruhu, bilinci, ulusal kimliği, ulusal kahramanlık örgütü olan PKK'yi tarihsel yerine oturtmuştur.

İkinci olarak, kongremiz yeni bir Kuruluş Kongresi olarak işlev görmüştür. Demokratik Uyarılık çizgisinde yeni bir program oluşturarak kabul etmiş, hareketimizin ulaştığı düzeye ve yeni stratejisine uygun olarak kendisine yeni bir örgütsel sistem kazandıran tüzüğünü tartışarak kabul etmiştir. Böylece 1970'lerin başında bir ideolojik eğilim olarak doğan Apocu Hareketin 27 Kasım 1978'den itibaren kendisini PKK adıyla tanımlaması temelinde geliştirdiği yirmi dört yıllık kahramanca mücadele ardından 8. Kongremizle birlikte kendisini yeni bir program ve tüzük temelinde yeni bir adlandırmaya, yeni bir örgütsel sisteme kavuşturmaya ve bu temelde yeniden tanımlamaya götürmüştür. Yeni programımız oligarşik, teokratik, otokratik yapıların Kürt halkı ve bölge halkları üzerindeki etkisini aşmayı, başta Kürt halkı olmak üzere, komşu halkların demokratik ve özgürlükçü yapısının geliştirilmesini, Kürt sorununun Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisi temelinde demokratik siyasi yöntemlerle çözülmesini, bu çözümü halkın üçüncü alan teorisi temelinde sivil örgütlenmesinin ve demokratik siyasi eyleminin -serhildanının gelişimi temelinde gerçekleştirilmesini, bölge halklarıyla Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratmak, uluslararası güçlerle dünyada barışı, demokrasiyi ve özgürlüğü sağlamak için ilişki ve ittifaklar kurmayı içermektedir. Bu tamamen bir barış programıdır, demokrasi programıdır, özgürlük programıdır. Başta kadın özgürlüğü olmak üzere toplumsal özgürlüğü derinliğine geliştirmeyi içermektedir. Bu anlamda PKK'nin ulusal dirilişi ve bu amaç doğrultusunda ulusal direnişi geliştirmeyi hedefleyen programı yerini Kürt sorununun demokratik çözümünü içeren, bunu Ortadoğu Demokratik Birliği stratejisi temelinde gerçekleştirmeyi hedefleyen yeni bir programa bırakmıştır. Dolayısıyla stratejik süreç değişmiş, yeni stratejik sürecin temel özelliklerini ve hedeflerini içeren yeni bir program ortaya çıkartılmıştır.

Önderliğimizin Demokratik Uyarılık Manifestosunun içerdiği yeni ideolojik-politik çizgi doğrultusunda gerçekçi ve uygulanabilir demokratik bir çözüm programını Kongremiz ortaya çıkarmıştır. Bunun hedeflerini, mücadele yolunu, öncüsünü ve güçlerini belirlemiştir. Böylece yeni bir strateji çizmiş ve çizilen bu stratejiye göre hareketimizin kendisini yeniden yapılandırmasını ve yeni bir örgüt sistemine kavuşturmasını, dolayısıyla yeni bir yapı kazanmasını sağlamıştır. Bu çerçevede oluşturulan yeni program ve tüzüğe uygun olarak kendisini yeniden adlandırmayı da gerekli görmüştür. Her şeyden önce partiler, birlikler, örgütler düzeyinde Kürdistan'ın her parçasında, yine dünyanın dört bir yanında geliştirilen örgütler vardır. Apocu Hareketin ortaya çıkardığı birikim bugün kendisini birçok parti, birlik, örgüt biçiminde ifade etmekte ve mücadeleye yöneltmektedir. Dolayısıyla değişik alanlarda, o alanların somut özelliklerine uygun olarak geliştirilen örgütsel yapı ve mücadeleye bağlı olarak onları desteklemek ve iktidara yöneltmek amacı etrafında bir merkezi koordinasyon örgütünün oluşturulmasını gerekli görmüştür. Bu temelde Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan (KADEK)'in kuruluşuna karar vermiştir. Apocu Hareketin 1978'de kendisini PKK olarak adlandırması gibi, günümüzde de oluşturduğu yeni program, belirlediği yeni strateji, yarattığı yeni örgütsel yapıya uygun olarak kendisini KADEK olarak yeniden adlandırmayı gerekli görmüştür. Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi adıyla programının çizdiği hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için belirlenen stratejik yolda yürümeyi, halkın böyle bir yürüyüşü başarıyla tamamlayacak şekilde kendini örgütlenmesini gerekli görmüştür. Özgürlük, başka bir deyişle ideolojik olarak özgürlük, politik olarak demokrasiyi, örgütsel olarak Kongre tanımlamasıyla kendisini yeniden ifadelendirmeyi doğru

bulmuştur. Özgürlük ideolojik çizgisini, demokrasi politik çizgisini, kongre ise örgütsel çizgisini vermektedir ve bütün bunların toplamı da Apocu Hareketin günümüzdeki ulaştığı düzeye ve gerçekleştirmek için önüne koyduğu hedeflere uygun düşmektedir. Bu temelde 4 Nisan'da KADEK'in kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Kongremiz böylece tarihi misyonunu tamamlayan PKK'nin yerine, Apocu Hareketin yeni bir kuruluşunu gerçekleştirmiştir.

Üçüncü olarak, Kongremiz önümüzdeki dönem çalışmalarını kararlaştırıp planlamıştır. Gelecek kongreye kadarki sürecin temel görevlerini, hareketimizin ideolojik, politik, örgütsel ve eylemsel düzeyde ne tür görevleri yürütmesi gerektiğini ortaya çıkartmıştır. Bu çerçevede on yedi adet karar tasarısını tartışıp onaylamış, önümüzdeki süreçte her alanda yürütülecek çalışmaların hangi hedeflere

mızın kararlarını da dikkate alma temelinde Kongremiz yeniden kararlaştırıp planlamıştır. Böylece yeni süreç açısından hareketimiz önüne çok kapsamlı görevler koyan, kendisini bu görevler temelinde netleştirip kararlaştıran, bu görevleri yürütecek bir iradeye kendini ulaştıran bir düzey kazanmış; ileriye yönelik nasıl yürüyeceğini belirlemede net ve kararlı hale getirmiştir.

Dördüncü olarak, Kongremiz yeniden örgütlenmeyi ve yapılanmayı sağlamıştır. Bu konuda geçtiğimiz değişim döneminde ortaya çıkartılan yeni örgütsel sistemler gözden geçirilerek eksiklikleri giderilmiş, bu yeni pratikleştirme sürecinde önümüze koyduğumuz görevleri başarıyla yürütecek bir yapıya kavuşturulmuştur. Yönetim Kurulundan başlamak üzere örgütsel yapısını yeniden gözden geçirmiş, yeni görevlendirmelerle hareketimizi daha örgütlü hale getirmiştir. Yeni bir örgütsel kuru-

mizle birlikte bir sonuca götürülmüş ve karara bağlanmış, bütün kadroların, profesyonel, yarı profesyonel ve taraftar düzeyinde tüm çalışanların aktif bir biçimde yer alıp görev alacağı, pratik faaliyet yürüteceği bir örgütsel yapıyı demokratik çerçevede ortaya çıkartmıştır. Dolayısıyla örgütsel yapısını yenileyerek, bütün kadro ve çalışanlarını pratik görev ve sorumluluk altına alarak herkese yer ve rol verip yeni bir pratik çalışma ve mücadeleye sevk etmiştir.

Değerli yoldaşlar!

Gerçekleştirdiği temel görevleri bu biçimde ifade ettiğimiz 8. Kongre gerçeğimizin özümsemesi ve gereklerinin başarıyla yerine getirilmesi büyük öneme sahiptir. Bu her şeyden önce 8. Kongre gerçeğimizin doğru, yeterli ve derinlikli bir özümsemesini içerir. Bu da Önderlik gerçeğimizin bütün yönleriyle özümse-

“Önderlik demek pratik başarı demektir; pratiğin dili, temposu, tarzı demektir. Pratikte başarı arz etmeyen bir yaklaşımı Önderlik çizgimiz hiçbir zaman kabul etmemiştir. Demek ki, pratiğe yürümek, pratikleşmek, yeni bir pratik hamle başlatmak demek, pratiğini, tarzını, temposunu, üslubunu edinmek, pratiğin dilini yakalamak demektir.”

“Apocu Hareketin ortaya çıkardığı birikim bugün kendisini birçok parti, birlik, örgüt biçiminde ifade etmekte ve mücadeleye yöneltmektedir.

Dolayısıyla değişik alanlarda, o alanların somut özelliklerine uygun olarak geliştirilen örgütsel yapı ve mücadeleye bağlı olarak onları desteklemek ve iktidara yöneltmek amacı etrafında bir merkezi koordinasyon örgütünün oluşturulmasını gerekli görmüştür.”

bağlı olarak ve nasıl yürütülmesi gerektiğini netleştirmiştir. Teorik çalışma, propaganda ve ajitasyon, buna bağlı olarak kültür, sanat ve edebiyat alanındaki çalışmalar, diğer yandan siyasal serhildan, kitlelerin örgütlenmesi, demokratik mücadelenin her alanda geliştirilmesi, meşru savunma çizgisi, meşru savunma konumunun ve örgütlenmesinin geliştirilmesi, gerillanın meşru savunma çizgisine uygun olarak örgütlenmesinin ve yeniden yapılanmasının derinleştirilerek sürdürülmesi, diplomatik faaliyetler, bunları yürütecek şekilde hareketimizin her alanda örgütlenmesi, bütün bu çalışmalara ve mücadeleye öncülük edecek kesimlerin kadın ve gençliğin her alanda örgütlülüğünün geliştirilmesi, PKK'nin misyonunu tamamlama temelinde yeni bir kuruluş, bu kuruluşun komşu halklara ve Kürt sorunuyla ilgili olan bölgesel ve uluslararası güçlere çağrıları yer almıştır. Bütün bunlar temelinde önümüzdeki sürecin bütün görevlerini, 6. Ulusal Konferansı-

luş, yeni yönetim, ona bağlı olarak her alanda pratik görevler yürütmek üzere yönetimimizin kendini işbölümüne tabii tutması ve kadro gücünün bu temelde örgütlenmeye kavuşturulması yeniden gerçekleştirmiştir. Bu, her alanın somut koşullarına uygun olarak Demokratik Uyarılık çizgisinde mücadele yürütecek örgütlenmeler yaratmayı içermektedir. Dolayısıyla Apocu Hareket geçmiş stratejik dönemin gerilla düzeyi ve merkezileşmesini tümüyle değiştirmiştir. Merkezileşme yerine en geniş alanlara yayılma, dağda gerilla yapılanması yerine meşru savunma konumunu sürdürürken, kitlelerin olduğu her alanda halkın siyasi örgütlülüğünü yaratma temelinde yeni bir örgütsel yapıya yönelmiştir. Bu, yeni stratejinin örgütsel yapılanmasını ifade etmekte, hareketimizin yeni programını başarıyla pratiğe geçirecek örgütsel çerçevesini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bir süredir hareketimizin kendini yeniden yapılandırması yönünde yürütülen çalışmalar gerçekleşen kongre-

mesi demektir. En son Demokratik Uyarılık Manifestosu'nda kendisini bütün yönleriyle ortaya koymuş olan Önderlik çizgisinin özümsemesini gerektirir. Önderlik felsefesinin, ahlakının, düşünce tarzının, ideolojik-politik yaklaşımlarının, örgüt çizgisinin ve disiplininin, pratik tarzının, temposunun ve üslubunun doğru kavranmasını, benimsenmesini ve gereklerine göre yaşanmasını ifade eder. Hepimiz açısından böyle bir özümseme şarttır. 8. Kongre gerçeğimizin, yani yeni Önderlik çizgimizin bir bütün olarak Önderlik gerçeğinin özümsemesi geleceğimizi başarıyla yaratmak açısından zorunludur. Bunun dışında böyle bir özümseme olmadan başarılı pratik yürütmek ve geleceği yetkince yaratmak mümkün değildir.

Bununla birlikte mücadele geçmişimizin doğru ve yeterli özümsemesi de önemlidir. Geçmiş doğru sahiplenmek, Apocu Hareketin mücadele pratiğini iyi kavramak, gelişim diyalektiğine hakim olmak, ortaya çıkardığı kazanımları ve ya-

şadığı eksiklikleri iyi görmek, kısaca derslerini bütün kapsamıyla ve derinliğiyle açığa çıkartıp özümsemek önemlidir. Geçmiş olmayanın geleceği de olmaz. Geçmişin derslerini doğru ve yeterli özümsemeyen, geleceği başarıyla yaratamaz. Geçmişin dersleriyle kendisini donatmayan, başarılı bir gelecek çizemez; sağa sola sapmadan doğru bir çizgide yürüyemez; etkili, yönlendirici, yaratıcı ve sonuç alıcı bir pratiğin sahibi olamaz. Dolayısıyla ulusal kahramanlık mücadelemizi, yani PKK gerçeğini doğru özümsemek, doğru tanımlamak, derslerini doğru bilince çıkartmak ve onu doğru sahiplenmek büyük öneme sahiptir.

Biz bir yeni kuruluşu gerçekleştirdik. 8. Kongremiz aynı zamanda KADEK için bir Kuruluş Kongresi oldu. Kendimizi yeniden kararlaştırdık ve yapılandırdık. Yeni bir örgütsel kuruluşa gittik. Bunlar bir gerçektir, ama bütün bunlar büyük bir gelişme üzerinde oldu. Ulusal diriliş devriminde sağlanan başarılar temelinde oldu, ulusal dirilişin zaferi üzerinde oldu, büyük bir mirası ilerletmek üzere oldu; geçmiş mücadelemiz içerisinde ortaya çıkan büyük birikimlere dayanma temelinde gerçekleşti. Dolayısıyla şanlı ve kahramanca bir geçmişimiz var. Apocu Hareketin tarihi kahramanca mücadelelerle ve büyük başarılarla doludur. Her günü yeni bir başlangıçla ifade eden hareket, gün be gün yeni ve başarılı gelişmeler ortaya çıkardı. PKK böyle bir kahramanlık döneminin direniş örgütü oldu. Dolayısıyla PKK bir kimliktir, bir ruhtur, bir duygudur, bir düşünme tarzıdır, bir ahlaktır, bir erdemdir, insanlığın özüdür.

Kuşkusuz PKK adına hatalar da yapılmıştır, ciddi eksiklikler de gösterilmiştir. Özellikle işbirlikçi çete çizgisinin çok ağır tahribatları olmuştur. Hareketin gelişimine ciddi zararlar vermiştir. Bu da bir gerçektir, ama bütün bu hatalar ve eksiklikler PKK adıyla yürütülen kahramanca mücadelenin büyüklüğünü ve görkemliliğini asla gölgeleyemez. Dolayısıyla PKK'nin doğru tanımlanması, doğru anlaşılması, doğru sahiplenilmesi, her şeyden önemlisi de önümüzdeki mücadele sürecinde sağlanacak büyük başarılarla yaşatılması ve canlı kılınması büyük öneme sahiptir. Bu da bizim önemli bir sorumluluğumuz ve görevimiz olmaktadır.

Yeni kuruluş pratiğini yürüten kadro kurucu kadrolar

Yine özümseme anlamında, bunlarla birlikte yeni kuruluşun anlamını da iyi bilince çıkartmak gerekir. Demek ki, 8. Kongremiz aynı zamanda yeni bir Kuruluş Kongresidir. Yeniden örgütlenmeye karar verdik, yeni bir örgüt yarattık ve şimdi bu örgütü pratikleştirmeye yürüyoruz. Önüne koyduğu hedefleri, yeni örgüt çizgisini ve mücadele tarzını hayata geçirmekle yükümlüyüz. Demek ki, şimdi yürüttüğümüz pratik yeni bir kuruluş pratiğidir. Bu pratiği yürüten kadro kurucu kadrolar. Bu pratiği geliştiren örgütlenmeler, atılan örgütsel adımlar kurucu adımlardır. Kurucu olmanın, yeni başlangıç yapmanın, yeni kuruluş geliştirmenin elbette büyük bir sorumluluğu vardır. Sorumluluğuy-la birlikte büyük bir onuru da vardır. Hem bu onuru iyi hissedeceğiz, iyi temsil edeceğiz hem de bu sorumluluğu iyi taşıyacağız, iyi hissedeceğiz. Bunların gereklerini yerine getirmeyi mutlaka bileceğiz. Kuruculuğun üzerimize yüklediği büyük görev ve sorumlulukların derin bilinciyle hareket edeceğiz.

Bu şu demektir: Artık burada kişilerin kendileri olmaktan çıkışı vardır. Bir bütün olarak yeni bir hareketin kuruluşuna yol açan kadrolar olarak kendilerini hareketle bütünleştirmeleri, tümüyle onun iradesine katılmaları gerçeği vardır. Kuruculuk öyle sıradan yaklaşımı kabul etmez, başarısızlığı tanımaz. Kuruculuk, felsefeden günlük pratiğe kadar her bakımdan hareketi tümüyle özümsemeyi ve pratikte eksiksiz temsil etmeyi ister, bunu gerektirir. Bunun

gereklere uygun olarak yaşamayı ve çalışmayı emreder. Dolayısıyla şimdi bu dönemin kadroları olarak hepimiz kuruculuğun ne demek olduğunu da iyi anlayacağız, özümseyeceğiz, yeterince bilince çıkartacağız ve en önemlisi de bunu eksiksiz pratiğe aktaracağız. Kurucu kadro vasıflarına uygun olarak her alanda hareket etmeyi bileceğiz.

Özümsemeyle birlikte esas alacağımız diğer yan uygulamadır, pratiğe geçirmedir. 8. Kongreyle birlikte hareketimiz artık yeni bir döneme kesin olarak girmiştir. Bu, demokratik siyasal mücadele stratejisini bütün yönleriyle her alanda aktif bir biçimde pratiğe geçirme dönemidir. Geçmişte farklı bir stratejiyi izliyor, o temelde kendimizi pratikleştiriorduk. 1 Eylül '98 süreciyle birlikte stratejik değişim ve yeniden yapılanmayı gündemimize koyduk. Uluslararası gericilik buna komplo saldırısını dayattı. 9 Ekim ve 15 Şubat komplolarıyla hareketimiz ciddi bir saldırı altında kaldı. 15 Şubat gerçeğine rağmen, Önderliğimiz stratejik değişim ve yeniden yapılandırma kararlılığından vazgeçmedi. Tersine koşulları yeniden değerlendirerek stratejik değişim ve yeniden yapılanma çizgisinde daha da derinleşmeyi ve kararlı hareket etmeyi esas aldı. Bu temelde '99 yazından itibaren hareketimiz stratejik düzeyde köklü değişim kararlarını peş peşe aldı ve bunların pratik adımlarını da cesaretle attı.

7. Olağanüstü Kongremiz böyle bir stratejik değişim sürecinin değerlendirmesini yapan, süreci çözümleyen, değişim döneminin plan ve programını ortaya çıkaran, değişim kararlılığını geliştiren bir kongre oldu. 7. Kongre ardından kongrenin karar ve planlamaları temelinde iki yıllık bir süre örgütlü ve planlı olarak her alanda çok yönlü bir değişim ve yeniden yapılanma süreci yaşadık. Örgüt içinde ve dışında çok yönlü mücadele ettik; yoğun bir eğitim ve tartışma içerisinde olduk; araştırma ve inceleme yaptık. Stratejik değişim ve yeniden yapılanma gerçeğini derinliğine bilince çıkarmayı, özümsemeyi ve buna göre kendimizi yenileyip yeniden yapılandırmayı esas aldık. Bütün bu sürece, en zor koşulları yaşanmasına rağmen, Önderliğimiz öncülük etti ve yönlendirdi. En son Demokratik Uygarlık Manifestosu bütün bu değişim ve yeniden yapılanma sürecinin düşünsel gelişmesinin zirvesini oluşturdu. Süreci bütün yönleriyle aydınlattı, geleceğimizi çok net bir biçimde çizdi. Bu anlamda kendimizi yenileme, yeni bir çizgiyi ve stratejiyi özümseme çalışmalarımıza büyük ivme kattı. Demokratik Uygarlık Manifestosunu özümseme temelinde yürüttüğümüz çalışmalar süreci tamamlama açısından hazırlık faaliyetlerimizi en üst düzeye çıkardı. 8. Kongremiz böyle bir büyük hazırlık üzerinde gerçekleşti.

Kongre bir stratejik sürece nokta koymakla kalmadı; aynı zamanda yeni bir stratejiye geçiş için yaşanan değişim döneminin de tamamlandığını, artık değişim ve yeniden yapılanma için yürütülen hazırlık çalışmaları sürecinin de aşıldığını, böyle bir taktik dönemin başarıyla gerçekleştirildiğini belirleyerek yeni stratejiyi her alanda pratiğe geçirecek yeni bir pratik mücadele süreci başlattı. Hareketimiz ve halkımız için yeni bir dönem açtı. Yeni bir pratik hamle kararı aldı. Hareketimizin yeni çizgisini, stratejisini hamle düzeyinde her alanda pratikleştirmeyi kararlaştırdı. Demek ki, sadece bir stratejik değişiklik yapmakla kalmıyoruz, aynı zamanda kendimizi yenileme, değiştirme ve yeniden yapılandırma temelinde yürüttüğümüz taktik çalışma sürecini de artık aşmış bulunuyoruz. Değişim döneminin özellikleri artık aşılmıştır. Değişim döneminin görevleri başarılmıştır. Tartışma, eğitim, yenilenme, kendini yeni görevlere göre yeniden yapılandırma süreci tamamlanmıştır. Şimdi bu tür anlayışlarda kalmak, bu tür görevleri düşünmek, bu tür özellikleri taşımak artık geride kalmaktadır, geriye çekici olmaktadır. Tersine yeni taktik süreç de başlamış bulunu-

yor. Yeni stratejiyi hamle düzeyinde pratiğe aktarmak üzere yeni bir pratikleşme dönemine, yeni bir pratik hamle sürecine girmiş oluyoruz. Bu, pratikleşme sürecidir. Bunun özelliği pratikleşmektir, çalışmaktır, pratiğin gerektirdiği tarzı, tempo-yu ve üslubu yakalamaktır. Önderlik tarzının güçlülüğünü, temposunu pratik çalışmada da edinmektir.

Önderlik tarzı, temposu ve dili yeni dönemde başarının garantisidir

Geçen dönemde düşünsel düzeyde kendini yoğunlaştırma ve kendini yenileyip hazırlamada Önderlik tarzını ve düşüncelerini edinmeye çalıştık, tartıştık, araştırdık. Önderliğin bu süreçleri nasıl karşıladığını ve kendisini yeni süreçle nasıl bütünleştirdiğini anlamaya çalıştık. Ve bunlarda çeşitli sorunlar ve zorluklar yaşasak da, esas olarak başarılı bir gelişme sağladık. Şimdi yeni bir süreç, pratikleşme süreci gündeme giriyor ki, o zaman pratikleşmede Önderliğin yaklaşımlarını

Şimdi kendimize şunu soracağız: Günlük olarak ne kadar üretiyoruz, ne kadar pratik geliştiriyoruz, hangi çalışma içerisindeyiz, ne kadar değer üretiyoruz? Kesinlikle başarı ve başarısızlık ölçüsünü bu temelde kuracağız. Geçmiş yıllarda; ne kadar okuyoruz, ne kadar tartışma yaptık, ne kadar eğitime katıldık? Bunlar başarı ölçüsü oluyordu. Artık yeni süreçte, yeni hamle döneminde tüm kadro için pratikte ne kadar üretim yaptığı başarısının ölçüsü olacaktır. Onun için kendimizi sorgularken, durumumuzu değerlendirirken, başarı ölçümüzü ortaya çıkarırken günlük olarak hangi pratik çalışmada olduğumuza ve ne kadar yaratıcı, üretken bir çalışmayı geliştirdiğimize bakarak bunu yapacağız. Bunun dışındaki bir ölçü kesinlikle doğru ölçü değildir. Hiç kimse hata yapmamalıdır. Bunun dışındaki bir yaşam sürece uygun bir yaşam da değildir. Kısa süreli başarılı pratikler yapabilmek için ihtiyacı olan kadro kendisinin eğitebilir. Eğitim her zaman gereklidir. Pratik içerisinde de bu yapılabilir. Ancak eğitim hiçbir zaman artık uzun bir süreci alamaz. Kadroyu uzun bir süre pratik-

“Kürt halkının ve dostlarının bulunduğu her alanda demokratik siyasal serhildanı barışçıl temelde geliştirmek için çalışmak en temel görevdir. Bu bizim ekmek-su kadar ihtiyaç duyduğumuz bir iştir, yaşamımızın temel bir parçasıdır. Her arkadaşımız bulunduğu her yerde kesinlikle böyle bir yaklaşım içinde olmak durumundadır.”

gözden geçirmemiz gerekiyor. Önderliğin pratik tarzı, temposu, üslubu nedir? Önderlik pratikte nasıl yol almıştır? Bunu iyi görmemiz, iyi özümsememiz, bilince çıkartmamız ve kendimizi tepeden tırnağa bunlarla donatmamız ve bunun gereklilerine göre hareket etmemiz lazımdır. Önderlik demek pratik başarı demektir; pratiğin dili, temposu, tarzı demektir. Pratikte başarı arz etmeyen bir yaklaşımı Önderlik çizgimiz hiçbir zaman kabul etmemiştir. Demek ki, pratiğe yürümek, pratikleşmek, yeni bir pratik hamle başlatmak demek, pratiğini, tarzını, temposunu, üslubunu edinmek, pratiğin dilini yakalamak demektir. Bu da somut koşulların özelliklerine uygun yaratıcı bir çalışma ve yaşam tarzını, yönetim tarzını bulup benimsemeyi, hayata geçirmeyi ve mutlaka başarı çizgisinde yürümeyi ifade eder. Böyle bir çalışma ve yönetim tarzına ulaşmayan, başarıyı esas almayan bir yaklaşım hiçbir zaman Önderlik yaklaşımı olamaz, Önderlik çizgisine uygun olamaz.

Demek ki, şimdi 8. Kongre ile birlikte içine girdiğimiz süreç tümüyle bir yeni süreç, pratik çalışma süreci, pratik mücadele süreci oluyor. Biz bu süreci 2001 yılından beri geliştirmeye çalışıyoruz. 2001 yılının ortalarında yaptığımız 6. Ulusal Konferans pratikleşme sürecinin sorunlarını tartışıp çözümleyen bir toplantı olmuştur. Konferans raporu, kararları, tartışmaları yeniden incelenebilir. Kendimizi pratikleştirme yönünde adım atarken hangi tür sorunlarla karşılaştığımızı, ne tür yönetim, çalışma ve yaşam tarzı sorunlarının ortaya çıktığı en iyi 6. Konferansta dile gelmiştir. Bunlar çok yönlü olarak değerlendirilmiştir. Yönetim tecrübemiz doğru veya hatalı yönleriyle irdele-nip açığa çıkartılarak bütün kadroların hizmetine sunulmuştu. Onlar yeniden incelenebilir. Yeni dönemin, 8. Kongreyle birlikte kesin geliştirdiğimiz dönemin başarılı yürütücüsü olabilmek için o dersleri özümsemek kesinlikle gerekir. Bu anlamda 6. Konferansla birlikte Önderlik Savunmalarını özümseme temelinde yürüttüğümüz yoğun eğitim ve yoğunlaşma çalışmaları 8. Kongrede artık taçlanmış oluyor. 8. Kongre 2001 yılından itibaren geliştirmeye çalıştığımız yeni pratik sürecin kesin hamle düzeyinde başlangıcını ifade ediyor. Dolayısıyla 8. Kongre temelinde yeni döneme bu tarzda yaklaşmak zorundayız. Pratik görevleri buna göre esas almak, kendimizi her alanda mutlaka pratikleştirmek durumundayız.

ten koparamaz. Kendisini uzun bir süre pratikten kopartan kadro artık gerçek anlamda taktik uygulamadan da kopmuş, dolayısıyla hareketten kopmuş olma anlamına gelir. Dolayısıyla hiçbir yoldaşımızın böyle bir dönemde kendisini taktiğin dışına düşürmeye, yani pratik çalışma dışı tutmaya hakkı yoktur. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. Önderlik yaklaşımıyla, Önderlik tarzıyla hiçbir şekilde bağdaşmaz.

8. Kongremiz temelinde pratikleşirken, önümüze koyduğumuz görevler 8. Kongre belgelerinde çok ayrıntılı ve kapsamlı olarak vardır. Her şeyden önce 2002 yılını büyük serhildan hamlesi yılı ilan etmiş durumundayız. Bunu 15 Şubat'la birlikte bu biçimde ilan etmek ve 2002 Newroz serhildanı dört-beş milyon insanın katılımıyla büyük bir zirveyi, çok güçlü bir başlangıcı ifade etti. Dolayısıyla bu büyük başlangıca da dayanarak, başta Kuzey Kürdistan ve Türkiye olmak üzere bütün Kürdistan parçalarında ve yurt dışında Kürt halkının ve dostlarının bulunduğu her alanda demokratik siyasal serhildanı barışçıl temelde geliştirmek için çalışmak en temel görevdir. Bu bizim ekmek-su kadar ihtiyaç duyduğumuz bir iştir, yaşamımızın temel bir parçasıdır. Her arkadaşımız bulunduğu her yerde kesinlikle böyle bir yaklaşım içinde olmak durumundadır. Siyasal serhildanla birlikte tabii bunu yürütecek örgütlenmeyi yaratmak, halkı, kitleleri her alanda örgütlemek, öncü örgütlülüğü geliştirmek, ona bağlı olarak üçüncü alan teorisi temelinde sivil toplum örgütlülüğünü toplumsal yaşamın her alanında genişliğine geliştirerek toplumsal yaşamı özgür ve demokratik kılmak en temel görevdir. Yani üçüncü alan teorisini her alanda en yoğun ve yaygın bir biçimde hayata geçireceğiz.

Üçüncü alanın örgütlenmesi en geniş sivil toplum örgütlülüğü, kitle örgütlülüğünün geliştirilmesini ifade eder. Üçüncü alanın eylemi, barışçı temelde en geniş alanda demokratik siyasal kitle eylemliliğini geliştirmeyi, hukuki temelde demokratik hak arayıcılığını en ileri düzeye çıkartmayı ifade eder. Bunları çok yönlü, çok güçlü bir biçimde geliştirmek durumundayız. Buna göre kitlelerin yaygın ve derinlikli örgütlenmesini çok yönlü ve yaratıcı eylem biçimleri temelinde geliştirmeliyiz. Bu çerçevede en başta Özgür Kadın Hareketi'nin gelişimi, geniş kadın kitlesinin hareketle bütünleştirilmesi ve siyasal serhildana öncülük düzeyinde çekilip katılımının sağlanması önem taşımaktadır.

Değişim ve dönüşüm özünde kadın özgürlük devrimidir

Kadın özgürlüğü, toplumsal özgürlüğün temelidir. Demokratik dönüşüm özünde bir kadın özgürlük devrimidir. Kürt sorununun demokratik çözümü, kadın özgürlüğü temelinde toplumsal demokrasinin geliştirilmesi demektir. Demek ki, kadının her alanda öncü düzeyinde örgütlendirilip milyonlar halinde örgüte ve mücadeleye çekilmesi bu dönemin en temel görevlerinden birisidir. Böyle dar bir öncüyle yetinilemez. Yine kadının demokratik siyasal eyleme sınırlı katılımıyla yetinilemez. Öncü örgütlenme en geniş kitle örgütlenmesiyle, kitleleri harekete geçirmesiyle bütünleşmesi gerekir. Dar bir kesimin mücadeleye katılması değil, en geniş kadın kesiminin mücadeleye yaygın olarak katılımının sağlanması gerekir. Bunu geliştirdiğimiz ölçüde demokratik siyasal serhildanın gelişeceği, toplumsal özgürlüğün gelişeceği kesindir. Bunu gerçekleştirdiğimiz oranda esas olarak üçüncü alanın ör-

gütleneceği, toplumsal demokrasinin gelişeceği ortadadır. Dolayısıyla kadın çalışmalarında tam bir hamle yapmak, ideolojik-siyasi çizgide ve örgütlenmede derinleşirken bunu pratikleştirmek, en ileri düzeyde pratiğe aktarmak, en geniş kitlelerle bütünleştirmek, geniş kadın kitlelerine ulaşarak onları harekete geçirmek dönemin en temel görevidir. Bütün kadrolarımızın önündeki en temel çalışmalardan birisi de budur.

Benzer biçimde gençlik kesiminin örgütlenmesi, bilinçlendirilmesi, serhildana çekilmesi büyük bir öneme sahiptir. Kadının katılımıyla gençliğin katılımı demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin öncü ve temel gücünü oluşturmaktadır. Gençlik ataktır, bilinçlenmeye açıktır. Yine örgütlenmeye yatkındır. Doğal olarak gençlik örgütlenmesi öncü bir parti gibi hareket etme özelliğini taşır. Kendisini eyleme çektiği gibi kitlelere öncülük etme kabiliyeti de yüksektir. Bu nedenle kadın örgütlülüğüyle birlikte gençlik örgütlülüğünü geliştirmek, öncü konumda ilerletmek, kitleleri örgütleyen bir öncülük düzeyine ulaştırmak ve eyleme çekmek büyük öneme sahiptir. Bu, kitle eylemliliğinin geliştirilmesi açısından tayin edici bir anlam taşır.

Bunlarla birlikte işçi, memur örgütlenmeleri, emekçi hareketinin geliştirilmesi, sendikalar, dernekler vb. biçimlerde emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, kültürel ve siyasal hakları temelinde eylem çekilmesi, örgütlenmesi önem arz etmektedir. Yine diğer halk kesimleri, esnaflar, aydınlar, sanatçılar, köylü vb. kesimlerin kendi somutunda kendi sorunlarını demokratik çözüme kavuşturmak, demokratik yaşamlarını geliştirmek amacıyla örgütlenilip eyleme çekilmeleri önem arz etmektedir. Demek ki, üçüncü alan geniş bir alandır. Demokratik siyasal serhildan toplumun çok büyük bölümünü içine alan bir eylem ve mücadele biçimidir. Bu gerçeği görerek bunu geliştirmemiz, sadece Kürt toplumuyla da sınırlı kalmayıp Kürt, Fars ve Arap toplumlarının bu temelde örgütlenip demokratik siyasal mücadeleye çekilmesi için ortak çalışmayı ve mücadeleyi her alanda geliştirmemiz büyük öneme sahiptir.

Aynı şekilde eylem çizgimizde hamle düzeyinde demokratik siyasal serhildanı ve kitle örgütlülüğünü geliştirirken bunun teminatı, koruyucusu ve savunucusu olan meşru savunma konumumuzu da doğru bir çizgide geliştirmemiz ve örgütlü

kılmamız önem taşıyor. Meşru savunma bir bütün olarak halkın kendi çıkarlarını savunacak bir bilince, örgütlülüğe ve pratik duruşa sahip olması demektir. Kürdistan'da ve Ortadoğu'da bunun gerçekleşmesi de siyasi bilinci ve örgütlülüğü ayakta tutabilmek ve siyaset yapabilmek için kendini meşru savunma aygıtlarıyla donatmayı gerektirir. Dolayısıyla silahlı savunma güçleri bu noktada barışın ve demokratik siyasetin teminatı olarak rol oynar. Bizde gerilla tamamen böyle bir konum ve özellik kazanmıştır. Dolayısıyla barışın ve demokratik siyasetin teminatı olan gerillayı meşru savunma çizgisinde yeterince eğitmemiz, donatmamız, örgütlememiz ve güçlü bir biçimde mevzilendirmemiz hayati önemdedir. Gerillanın bu biçimde geliştirilmesi, nicel ve nitel olarak büyütlülmesi her türlü demokratik gelişmenin güvencesi konumundadır. Bu anlamda gerillayı büyütme, katımları arttırmak hayati önemdedir. Bunları gerçekleştirebilmek için önümüze somut hedefler koymuş durumundayız. Her alanın serhildanı ve kitle örgütlülüğünün ne kadar geliştirileceği bir tasarı düzeyinde belirlenmiştir. Yine içinde bulunduğumuz dönem kapsamında her alanda gerillaya ne kadar katılımın sağlanacağı, harekete ne kadar profesyonel katılımın sağlanacağı konusunda her alanın önüne somut hedefler konmuştur. Bütün alanlardaki örgüt yapımızın ve kadro gücümüzün bu hedefler temelinde çalışması, hedefleri mutlaka başarması, onunla da yetinmeyip aşması büyük öneme sahiptir. 8. Kongre çizgimizin uygulanması, hayata geçirilmesi ancak böyle bir başarıyla mümkün olabilir. Dolayısıyla bu tarz bir başarıyı sağlamak için sosyalist yarış her alanda geliştirmemiz önemlidir. Hedeflerimizi başarmakla yetinmek değil, onları aşmak temel yaklaşımımız olmalıdır.

Benzer pratik adımları elbette diğer çalışmalarda da geliştirmek durumundayız. Önemli bir çalışma alanı olarak teorik çalışma ve ideolojik mücadele alanımız demokratik aydınlanmayı geliştirmek üzere mutlaka başarıyla çalışılması gereken bir alan konumundadır. Bu yönlü önemli hazırlıklar yapılmış, örgütsel adımlar atılmıştır. Gerekli kararlar alınmış, planlamalar ortaya çıkartılmıştır. Demokratik Uygarlık Manifestosu'yla çok kapsamlı bir düşünce sistemi de ortaya çıkarılmıştır. Şimdi bunlar temelinde parti basınıımızı en ileri düzeyde geliştirme, görsel ve yazılı basını ileletme, teorik çalışma, araştırma ve inceleme geliştirmeye, yanlış yaklaşımlara, ters ideolojilere, dogmatik, ütöpik ve milliyetçi yaklaşımlara karşı yoğun bir ideolojik mücadele içerisinde olma, bu temelde aydınlanmayı ilerletme en temel görevlerimiz arasındadır. Parti edebiyatımızı bu çerçevede geliştirmek durumundayız. Bunu aynı zamanda sanata aktarmak, sanatın bütün alanlarını bir rönesans yaklaşımıyla geliştirmek, dolayısıyla kültürel gelişmeyi hızla ilerletmek göreviyle yükümlüyük. Demek ki, aydınlanma ve rönesans hareketini geliştirmek durumundayız. Sanat, edebiyat, basın-yayın faaliyetlerimiz dönemin en önemli çalışmaları arasındadır. Hatta birinci derecede gelmektedir. Düşünce olmadan, propaganda olmadan, ajitasyon olmadan örgütlenme ve eylem olmaz. Serhildan kitle örgütlenmesi ve gerillanın gelişmesi için her şeyden önce dönemin gereklilerini yerine getiren, ihtiyaçlarını karşılayan, insanları, halkı derinliğine etkileyen yoğun bir propaganda ve ajitasyon çalışmasına ihtiyaç vardır.

Benzer bir biçimde dönemin temel bir özelliği olarak hareketin gelişim düzeyini dış alanlara ve kamuoynaya yansıtmak, yine değişik çevrelerle siyasi ilişki ve ittifak düzeyimizi geliştirmek de önemli bir çalışmadır. Yani değişim ve yeniden yapılanma sürecinin aşılıp yeni bir pratik hamle sürecine girmemiz aynı zamanda yeni bir çalışma olarak diploması alanını da yeniden gündeme koymuştur. Daha şimdiden 8. Kongre gerçeği yaklaşımında da görüldüğü gibi, bölgede ve uluslararası alanda ha-

reketin gelişimine çok büyük bir ilgi vardır. 8. Kongre kararlarımız başarılı ve aktif bir biçimde pratiğe aktarıldıkça, dolayısıyla pratikte gelişmeler yaratıldıkça hareketin siyasi değeri artacak, hareket üzerinde siyasi ilgi gelişecek, dolayısıyla diplomasi faaliyetlerinin önü açılacaktır. Değişik çevrelerle ilişki ve ittifak kurma çalışmaları gelişecektir. Dost çevrelerle, demokratik barışçıl güçlerle ilişki ve ittifak kurarak, bölgede ve dünyada demokratik uygarlık çağını birlikte geliştirmeye çalışırken, bunun dışında kalan güçlerle de uygun bir ilişki yaklaşımını geliştirerek sorunların barışçıl ve demokratik çözümünü sağlamaya çalışmak büyük önem arz etmektedir. Bu da diplomasi çalışmasını içermektedir ki, o da önemli bir çalışmadır. Kendine göre özellikleri vardır ve bunun gereklerini yerine getirmeyi ister.

Değerli yoldaşlar!

Görülüyor ki, 8. Kongremizle birlikte bir süredir kendimizi yeniden pratikleştirme yönünde yürüttüğümüz çalışmalarda tam bir hamlesel düzeye ulaşmış bulunuyoruz. Artık bunun gerisinde kalan bir pratikleşme düzeyini asla kabul edemeyiz. Bunu ne hareketimizin gelişimi kabul eder, ne de içinden geçtiğimiz siyasi ve askeri durum böyle bir düzeyi kaldırır. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz siyasi koşulların özelliklerine uygun olarak, yine hareketimizin gelişim düzeyini temsil edecek şekilde pratik hamle düzeyimizi geliştirmemiz, kendimizi pratikleştirmemiz, yeni stratejik çizgimizi ve 8. Kongre kararlarımızı pratikte başarıyla hayata geçirecek bir aktif çalışma süreci içerisine girmemiz gereklidir. Böyle bir pratik hamleyi geliştirebilmek elbette örgütlenmeyi ve örgütlü çalışmayı gerektirir. Hiçbir alanda keyfi, kendine göre ve bireyci yaklaşımlarla

böyle büyük bir hamlenin geliştirilmesi, bu kadar kapsamlı pratik görevlerin başarıyla yürütülmesi mümkün olmaz. Dolayısıyla pratikleşmek, kongre kararlarını aktif olarak pratiğe uygulamak demek, aynı zamanda örgütlenmek, örgüt düzenini geliştirmek, yeniden bir düzen, disiplin ve sorumluluk altına girmek demektir.

Geçen dönemde yoğunca tartışma yürüttük, eğitim yaptık, araştırma-inceleme içerisinde olduk. Bu da kuşkusuz örgütlü bir çalışmayı gerektiriyordu, ama çok fazla düzen ve disiplin istemiyor, bireyci çalışmalara da yer verebiliyordu. Yine belli bir esnekliği içerebiliyordu. Ancak pratik çalışma böyle olmaz, böyle bir örgüt yaklaşımını kaldırmaz. Pratik çalışmanın dili ayırdır, tarzı ayırdır, örgüt yapısı ayırdır. Şimdi kendimizi yeni bir pratikleştirme dönemine ulaştırdığımıza ve böyle bir pratikleşme süreci içinde bulunduğumuza göre, o zaman bunun gerektirdiği örgüt disiplinini, örgüt anlayışını, düzenini ve işleyişini eksiksiz yerine getireceğiz. Örgüt kurallarına uyacağız; örgütlü çalışmayı esas alacağız. Toplantı, karar alma, ortak karar ve işbölümü temelinde uygulama tarzını her alanda hakim kılacağız. Yine çalışmalarımızı zamanında rapor etmek, üst örgütleri yürüttüğümüz faaliyetler hakkında kapsamlı, öz ve doğru bir biçimden bilgilendirmek, aynı zamanda üst örgütlerden yürütülecek görevlere göre talimatlar almak ve alınan talimatların gereklerini eksiksiz pratikte yerine getirmek önem taşımaktadır. Örgütlü çalışma ancak bu tür örgütsel işleyişler geliştirildikçe ve tüzüğün bu alandaki hükümleri pratiğe aktarıldıkça olur. Pratik çalışmanın başarısı, pratik görevlerde başarılı çalışma yapmak da ancak örgütlü hareket etmekle olur.

Demek ki, yeni bir pratik çalışma dönemi aynı zamanda yeni bir örgütlenme dönemi oluyor. Örgüt düzeni ve disiplini

daha çok geliyor. Örgütsel işleyişin gereklerine bağlı kalmak ve onları pratikte hayata geçirmek her zamankinden büyük önem taşıyor. Şimdi böyle bir dönemde buna göre de hareket edeceğiz. Örgüt yapımız her alanda gelişecektir. Örgütlü hareket etme durumumuzu geliştireceğiz. Örgüt disiplinine uyma, örgütlülüğü işletme, kolektif karar ve işbölümü temelinde yaşama ve çalışma düzenini her alanda geliştirmeyi ileticeğiz. Bu konuda tüzüğümüzün, yönetmeliklerimizin belirlediği hükümler vardır. Ne zaman toplantı yapılabilir, ne kadar toplantı yapılır, toplantı nasıl yapılır, rapor ne zaman verilir, kimler nereye, hangi sürelerde rapor verirler? Ne kadar rapor verilir, rapor nasıl hazırlanır, pratik faaliyetler nasıl değerlendirilir, eleştiri nedir, özeleştirisi nedir? Pratik çalışmaların değerlendirilmesi nasıl yapılır? Bütün bu konularda tüzüğümüz oldukça özlü ve kapsamlı hükümler ifade etmektedir. Bunları da görmek, pratik çalışmayı örgütlü bir biçimde tüzüğün hayata geçirilmesi temelinde geliştirmek başarıyı kazanmak açısından kesinlikle gereklidir. Örgütlü olmak bu bakımdan önemlidir. Unutmayalım ki, bizim yegane kuvvetimiz örgütlülüğümüzdür. Bunun dışında çok fazla bir meziyetimiz yoktur, farklı bir güç kaynağımız yoktur. Temel güç kaynağımız, en büyük güç kaynağımız örgütlülüğümüzdür. O zaman başarıyı sağlayabilmek için de güçlü olmamız gerektiğine göre, kendi güç kaynağımızı işleteceğiz. Yani örgütlülüğümüzü her alanda büyük bir duyarlılık ve disiplin temelinde geliştireceğiz. Bunu yaptığımız ölçüde başarılı olacağız. Bunu yapan herkesin her alanda yürüttüğü çalışmada başarılı olacağına kesinlikle inanacağız.

Değerli yoldaşlar!

Hareketimiz, yeni bir döneme girişi başarıyla gerçekleştirmiştir. Önderlik görevleri başarıyla yerine getirilmiştir. İdeolojik-

politik çizgi düzeyinde çağın gereklerine göre yenilenme ve yeni bir stratejik hat çizme ortaya çıkartılmıştır. Artık yol çizilmiştir. 8. Kongreyle birlikte en üst düzeyde yeni stratejik yolu ve güncel olarak atılacak adımları kararlaştırma gerçekleştirmiştir. Büyük değerler böyle bir yolda yürümek üzere ortaya çıkartılmıştır. Artık gerisi kadronun işidir.

Dikkat edilirse önderlik görevi yerine getirilmiş, yol çizilmiştir. Örgüt böyle bir yolda yürümek üzere Kongre düzeyinde kararlaştırılmıştır. Halk katılımı 2002 Newroz serhildanında görüldüğü gibi, dünyada eşî bulunmayacak bir büyüklüğe ulaşmıştır. Artık gerisi bütün bunları pratikleştirecek ve yürütecek kadronun işidir, öncünün işidir, militanın işidir, örgütün işidir. Kadro bunları kavradığı, özümselediği, bunun gereklerini yerine getirecek şekilde kendisini örgütlediği, öncülük görevlerine sahip çıktığı ve yaratıcı yöntemlerle bu görevleri başarmak üzere kendisini pratikleştirdiği ölçüde hızlı gelişmeler olacak, başarılı adımlar atılacaktır. Yani başarı gelip artık kadroya dayanmış; kadronun özümseme, kavrama, kendini taktik tarz haline getirme, yani pratikleştirme düzeyine bağlı hale gelmiştir. Demek ki, başarı da, başarısızlık da artık kadronun eseridir. Gelişmenin nasıl olup olmayacağını tayin edecek güç kadronun, militanın kendisi olmaktadır. O halde görevlerimize sahip çıkmamız gereken böyle tarihi bir dönemde, yeni bir kuruluş döneminde öncü militanın yüksek sorumluluk duygusunu taşıyarak ve kurucu kadro olmanın özelliklerine sahip çıkarak görevlerimizi başarıyla yerine getirmeliyiz. Apocu militan olmanın gereklerini duyguda, düşüncede ve pratikte eksiksiz yerine getirmeliyiz. Ancak böyle yaptığımız ölçüde 8. Kongre gerçeğine ve Apocu Hareketin özelliklerine uygun bir kadro ve militan haline kendimizi getirmiş oluruz.

Bu temelde tüm yoldaşları, bütün çalı-

şanları dönem görevlerine aktif olarak sahip çıkmaya ve bu temelde kendilerini doğru bir biçimde Önderlik tarzında pratikleştirerek öncülük görevlerini başarıyla yerine getirmeye çağırıyoruz. Bu çağrıya doğru yanıt veren, mevcut gelişme düzeyini ve gerçeğini kavrayan herkesin pratikte başarılı olacağına kesinlikle inanıyoruz. Çünkü bizi başarıya götürececek ortam, koşullar ve değerler vardır. Adeta başarıya mahkum hale gelmişiz. Bu da kendiliğinden olmaz; Önderlik tarzında kendimizi etkin pratikleştirmekle olur. Nereden bakarsak bakalım, bütün özellikler bizi başarıya yöneltiyor. Önderlik gerçeğimiz başarıyı emrediyor. Kongre çizgimiz bizden mutlaka başarılı adımlar atmamızı istiyor ve temel değerlerimizle bize başarı imkanı veriyor; temel değerlere dayanan herkesin kesin başarı sağlayacağını, yeni dönemi başarıyla kuran gücü ve geliştirici militanı olacağını söylüyor. Önderlik gerçeğimize doğru bir bağlılık ve temsil, Önderlik gerçeğimizin ayrılmaz parçası olan büyük devrim değerlerimize, her zaman başarı ve zafer kaynağımız olan Şehitler gerçeğimize doğru bir biçimde sıkı sıkıya bağlanma, yine kendisini milyonlar halinde serhildana kaldıran halk değerlerini doğru sahiplenip onlarla doğru bütünleşme bizi mutlaka başarıya götürecektir.

Bu temelde önümüzdeki sürece doğru yaklaşalım. 8. Kongre gerçeğimizi doğru özümseyelim, Önderlik çizgimizin doğru ve aktif pratikleştiren militanı olalım. Apocu Hareketin yeni döneminin büyük başarılarla gelişmesini sağlayan, onun kurucu adımlarını atan öncü militanlar haline kendimizi getirelim.

- Demokratik Ortadoğu ve özgür Kürdistan için ileri!
- Yaşasın 8. Kongre çizgimiz!
- Bijî Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan, KADEK!
- Bijî Serok APO!

KADEK I. Kongre Kararlarından

PKK'nin tarihsel rolünü tamamlaması ve KADEK'in kuruluşu üzerine

Başkan Apo'nun şahsında somutlaşan önderliksel gelişmenin belirleyici rol oynadığı hazırlık süreciyle birlikte otuz yıllık bir süreci kapsayan PKK'nin mücadele tarihi, Kürt halkının geçmiş, bugünü ve geleceğinde yaşamsal bir yere ve öneme sahiptir. Kürt halkı ulusal inkar ve imha sistemi altında kaybettiği her şeyi PKK ile kazanma sürecine girmiştir. Daha önce gelişen direnişlerde sergilenen büyük fedakarlıklara rağmen yenilginin adeta halkımızın kaderi olmasına karşılık, PKK ortaya çıkardığı büyük kazanımlarla halkımızı zafer gerçeğiyle buluşturmuştur. Ulusal bilinçlenme, ulusal birliğin gelişmesi, siyasal, askeri ve kültürel alanlarda güç haline gelme durumu, yeni sosyal ilişkilerin önünün açılması, uluslararası alanda oluşturulan tecrit çemberinin kırılması gibi kazanımlar da bunun somut ifadesi olmaktadır.

Yukarıda ana hatlarıyla ortaya koyduğumuz PKK'nin mücadele tarihinin çok net olarak gösterdiği gerçeklik, Kürt halkının karanlıktan aydınlığa, düşürlmüşlükten yücelmeye, güçsüzlükten kuvvet ve kudret sahibi olmaya, gerilikten çağdaşlaşmaya, uluslararası alanda tecrit edilmişlikten uluslararası

gündemde yer edinmeye taşındığının kanıtı olmaktadır. Ulusal imha sisteminin amaçlarına ulaştığına inanıldığı ve bunun bir yere kadar Kürt halkına da kabul ettirildiği koşullarda, tarihin bu tehlikeli gelişim seyrine müdahale eden PKK, onu bir bütün olarak değiştirirken, özgür geleceğin olanaklarını da gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Egemen güçlerin ve işbirlikçi Kürt gericiiliğinin dayattığı ulusal imha sisteminin artık sonu veremeyeceği ve demokratik sistem içerisinde ulusal özgürlüğün kaçınılmaz bir gelişme olduğu, uluslararası komploya karşı mücadele sinavıyla kesin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Böylece ulusal imhada direten güçler yenilgiye uğrayacak, demokratik birlik çözümünü esas alan Kürt halkı zafere ulaşacaktır.

Başkan Apo'nun, on binin üzerinde Şehidimizin, onurlu halkımızın, kahramanlığı kendisine yaşam biçimi olarak seçmiş gerillanın, kadro ve militan yapımızın eşsiz fedakarlıkları üzerinde yükselen Diriliş Devrimimizin düşünce ve eyleminin bütünselliği olan PKK, Kürdistan tarihinin zaferle dolu bir kesitinin adı olma şerefini kazanmıştır. PKK aynı zamanda egemen ulusların da sorunlarını çözüme kavuşturacakları demokra-

tik kurtuluş sürecinin başlatılmasının olanaklarını yaratarak, yeni bir tarihin yaratılmasının kaynağı haline gelmiştir. Hata ve yetersizliklerinin hesabını cesur bir özeleştirisel tutumla aşmasını bilen PKK, Kürt halkı kadar egemen uluslar halklarının da demokratik kurtuluşunu gerçekleştirebilecek bir miras yaratmıştır. Bu mirasa dayanarak Kürtlerin yaşadıkları her ülkenin demokratik cumhuriyete dönüşmesi ve buradan Demokratik Ortadoğu'nun yaratılmasına ulaşılması için, artık bir tarihsel sürecin yerine yeni bir sürecin başlatılması zamanı gelmiştir. Demokratik kurtuluş sürecinin ideolojik kapsamı, örgüt ve eylem çizgisi her bakımdan bir yenisinden yapılanmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Demokratik Uygarlık çizgisinin yaşam bulması, geniş toplumsal kesimleri harekete geçirecek kapsamda ve esneklikte bir örgütsel şekillenmeye ihtiyaç duymaktadır.

Yaratıldığı büyük kazanımlara karşılık, Diriliş Devriminin ideolojik çerçevesiyle örgüt ve eylem çizgisi demokratik birlik çözümünün ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Kutuplaşma, sınıf ve ulus-devlete dayalı çatışmaların, düşüncelerin, etkisi ve silahlı mücadelenin çok yaygın kullanıldığı Diriliş Devrimi süre-

cinde oluşan yargılar, düşünce ve yaşam biçimi yeni sürecin gelişimini sınırlandırmaktadır. Halkların birleşik demokrasi mücadelesini geliştirmek ve bunu demokratik birlik çözümüyle taçlandırmak, sınırlandırıcı nitelikteki bağların aşılmasını gerektirmektedir. Bu da demokratik çözümünden yana olan bütün toplumsal kesimlerin, egemen ulus halklarının ve Kürt halkının iç içe geçmiş örgütlenme ve eylemini vazgeçilmez hale getirmektedir. Bu ihtiyaç, PKK'nin üç yılı aşkın bir süre içinde yürüttüğü demokratik değişim ve dönüşümü tamamlamasını zorunlu kılmaktadır. PKK, demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin düşünce, karar ve eylem alanlarında tamamen egemen kılınması gibi temel bir ihtiyaçtan hareketle, yerini yeni bir örgütsel gelişmeye bırakmayı tarihsel sorumluluğunun gereği olarak görmektedir.

PKK tarihsel rolünü zaferle tamamlayıp yerini yeni bir gelişmeye bırakırken, yarattığı mirasın başta Kürt halkı olmak üzere, Ortadoğu halklarına ve insanlığın özgür geleceğine yön vererek kalıcılaşacağına inanmaktadır. PKK tarihsel rolünü tamamlayıp mirası üzerinde yeni bir gelişmenin yaratılmasını zaferlerin en büyüğü olarak görmektedir.

Bunun için,

1- PKK, tarihsel rolünü zaferle tamamlamış olması gerçeğinden hareketle Kürdistan, Ortadoğu ve dünyanın diğer alanlarındaki faaliyetlerini sona erdirir.
2- Kurucu üye ve dönemin kadrolarından hayatta olanların da katıldığı 8. Kongresinde vardığı tarihsel kararın ardından, kendi adını kullanabilecek bütün çaba ve girişimleri gayri meşru kabul eder.
3- PKK 8. Kongresi Başkan Apo'nun AİHM'e sunduğu Savunmalarla kapsamını ve içeriğini belirlediği Demokratik Uygarlık çizgisini, Manifestosu olarak kabul eder ve demokratik kurtuluşu gerçekleştirmeyi amaç edinen Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi'nin (Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan) kuruluşuna karar verir.
4- KADEK, PKK'yi ikinci doğuşu gerçekleştiren örgütlenme olarak tanımlarken, kendisini üçüncü yeni doğuşun gerçekleştircisi olarak örgütler ve Parti Önderliğinin doğum günü olan 4 Nisanı kuruluş günü olarak ilan eder.
5- PKK, demokratik kurtuluş görevini önüne koyan KADEK'i kendi mirasının tek meşru temsilcisi olarak görüp, maddi ve manevi kazanımlarının tasaruf hakkını kendisine devreder.
6- KADEK, kendisine devredilen PKK'nin mirasını demokratik kurtuluş amaçlarına uygun düşecek biçimde sahiplenir.

KADEK Genel Başkanlık Konseyi üyesi Murat Karayılan ile yapılan röportaj

2002 Newrozu bir ulusal halk kongresidir

Serxwebûn: *Değişim-dönüşüm süreci üzerinden üç yıl geçti. Geçen üç yıllık sürece neler sığdırıldı ve önümüzdeki mücadele süreci açısından neler belirtilebilirsiniz?*

Murat Karayılan: Son üç yıl, mücadele tarihimizde önemli bir dönüm noktası olarak tarihe geçti. Bu üç yıl içerisinde her şeyden önce Parti Önderliğimize ve Parti Önderliğimiz şahsında partimize, halkımıza, halkımızın özgürlük davasına yönelik çok kapsamlı bir uluslararası komplo süreci yaşandı. Uluslararası komplo, öyle sıradan bir yönelim değildi. 1992'den başlayarak en son 1998'de direkt Önderliğimize yönelerek partimizi ve Ulusal Özgürlük Mücadelemizi tümünden imha etmeyi hedefleyen bir komplo idi. Bu üç yıllık süre içerisinde öncelikle bu komplo boşa çıkarıldı. Parti Önderliğimizin geliştirdiği yeni siyasal çizgi ve partimizin bu çizgiyi bir bütün benimsenmiş olması, yine halkımızın geliştiren yeni çizgi etrafında Önderliği ve mücadeleyi sahiplenmiş olması, uluslararası komplo uluslararası ayaklarını etkisiz kılmıştır. Bugün komplo planları gündemden çıkarılmamış olsa da önemli bir düzeyde etkisiz kılınmıştır.

Komplocu güçler, Önderliğimizi, partimizi ve halkımızın özgürlük davasını imha etmeyi hedeflemişlerdir. Özellikle Önderliğimizin esir alınmasıyla birlikte halklar arası bir boşuşmayı, on yılları alacak bir çatışmayı hedeflemişlerdir. Bugün Filistin-İsrail örneğindeki halkların birbirini düşman olarak görmesi ve boğazlaması sürecini, Kürt-Türk halkları arasında geliştirmek istediler. Komplo bir de böylesi bir amacı vardı. Parti Önderliğimizin geliştirdiği yeni çizgi, partimizin ve halkımızın tereddütsüz bir biçimde bu çizginin arkasında saf tutmasıyla komplocu güçlerin bu amaçları boşa çıkarılmıştır.

Özgürlük Mücadelesine karşı oluşturulan yeni konseptin özü;
“uzak gitsin, PKK bitsin!”

Komplocu güçlerin kapsamlı savaş hazırlıklarına karşı partimiz, barış sloganları ve çağrılarıyla karşılık vererek tek taraflı ateşkes ilan etti. Herhangi bir provokasyona meydan vermemek için silahlı mücadelenin durdurulması, ulusal demokratik mücadelede, siyasal mücadelenin bir strateji olarak öngörülmesiyle beraber silahlı güçlerimiz Türkiye'nin sınırları dışına çekildi. Böyle olunca savaş naraları atan çeteci-rantçı kesimler boşa çıktı. Savaşla sonuç alınamayacağını gören Türk devleti, mücadelemize karşı yeni bir konsept geliştirdi. Konseptin özü; “uzak gitsin, PKK bitsin” biçiminde formüle edilebilir. Sınırların dışına çekilen gerilla güçlerinin, parti örgütümüzün kendi kendine tasfiye olacağını, yönetim olamayacağımızı, parti birliğini sağlayamayacağımızı, yeni stratejiye geçişte yaşanan sorunlarla partinin çözüleceğini ve dağılacağını bekliyordı. Yaklaşımlarını daha çok bu eksenle derinleştirerek, partimiz içerisinde bazı öğelere umut bağlama, onların tasfiyecisi, dağıtıcı girişimlerinden medet umma politikasıyla savaşla olmazsa da, sürece yayararak, belirsiz bir süreç yaşatarak, partimizin içten içe kendi kendine parçalanması ve dağılmasını hedefleyen bir konsept geliştirildi.

Bununla birlikte partimizin, halkımız üzerindeki etkisini kırmak üzere ekonomik paketler hazırlandı. Kürdistan'da sosyal projeler geliştirildi. Bu biçimde partimizin hem örgütsel yapısını zayıflatma, dağıtma

hem de onun esas maddi ve manevi temel gücü olan kitleleri etkileyerek partiyi marjinalleştirmeyi hedefleyen bir konsepti kapsamlı yürürlüğe koydular.

Geçen üç yıllık süreç şunu çok net bir biçimde ortaya koymuştur; Türk devletinin bu konsepti sonuç almamıştır. Partimiz, herhangi bir dağılma veya çözülmenin tersine daha çok sağlamlaşma ve netleşmeyi yaşamıştır. Kuşkusuz bir dalgalanma dönemi yaşandı ve bu dalgalanma döneminde bazıları döküldü. Esas olarak bütün parti gücümüz, adeta imtihandan geçerek bir netleşmeyi yaşadı. Parti yönetimimiz, giderek süreç üzerinde bir hakimiyet sağladı. Parti kadroları, özellikle yürütülen iç mücadelede parti ve Önderlik çizgisi etrafında saf tuttu. Dolayısıyla parti yapısı, bir sinama sürecinden geçerek netleşmeyi yaşadı. Bununla birlikte, partinin askeri gücü olan gerilla, bu dönemde herhangi bir gerileme, çözülme değil, tersine geliştirdiği yenilenme ve yeniden yapılanma projesi doğrultusundaki eğitimlerle bir yenilenmeyi yaşadı. Adeta kendisini yeniden yaratarak örgütsel, siyasal ve askeri bir formasyon düzeyi kazandı. Bu biçimde komplocu güçlerin ikinci konsepti diyebileceğimiz, -daha çok da Türk devletinin kendi inisiyatifinde geliştirdiği- “uzat gitsin PKK bitsin” konseptine karşı partimizin başarılı bir biçimde cevap vermesi söz konusu oldu. Sonuçta; partinin hem çizgi, hem örgütsel bakımdan kendisini örgütleyerek yeni döneme daha güçlü, daha sağlam bir girişi sağlamasıyla dönem zirveleşmiş oldu.

Diğer yandan Türk devletinin bütün çabalarına ve planlarına rağmen Kürdistan halkı, Önderliğini ve partisini bu dönemde daha fazla takip etti. Devletin konsepti, kitleler açısından partimizi marjinalleştirmeydi. Bugün gelişme, serhildan hareketiyle yine Newrozlarda çok iyi görüldüğü gibi, partimizin kitlese tabanı Kuzey Kürdistan'da ikiye katlanmıştır; daralmamıştır, azalmamıştır, tersine ikiye katlanma duru-

mu yaşanmıştır. Bununla beraber bu son üç yıldan bu yana daha fazla ulusallaşma gerçeği yaşanmıştır. Uluslararası komplo-nun gerçekleştiği 15 Şubat tarihi yeni bir süreç başlatmıştır; halkın sürecini başlatmıştır. Halk daha fazla partiye, mücadeleye sahip çıkar hale gelmiştir. Zaten çizgi buna denk düşüyordu, halk da buna cevap oldu. Dolayısıyla yeni dönem çizgisiyle kitlelerin bütünleşmesi, birleşmesi, yekvücut olması durumu güçlü bir biçimde yaşandı. Bu durum, en çok da kendisini Doğu Kürdistan'da gösterdi. Yani son üç yıldan bu yana daha fazla kitleselleşme, Kürdistan'ın diğer parçalarında da daha fazla kitlesel tabanın genişlemesi ve gelişmesi durumu yaşanmıştır.

Sonuç olarak şunu belirtebiliriz; komplo-nun gerçekleşmesinden bu yana partimiz ve halkımız ciddi bir tarihi sınavdan geçmiş ve bu sınavı başarıyla vermiştir. Önderliğe gerektiği gibi sahip çıkmıştır. Hem nicel, hem de nitel gelişmesini sürdürerek dünya kamuoyunda Kürt halk gerçekliğinin ne olduğunu çok iyi ortaya koymuştur. Bununla birlikte köklü bir değişim ve dönüşümü yaşamıştır. Bütün bunlar olurken, aynı zamanda köklü bir yenilenmeyi de yaşamıştır. Biliniyor ki, değişim-dönüşüm ve yenilenme kolay bir olay değildir. Özellikle de bizim gibi silahlı mücadele içerisinde şekillenmiş, o temelde kültür kazanmış bir gücün kendisini bu denli köklü bir değişime uğratması kolay bir olay değildir. Örneğin Sovyetler Birliği'nde de değişim-dönüşüm süreci başlatıldı, ama bu başarısız oldu ve Sovyetler Birliği dağıldı. Gorbacov değişim-dönüşüm ve yenilenmeyi geliştirirken, Sovyetler Birliği'ni dağıtma gibi bir amacı yoktu. Fakat değişim sürecini planlı, programlı, istikrarlı geliştiremediği için, Sovyetler Birliği sosyalist sistemle birlikte dağılmak zorunda kaldı. Değişim dönemleri kolay dönemler değildir. Ama Parti Önderliğimizin şaşmayan çizgisi etrafında kenetlenen partimiz, onun arkasında yer alan halkı-

mızın çok dirayetli, öngörülü, örgütlü ve planlı yaklaşımı sonucu hem komplo boşa çıkarılmış, hem de yeni bir mücadele sürecine girilmiştir. Siyasal mücadele sürecinde serhildan hareketi yaratılmış, köklü bir yeniden yapılanma yaşanmıştır. Bütün bunlar bir arada, iç içe ve mücadele içerisinde gerçekleşmişlerdir. Gelinekta da partimiz, gerçekleştireceği VIII. Kongresiyle beraber yeniden yapılanma sürecini zirvelendirerek tamamlayacaktır.

Kısaca; geçen üç yıla partimiz çok büyük gelişmeler sığdırdı. Önemli bir yenilenmeyi ve değişim-dönüşümü yaşarken, mücadele meydanında güçlenmiş ve yeni stratejik mücadelenin taktik düzeyini yakalayarak serhildan hareketinin boyutlanmasını başarmıştır.

– *Kürt halkı, uluslararası komplo-nun üçüncü yıldönümünde de Başkan Apo'yla zafere kadar yürüyeceğini tüm dünyaya gösterdi. Komplocu güçler de, komplo emellerinden vazgeçmiş değiller. Kürt halkının önümüzdeki süreçte buna karşı nasıl bir mücadele geliştirmesi gerekmektedir?*

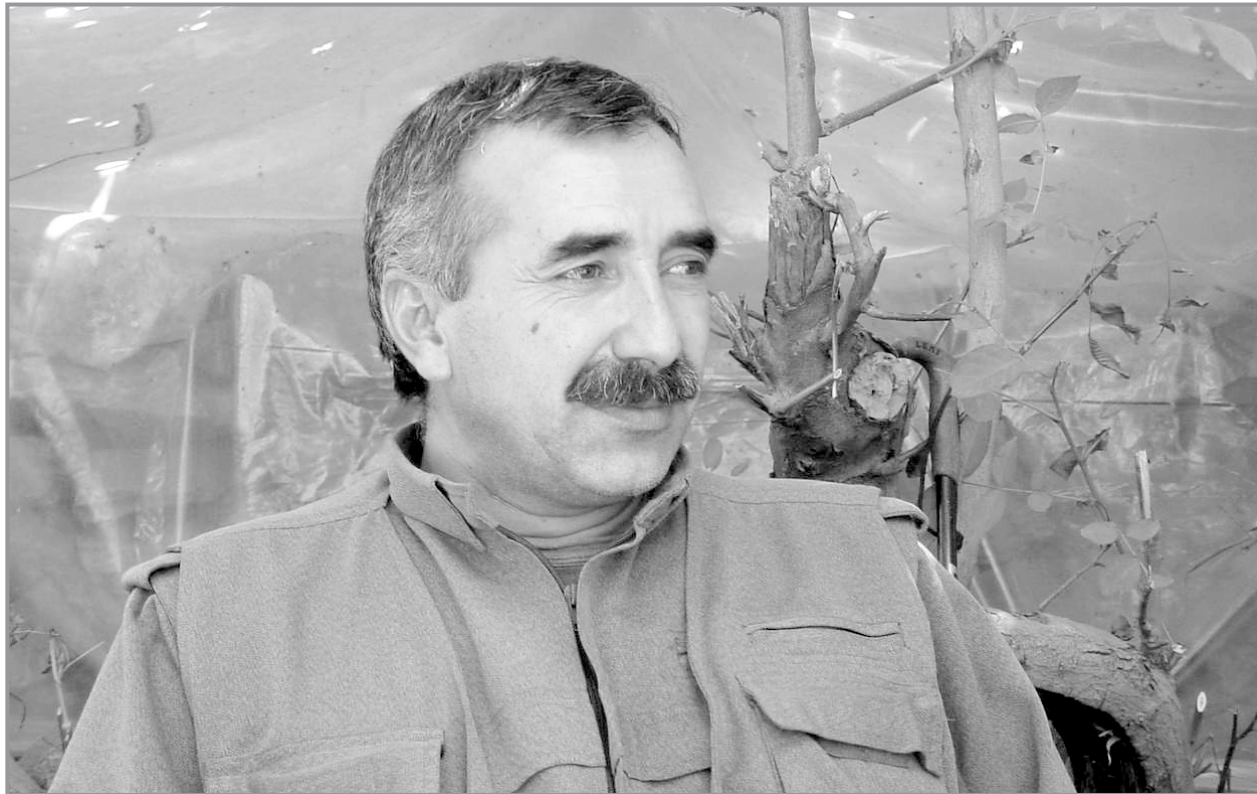
– 15 Şubat komplosuyla birlikte Kürdistan Ulusal özgürlük mücadelesinde yeni bir süreç başlamıştır. Bu yeni süreç; siyasal mücadelenin damgasını vurduğu, halkın ve kitlelerin mücadelede etkili olduğu, halkın artık kendini örgütleyerek, dinamik bir güç haline geldiği ve bu temelde çözümün dayatıldığı bir süreçtir. 15 Şubat komplosunun üçüncü yılında halkımızın, Parti Önderliğimizin ve 15 Şubat komplosunu protesto etme eğilimi ve düzeyi şunu çok iyi gösteriyor: Kürt halkı, 15 Şubat komplosu gibi haksız ve dünyanın kara yüzü denilebilecek böyle bir komplo-yu kabul etmiyor. Bunun telafi edilmesini, mücadelesiyle ve mücadelesinde formülendirdiği sloganlarıyla çok açık bir biçimde ortaya koyuyor. Kuşkusuz ki, halk zafere kadar Başkan Apo'yla yürüyeceğini

gösterdi. Bu, sıradan bir olay değildir. Milyonların ayaklanıp harekete geçerek ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Milyonların çağrısı ve sesidir. Komplo-yu lanetleme, komplo-yu hiçbir biçimde hazmetmeme ve ona karşı en etkin bir biçimde mücadele etmenin açık bir tutumdur. Halkımız bundan böyle ulusal demokratik mücadelesini yükselterek komplocu güçlere ve emellerine karşı kesin tavrını ortaya koyacağı-nı göstermiştir. Komplocu emellerin sonuçsuz kalmasında en temel teminat da halkımızın bu kararlı duruşudur.

Yeni mücadele stratejisi komploya verilen en etkili cevaptır

Bununla birlikte, partimizin geliştirdiği yeni mücadele stratejisi var. Yeni mücadele stratejisi, aslında komploya karşı verilen bir cevaptır. Her türlü komplocu güçleri boşa çıkarmaya yönelik bir tedbirdir, hem bir mücadeledir, hem de bir tedbirdir. Bu, meşru savunma stratejisidir. Meşru savunma stratejisinin iki temel ayağı vardır. Birisi halktır; halkın siyasal mücadelesi, siyasal serhildan hareketidir. Diğer ise; gerilladır. Meşru savunma çizgisi temelinde mevzilenmiş olan gerillanın duruşudur. Gerillanın, meşru savunma stratejisi temelinde yetkin bir biçimde mevzilenmiş olması ve yine halkımızın yeni mücadele döneminde serhildan taktiklerini yetkince yaşamsallaştırması bütün komplocu güçlere karşı alınmış en etkin tedbirdir. Bununla birlikte mücadeleyi zafere götürececek olan, esasta mücadele stratejisidir. Kürdistan halkının geçmişte geliştirdiği bütün serhildanlara bakıldığında, özellikle de son iki yüzyıl adeta komplo-yu yüzü olarak yaşanmıştır. Kürdistan'daki bütün ulusal serhildan hareketleri ya içten ya da dıştan gerçekleştirilen komplo-yu yenilmişlerdir, ezilmişlerdir. Bu nedenle partimizin çıkışından günümüze kadar komplo-lara karşı tedbirli olması sonucunda biz bu noktaya gelebildik.

Uluslararası komplo-nun vardığı boyutla daha etkin tedbirler almak gerektiği görüldü. Alınan tedbirlerin belli bir düzeyde cevap olabildiği, komplo-nun kapsamlılaşması karşısında cevap olamadığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla öyle bir mücadele çizgisi geliştirmek gerekiyor ki, hem mücadeleyi başarıya götürececek, hem de içten ve dıştan gelebilecek her türlü komplo-yu karşı cevap olabilecek bir strateji olmalıdır. Bizim şimdi geliştirdiğimiz meşru savunma stratejisi budur. Bu çizgi, hem bütün komplo-lara karşı bir cevap, tedbir oluyor hem de halkımızın ulusal demokratik mücadelesini zafere götürececek bir mücadele tarzı oluyor. Meşru savunma stratejisinin esas özü budur. Bunun dışındaki tek yanlı mücadele stratejileriyle başarıya gitmek, sonuç almak mümkün değildir. Özellikle globalleşen dünya gerçeğinde, yine Ortadoğu'nun çetrefilli zemininde Kürdistan gibi tümünden inkar edilmiş, uluslararası sistem tarafından yok sayılmış bir ülkede, ulusal özgürlük davasını yürütmek ve başarıya götürmek kolay değildir. Bunu başarılı bir biçimde geliştirmek için çok yetkin, örgütlü, tedbirli olma zorunluluğu vardır. Kürdistan'da gelmiş-geçmiş bütün ulusal demokratik veya ulusal ayaklanma hareketlerinden bilinci, duyarlı ve zengin yaklaşımlarla tedbirli olanı Başkan Apo'nun geliştirdiği PKK hareketiydi. Fakat PKK hareketi de dikkat edilirse, her ne kadar başlangıçtan beri komplocu güçlere karşı mücadele ederek birçok komplo-yu boşa çıkarmış olsa da, sonunda Önderliğini esir vermiştir. Kürdistan bir tuzaklar di-

“Kürt halkı, 15 Şubat komplosu gibi haksız ve dünyanın kara yüzü denilebilecek böyle bir komplo-yu kabul etmiyor. Bunun telafi edilmesini, mücadelesiyle ve mücadelesinde formüllendirdiği sloganlarıyla çok açık bir biçimde ortaya koyuyor. Kuşkusuz ki, halk zafere kadar Başkan Apo'yla yürüyeceğini gösterdi. Bu, sıradan bir olay değildir. Milyonların ayaklanıp harekete geçerek ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Milyonların çağrısı ve sesidir.”

“Şehitlerimiz her şeyimizdir; geçmişimiz ve geleceğimizdir. Bugün bu değerlendirmeyi yapabiliyorsak, halk ve parti olarak bu düzeye gelmişsek, bu tamamen şehitlerin kahramanca direnişi ve döktükleri kanları temelindedir. Partimiz PKK, bir şehitler partisidir. Her ulusal kurtuluş hareketinin kuşkusuz ki, şehitleri vardır. Ama gerçekten PKK öncülüğünde geliştirilen ulusal diriliş hareketindeki şehitlerin, daha başka bir anlamı vardır. Şehitlerin kanıyla Kürdistan ağacı yeniden yeşillenmiş ve yeniden canlanmıştır.”

yardır. Burası üzerinde birçok uluslararası, bölgesel gücün çıkarları söz konusudur. Burada halkın çıkarlarına dayalı mücadeleyi geliştirmek kolay bir iş değildir. Çok tedbirli, bilinçli, duyarlı ve politik derinliğe sahip olma zorunluluğu vardır. Bunu da ancak Parti Önderliğimiz ve partimiz geliştirebilmiştir. Çünkü bu konuda en yetkin, en derinlikli olan PKK hareketidir. Partimizin geliştirdiği yeni mücadele döneminde ve yeni mücadele stratejisinin özünde bu vardır. Hem komploları boşa çıkarmaya yönelik bir konsepti içeriyor, hem de mücadeleyi başarıya götürecek bir muhtevaya sahiptir. Bizim yeni mücadele stratejimizin özünde bu vardır.

Kürtler bu modern, çağdaş ve bilimsel temellere oturtulmuş mücadele stratejisininde derinleşmeli, örgütlenmelidir. Mücadele stratejisi, meşru savunma stratejisidir. Bir taraftan gerilla, her zaman gelişim sürecinin bir teminatı olarak üstüne düşen rolü oynayacak; diğer taraftan Kürdistan halkı, çağdaş yöntemlerle kendisini örgütleyerek siyasal bir güç haline gelecek ve bununla mücadeleyi yürüterek hem kendisini koruyacak hem de başarıyı kaçınılmaz kılacaktır.

– 2002 Newrozu iç ve dış kamuoyuna bir referandum olarak yansıdı. Başta Amed olmak üzere, Kürdistan'ın her yerinde gelişen Newroz serhildanının, genelde dünyada, özde de Türkiye ve Kürdistan üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Biz 2002 Newrozu'nu çok yönlü değerlendiriyoruz. 2002 Newrozu'nda büyük anlamlarla yüklü bir gelişme yaşanmıştır. Tabii ki, bunu doğru yorumlamak gerekiyor. Milyonlarca insanın bir araya gelmesi sıradan ve basit bir olay olarak ele alınamaz. Dünyada çok nadir görülen bir durumdur. Halkımızın, 2002 Newrozu'nda gösterdiği katılım ve örgütlülük düzeyi, siyasal niteliği, dile getirdiği sloganları bakımından ele aldığımızda, daha öncede belirttiğimiz gibi bunu bir Ulusal Halk Kongresi olarak değerlendirebiliriz. Gerçekten de o nitelikte bir gelişmeyi ve mesajı içermektedir. Her şeyden önce uluslararası güçlerin Kürt halkını gözardı edemeyecekleri, bu saha üzerinde geliştirilecek politikalarında Kürt halkının gücünü mutlaka dikkate almaları gerektiği, almamaları durumunda ise, politikalarının sonuca gitmeyeceği mesajını vermiştir. Uluslararası güçler açısından böyle bir mesaj verilmiştir.

Yine Kürdistan üzerinde egemenlik sürdüren devletlere, güçlere de verdiği mesaj; Kürt halkı gözardı edilmemeli, yok sayılmamalı, tanınmalı ve ortak yaşam koşulları yaratılmalı yönündedir. Kürt halkı ayrılmayı değil; özgür birlikteliği, özgür, demokratik bir yaşam istemektedir. Özellikle Newroz'da Türkiye Cumhuriyeti devletine çok açık bir biçimde bu mesajı verilmiştir. Dolayısıyla 2002 Newrozu'nun verdiği mesajların doğru algılanması önemlidir.

2002 Newrozu halkımızın üçüncü ayağa kalkışıdır

Bilindiği gibi Newroz, tüm Kürdistan'da ve yurtdışında büyük bir coşku ve yüksek bir katılımı karşılandı. Başta Kuzey Kürdistan ve Güney batı Kürdistan, yine Avrupa'daki Kürtler çok yüksek bir katılım göstermişlerdir. Genel anlamda tüm Kürdistan'da her zamankinden çok daha fazla katılım düzeyi söz konusudur. Bunun uluslararası güçlere ve devletlere yönelik sunduğu mesajlar vardır. Ama bizim de kendi açımızdan çıkarmamız gereken mesajlar vardır. Özellikle serhildan hareketiyle Kürt halkı, sadece partimizin yeni dönem çizgisini kabul ettiğini değil, o çizgide derinleştiğini de gösterdi. Newroz kutlamalarına katılımıyla siyasal bir güç olduğunu, siyasal mücadelede yüksek bir kararlılığa sahip olduğunu ortaya koymuş oldu. Halkların kitlesel hareketleri her dönemde gelişmez, dönem dönem olur. Yine kitlesel hareketlerin gelişim grafiği düz bir çizgi biçiminde değildir. Zikzaklı ve inişli-çıkışlıdır. Bizde de Kuzey Kürdistan'da da böyle olmuştur. Partimizin öncülüğünde gelişen mücadelede bu, halkımızın üçüncü ayağa kalkışıdır. İlk kalkış, partimizin yeni kuruluşu olduğu 1979 döneminde yaşandı. Biz o zaman daha yeni bir harekettik, ulusal düzeyde değildik. Sadece Kuzey Kürdistan'la sınırlıydı, hatta Kuzey Kürdistan içerisinde de geneli kapsamıyordu. Kitlesel hareket Hilvan, Siverek, Batman, Suruç gibi bazı yörelerde tırmanış gösterdi. Bu giderek dalga dalga büyüdü. Biz, o dönemde gereken yetkinliği gösterecek düzeyde değildik. Güçlerimiz, kadrolarımız amatördü. Bu kitlesel kalkıştan yararlanma oldu, ama çok yetkin bir sonuç çıkarma ve yararlanma durumumuz olmadı.

İkinci kalkış, 1990'lardadır. 1990'nın kitlesel hareketinin bazı özgün yanları da vardı. 1984'te gelişen gerilla direnişi, halkımız tarafından hemen benimsenmemiş, biraz kuşkuyla ve hesaplı yaklaşmıştır. Kitleler ne zaman ki, gerillanın gerçekten bir mücadele ve kurtuluş aracı olabileceğine inanmış, o zaman katılım göstermişlerdir. Bu da '90'lı yıllara tekabül ediyor. Halk daha önce birçok serhildan hareketinde dili yandıği için ilk süreçlerde biraz mesafeli yaklaştı. Fakat süreçle, gerillanın yeniliği temsil ettiğini, bir kurtuluş ve özgürlük anahtarı, sembolü rolünü oynayacağını anlayınca gerillayı sahiplenme biçiminde kitlesel hareket başlamıştır. İlk kitlesel hareket şehit gerillaların cenazelerine sahip çıkma, cenaze törenlerini yapma biçiminde gelişmiştir. Bu kez 1990 yılında Abdullah Avcı yoldaş öncülüğünde şehit düşen bir grup gerillanın cenazesini kaldırmak üzere Nusaybin'de başlamıştır. Bu, 1990-'91 yılı içerisinde giderek tüm Kuzey'e, başta Nusaybin, Cizre, sonra genelleşerek büyüyen bir kitlesel harekete dönüşmüştür. Bu kitlesel hareketin Güney üzerinde de etkisi olmuştur. Daha sonra 1991'de ortaya çıkan fırsatı değerlendiren Güney Kürdistan'daki halkımız, Kuzey'den etkilenererek özellikle orada can-

landırılan ulusal ruhun etkisiyle 1991 serhildanlarını geliştirmiştir. Dolayısıyla '90-'93'e kadar süren Kuzey Kürdistan'daki serhildan hareketinin ulusal çapta bir etkisi olmuştur. Zaten hareketimizin ulusallaşmasıyla bütün diğer parçalarda da giderek etkinlik sağlaması, bu süreçten sonra başlamaktadır. 1970'lerde sadece Kuzey'dedir. 1980'lerde Kuzey ve Küçük Güney'de, '90'lardan sonra ise, dört parçada etkinlik sağlama sürecine girmiştir.

1990 sürecinde gelişen serhildan hareketini yeterince değerlendirdiğimiz söyleyemeyiz. Buradan hareketle partimizin öncü kadro güçleri, rollerini oynamış olsalardı bunu çok daha büyük bir tırmanışa ve giderek bir çözüme götürebilirlerdi. Ancak o zaman Parti Önderliğimizin bütün çabalarına rağmen, partinin önde gelen kadrolarında baş gösteren erken iktidar hastalığı sonucu bu süreç doğru değerlendirilememiştir. Yani başarı kazanılmıştır, ama bu başarıyla sarhoş olan komuta yapısı, dönemin tarihsel özelliğini görememiştir. Bu döneme cevap olabilecek örgütsel, siyasal ve askeri bir mücadele gerekiyorken, azla yetinme, küçük bir başarıdan sarhoş olma tutumuna girilmiştir. Dolayısıyla '90-'93 yılları arasında varolan büyük gelişme imkanı doğru bir biçimde değerlendirilip gelişme, çözüm ve kurtuluş hizmetine yeterince sokulamamıştır.

Günümüzde üçüncü bir kitlesel kalkışla karşı karşıyayız. 1990 sürecinde gelişen kitlesel hareketi gereken bir biçimde değerlendirmedikimiz için düşman bu durumdan yararlanarak saldırıyı başlatmıştır. 1993'te başlayan ve giderek 1994'te tırmanarak sürdürülen büyük bir imha hareketi dayatılmıştır. Bunun sonucunda kitlesel kalkış da inişe geçmişti. Ama şimdi tekrar bu kalkış yaşanıyor. Hem de bu kalkış daha nitelikli, daha bilinçli ve daha kapsamlıdır. Dolayısıyla bütün kadroların, bütün önde gelen yurtsever, aydın kesimlerin, çalışanların bu mesajı doğru algılaması gerekiyor. Yani halkımızın bu yeni kalkışı başarı ve zafer zeminini de beraberinde getiriyor. Biz '90'nın tecrübelerinden yararlanarak 2001'de başlayan ve 2002'de yükselen, önümüzdeki süreçte daha da yükselerek olan bu kitlesel kalkışı mutlak suretle zaferle taçlandırmalıyız. Görevimiz, boynumuzun borcu, tarihin önümüze koyduğu görev budur.

Halkımız, erkenden çizgiyi benimsemiştir. İlk dönemlerde gerillayı kurtuluş çizgisi olarak erkenden benimsemedi, bu yılını aldı. Ama halkımız yeni dönem çizgisini iki yılda benimsemiştir ve katılmıştır. Şimdi halkımızın verdiği mesaj; özgürlük, demokrasi ve kurtuluştur. Böylesine görkemli bir biçimde büyük fedakarlıklarla en kapsamlı eylemliliği gösteren bir halk, özgür yaşama layık bir halktır. Her bakımdan halkımız bunu göstermiştir. Şimdi bize düşen bizim de buna kendi cephemizden doğru cevap vermemiz ve buna doğru öncülük etmemizdir. Halkımızın bu kalkışını siyasal, örgütsel ve askeri planda yetkin bir cevapla başarıya ve zaferle götürmek göreviyle karşı karşıyayız.

– Yeni dönem açısından da şehitlerimize karşı halkımızın görev ve sorumlulukları nelerdir?

– Şehitlerimiz her şeyimizdir; geçmişimiz ve geleceğimizdir. Bugün bu değerlendirmeyi yapabiliyorsak, halk ve parti olarak bu düzeye gelmişsek, bu tamamen Şehitlerin kahramanca direnişi ve döktükleri kanları temelindedir. PKK, bir Şehitler partisidir. Her ulusal kurtuluş hareketinin kuşkusuz ki, şehitleri vardır. Ama gerçekten PKK öncülüğünde geliştirilen ulusal diriliş hareketindeki Şehitlerin, daha başka bir anlamı vardır. Çünkü kurumuş bir ağacı, umut kesilmiş bir yaşamı, adeta kanını akıtarak, yeniden canlandırma olayı gerçekleşmiştir. Şehitlerin kanıyla Kürdistan ağacı yeniden yeşillenmiş ve yeniden canlanmıştır. Büyük bir inanç, kararlılık ve cesaretle kendini feda etme ruhuyla bu uğurda gözünü kırpmadan kendisini feda eden Şehitlerimiz, her şeyimizdir. Kim ki, Şehitlerin partimizde ve yaşamımızdaki yerini görmezden gelirse, o bizden değildir. O partimizden olamaz, hatta yurtsever bile olamaz. Eğer bugün Kürdistan dünya kamuoyuna girmişse ve Kürdistan halkı, bir halk olmuşsa bu tamamen Şehitlerin kanı temelindedir. Bunu görmemek ya bir körlüktür ya da koyu bir inkarcılık ve ihanettir. Bütün partili kadrolar ve bütün Kürdistan yurtseverleri yaşamının her aşamasında şunu bilmek zorundadırlar; bugün taşıdığımız onur, kişilikli duruş tamamen Şehitlerin sayesinde. Dolayısıyla bizim en başta yanibaşında onlarca ve hatta belki yüzlerce Şehidi görmüş, Şehiti vermiş kişiler olarak; yine tüm yurtsever halkımızın şehitlerimize karşı büyük sorumlulukları vardır. Biz şehitlerin davasının bir militanıyız. Şehitlerin davasını takip etmek, onların silahını taşımak, onların bayrağını daha yükseklerde dalgalandırmak için nefes alıp veriyoruz. Vicdanlı ve samimiyetini kaybetmemiş olan her kişinin yaşamı ancak böyle olabilir. Yaşamının her halkasında şehidi yaşama, şehidin davasını yaşatmak için yaşama ve böylelikle şehitleri ölümsüz kılma göreviyle karşı karşıyayız.

Kongre örgütlenmesi her alanın başarıya kilitlenme modelidir

Parti Önderliğimiz AİHM'e sunduğu Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda, “Şehitlerin söyleyemediklerini söylüyorum”, “Bu Şehitlerin bir savunmasıdır”, “Bu, kahramanca mücadele etmiş ve şehit düşmüş yoldaşlarımızın söylemek isteyip de söyleyemediği son sözleridir, savunmasıdır” diyor. Bu çok anlamlı bir şeydir. Yani PKK hareketi tümüyle Şehitler hareketi ve Şehitler partisidir. Bunu bilmeyen PKK'lı olamaz. Kesinlikle şehitlerin davasının takipçisi olmak, mutlaka ve mutlaka amaçları olan özgür demokratik bir Kürdistan'ı yaratmak üzere yaşamayı esas almak doğru bir yaşamdır. Diğer yaşamlar doğru bir yaşam olamaz. Tüm halkımızın ve yoldaşlarımızın Şehitlerimize karşı sorumluluklarını bu biçimde yerine getirmesiyle anılarını yaşatmış oluruz. Yine Onlara karşı borcumuzu ödeyerek kısmi de olsa bir vicdani rahatlamaı yaşayabiliriz.

– PKK'nin VIII. Kongresinin arifesini yaşıyoruz. Kongreniz hakkında halkımıza ve kamuoyuna neler belirtilebilirsiniz?

– PKK'nin VIII. Kongresi, Apocu hareketin otuz yıllık mücadelesinin rafineleşmiş bir zirvesidir. Partimiz PKK'nin, çok tarihi bir mücadeleyi vererek ve Apocu hareketin PKK adıyla yirmi dört yıl sürdürdüğü tarihi süreci, yeni bir aşamaya taşıracak bir kongresi oluyor. Apocu hareket, yirmi dört yıldır PKK adıyla mücadele ederek parlak ve altından bir sayfa olarak tarihe geçmiştir. Bu sürecin binlerce kahramanı vardır. Görkemli, kahramanca direnişlerle bezenen bu dönem, Kürdistan'da yeniden yaratılmayı, yeniden dirilişi tamamlamasıyla kurtuluş sürecine giriş sağlanacaktır. Bu anlamda VIII. Kongre'yle bu süreç tamamlanıp uluslaşma ve ulusal varolma sürecini demokratik kurtuluş sürecine dönüştürme biçiminde yeni bir dönem başlatılmış olacaktır. PKK adıyla yürütülen bu yirmi dört yıllık tarihi dönem, daha da kapsamlılaşarak, genişleyerek zafere gitmenin örgütlenme düzeyini, bu kongre kararlarıyla birlikte yakalayacaktır.

Bu anlamda kongre, tarihi bir kongre olacaktır. Apocu hareketin zafere yürüyüşünün kararlarını ve programını karar altına alacaktır. Artık Apocu hareket, tek bir partinin, adına hareket edemeyecek kadar kapsamlılaşmış ve derinleşmiştir. Bundan böyle sürecin de gerektirdiği ve yine mücadelenin varmış olduğu düzey itibarıyla gerekli olan yeniden yapılanmayı geliştirecektir.

Bu temelde bir parti adını aşarak, Kürdistan genelinde her alanın somut koşullarına göre örgütlenmelere yol verirken, aynı zamanda Ortadoğu halklarının demokratik birliği ve özgürlüğü için mücadele eden bir örgütlenme düzeyine, kapasiteye ulaşmak üzere kongreleşecektir. Bundan böyle partiden ziyade daha kapsamlı, daha geniş çerçeveye sahip olan kongreleşme biçiminde faaliyetini geliştirecektir. Parti adından ziyade onu da aşan, daha kapsamlı bir mücadele çerçevesini içeren kongre ismiyle yürüme daha gerçekçi olacaktır. Bu temelde sadece partimizin adı değişmeyecek, onun örgütsel tarzı, sistemi değişerek, mücadelenin başarıya gitmesine imkan sunacaktır. Mücadelemizin her alanın somut koşullarına göre biçim kazanarak örgütlenmesi, başarı halkasına kilitlenmesi, gerekli olan örgütsel düzenleme ve gerekli olan kararların geliştirileceği bir kongre olacağı için mücadelemiz açısından tarihi öneme olacaktır. Kongre, yeniden yapılanma sürecinin bir sonucu olarak mücadelede kapsamlılaşmanın geliştiği ve böylelikle de zaferin yolunu daha fazla açtığı bir zirvesel çalışma olacaktır. Onun için bu kongremiz, önemli bir ulusal demokratik faaliyetidir. Kongremize hazırlandığımız bu aşamada tüm halkımızın ve kamuoyunun ortaya koyduğumuz hususlar temelinde yoğunlaşması ve kongrenin takipçileri olmasını belirtiyor, üstün başarılar diliyoruz.

Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa

DEVLET VE DEMOKRASİ -II

Demokrasinin kökeni insanlık tarihine kadar uzanır

Demokrasi sözcüğünün, çoğunlukla ilk kez Herodotas tarafından kullanıldığı kabul edilir. Bu sözcük pratik olarak ilk kez Yunanlarca M.Ö 5. yüzyılın ortalarında siyasal yaşama ilişkin yeni bir kavrayışı ve Yunan kent devletlerinin (Polis) uygulamalarını belirtmek amacıyla kullanıldı. Yunanlılar Doğu'daki despotik 'kratos' (iktidar) sözcüklerinin ortak ifadesi olan 'demokrasi' (halkın iktidarı) sözcüğünü kullandılar. Yunanistan'da halkın kamu işleri konusunda yaşama eyleminde bulunmak üzere toplanan meclis, zaman içerisinde egemen otorite olarak görülmeye başlandı. Çünkü köleciliğin kabul gördüğü bir ortamda demokrasi sözcüğün de yeni sistemin adı olarak yerleşik kazandığı ve sonra 'demos' (halk) kavramının 'egemen yönetici' olarak anlam kazandığı anlaşıyor.

İlkçağ köleciliğinde despotik krallıkların yanı sıra ortaya çıkan demokrasi örnekleri de Atina'da olduğu gibi kendine özgüydü. Çünkü köleciliğin kabul gördüğü bir ortamda geliyordu bu demokrasi. Kölecilik ve demokrasinin iç içe oluşu bir çelişki gibi gözükse de o günün koşullarında kendine özgü bir demokrasiydi. Buradaki demokrasi halkın tümü için geçerli olan bir demokrasi değildi. Yalnızca özgür yurttaşlar ve aristokratlar için geçerli bir demokrasi idi. Toplumun en kalabalık sınıfını oluşturan köleler ise bu haktan yoksundu. Demokrasi sadece egemenler için geçerliydi. Bir anlamda azınlık demokrasisiydi. Köleler, kadınlar ve yabancılar demokratik haklardan yararlanamazdı. Çünkü kölelerin konuşması egemenlerin sınıf iktidarı için tehlike yaratabilirdi. Seçme-seçilme hakkı özgür yurttaşlar için vardı. Özgür yurttaşların oylarıyla oluşturulan **senato**, devletin temel yönetim organıdır. Senatoya bağlı diğer idari kuruluşlar devleti tamamlar. Senato kendi içinde başkanını seçer. Sena-

tonun onayı alınmadan hiçbir karar yürürlüğe konulamaz. Atina'da tüccarların çeşitli sınıflarla ittifak yaparak toprak sahiplerine karşı başkaldırı geliştirdikleri bu demokraside kral ve hanedan yerini senatoya bırakmıştı. Senatörler ve senato başkanı seçimle değişebiliyor, ama özgür yurttaşlar ile soyluların köleler üzerindeki hakimiyeti değişmiyordu. Köleci demokrasi denilmesinin nedeni buydu.

Atina'da ilk kez M.Ö 8. yüzyılda ortaya çıkıp M.Ö 7. ve 6. yüzyıllarda **Kleisthenes** döneminde gerçekleşen reformlarla en parlak dönemini yaşayan köleci demokraside köleler hariç sitenin işlerine ve siyasal iktidara katılımında herkese eşit hak tanınmıştır. Köleler, kadınları ve yabancıları saymazsak Atina'nın sitelerinde yaşayan özgür yurttaşların nüfusu az olduğundan herkes siyasal kararlara doğrudan katılım gösteriyordu. Doğrudan demokrasi diye adlandırılan bu sistem daha sonraları temsil organları aracılığıyla gerçekleştirilecekti. Kimi yerlerde ise demokrasi referandum mekanizmasıyla iç içe kullanılarak geliştirilmiştir.

Atina'daki doğrudan demokraside, tüm şehir toplam on mahalleye bölünmüş ve her mahalleden elli kişi seçilerek **"500'ler meclisi"** diye adlandırılan senato oluşturulmuştu. Mahalle temsilcileri sırayla senato üst kurulunu oluşturur. Aynı şekilde başkomutan da yine seçimle gelir ve her mahalleden birer tane olmak üzere toplam 10 tane komutan yardımcısı seçilerek askeri kurul oluşturulur.

Kısacası **Voltaire, Diderot, J.J. Rousseau, Spinoza** gibi düşünürlerin şahsında Rönesans aydınlanmasıyla açılım yapan ve Fransız Devrimi'yle çağdaş biçimine kavuşan demokrasinin tarihi oldukça eskidir.

"Demokrasinin kökeni insanlık tarihine kadar uzanmakla beraber devlet sistemi olması ilkçağ Atinası'nda kapsamlı bir anlamı kavuşmuştur. Basit ve karmaşık yönleriyle önce fikri boyutta 17. ve 18. yüzyıllar-

da gelişirken kurumsal, yönetsel gelişme 19. yüzyılın ortalarından itibaren hız kazanmış ve 20. yüzyılda ise faşizmin totaliter amansız diktatörlüğüyle, zıt yöndeki reel sosyalizmin totaliter rejimlerine karşı direnerek yüzyılın sonunda kesin zaferini ilan etmiştir."⁽¹⁹⁾ Burada açığa çıkan sonuç demokrasinin, aslında tarih boyunca insanlığın egemenlere karşı geliştirdiği mücadelesinin bir sonucu olduğudur. Burjuvazinin aristokratlara karşı geliştirdiği mücadelenin yanı sıra proletaryanın da burjuvaziye karşı geliştirdiği direnişin, demokrasinin bir sistem olarak gelişmesindeki payı büyüktür. Günümüz Batı demokrasilerinin bile en yetkin biçimine kavuşması 17 Ekim Devrimi'yle birlikte gerçekleşmiştir.

Feodalizme karşı zafer kazanan burjuvazinin devletin yönetimini ele geçmesiyle birlikte, tarih sahnesine ulus-devletler çıkmaya başladı. Kökeni merkantalist döneme kadar gitmekle birlikte, esas itibarıyla Avrupa'nın batısında 1648 Westfalya Barışı sonrasında, Fransız Devrimi'ne ulaşan süreçte ortaya çıktı. Önce Doğu Avrupa'ya sonra da tüm dünyaya yayıldı. Ulus-devlet kavramında esas itibarıyla ulusal burjuvazinin hakimiyeti söz konusudur. Burjuvazi mal, emek ve sermayeyi birleştirerek ekonomiyi yeniden üretiyor ve yeni bir sosyal yapı oluşturuyordu. Ulus-devlet ilk dönemlerde bir iç tutarlılığa ulaşmasına rağmen, dışa karşı saldırgan ve çevreyi kendi ihtiyaçlarına göre şekillendirme pozisyonundaydı. Egemenlik altında tutması bu yüzden. Burjuvazi kendi siyasal iktidarını kurarken 13. yüzyıldaki **Magna Carta**'yı 1776 **Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi**'ni ve 1789 **Fransız İhtilali**'ni, "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik" şiarını esas almıştı. Ekonomik olarak palazlandıkça, esas aldığını söylediği bu ülkelere bir bir sırt çevirerek gerçek yüzünü ortaya çıkartmıştı. Burjuvazi de bu biçimde kendinden önceki egemenlerin siyasal-kültürel yapılarına sarılmakta gecik-

medi. Böylece ulus-devlet anlayışı, antik çağ anlayışıyla Rönesans devletini uzlaştırmaya çalışan Nicola Machiavelli'nin felsefesinde *"kuvvete dayanan ulus-devlet biçimini aldı."*⁽²⁰⁾

Burjuvazinin geliştirdiği siyasal ve ekonomik liberalizmle şekillenen Batı demokrasileri bu anlamda demokrasinin ulus-devlet içerisinde boy vermesinin ifadesi oldular. Demokrasi, kent devletinden ulus-devlete geçince önemli sonuçlar doğurdu. En başta kent devletindeki doğrudan demokrasi yerine, temsili kurumlar aracılığıyla yürütülen bir demokrasi gelişti. Nüfus ulus düzeyine ulaştığından, halkın siyasal kararlara direkt katılma imkanları ortadan kalkmıştı. Bu yüzden halk, egemenliğini seçtiği temsilciler aracılığıyla uygulamaya başlar. Bunun yanında diğer önemli bir sonuç da siyasetin içerisine yoğun çatışmaların girmesiydi. Ulus-devletle birlikte çoğalan farklılıklar, siyasal ayrışmalara ve çatışmalara yol açmıştı. Çatışma, bu biçimde siyasetin doğal bir sonucu olarak demokraside kabul gördü. Üçüncü bir sonuç ise ulus-devlet ile birlikte artan farklılıklar, değişik siyasal eğilimlerin yanı sıra, hükümet dışı sivil demokratik kurumlaşmaların da boy vermesine yol açtı. Çoğulcu demokrasi diyebileceğimiz bu demokrasi biçimi giderek yaygınlık kazandı.

Ekim Devrimi'yle birlikte ortaya çıkan sosyalist devlet tipi ise, hem devlet hem de demokrasi açısından yeni bir aşamayı ifade etti. O güne kadarki devlet tiplerinde daha çok azınlık iktidarı söz konusu iken, sosyalist devletle birlikte, iktidar ilk kez çoğunluğu teşkil eden emekçilerin eline geçti. Dolayısıyla devlet yapılanması da farklı bir felsefeye göre şekillenmeye başladı. *"Kapitalist devlet, toplumun devletsiz olamayacağı ve bundan ötürü de devlet kurumunun salt ve sonsuz olduğu iddiasını taşıırken, sosyalist devlet ise geçicidir ve geçiş döneminin sonunda sınıfsız toplum gerçekleşince yerini devletsiz bir halk yönetimine bırakacaktır."*⁽²¹⁾

Reel sosyalizm demokrasideki zayıflığından dolayı çözüldü

Fakat sonuçta sosyalist devlet modelinde tasarlanan anlamda özgürlük ve eşitlik koşulları yeterince ortaya çıkmadı. Devlet yapılanması açısından biçimsel düzeyde belki kendisinden önceki devlet tiplerinden farklıydı, ama öz itibarıyla yeterli bir değişimi ortaya çıkarmadı. Çoğunluğu oluşturan emekçilerin iktidarı olmasına rağmen özgürlük ve eşitliğe gereken kuralları yeterince açamadı. Belki kapitalizmin uzun bir zamanda ortaya çıkarttığı gelişmeleri daha hızlı bir şekilde gerçekleştirme koşullarını yakaladı. Ama sonuçta onu aşacak yetkin bir düzeyi ortaya çıkaramadı. Bürokratik bir yapılanmayla toplumun doğal gelişimi önünde engel teşkil etmekten kurtulamadı. Bu anlamda *"hem ekonomide, hem siyasette kapitalizmin bile yaşadığı ve kısmen bireye yansıttığı olumlu gelişmeleri yansıtmadı."*⁽²²⁾

Demokratik açıdan üretim araçları üzerindeki mülkiyet toplumsal olsa da, zihinsel alanda ortaya çıkarılması gereken özgüleşme yeterince yakalanamadı. Toplumdaki demokratik haklar maddi güvencelerle sağlama alınmış olmasına rağmen bu hakların kullanılma bilinci toplum içerisinde yeterince oturtulamadı. Tek parti sistemi ve parti içerisinde sadece bir grubun mahkumiyeti, tüm devlet yapısına ve rejime damgasını vurduğunda, buradaki demokrasi de biçimsel olmaktan öteye gidemedi. Ve sonuçta demokrasi konusundaki zayıflığından ötürü çözülmekten kurtulamadı.

Reel sosyalizmin çözülmesiyle birlikte kapitalizmin ve kapitalist devlet tipinin, yine buna bağlı olarak Batı demokrasilerinin yükü daha da ağırlaştı. Batı demokrasileri, o güne kadar kendini Sovyet sistemine göre organize ediyor ve bir dengeyi yaşıyordu. Fakat Sovyet sisteminin çözülüşü, varolan bu dengeyi de sarstı. Ve küreselleşmeyle birlikte devlet ve demokrasi açısından sorunlar daha da içinden çıkılmaz hale geldi. Tekelci sermayenin ulus-devlet sınırlarını aşarak tüm dünyada kendini örgütlemesi emekçiler ve çalışan toplumsal kesimler üzerindeki baskının da daha korkunç bir hal almasını getirdi.

Tekelci sermayenin aşırı merkezleşmesi akıl almaz boyutlara ulaşınca, burjuvazi siyasal kurumları da buna uygun bir biçimde değiştirdi. Başta devlet aygıtı olmak üzere bunun altındaki birçok kurum tamamen tekelci bir mantıkla ele alınarak yeni baştan düzenlendi. Borsa vb. araçlarla kendini tüm topluma yayan tekelci sermaye aynı oranda bir merkezleşmeyi de yaşadı. Sermaye bu anlamda uluslararası düzeyde genişlemesine ve derinlemesine yoğunlaşarak tüm toplumu kontrol etmeye başladı. Bankalar, çeşitli sermaye grupları transnasyonal şirketler ve büyük medya devletleri bir ittifak halinde toplum üzerindeki sömürü çarkını akıl almaz boyutlara tırmandırdı. "Bugün, dünya borsalarındaki toplam fonlarının beşte dördü emperyalist metropollerdeki üç büyük konsorsiyum tarafından yönlendiriliyor."⁽²³⁾

1970'li yıllardan başlayarak '80'li yıllardan itibaren şirketlerin sayısının ve etkinliklerinin artmasıyla sermaye-devlet ilişkisi bir biçim almaya başladı. Bugün yüzyılın başındakinden farklı olarak ulus-devlet mevcut yapısıyla uluslararası sermaye önünde bir engel haline gelmeye başlamıştır. Klasik devlet aygıtı (ulus-devlet) dünyanın tamamını faaliyet alanı olarak gören uluslararası sermayenin ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmiştir. Günümüzde yaşanan gerilim ulusal çerçeveye sınırlı kalmada ısrar eden ulus-devlet ile evrensel çapta faaliyet gösteren uluslararası sermayenin arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanıyor.

Uluslararası düzeyde yaşanan değişim tekniğin alabilidiğine gelişmesi tüm dünyanın tek bir pazar haline dönüşmesi vb. gibi durumlar ulus-devleti gereksizleştiriyor. Bu anlamda gelişimin esas yönü küresel çapta kurumlaşmalar ve global perspektiflerle devletleşmelerdir. G-7, OECD, IMF, Dünya Bankası gibi kurumlaşmalar bu doğrultuda hareket edip ulus-devlet döneminden kalma BM gibi örgütlenmeleri de aşarak bir dünya imparatorluğunu, ama "taçsız bir imparatorluğu" oluşturmaya çalışıyorlar. Kısacası günümüzde '50'lerden itibaren gelişen 'Polis devleti' soğuk savaş döneminin sona ermesiyle, kollarını aynı anda dünyanın her tarafına yayabilen bir ahtapot gibi küresel düzeyde tekniğin tüm imkanlarını da kullanarak kendini örgütlemiştir. Bilimsel teknik gelişmelerin öncelikle uluslararası tekellerin ve dünya devlerinin hizmetinde olması sistemin kalıplarına sıkıştırılmış ve küresel bir yönlendirmeye maruz bırakılmış bir toplum gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Bilimsel ve teknik alandaki gelişme, sermaye tekelleri karşısında direnen sınıflara ve ezilen halklara da yeni olanaklar sunmasına rağmen, günümüzde bu olanakların tümünü yetkin bir şekilde kullanmak söz konusu değil. Küresel dünya şartları bir yönüyle daha geniş demokratikleşme imkanlarını sunarken bir yönüyle de çok daha büyük bir yoksunlaşmayı getiriyor, yeryüzündeki refah ve zenginlik sadece belli güçlerin elinde merkezleşirken, diğer kesimler ise bundan tamamen mahrum bırakılmaktadır. Sermayenin giremediği yer ve ülke bırakılmayarak sınırları

"İşleyen bir demokrasinin dört ana unsuru olan özgür-adil seçimler, açık ve sorumlu bir hükümet, medeni siyasi haklar ile demokratik sivil bir toplum gerçekleşmeden toplumdaki özgür gelişme dinamikleri açığa çıkarılmayacağı gibi bunlar olmadan geçmişteki gibi demokrasinin biçimsel ama işlevsiz görünümüne hapis olunmaktan da kurtarılamaz."

alabilidiğine derinleştirilmektedir.

“Gelişmekte olan ülkelerde on yıl içinde 700 milyon kişi daha işsiz kalacak. Dünya gelirinin yüzde yirmi dokuzu Kuzey Amerika'dayken, Afrika'ya düşen sadece yüzde dördü, Latin Amerika'ya ise yüzde yedisidir. Dünyanın en zengin yüzde yirmisiyle en yoksul yüzde yirmisi arasındaki farkı '13'te iki kat, '73'te 35 kat iken, günümüzde ise 80 kata yaklaşmış durumdadır. En zengin yüzde yirminin dünya gelirinden aldığı pay yüzde seksen altı iken en yoksul yüzde yirminki sadece yüzde birdir. Günümüzde bir milyara yakın insan yetersiz beslenme yüzünden açlık sınırında geziyor. Gelişmekte olan ülkelerde enfeksiyondan bulaşıcı hastalıktan ölenlerin sayısı altı yılda iki katına çıktı. Bu hastalıklarda ölüm oranı gelişmiş ülkelere yüzde bir iken yoksullarda ise yüzde kırk üçtür. Bugün dünyada 35 milyona yakın AIDS'li olup, yıllık ölüm oranı 2,5 milyondur. Gelişmekte olan ülkelerin dış borçları 2 trilyon dolara ulaştığında yılda 200 milyar dolardan fazla ödemeleri gerekiyor. Dünya genelinde yapılan tüm harcamalar toplam yıllık gelir 800 milyar doları buluyor. Aynı şekilde mafya, kara para ticareti ve uyuşturucu satışlarının yıllık hasılatı 1,5 trilyon dolara yaklaşıyor. Dünyanın en zengin 200 kişinin sahip olduğu toplam servet, yeryüzündeki en yoksul 2,5 milyar insanın toplam gelirinden fazla. Dünyanın en zengin 200 kişinin 112'si ABD'li. Dünyanın en zengin 3 kişinin (ABD'li) servetlerinin toplamı en yoksul 48 ülkenin milli gelirinden yüksek. Dünyanın zengin ülkelerindeki kişi başına düşen milli gelir yoksul ülkelere kıyasla 228 kat daha fazla. Dünyanın üzerindeki 89 ülke son 10 yıl içinde 23 kat yoksullaştı. ABD, AB ülkeleri ve Japonya uluslararası üretimin yüzde seksen altısını, ticaretin ise yüzde seksen ikisini kontrolleri altında tutarken, bu rakam en yoksul 48 ülke için yüzde birdir. Dünya mafyasının kontrol ettiği toplam sermayenin 4,5 trilyon dolar olduğu ve bunun yüzde yetmişinin ABD mafyası tarafından kontrol edildiği tahmin ediliyor. New York şehrinin elektrik tüketimi bütün Afrika kıtasının toplam elektrik tüketiminin yarısından daha fazla.”⁽²⁴⁾

Bu küresel manzaraya bakıldığında akla ilk gelecek olan belki de insanlığın büyük bir hızla tükenişe doğru gittiğidir. Bu bir yönüyle doğru olmakla birlikte mevcut küresel koşullar insanlığın eline aynı hızla bu şartları değiştirme imkanını da veriyor. Dolayısıyla öyle iddia edildiği gibi 'tarihin sonu'ndan değil **Demokratik Uygarlık Çağı'nın** başlamasından söz edilebilir ancak "devlet sınıf karşıtlarını frenleme gereksiniminden doğduğuna, ama aynı zamanda bu sınıfların çatışması ortasında olduğuna göre kural olarak en güçlü sınıfın, iktisadi bakımından egemen olan ve bunun sayesinde siyasal bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen ve böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devleti..."⁽²⁵⁾ olmasına rağmen günümüz koşulları bu devleti dönüştürme, demokratikleştirme ve giderek aşma imkanlarını fazlasıyla sunuyor. Devlet aygıtının tüm imkanları egemen sınıfların elinde olmasından hareketle demokrasinin de her zaman onların çıkarlarına hizmet edeceği düşüncesi günümüz gerçeklerini tek yanlı ele almak olur. Doğrudur, demokrasi her halükarda bir sınıfın egemenliğini yansıtır. Fakat bu, demokrasinin de hiçbir zaman mümkün olamayacağı yanlışlığını doğurmamalıdır. Demokrasilerin tümünün katı bir burjuva egemenliği dışında hiçbir gelişmeye olanak tanımayacağı ya da emekçi sınıfların ağırlıkta olduğu bir demokrasinin toplumun diğer kesimlerine asgari hoşgörü gösteremeyeceği düşüncesi tamamen demokrasiyi dar ele almak anlamına gelir ki, bu da demokrasinin günümüzdeki yaşamsal öneminin anlaşılmadığı sonucunu verir. Oysa tekniğin gelişimine paralel olarak demokrasinin de daha yetkin biçimde oturtulması koşullarının oluştuğu tarihin ispatladığı bir gerçektir. Hiç kimse ne günümüz devletlerinin tarihin ilk dönemlerindeki despotik rejimlerle aynı olduğunu iddia edebilir ne de günümüz demokrasilerinin ilk çağ demokrasilerini aşmadığını

söyleyebilir. Tarih her defasında bilimin ilerlemesine koşut olarak hem devletlerin hem de yönetim biçimlerinin değiştiğini önceki biçimlere oranla daha yaşanılır hale geldiğini göstermektedir.

Tekrar başa dönecek olursak; uygarlığın ilk temellerini atan gerçeğin Neolitik süreçteki teknik olduğu görülecektir. Neolitik dönemin tekniği ilk kez Sümer'de toprağın veriminin artmasına ve bu da toplumsal artı ürünün fazlalaşmasına yol açmıştır. İlk sınıflı toplum ve devletleşme de bu zeminde boy verdi. Toplumun ilk önce köle ve köle sahibi biçiminde ayrışması dönemin teknik imkansızlıklarıyla ilgiliydi. Çünkü bu dönemde üretimi yapan asıl teknik köleydi. Bu yüzden derin bir sınıflaşma zorunlu bir biçimde ortaya çıktı. Fakat teknik geliştikçe sınıflaşma düzeyleri arasındaki farklılığın da giderek azaldığı görülüyor. Teknik gelişikçe köleliğin mevcut biçimiyle devam etmesinin koşulları ortadan kalkıyor ve daha yumuşak bir sınıflaşma düzeyi geliyor. Feodal toplumdaki serflik yine kapitalist toplumda emeğini özgürce satma imkanı-

bu yana devlete giydirilen fazladan elbise-leri yırttı ama özü değişmedi. Kutsal devlet ve zorla çalıştırma mantığı burada da kendisini proletarya diktatörlüğü biçiminde yansıttı.”⁽²⁷⁾

Sınıflaşmanın ortaya çıkardığı bu devlet aygıtı tarih içerisinde birçok gelişmeyi ortaya çıkartsa da temelde toplumların böylesi bir devlet aygıtına ihtiyaçlarının olmadığı ve adım adım aşılacağı gerçeği bugün çok daha net açığa çıkmış durumdadır. Günümüzdeki bilimsel teknik gelişmelerin klasik sınıflaşma düzeyini de adım adım ortadan kaldırdığı gerçeğini göz önüne getirirsek, bu aynı zamanda sınıflaşmanın ürünü olan klasik devlet aygıtının da aşılacağını gösterir. Bu ise demokrasinin daha fazla gelişmesi ve toplumun tüm kesimleri arasında daha yaygın bir işlerliğe kavuşması anlamına gelir. Köleci devletten başlayıp feodal kapitalist ve sosyalist devlet modelleriyle gelişimini sürdüren devlet tipleri gibi, despotik krallık rejimleriyle başlayıp adım adım köleci demokrasi, monarşi, aristokrasi ve demokrasi biçiminde gelişen siyasal yönetim şekil-

“Devletin ilk ilke ve biçimini belirleyen Sümer rahipleridir.

Herhangi bir bilimsel temeli yoktur. En kaba sınıf baskısını,

sömürüsünü yürüten araç olarak devlet; din ideolojisinin bile gerisinde mitolojik düşünceye dayanmaktadır. Rahip gözlemlerine göre devlet gökteki sabit düzenin yeryüzündeki örneğidir.”

rına kavuşmuş proletaryanın doğuşu bu gerçeği kanıtıyor.

20. yüzyıl koşullarında ise 19. yüzyılın fabrika-mekanik tekniğine ilaveten elektronik-nükleer tekniğin gelişmesini de dikkate aldığımızda, özgürleşme imkanlarının önceki koşullara göre daha da arttığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Devlet tarih boyunca temel karakterini değiştirmeden korudu

Bu anlamda 21. yüzyıldaki küresel koşullar toplumun her sahasında bir değişimi zorunlu kıldığı gibi devlet açısından da bir değişimi kaçınılmaz hale getirmiştir. Günümüzde hiçbir devlet küresel çapta örgütlenmiş sermayenin korkunç gücüne rağmen 19. yüzyıldaki çıplak zoru ya da soğuk savaş sürecindeki kaba politikaları esas alarak kendisini yürütemez. 21. yüzyıl koşulları devletleri eskisi gibi yürüyemez hale getirmiştir.

Uygarlık tarihinde toplumsal düzeyler ve siyasal biçimler değişse de, temel özellikler hep aynı kaldı. Özel mülkiyet, onu elinde tutan egemen sınıf ve onun egemenlik aracı olan devlet her zaman varlığını korudu. Hatta reel sosyalizm pratiğinde bile devlet, ilk ortaya çıkışındaki temel karakterini değiştirmeden korudu. “Devletin ilk ilke ve biçimini belirleyen Sümer rahipleridir. Herhangi bir bilimsel temeli yoktur. En kaba sınıf baskısını, sömürüsünü yürüten araç olarak devlet; din ideolojisinin bile gerisinde mitolojik düşünceye dayanmaktadır. Rahip gözlemlerine göre devlet gökteki sabit düzenin yeryüzündeki örneğidir. Tanrılar gökyüzünü nasıl yönetiyorlarsa devlet de yeryüzünü öyle yönetmelidir. Devletin kutsal olduğu fikri Sümer rahiplerinin mitolojik inançlarından günümüze kadar gelen en köhne sömürü ile baskıyı geliştiren en tehlikeli bir görüştür.”⁽²⁶⁾ Bu anlamda reel sosyalist devlet modeli de devletin bu temel karakterini aşma gücünü göstermemiştir. Egemen sınıf için her dönemde en temel ihtiyaç olma özelliğinden ötürü devlet hep varoldu ve öz karakteri itibarıyla, değişmeden günümüze kadar geldi. Devletin ilk ortaya çıktığı dönemde ona temel karakterini veren din bile tarihsel süreç içerisinde değişerek kimi boyutlarıyla aşılmasına rağmen devlet öz niteliğini ve temel karakterini korudu. “Reel sosyalist devlet, Sümerlerden

leri günümüzde yeni bir aşamayla karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır. Hem devlet tipi hem de yönetim biçimi mutlaka daha yaşanılır ve demokratik bir çerçeveye kavuşmak durumundadır. Bilimsel-teknik alandaki gelişmeler ister istemez bunu zorunlu kılıyor. Hem egemenler hem de ezilenler açısından zora başvuranın koşulları –meşru savunma pozisyonları hariç– ortadan kalkmış bulunmaktadır. Gelişen teknik düzey bu anlamda en uygun devlet yönetim biçimi olarak demokrasiyi şart kılıyor. Bu zorunluluk egemenler için olduğu kadar ezilenler için de geçerlidir. Tarih bir anlamda uygarlığın başladığı ilk Sümer yerleşimlerindeki koşullara benzer durumları ortaya çıkartmıştır. Uygarlığın başlangıcında doğa felaketleri dış saldırı vb. tehlikeler nasıl toplumun tümü için bir tehlike oluşturmuş ve bu da toplumu ortak çıkarlar doğrultusunda bir araya getirmişse, günümüzde de benzer bir durum ortaya çıkmıştır. Günümüzdeki bir tehdit sadece ezilenler için değil, egemenler de dahil tüm insanlık için bir tehdit anlamına geliyor. Dolayısıyla toplumun tüm kesimleri her zamankinden daha fazla ortak çıkarlar doğrultusunda bir arada hareket etmek ve demokrasinin sınırları dahilinde yaşamayı öğrenmek durumundadırlar. Bu ise demokratik uygarlık çağının başladığı ve yaşandığı anlamına geliyor. Dolayısıyla “Her ideoloji ve inanç eğer doğruysa zora başvurmadan da teknik olanaklara dayanarak kendisini uygulayabilir.”⁽²⁸⁾

Demokratik koşullar en başta tek kişinin veya dar bir elitin tek yanlı iradesini ret ettiğinden, tartışma özgürlüğü sağladığından kanunlar karşısında herkesin eşit olmasından ve en önemlisi de çoğunluğun iradesiyle azınlığın iradesinin ortak faydada buluşmasından ötürü zora başvurma ihtiyacı ortadan kalkıyor. Demokrasinin asgari gerekleri olan örgütlenme hakkı, ifade özgürlüğü, seçme-seçilme hakkı, demokratik mücadele hakkı, serbest-adil seçimler ve haberleşme-iletişim özgürlüğünün sağlandığı yönetim biçimlerinde her türlü siyasal eğitim kendisini örgütleyebilir ve topluma taşıyabilir. Çünkü “Demokrasi kolektif karar verme süreci üzerinde hak denetimi ve bu denetimin kullanımında hakların eşitliği ikiz prensibini gerektirir.”⁽²⁹⁾ Demokratik çağdaş toplumlarda birbirinden farklı kesimlerin varlığı bunu gerektiriyor. İşleyen bir demokrasinin dört ana unsuru olan özgür-adil seçimler, açık ve sorumlu bir hükümet, medeni siyasi haklar ile demokratik sivil bir toplum ger-

çekleşmeden toplumdaki özgür gelişme dinamikleri açığa çıkarılmayacağı gibi bunlar olmadan geçmişteki gibi demokrasinin biçimsel ama işlevsiz görünümüne hapis olunmaktan da kurtarılamaz. Örneğin demokrasi adına çoğunluğun kararı ve çoğunluğun desteğine sahip bir hükümet bireyin veya grubun temel demokratik haklarını ihlal ediyorsa, bu durumda demokrasi söz konusu olmaz. Temel haklar; siyasal yaşamda insanların katkıda bulunmasına olanak sağlamak için gerekli olan ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, seçme ve seçilme hakkı gibi hakların güvenceye alınması demokratik sistemin temel unsurudur. Bu haklar anayasayla güvenceye alınmalı ve çoğunluğun antidemokratik müdahalesine karşın bağışık hale getirilmelidir. Demokrasi bu anlamda mutlaka belli ilkelere sahip olmak zorundadır. Her çoğunluğun veya gücü eline geçiren kesimin rahatlıkla keyfi uygulamalar geliştirebileceği koşullar, demokrasinin ya zayıf kaldığı ya da hiç gelişmediği koşullardır. Bu anlamda temel ilkelere; “Özgürlük eşitlik, zora başvurmama ev-

yozlaşırlar. Demokrasiler, basit ve zor gelişir ama sonuçlarının en hızlı ve güçlü görünen rejimlerden daha güçlü olduğu günümüzde kanıtlanmıştır”⁽³¹⁾

Demokrasi bu yönüyle sürekli yenilenmeye açıktır. Değişir değiştirir, durağanlığı kabul etmez. Statükolar içerisine hapsedilmiş bir demokrasi adım adım özünden uzaklaşır. Fikirlerin özgürce tartışılmadığı ve birbiriley yarışmadığı ortamlarda yenilenme ve değişim yerine çürüme ve yozlaşma başlar. Demokratik toplumların sürekli ilerlemesinin kaynağı da budur. Demokrasinin uygulandığı çağdaş toplumlarda dogmatizmin fazla yaşam bulmaması ve özgürleşmenin daha derin yaşanması bununla ilgilidir. Tamamen çözüm noktasında yoğunlaştığından ve hemen hemen hiçbir sorunu çözümsüz bırakmamasından ötürü demokrasi her zaman en çekici yönetim biçimi olmuştur. Günümüzde tüm toplumların en fazla tercih ettiği yönetim biçiminin bu olması bundandır. Çünkü herkesin özgürce tüm alanlara katılım şansı vardır. Demokrasilerde “gücünü; bireyi en özgür kılan sistemlerin en gerçekçisi olmasından, toplumun doğallığına cevap vermesinden, özgürleştirilmesinden alır. Toplum ve birey ondan kolay kopmaz. Gücünün en temel nedeni çözümünü ileri-geri ayrımı yapmadan toplumsal güçlerin irade deneylerine eşitlik ve özgürlük istemlerine açık çözüm kanalı üretmesidir. Demokrasi ne inkar ne de ütopyaları zorlamadan ne yüzyıl önce ne de sonrasının inanç ve hedeflerini program-ilke diye dayatmadan, pratik çözümün hem ilkeli hem de uygulamalı örneklerini bolca sunarak yüksek çözüm gücünü kanıtlamıştır.”⁽³²⁾

Bu eksende günümüzdeki bilimsel-teknik gelişmelerin ortaya çıkarttığı yeni koşullarda boy veren demokratik yönetimlerin temel özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz: “Birincisi; somut teknik-bilimsel ve ideolojik temele dayanmaktadır. İkincisi; demokratik bir toplumun gelişmesi, üçüncüsü; siyasetin tüm kurumlarıyla demokratikleştirilmesi, dördüncüsü; devletin bir bütün olarak demokratik duyarlılığa kavuşturulması, beşincisi; kadının yeniden doğuşunun gerçekleştirilmesi, altıncısı; insan hakları ve bireyselliğe dayalı bir yaşam tarzının gelişmesi...”⁽³³⁾

Görüldüğü gibi çağımızın bilimsel ve teknik gelişimi her sahada bir demokratikleşmeyi zorunlu kılıyor, teknik temelin demokratik ekonomik ve siyasal kurumlarla toplumun hizmetine sokulması halinde özgürleşmenin patlama düzeyinde gelişeceği açıktır. Bilimin ortaya çıkardığı yeniliklerin özgür iletişim kanallarıyla tüm topluma taşınması bilgi ve üretim artışını getireceği gibi aynı durum devletin de daha şeffaf hareket etmesine zemin sunmaktadır.

Bu koşullarda halkın tüm kesimleri kendi öz kimlikleriyle her türlü haklarını koruma ve geliştirme olanaklarına kavuşuyorlar. Bilgi toplumu insanları kendi çıkarlarına sahip çıkmaya ittiği gibi dinamik bir bilinçle haklarına sahip çıkmaya alışkanlığını da geliştiriyor. Bu anlamda politikanın yönü hakkında insanlar ne kadar söz sahibiyse politika da o denli insanların taleplerini yansıtacaktır. “Ayakkabıcı ayakbabcı yapar ancak onun nereden vurduğunu sadece giyen söyleyebilir” tarzındaki eski Atina özdeyişinde dile getirildiği gibi hak arama ve kullanma mücadelesinde bilinçlenmiş toplum, hem demokratik bir sistemi geliştirecek hem de temel hak ve özgürlüklerinin bilincinde olarak her türlü demokratik talebin siyasi kurumlara yansıtabilecekler.

Demokratik yönetimin bir diğer ayağı olan siyasetin de bu çerçevede rol oynayarak tüm kurumlarıyla toplumun hizmetine girmesi toplum ve devlet arasında daha dinamik ve geliştirici bir ilişkinin gelişmesinde etkili olacaktır. Siyasetin günlük dar çıkarların kotarıldığı bir araç olmaktan çıkartılarak, toplumun temel problemlerinin çözüm kapasisi haline gelmesi bu anlamda demokrasinin inşasında önemli rol oynayacaktır. Siyaset toplumun kendini yenilenmesi ve devleti işler hale getirmesinin en önemli aracıdır. Partiler sivil örgütler ve siyasetin tüm kanalları bu çerçevede toplum ve devlet arasında yaratıcı bir akış sağlar.

Devamı sayfa 32'de

Sürgün Çocuğu

Yağmurluğun üzerinde sırt üstü uzanmıştı. Gözlerini açtığında ne gökyüzünü, ne de dalların yapraklarla örtülü alaca karanlık görüntüsünü görebildi. Karşısında onlara paralel atılan üstü hasır ve kamış kaplı, örümcek ağlarıyla birleştirilmiş tavan vardı. Kapalı bir mekandı. Odanın köşesinde, tavan hizasında yıllar önce kurutulmak için asılmış buket halindeki tozlu tütün tohumu, sıvası dökülmüş duvar ile aynı rengi almıştı. Yerde, mavimsi renkli, naylon bir çocuk ayakkabısı ve rengarenk elbise parçaları dışında hiçbir şey yoktu. Gözleri çocuk ayakkabısına takılmıştı. Tüm boş köylerin ortak özelliği idi. Çocuk ayakkabısı ve fistan parçaları...

Rüzgarın esintisi ve su sesiyle beraber pencerenin olduğu tarafa bakmaya başladı. Camsız ve çerçevesiz pencereden, köyün karşı yamacına, yıkık ve yanmış evlere göz attı. Trafoya geldiğinde Hoca ile Yavuz'u gördü. Trafonun önünde durmuş duvarına bakıyorlardı. İki elini yere dayayıp, kalkmak için kendini zorladı. Başını yastıktan kaldırdığında, gövdesini ve parçalanmış bacıklarını gördü. Elbiseleri kan içindeydi. Başını tekrar arkaya düşürdü. Gözlerini kapadı, bir süre bekledi. "Kesinlikle bu bir rüya veya rüya olmalı" diye düşündü. Olmaması için hiçbir neden yoktu. Kabuslar böyle değil miydi? İçinde olduğu oda, yıkık-yanmış köy, çocukluk arkadaşları ve parçalanmış vücudu ancak bir rüyada, bir araya gelebilirdi. Gözlerini tekrar açıp trafo'ya baktığında kimseyi göremedi. Kesik telleri sarkık, belki de yıllardır çalışmıyordu.

Hasan narkozun etkisinden hala çıkmamıştı. Hiçbir acı hissetmeden sadece boynunu hareket ettirebiliyordu. Her şeyin bir rüya olması gerektiğini düşünerek tekrar uyumaya çalıştı. Yüzünü kapıya döndüğünde, karşısında Anadolu motifleriyle işlenmiş ucuz muşamba seriliydi. Üzerinde tezek sobası yanıyordu. Sobanın altına kare şeklinde mermer bir taş konulmuştu. Oda, sadece yarıya kadar serilmişti. Muşambada kendi tarafı olan yer, eskisi gibiydi. Naylon ayakkabı hala yerindeydi. Ama fistan parçalarının bulunması gereken yer, Anadolu motifleriyle işlenmiş muşamba idi. Temiz ve badanalıydı. Halının olması gereken yer toz ve topraktı. İçinde bulunduğu gerçek mekandı. Muşambadan tarafa olan yer ise geçmiş, hem de binlerce kilometre öteki geçmiş...

Yavuz, ilk önce açık olan kapıdan başını içeri sokarak kontrol etti. Ardından yavaş ve korkak adımlarla içeri girdi. Ardından Hoca girdi. Ama muşambayı geçemediler.

Geçemediler çünkü onlar, Orta Anadolu'da yaşanan geçmişe aittiler. Muşambadan bu taraf ise bugüne, Kürdistan'a... Yavuz ile Hoca onu çağırıyorlardı. Seslerini duyamıyor, el hareketlerinden anlıyordu.

Yorgunlukla beraber narkoz tekrar etkisini gösterdi. Gözleri kapanmıştı. Artık muşambanın sırrı da kalmamıştı.

Teyfik, Yavuz ve Hoca köyün ilçe merkezine giden asfaltından koşmaya başlıyorlardı. Bu bir oyundu. Ve önceden karar almaya gerek yoktu. Birkaç bakışmadan sonra, hepsi beraber birincilik için koşmaya başladı. Trafo, bitiş noktası idi. Trafo yarışını kazanan ilk önce betondan yapılmış, tek odalı, yüksek tavanlı binanın etrafında bir tur atar, ondan sonra trafo yazısını aramaya başlardı. Yazılardan en belirgin olan, büyükçe yazılmış, üstü sonradan başka bir boya ile kaplanan DDKD yazısıydı. Yine en eski olanı idi. Belirgin ve eski olsa da kimsenin benimsemediği bir geçmiş anlatırdı. Yazılardan bazıları küçük sivri taş ve kurşun kalem ile köşelere, küçükçe yazılmıştı. En değerli olanlar bu yazılardı. Bunlar yazanın, yazmaktan kendini alamadığı, ama yazarken görünmekten ve sonra okunmasından da bir o kadar korktuğu sırlarıydı (konuşmayan insanların dili duvarlar olmuştu.) Çünkü paylaşılmayan sırrın bir anlamı da yoktu. Sırrı anlamlı ve çekici kılan onun ortaya çıkma ihtimali idi. İnsan bu ihtimali bazen kendisi yaratır. Hafiften bir korku ile yaşamak ona haz verir. İnsanı yazmaya iten bir neden de buydu. İnsanın kendinden korktuğu, konuşmayan köyde trafo duvarı, sırdaş olmuştur. Siyaset yeri olmuştu.

Teyfik ve arkadaşları gene en ilginç ve anlaşılmaz yazıların peşindeydiler. Bir yazı dikkatlerini çekmişti. Her gün çoğalan bu yazı, hep köşelerde ve küçükçe yazılıyordu. Bu harfleri televizyondan biliyordu ve anladığı kadarıyla kötü olması gerekiyordu. Hem de çok kötü. Ama kötü olan bir şeyin kendi trafolarında ne işi vardı? Bunu yazanlar kendi köylüleriydi ve kimseye kötülük yapmamışlardı.

Tüm bunların anlamı neydi? Neden insanlar yazdıklarını başka yerde konuşmuyordu? Neden insanlar içlerindeki hem kendilerinden hem de köylerinden uzak olan trafoya yüklemişlerdi. Tüm bu sorularla sonsuz gibi görünen bozkırı seyretmeye başladılar.

Bozkır çıplaktı, dikendi. Acı otu ona bakarken bir günün başka bir günden farkı yoktu. Her şey kendisinin tekrarıydı. Gizli olan bir şey yoktu. Her şey gözle görülür tozla, rüzgarla hissedilirdi. Onun için zaman pek anlaşılmazdı. Bozkırda zaman yoktu. Teyfik için zaman eskimiş, solmuş yazılarda daha anlaşılırdı. Geçmiş yaşamların tek izi ve kanıtı bu yazılardı. Yapraklı duvar takvimleri Teyfik'te zaman kavramını geliştirmemişti. Onlar, hiçbir iz bırakmadan, okunup yırtılan günlerdi. Ama trafoda yazılanlar yılların kanıtı olarak daha gerçekçiydi. Yırtılıp atılmayan yaşamın takvimiydi.

Bozkırın uçsuz bucaksızlığı, doğada ve dünyada korkuydu, yalnızlıktı, anlamsızlık ve boşluktı. Bozkır umutsuzluk ve yenilgiydi. Teyfik'in yaşadığı ama çözüp, ifadelenemediği duygularıydı bunlar. Köyün dolmuş şehre doğru yanından geçtiğinde düşüncelerinden ayrıldı. Dolmuştaki köylüleri onlara bakıyordu, onlar olmasa da yolcular trafonun yanından geçtiğinde hepsi trafoya bakardı.

Dolmuşun arkasından kaybolana kadar baktı. Şehre gittiği günleri düşündü. Şehirden korkuyordu, bir yandan yeni bir şeyler görmenin merakı ve mutluluğunu yaşarken, bir yandan da farklılığını görmesi aklını karıştırıyordu. Onu korkutuyordu. Özellikle annesiyle beraber şehirde dolaştığı zaman, neredeyse onun etekleri arkasına saklanacak gibi oluyordu. Alışverişlerde tercümanlık yapmak zorunda kalırdı. En çok da bu zamanlarda farklılığını görüyordu. Parasıyla alışveriş yaptıkları halde kendisine ve annesine karşı gelişen küçümseyici yaklaşımlar, onda farklı bir canlı türünden oldukları hissine neden olurdu. Zaten yıllar sonra annesiyle şehre gitmek-

ten utanır olacaktı. Bir sürü bahane uydurup gitmemek için elinden geleni yapacaktı.

Şehirde; boyacı, muhacir çocuklarından, okulda öğrenmediği Türkçe kelimeleri, küfürleri öğrenmek zorunda kalmıştı. Farklılığından utanıyor, farklılığını sorguluyordu. "Biz neden farklıyız? Biz kimiz? Trafonun anlamı nedir? Bu çöl ve yalnızlık neden?"

Trafonun fincanlarına bir taş fırlattıktan sonra kafasındaki sorularla köye doğru hızla koşmaya başladı. Tüm düşüncelerinden arınmak için daha fazla hızlanıyor, hızlandıkça zevkten kendisinden geçiyordu. Bir ara yanına baktı; arkadaşları yoktu. Nefes nefese kalmış, artık durmak istiyor ama duramıyordu. Kendi kontrolü dışında sadece koşuyordu. Ne yolu biliyor, ne de ulaşılması gereken noktayı görüyordu.

Bir hat üzerinde sadece koşuyordu. Boşluğun içerisinde duran bir asfaltı, tüm mekanı, sonsuz bir yolu kontrolden çıkmış bir şekilde sadece koşuyordu. Kafasında bir tek soru vardı; "Ben kimim, biz kimiz?"

Yoldaşları odaya girdiğinde Hasan, hala uzandığı yerdeydi. Ter içinde kalmıştı, nefes alışverişi hızlanmış, tansiyonu gittikçe düşüyordu.

Gerillaya katılmadan önce Tıp fakültesinde okuyan Baran, Hasan'ın tedavisini yapıyordu. Meraklı ve kaygılı gözlerle Hasan'ı izleyen arkadaşlarına dönerek;

"Serumumuz yok, eğer serum gelmezse narkoz şokundan çıkamaz. Bu haliyle, en çok 20 saat dayanır. Zaman geçtikçe tuz ve su kaybediyor. Kalbi ve akciğerleri daha hızlı çalışmak zorunda kalıyor. Bu biçimde kalbi çok fazla dayanmaz."

Hasan ve doktorun etrafında çember gibi ayakta duran gerillalardan biri tedirgin ve zayıf bir sesle,

"Yani şehit mi düşecek?" dedi. Baran biraz daha açıklama gereği duydu.

"Nefes alışverişini görüyorsunuz, buna şok hali diyorlar. Eğer yedi saat içinde uyanmazsa, bir daha kendine gelmeme tehlikesi var. Bu da en çok 20 saat sürer ondan sonra yapacağımız bir şey kalmıyor. Şu andaki halini anlamak için sürekli koşan bir insanı düşünün, hem de hiç durmadan koşan birini, o zaman anlayabilirsiniz." Bu konuşmadan sonra hiç kimse bir laf etmedi.

Herkes sessizce, serum almak için gömme depoya giden arkadaşları bekliyordu.

Beklenti ve sessizliği dışarıdan gelen sesler bozdu. Hemen ardından iki gerilla sırtlarında çantalarla girdiler. Yüzleri yorgunluktan morarmış, elbiseleri terden ıslıklanmıştı. Ama çantalardan sadece bir tanesinde bir şeyler vardı. Doktora yaklaşıp çantayı veren gerilla hemen sonra diğeri gibi duvarın köşesine çömelerek, olan biteni izlemeye başladı.

Baran çantayı açtığı anda yüzü aydınlandı. Ardından tekrar eski kaygılı haline döndü. Hemen bir serum alıp Hasan'ın koluna taktı. Serumun takılmasıyla doktorun gözlerinden hala umutsuzluk okunuyordu.

Serumu getiren arkadaşlarına dönerek, "Depoda başka serum yok muydu? diye sordu. Köşeye yığılıp kalan gerillalardan kısa boylu olanı doktorun sorusunu,

"Hepsi bu kadardı" diye cevapladı.

Çevrede olanları dinleyen arkadaşları artık Hasan'a bakmıyordu. Hepsi kaygı dolu gözlerini doktora dikmişlerdi. Ama korkudan soru soramıyorlardı. En sonunda bir tanesi cesaret gösterip,

"Ne oldu? Bu serumlar iyileştirmemi?" diyebildi.

Doktor konuşanın yüzüne bakmadan, hafif bir sesle,

"Hayır! Yetmez. Bu serumlar ömrünü ancak birkaç saat daha uzatabilir" dedi.

Sesi boğazından zorla çıkmıştı. Kendisi bile söyledikleri karşısında irkiliyordu. Gerillada doktorluk yaparken başından çok olay geçmişti. Birçok şahadet ile karşılaşmıştı. En çok da bundan dolayı doktor olmaktan nefret ediyordu. Birçok sefer ilaç ve malzeme sıkıntısından dolayı arkadaşlarını kurtaramamış, çare olabileceği halde eli-kolu bağlı kalmıştı. Her seferinde sanki kendisi şahadete sebep oluyormuş gibi vicdan azabı çeker, arkadaşların-

dan utanırdı. Şimdi de yine aynı duyguları yaşamaktaydı. Tıp fakültesini okuduğu yıllara lanet okumaya başladı.

Aradan birkaç saat geçmişti. Hasan'ın verilen serumların etkisiyle nefes alışverişi biraz düzelmeye başlamıştı. Son serumu biterken çevresindeki arkadaşları onu konuşuyordu. Bir tanesi Hasan'ın sürgün Kürtlerinden olduğunu söylüyordu. Hasan, sıyrılmakta olduğu anılar denizine sürgün kelimesine tutunarak yeniden dalmıştı. İlk dedesinden sormuştu kim olduklarını. Dedesi ona cevap vermek istememişti. Bu sorunun başlangıcı olduğunu tecrübelerinden biliyordu. Teyfik mahsumca sormuştu. Merakı ve çelişkileri ona bu soruyu sordurmuştu. Dedesi biraz korksa da sorusunu cevaplamıştı:

"Biz bu çöle sonradan geldik" diye başlamıştı. Biraz duraksayarak sanki kendisi yaşamış gibi görmediği geçmiş için hüznlenmişti. Halbuki kendisi de sürgünde doğmuştu. Derin bir nefes aldıktan sonra, "Biz Çukurova'dan geldikçi Orta Anadolu çölüne. Orada Araplar rahatsızlık veriyor, mallarını talan ediyorlarmış, bir de sivri si-neklere dayanmamışlar. Birçoğu ölmüş. Aşiret de yola koyulup, kendisine bir yurt aramış. Aşiret reisimiz Mame Oşe Çu-çe'nin atları yolda kaybolmuş. Atları şimdi köylerimizi kurduğumuz yerde bulmuşlar. Aşiret reisimiz Mame Oşe Çu-çe 'Madem atlarımız buraya gelmiş, o zaman bizde buraya yerleşeceğiz' demiş. O günden bugüne burayı yurt tutmuşuz..."

Dedesi, Teyfik'e geçmişlerine ilişkin tüm bilgileri aktarmıştı. Teyfik yıllar sonra isyan ve sürgün damgalı geçmişini tümüyle ve daha gerçekçi öğrenecekti.

Serumun bitmesiyle Hasan'ın nefes alışverişi tekrar bozulmuştu. Şok hali daha da kötüleşiyordu. Zaman geçtikçe hayatı daha hızlı bir çevrimle akıyordu gözlerinin önünden. Geçmişinden bugüne gittikçe artan bir hızla koşuyordu.

Şehre göç ederken, ayrıldığı köyüne kamyonun kasasından yolun tozları arasında son bakışını, ilk ağlayışını, Türkçe'yi iyi konuşmadığı için öğretmenine 'siz' yerine 'sen' diye hitap etmesinden dolayı yediği dayacağı, ilk defa İnkılap Tarihi dersinde karşılaştığı Kürt kelimesini, Kürt Teali Cemiyeti ve Şeyh Sait isimlerini hatırladı, ardından "Biz tekrar Kürt Teali Cemiyetini kuracağız" diyen Urfalı Salih ile futbolcu olmak isteyen Muslu Ömer'in yanından bir koşu geçti.

Görüntüler inanılmaz bir hızla akıyordu. Lise yıllarında öğretmenleriyle Ziya Gökalp tartışmalarını, ilk defa dinlediği Kürtçe müzik parçalarını, okul duvarlarına yazdığı sloganları, faşistlerle kavgalarını, çok gizli şeyler biliyormuş havalarıyla arkadaşlarına çektiği illegallik numaralarını, molotoflu eylem hatıralarını, sazlı gecelerde, dumanlı havalarda söylenen devrim şarkılarını, ağlayanları ve ardından yollarda yüzünü çevirip tanınamazlıktan gelenleri, kendisinden bir daha haber alınamayanları, devrimciliğin ciddiyetini, gerçek kını, acımasızlığın sembolü polisi, işkenceyi gördü bir bir.

"Okula gidiyorum" diye evden son çıkışını, annesinin o zamanki nedensiz ağlayışını, ilk mermi sıkışını, gerilla elbiselerini giydiği ilk günü, en sevdiği yoldaşlarını gömdüğü anları büyük bir hızla ama tüm ayrıntılarıyla geçti. Cilo'da, Çarçela'da koşuyordu.

Koşunun sonlarına doğru şehit düşenleri gördü. Ona bakıyorlardı. Daha hızla koşmaya başladı. Onlarla kucaklaşmak, hasret gidermek için sınırsız bir hıza ulaşmıştı.

Hasan'ın kalp atışları ve nefes alış-verişi öylesine hızlanmış ve bozulmuştu ki, artık kalbi dayanamaz hale gelmişti. Yer yer teklıyor, çok kısa aralıklarla durup, tekrar son hızla çalışıyordu.

Arkadaşlarına ulaşması için birkaç adım kalmıştı. Her biri bir ömür değerindeki son birkaç nefesinde onlara ulaşıp kucaklaştı. Koşu bitmişti, kalbi durmuştu.

Yer Zagros'un dorukları zaman, 1997 yılıydı...

Anıları mücadelemize önderdir.

**Mücadele arkadaşları adına
Veysel Kızılırmak**

Söz Eylemindir Artık...

“Herkes pür dikkat kesilmiş
yaklaşan arabanın mayına
çarpmasını bekliyordu”

Kış süreciyle birlikte bulunduğumuz Doğu karargahından bir grup arkadaşla birlikte Batı karargahına gönderildik. Alana hakimiyeti ve iyi tanınmasından dolayı Faik arkadaş da bu alana gelmişti. Batı karargahı alan itibariyle; Ovacık, Pertek, Çemişgezek, Hozat ve Dersim şehir merkezinin bir bölümünü kapsayan coğrafyaydı, engebeli, sarp ve ormanlık alanları vardı. Etrafı üç şehir merkeziyle çevriliydi. Elazığ, Erzincan ve Dersim'in arasındaydı. Bizim alandan ayrılışımız Önderliğin Roma'ya çıkışının yaşandığı süreçti.

Bahara iyi bir çıkış için eğitim ve hazırlık düzeyinde güçlenmeyi, bu iki aylık süreci en iyi şekilde değerlendirmeyi esas almıştık. Kamp yerimizin değişire olmasından dolayı ordu güçlerinin yönetimleri eğitimlerimizi sabot etmişti. Dersim arazisinin sarp olması ve karın çok yağması hareketlenmeyi oldukça güçleştiriyordu. Yarı hareketli bir şekilde karın da fazla tutmadığı Dersim şehir merkezine yakın bir yerde üslenmiştik. Böylelikle hem hareketlenme açısından hem de şehir merkezinden çıkacak ordu güçlerinin hareketliliğini denetleyebiliyorduk. Amacımız gücümüzü duyarlı ve diri tutmak, bahar atılımını buradan başlatmaktı.

Eyaletin diğer bölgeleriyle bağlantılarımızda, gerek manevralardan gerekse doğa koşullarından dolayı sorunlar yaşanıyordu. Fakat parti merkezinin tüm talimat ve değerlendirmelerini alabiliyorduk. Bu direktifler temelinde Önderliğin Roma çıkışı ve yaşanan gelişmeleri tartışıyorduk. Bu nedenden dolayı eyaletimizin ve özelde de bizim oynamamız gereken rol ve hazırlıklar temelinde çalışmalarımızı yürütüyorduk.

Radyolar aracılığıyla Önderliğin durumu ve 15 Şubat sürecini dinledik. Bu duruma inanmadık. Önderliğe ve bizlere yönelik yalan-yanlış haberlerle gerilla ve halkın moralini etkilenmeye çalışmanın bir psikolojik savaş olduğunu yıllardan beri biliyorduk. Bunun da böyle bir haber olduğunu düşünüyorduk. Ecevit'in bir sonraki gün yaptığı titre ve heyecanlı konuşma bizleri kuşkulandırmıştı. Önderliğin götürüldüğü yer ve koşulları zihnimizdeki verileri de kullanarak tartışıyorduk. Ama yapıya yansıtmamaya çalışıyorduk, çünkü bu konuda partinin henüz bir açıklaması olmamıştı. Bir sonraki gün Avrupa örgütündeki arkadaşlarımızın açıklaması büyük bir dalgalanma yarattı. Önderliğin esareti, Türkiye'ye getiriliş şekli yapımızda kin ve öfke seline neden oluyor, duygusal kabarışlar geliyordu. Dalgalanma ve beklemediğimiz, aklımıza bile getiremediğimiz, özellikle her şeyimiz olan Önderliğimize karşı böyle bir durum bizi şok etmişti. Bütün mücadele yaşamımız boyunca içine girdiğimiz hatalar, yetmezliklerimiz bir film şeridi gibi gözlerimizin önünde canlanıyordu. Bu durum karşısında gözyaşlarını tutamayanlarımız az değildi. Partinin açıklamalarını ve talimatlarını alıyorduk. Bu da yapıya daha fazla canlılık kazandırıyor, geçmişin hatalarını telafi etme ve barışıya kilitlenme duygusunu keskinleştiriyordu.

Parti merkezimiz genel olarak ülkede 15 Nisan-15 Mayıs sürecini "Fedai Tazı" eylemlilik süreci olarak belirledi. Eyaletle bağlantı sorunlarımız olduğundan diğer güçlerimize bu bilgiyi aktaramıyorduk. Doğallığında ilk girişimi bizim yapmamız gerekiyordu. Ali Boğazi'ne yakın bir yerde üstlenen Batı karargahımızın sorumlusu Faik arkadaş yanına aldığı on iki arkadaşla birlikte Pertek merkezine yönelmişti. Eylemden sonra küçük cihazla bağlantı kurup bulduğumuzda öğrenmiştik. Jargit alanı Dersim merkezine yakın, yaz aylarında kullandığımız eski bir noktamdı. Faik ve diğer on iki arkadaşla burada görüşmüştük.

Faik arkadaş Bingöllü'yü. Askeri yeteneği, güven dolu duruşu ve arazideki

hakimiyetiyle kendini sevdirmiş ve kabul ettirmiş bir arkadaştı. Arazi hakimiyetiyle, Türk ordu güçlerini zorluyor ve darbe vuruyordu bu nedenle karşı gücün korkulu rüyası olmuştu. Faik arkadaş 1991'de Dersim'den mücadeleye katılmıştı. 1996'da gittiği Önderlik sahasından döndüğünde eyalet yürütmesinde yer almıştı.

Önderliğin durumunun yarattığı ruh halinin zirvesini yaşıyordu. Faik arkadaş, "Önderliğe bağlılığın gereği söz eylemindir artık" demiş ve on iki yoldaşla birlikte ilk eyalet eylemini yapmıştı. Onunla birlikte, Hozatlı Berçem, Vahap (98'de Botandan gelmişti.) Pertekli Renas (bu dört arkadaş takım komutanı düzeyindeydi) Muşlu Zine, Pertekli Razerin, Dersimli Şervan, Sevr, Şiyar (97 Dersim katılımlı) Erganili Militan, Urfalı Serdar (Önderlik sahasından eyalet yönetimiyle birlikte gelmişti,) Amedli Bagok arkadaşlarla birlikte eylemi gerçekleştirmişti.

Bir süre bulduğumuz noktada kaldık. Onlara durumları aktardıktan sonra Faik arkadaşla gelişmeler üzerine konuştuk. Partinin 15 Nisan-15 Mayıs tarihleri arasındaki zamanı genel hamle süröeci olarak belirlediğini, eylem girişimlerimiz olmasına rağmen boşa çıktığını, operasyonların çok geliştiğini anlattık. Tartışmalarımız sonucunda ortak bir eylem kararı aldık.

Hedefimiz Dersim'e giden yola, Çiçekli karakolu civarında pusu atmaktı. O gece ani bir operasyon gelişince, manevra yapmak zorunda kaldık. Operasyon bitiminde tekrar bir alanda buluştuk. Planımızı gerçekleştirmek için eylem düzenlememizi yapmaya başladık.

Faik arkadaşın kini ve öfkesi daha farklıydı. Amacı, söze bağlılığın gereği, Önderliğe layık olmak, etrafında oluşan komploya boşa çıkarmaktı. Tartışma ve sohbetlerimizde hep şöyle derdi; "Önderlik emekleri doğrultusunda bizden beklenen rolü oynayalım ki ona layık olalım ve kutlama mesajı alalım" eylemden önce bunları hep dillendiriyordu. Şimdiye daha atak bir durumda plan yapıyor, eylem safhalarını geliştiriyordu.

Toplam gücümüz elli beş arkadaştı. Pusuda hem güçlü hem etkili darbe vurmak için gizlilik esastır. Bu amaçla on iki arkadaş, iki gruptan karma seçilmişti. Ancak arkadaş yapımızın itirazı ve herkesin eyleme katılma isteminden dolayı planlamayı yeniden tartışmıştık. Sonuçta mayın grubu, savunma grubu seçilmiş, kalan diğer arkadaşlarda farklı güvenlik işlerinde görevlendirilerek pusu grubunu yirmi iki arkadaşla sınırlamıştık. Eylem planımızın ilk safhası yolun dört-beş metre üstünde, hakim bir şekilde kamufleli mevziler yapmak, görüntü vermeden askeri konvoyu beklemekti.

İkinci safhada, bir grup arkadaş yolun üstünü mayınlıyacaktı. Üçüncü safhada ise başka bir grup arkadaş savunmamızı almak için üstümüzdeki sırtta konumlanacaktı. Mevzilerde bekleyecek arkadaşlar, yeniden gözden geçirilmişti. Faik arkadaş, tüm arkadaşların katıldığı toplantıda ayrıntılı kroki ve çizimlerle eylemin nasıl gelişeceğini anlatmıştı. Fazla zamanımızın olmadığını, çok fazla ayrıntılı tartışmayla sürecin beklentilerine cevap olunamayacağını, her arkadaşın kendisinden bekleneni yerine getireceğine inandığını belirtmişti.

Eylemde yer almayan arkadaşlar da artık işin tarihsel ve güncel yanını bilince çıkarmış, tamamıyla ikna olmuşlardı. Faik arkadaşın pusu yerinde saldırıya katılacağını belirtmesi yönetimde yer alan diğer arkadaşlar tarafından kabul edilmemiş, ısrarı geri çevrilmişti. Eylemin koordinesiydi ve savunmanın yanında kalmalıydı. İstemese de arkadaşların önerisini kabul etti.

Pusu yerine ulaşmıştık. Mevzilerimizi sabaha kadar tamamladık. Bir grup da yola mayın döşemişti. Faik arkadaş mevzilerin yapımıyla ilgileniyor, mayınlama ile ilgili bilgi alıyordu. Çiçekli kara-

kolu beş yüz metre yan tarafımızda kalıyordu. Alacakaranlıkta herkes yerlerine geçtiğinde ortalık ıssızlaştı. Tüm arkadaşlar görünmeyen mevzilere girmiş, diğerleri uzaklaşarak yerlerini almışlardı. Karakol veya çevresindeki köylere dikkat çekici en ufak bir şey yansıtmamış halinde istenmeyen durumlar gelişebilirdi. Bağlantı amacıyla bir telsiz bende diğeri de Faik arkadaştaydı. Faik arkadaş sırtta, savunma grubuyla beraber çevreyi gözlüyordu. Dersim şehir merkezi tam karşıımızdaydı. Üç günümüz beklemekle geçti. Gündüz mevzilerde kalıyor, gece yamaca çekilip dinleniyorduk. Altımızda kalan stabilize yol, kenardan dökülen toprak yığını ve yapmak için getirdikleri kumdan dolayı iki şeritten bir şeride düşmüştü. Herhangi bir durumda bu bizim için avantajdı. Arabalar gelirse tam önümüzden geçenken yavaşlamak zorundaydı. Bu da art arda gelen arabaların birbirlerine yanaşmalarına neden olacak, attığımız mermi boşa gitmeyecekti. Diğer olumlu bir yan ise zırhlı araçlar bu durumda müdahaleye gelemeyeceklerdi. Eylem mayınların patlatılmasıyla başlayacağından daha bir sabırsızlıkla bekliyorduk.

16 Nisan'da saat 05.00 civarında asker konvoyunun Dersim şehir merkezinden tren katarı gibi çıktığını gördük. Sesleri ta oradan işitiliyordu. Sabahın erken saatlerinde karakolun bu kadar yakınlarında olabileceğimizi tahmin edemezlerdi. Dolayısıyla konvoy çok rahat bir şekilde bize doğru geliyordu. Berrak bir günün şafağı yeni yeni söküyordu.

Herkes pür dikkat, yaklaşan arabaların mayına çarpmasını bekliyordu. Mayın patlamadı. O anda artık ferdi silahlarla devreye girmiştik. Eylemi, içini görece kadar yakından aramıza aldığımız dört Reoda kilitledik. Durumu aktarmak için Faik arkadaşla sürekli bağlantı kuruyorduk. Eylem planladığımız gibi hayata geçmişti. Dört Reoda imha edilmişti. Arkadaki araba katarı, şaşkınlık ve panikle boşalmış, dağılmıştı. Hızla Faik arkadaşın bulunduğu savunma yerine yöneldik.

Yarı yolda, Vahap arkadaşın silahını bir tarafa atmış, öfkeden kıpkırmızı kesilmiş bir halde oturmakta olduğunu gördük. Biz hızla geri çekilirken ve arkamızdan yağmur gibi mermi yağarken, niye oturduğunu sorduğumda, pusuda silahının durduğunu ve eyleme katılmadığını söyledi. Onu zorla ikna ederek yukarıya, arkadaşların yanına ulaştırdık. Faik arkadaş da hazırlanmış bizi bekliyordu. Tüm arkadaşların sevinç ve coşkuları yüzlerinden okunuyordu. Sayılarımız kontrol edildikten sonra harekete geçtik. Tek bir arkadaşın bile burnu kanamadan düşmana güçlü bir darbe indirmiştik. Otuz yedi kayıp verdiklerini sonradan öğrenecektik.

Sırtta ulaştığımızda bir helikopter üstümüzde dolaşmaya başladı. Arkadaşların tümü helikopteri görünce nişan alarak ateş ettiler. Cihazdan, helikoptere; "arkandan, sırttan ateş ediyorlar!" diyorlardı. O zaman türk ordu güçlerinin karşı tepelerde olduğunu anladık. Tuzaklanmış olduğumuz eski noktalarımızın bulunduğu yerlerdeki mayınların patlaması, geniş çaplı bir operasyonun başladığını işaret ediyordu. Biz de böylelikle yerimizi göstermiş olduk. Sonradan öğrenecektik ki vurdığımız konvoy bu operasyonun yol güvenliğini almak için gelen operasyon gücüyü.

Üstünde bulunduğumuz arazideki sırtların birleşerek Dinar Vadisi'ne uzandığı yerde bulunan yaprakları henüz açmamıştı, seyrekle ormanlık bizi gizlemezdi. Bir tarafımız Mügeyik'e, diğer tarafımız ise Munzur suyuna açılıyordu. Yer yer kayalık, geçit vermez sarp yerleri de vardı. Geri çekilme yapacağımız alanı karşı güç kuşatmıştı. Zaman kaybetmeden uygun bir yere çekilmemiz gerekiyordu. Faik arkadaş sırtın uzantısında kayalık bir yeri işaret ederek, hızla oraya yetişip mevzilenmemiz gerektiğini belirtti. Grubun hareket ettiğini gö-

ren askerler mermi yağdırmaya başla-mıştı. Kopmalar oldu. Faik arkadaş ön-deki grupta biz arkadaki grupta kalmış-tık. Yoğun ateşle birlikte Faik arkadaş daha önce buluştuğumuz mevzilerin bu-lunduğu yere ulaşmayı hedeflemişti. Biz kayalıkta kaldık, onlar suyun karşı tarafına geçmişti. Kobralar da saldırılarını yoğunlaştırmışlardı. Faik arkadaşla cihaz bağlantısı kurduk, yanlarına ulaş-mamızı söylüyordu. Zaman kaybetme-den yanlarına vardık. Keşif ve kontrol için dört arkadaş eski mevzilerimizin bulunduğu noktaya gönderdik. Faik ar-kadaş; *“Yapacağımız bir şey yok, her ta-raf tutulmuş mevzilerimiz boşsa mevzi-leneceğiz, kobra saldırılarından korun-mak için de karşı gücün üstümüze çeke-ceğiz. Böylece biz çatışırken kobra yo-ğun saldırı yapamayacak”* dedi. Bu ara-da helikopter pilotu yerdeki ordu güçle-riyle bağlantı kurmuş arazide bizim ar-kadaşların gittiği yönü göstererek, o ta-rafta asker olup olmadığını soruyordu. Biz *“arkadaşları fark ettiler”* dedik, Faik arkadaş; *“Fark etselerdi vururlardı. Keşif yapar gider. Tek yapacağımız görüntü vermeden mevzilere ulaşmaktır”* dedi. Giden arkadaşlarla yaptığımız bağlantı-da arkadaşlar, yanlarına ulaşmamız gerektiğini, mevzilerin boş olduğunu, ordu güçlerinin çok yakınımızda bulunduğunu söylüyorlardı. Hızla oraya ulaştık. Daha mevzilenmeye çalışırken başımı-zın üstünde durmadan bizi vuran kobra sayısının üçten beşe çıktığını gördük.

Mevzilerimiz çatışma mevzileriydi. Eskiydi ve üstleri açıktı. Helikopter yer-deki güçlerine ilk önce dört, sonra yirmi iki arkadaşın mevzi düzenini, mevziler-de kaçır kişinin bulunduğunu bildiriyor-

du. Kobraların bizi rahatlıkla görmelerin-den dolayı güçlerine yerlerinde kalmala-rı talimatı verilmişti. Artık kobralar daha yoğun saldırmaya başlamışlardı. Kobra-yı etkisiz kılacak silahlarımızın bulunma-ması helikopterlerin pervasızca hareket etmelerine neden oluyordu. Etrafımızda arı gibi vızıldayarak dönüyor, roket ve bomba atarları bulunduğumuz mevzile-re fırlatıyorlardı.

Bu yoğun saldırılarda anlık fırsatları değerlendiriyor, bağırarak diğer mevzi-lerle bağlantı kuruyorduk. İlk Baran ar-kadaş yaralanmıştı. En ufak bir hare-ketimiz anında görüldüğünden bağıra-rak ne yapılması gerektiğini belirtiyor, yine durumları öğreniyorduk. Faik ar-kadaş sol tarafımızdaki mevzeydi. Yi-ne arkadaşlarla haberleşme esnasında iki arkadaşın şahadet haberi geldi. Fa-ik arkadaş sürünerek o tarafa gittiği bir anda yoğun kobra atışlarından dolayı parça aldı. O haliyle grubu toplamış, Dinar vadisinin yamacına doğru yaralı arkadaşları da yanına alarak ayrılmış. Bizim de onlarla birlikte olduğumuzu sanmış. Bu durumu daha sonra mevzi-leri kontrol ettiğimizde fark ettik. Heli-kopter telsizle karadakilere son atışları yapacaklarını, askerlere dikkatli girmelerini belirtiyordu. Anladık ki yapacağı saldırı son saldırıydı ve artık karadan saldırıaktı. Bu haberi duyar duymaz Faik arkadaşla iletmek istedim. Mevzi-sinde ses seda yoktu. Kobra atışları durunca hızla yerimizden çıkarak mev-zileri kontrol ettik, kimse yoktu. Grubun tümünden gittiğine bir taraftan seviniyor-duk bir taraftan da biz kalan üç arka-daş karadan gelecek güçleri oyalaya-rak zaman kazandıracaktık. Üsteki da-

ha hakim ve stratejik kayalığa doğru tırmandık. Bu arada Ağır arkadaş sırtı-nın çok ağrıdığını bir bakmamı istedi. Kobraların yaptığı roket saldırılarında parça almış, yaralanmıştı. Etkilenme-mesi için parçanın sıyrıp geçtiğini söy-ledim. Biz Sevr ve Ağır arkadaş oraya yetişmeye çalışırken Sevr arkadaşta yaralandı. Artık yukarıya çıkıyorduk. Oraya yetişmeye çabalarken gruptan kopan Şiyar arkadaşla rastladık. Elinde BKC vardı. Ağır silahımızın olmasına sevinmiştik. Yardımlaşarak yaralı arka-daşlarla beraber yürüdük. Görüntümü-zü alan ordu güçleri hem havadan hem karadan ateş ediyordu. Kobralar yeni-den devreye girmişlerdi. Kobraların bu yoğun saldırılarında ben ve Ağır arka-daş bir tarafa, Sevr ve Şiyar arkadaş bir tarafa savrulmuşuk. Kendimizi oyuk bir kayalığın altına ulaştırdık. Kobra atışları artık bizi etkilemiyordu. Diğer arkadaşlara baktık görünmüyor-lardı. Akşama kadar kayanın altında bekledik. Bu arada tam karşıımızda, suyun karşı yamacında kobralar yo-ğun saldırılarını sürdürüyorlardı. *“Ar-kadaşlar oraya geçtiler herhalde”* de-dim. Beklememize rağmen üstümüze gelmedi. Havanın kararmasıyla oradan ayrıldılar. Onların uzaklaşmasıyla Sev-ra ve Şiyar arkadaşları savruldukları yerde aradık ama bulamadık. Kendile-rini Faik arkadaşların gittikleri yöne bıraktıklarını düşündük.

Karşı yamaçta Faik arkadaşların olabileceğini tahmin ederek hızla o ta-rafa yöneldik. Dördüncü gün açlık, yor-gunluk ve bitkinlik etkisini göstermeye başlamıştı. Araziyi Ağır arkadaş biraz biliyordu. Ben tanımyordum. Arkadaş-

ların nerede olduklarını da bilmiyorduk ama o yamacı hedefleyerek yürüdük. Bir sonraki gün saat on bir civarında düşmanın geri çekildiğini gördük. Ben de Ağır da arkadaşları bulamamıştık.

İki gün sonra bir köye uğradık. Ora-dan da arkadaşların yanına varmıştık. Eylem ve operasyona ilişkin bilgiler al-dık. Duymak, inanmak istemediğimiz şeyler söyleniyordu. Mevzilerden gücü toplayarak ayrılan Faik arkadaşın için-de bulunduğu grup yamaca ulaştığın-da kalabalık olduğundan fark ediliyor. Ordu güçleri Kobralarla saldırıyor. Fa-ik arkadaş bizim onlarla birlikte olma-dığımızı o zaman fark ediyor. Mevzimi-ze yoğun kobra atışları yapıldığından şehit düştüğümüzü düşünüyor. Kara-dan da saldırı geleceği ihtimalini he-saplayarak Vahap arkadaş yanına alı-yor, silah, raxt ve malzemelerini arka-daşlara veriyor, silahını yeni bir arka-daşa vererek onun silahını alıyor. Ora-da kalacağını ve grubun gitmesini, or-du güçlerini burada karşılayacağını, böylece gidecek grubun işinin kolayla-şacağını, eğer kalırlarsa, kayıpların daha fazla olacağını söyleyerek arka-daşları ikna etmeye çalışıyor. Grupta-kiler kalması yönünde çok ısrar ediyor-lar ama sonuç vermiyor. Berçem ve Renas arkadaşta Faik arkadaşla kalı-yor, grup ayrılıyor. Faik, Berçem, Va-hap, Renas arkadaşlar orada düşman-la çatışma pozisyonunda yerleşiyorlar. O gece düşman gelmiyor. Bir sonraki gün düşman üzerlerine gelince çatış-ıyorlar. Renas ve Vahap arkadaşlar şe-hit düşüyor. Faik ve Berçem arkadaş-lar ise silahlarını kırdıktan sonra kendi bombalarıyla şehadete ulaşıyorlar.

Grup arkadaşlara ulaşana kadar yolda şehit düşenler oluyor. Daha sonra ar-kadaşlara ulaşıyorlar. Bizden kopan Şiyar arkadaş ve Sevr karşı gücün çemberine giriyorlar. Sevr teslim olu-yor, Şiyar arkadaş direnmiyor. Sağ ele geçen Şiyar arkadaş özel savaş güç-leri bizim konvoyu vurduğumuz yerde helikopterden atıyor.

Köylüler asker cenazelerini görmüş, zorla karakola taşıtırılmış ve oradan helikopterlerle şehir merkezine götü-rülmüş. Otuz yedi olarak bildiğimiz ölü sayısını elli beş olarak bildirdiler. Şiyar arkadaşın cenazesini de daha sonra köye getirmişler. Faik arkadaşla birlikte toplam dokuz kaybımız vardı.

Bir nebze de olsa sürecin beklenti-sine cevap olduğumuz için seviniyor öte yandan beklemediğimiz kayıplar-dan dolayı da kahroluyorduk.

Güçlü bir eylemle döneme cevap verilmişti. Önderliğe bağlılığın gereği ve uluslararası komploya kin, öfke ve intikamla yanıtımızdı bu eylem. Ardilla-rı da, şehadetlerin özgürlüğün bedeli olduğu bilinciyle daha güçlü çıkışları bağrında taşıyordu.

Önderliğimizin 2 Ağustos çağrısı ve 1 Eylül süreciyle birlikte talimatı yerine getir-mek için geri çekilme durumumuz yaşan-dı.

Önderlik her şeyimizdi. Belirttiği her şeyi yerine getirmek boyun borcumuz-du. Yirmi beş kişilik bir grupla Dersim eyaletinden 14 Eylül'de yola çıktık, zorlu bir yürüyüşle 16 Aralık'ta Güney sahasına ulaştık. Parti merkezimize yetişmemiz büyük bir görevdi. Görevi yerine getirmiştik. Artık her şey yeni başlangıçlara gebeydi.

Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa DEVLET VE DEMOKRASİ -II

Baştarafı sayfa 28'de

Devletin demokratik bir niteliğe kavuş-turulması ve bilinen klasik bir baskı aygıtı olmaktan çıkartılması demokratik yönetim biçiminin en temel özelliğidir. Dolayısıyla sosyalist devlet modeli de dahil Sümerler-den bu yana devletin değiştirilemeyen özünü, demokratik sistemlerde değiştirme imkanları doğuyor. Devletin kutsallığı ve yüceliği yerine bir koordinasyon ve hizmet aracı olarak işletilmesi, devleti demokratik bir yapıya kavuşturacaktır. Ülkenin ve toplu-mun koşullarına göre esnek ve çözümle-yici bir biçim altında tamamen koordine amaçlı çalıştırılacak devlet, var olan ku-rumlar arasında da en yaratıcı uyumu orta-ya çıkaracaktır. Özellikle devlet aygıtının hantal bir yapıdan kurtulması için yetkilerin yerel yönetimlere dağıtılması, devleti hem dengeli kılacak hem de toplumla daha uyumlu ve yakın kılacak hem de hareket kabiliyetini arttırarak sorunlara daha yara-tıcı çözümler üretebilecektir. Böyle olma-ması durumunda ise sistem ne kadar demokratik olursa olsun, hantal ve merkezi bir devlet yapısı tüm gelişmelerin önünde engel teşkil edecektir. Oysa “iyi işleyen ve varlıklarını koruyabilen kurumlar –devlet– yeniliklere açık olmak ile sürekliliği koru-mak arasında anlamlı bir dengeyi kurabi-lenlerdir. Bu denge kurulamadığı takdirde yönetim aygıtı (devlet) siyasal süreç içinde gelişen güçlere aykırı düşecektir. Dolayı-sıyla siyaset ile devlet arasında bir gergin-lik vardır. Birincinin dinamik özellikleri ikin-cisinin durağan niteliğini zorlar. Siyasetin akışkan bir niteliği vardır. Yönetmesi ve denetlenmesi zor güçlerin çalkalandığı bir denize benzer. Buna karşılık, devlet belirli bir yapıya sahiptir. Birlik ve sağlamlık arar. Ölçütleri yasa, düzen ve yetkedir. Devlet hak ve görevlerin bir bütünü, kurumların ve süreçlerin bir karmaşasıdır. Denizin sonsu-za kadar kararı dövmesi gibi siyasetin dal-

gaları da devleti döver durur. Buluştukları nokta hükümettir. Dolayısıyla bu tür bir gerginliği gidererek bir sistem oluşturulma-lıdır. Böyle bir sistem ise demokrasidir.”⁽³⁴⁾

Öte yandan kadın da böylesi bir sistem-de gerçek bir yeniden doğuşu yaklayarak bugüne kadarki ele alınış biçimine son verme imkanına kavuşabilir. Demokratik siste-min kadını özgürleştirmesi aynı zamanda toplumu özgürleştirme ve barışın ege-men bir kültür haline gelmesi demektir. Gü-nümüz toplumlarında ırk, dil, din cinsiyet ve etnik açıdan değişik kesimlerin iç içe yaşamak zorunda olmaları gerçeği böyle bir sistemi yaşamın sürdürülmesi için tek seçenek haline getirmiştir. Bunca farklı si-yasal eğilimin ve arayışın olduğu bir ortam-da yıkıcılığın önlenmesinin tek çaresi kar-şılıklı diyalog ve hoşgörü kültürünün ege-men kılan demokrasidir. Demokrasinin ol-madığı toplumlarda farklı siyasal eğilimler arasındaki en ufak bir kıvılcım toplumları kaosa sürüklemeye yeterlidir.

Demokrasi yıkım enerjisini yapım enerjisine dönüştürür

Tarih, demokrasi geliştiremediği için iç savaşların pençesinde zayıf düşmüş ve giderek yok olmuş toplumlarla doludur. Aynı şekilde birçok değişik eğilimi bir arada tutmayı başardığı için, sürekli ileriye doğru hareket eden gelişip büyüyen toplumlar da günümüzde bir çekim merkezi olarak varlık-larını korumaktadırlar. Bu toplumlardaki bü-tün farklılıklar demokrasi sayesinde bir ça-tışma bir zenginleşme ve büyüme zemini haline getirilmiştir.

Çünkü “Demokrasi çıkarların ayrılıkla-rını engeller ve haklı olan yanlarını da devlet kurumları arıcılığıyla realize eder. Müthiş bir denge ile gerginliğin ve çatış-manın üstesinden gelir. Çatışmaya yol aç-madan kurumları işleterek özellikle hükü-metlere rollerini oynatarak bunu yapar. Ya-

ni hükümet dengeleyendir. Hatta kamuya en yararlı bir olgudur. Çatışmalardan ortak fayda noktasını çıkartır. Yıkım enerjisini yapım enerjisine dönüştürür. Batı toplum-larının üstünlüğü de kaynağını buradan alır.”⁽³⁵⁾

Tüm bunlar Sümer rahip devletinden bu yana devletin tanrının göksel sisteminin bir yansıması olduğu yönündeki düşüncelerin ne denli sapıtılmış düşünceler olduğunu ortaya koymaktadır. Demokratik uygarlıkla birlikte, kendi gerçek işlevine kavuşacak olan devlet aygıtı bu anlamda rolünü oyna-ması halinde toplumun ilerlemesinde önemli bir etki yapacaktır. Dolayısıyla dev-leti bir bütün olarak ret etmek veya yıkmak yerine onu değiştirip daha demokratik bir yapıya kavuşturmak, özgürleşme yolunda atılması gereken en önemli adımdır. De-mokrasi bu anlamda rolünü oynayacak ve devleti kaba bir baskı aygıtı olmaktan çıkara-cak tek sistemdir. Demokrasinin bir cum-huriyet biçiminde ifadesini bulması devle-tin ve ürünü olduğu sınıfların aşılması için de en gerçekçi yoldur. Marks'ın da “sınıflı toplumun devlet biçimlerinin en gelişmiş” dediği Demokratik cumhuriyet toplumun tüm kesimlerinin yönetime katılmalarına olanak sunması açısından tamamen hal-kın egemen olacağı bir sisteme doğru ev-rilmeye de açıktır. Marks'ın dediği gibi “Sosyalizme götüren en kısa yoldur.”

Demokratik cumhuriyet bu anlamda gü-nümüzdeki en gerçekçi devlet biçimi ol-makla birlikte demokrasinin burada varabi-leceği en son aşamaya vardığı ya da en yetkin biçimine kavuştuğu söylenemez. De-mokrasi belki de hiçbir zaman en yetkin bi-çimine kavuşamayacaktır. Çünkü demokra-si olayı ya hep ya hiç olayı değildir. Demok-rasi aksine bir derece olayıdır. Halkın dev-let ve hükümet üzerindeki denetimi ile siya-si eşitlik ilkesinin hayata geçirilme derece-sidir. Ortak karar vermeye eşit katılım idea-line çok veya az yaklaşılması derecesidir.

Aynı şekilde toplumun kendi haklarını kul-lanma bilincine ne kadar ulaştığıdır. Seçim sisteminin, iletişim özgürlüğünün ülke ve toplum koşullarına göre ne düzeyde ger-çekleştirilip gerçekleştirilmediğidir. Demok-rasi olayı daha çok tüm demokratik hak ve özgürlüklerin ne düzeyde hayata geçirilip geçirilmediğidir. Tüm bunlar hiçbir toplum-da hiçbir zaman tüm boyutlarıyla ortak, dört dörtlük gerçekleşmeyebilir ama evrensel ölçüler dahilinde bu hak ve özgürlükler ger-çekleşebilecek en yetkin biçimiyle de haya-ta geçirilebilir. Fakat bu bile demokrasinin en mükemmel ölçülere ve en son aşaması-na ulaştığını göstermez. Çünkü demokrasi zamana ve mekana göre her zaman daha da ileriye evrilebilecek bir sistemdir. Belli bir sınırı yoktur. Aksine demokrasiyi sınırlara ve ölçülere hapsedmek ya da demokrasinin varacağı en son biçim budur demek de-mokrasinin zaman içerisinde yozlaşma teh-likesine de kapıyı aralamak anlamına gelir. Bu yüzden demokrasi öz olarak bir müca-dele hak ve özgürlükleri kurumsallaştırma savaşımı olarak tanımlamak sanırız en ger-çekçi ifade olacaktır. Günümüzdeki en de-mokratik toplumlarda dahi bu mücadelenin sürüyor olması bunun kanıtıdır. Bu açıdan “saf bir demokrasi bir türlü kurulamayacak. Diğer sistemlerin güçlü kalıntıları sürekli et-kide bulunacak ama gelişme de hep bu yönlü olacaktır. Önemli olan demokratik de-ğerleri toplum sorunlarına başarılı taşımak ve yönetim gücüne ulaştırmaktır”⁽³⁶⁾

Demokratik Cumhuriyetteki devlet meka-nizması da bu anlamda Sümer rahip devleti mantığından uzaklaşıp tamamen toplumun hizmetinde bir rol oynayacaktır. Zengin toplu-m yapısı içerisinde olabildiğine şeffaf bir iş-leyişle kurumlar ve toplumsal gruplar arası koordineyi en yetkin biçimde geliştirecek bir yapıya kavuşturacaktır. Klasik baskıcı devlet imajından sıyrılıp, toplumun güven duyduğu bir özelliğe kavuşacaktır. Sömürü yerine adil bir bölüşümün güvencesi olarak toplumsal

yaşamı kolaylaştıracak ve geliştirecektir. Top-lumun genel çıkarları doğrultusunda kendini organize eden devlet mekanizması, klasik anlamda devlet olmaktan çıkıp, Sümer rahip devleti geleneği yerine, toplumu koordine aracıyla demokratik toplum kültürünü ege-men kılacaktır.

DİPNOT

- (19)- Demokratik Çözüm Bildirgesi, sayfa 20-21
(20)- Ömer Leventoğlu, Devletin Büyüklü-ğünün Niteliği ve Sınırları Üzerine, Özgür Üniversite Forumu, Sayı: 5 (Devlet)
(21)- Orhan Hançerlioğlu, Felsefe Ansiklopedisi Cilt 1, syf 305
(22)- Sümer Rahip Devletinden Demokra-tik Uygarlığa
(23)- Ergun Adaklı, Burjuva Siyasal Yapı-lanmasının İkiricikli Serüveni, Özgür Üni-versite Forumu, Sayı: 5 (Devlet)
(24)- Dünya Bankası, 2000 yılı Küresel Ekonomik Görünüşler Raporu
(25)- F. Engels, Ailenin Devletin Özel Mül-kiyetin Kökeni, syf 239-240
(26)- Sümer Rahip Devletinden Demokra-tik Uygarlığa
(27)- Age...
(28)- Demokratik Çözüm Bildirgesi, syf 84
(29)- David Beetham-Kevin Boyle, De-mokrasinin Temelleri, syf 1
(30)- Demokratik Çözüm Bildirgesi, syf 23-24
(31)- Age, syf 20-21
(32)- Age, syf 23-24
(33)- Sümer Rahip Devletinden Demokra-tik Uygarlığa
(34)- Leslie Lipson, Demokratik Uygarlık, syf 235-236
(35)- Demokratik Çözüm Bildirgesi, syf 100-101
(36)- Age, syf 26

KADEK Genel Başkanlık Konseyi üyesi Cemil Bayık yoldaşla yapılan röportaj

DEĞİŞİM ve DÖNÜŞÜMÜ YAPAMAYANLAR TIKANIR ÇÖZÜLÜR ve KAYBEDERLER

Baştarafı sayfa 36'da

Bunun için içten her türlü bozgunculuk, tasfiyecilik ve provokasyon, bunlara zemin olan gerilik ve yetersizlikler, dıştan ise bölgesel ve uluslararası güçlerin desteğindeki YNK saldırıları gündemleştirildi. İki cephe-den gelişen bu saldırıların 7. Kongre kararlarının, bu temelde değişim-dönüşümün pratikleşmesini olumsuz etkileyip yavaşlat- tığını ve muhafazakarlığı güçlendirdiğini söylemem gerekir. Merkezkaç eğilimlerinin örgüt birliğini tehdit ettiği, gruplaşma ve ka- çışlara önyak olduğu bir ortamda, bu den- li köklü değişimleri yapmak elbette müm- kün olamazdı. Bunun tehlikeli ve riskli bir durum yaratacağı açıktı. O günkü koşullar- da bugün yaptığımız reformları yapsaydık, sonuç dağılma ve tasfiye olabilirdi. Bu ne- denle 7. Kongre ile başlatılan, ama iç ve dış saldırılarla sonuca götürülemeyen bu pratikleştirme süreci, PKK 8. Kongresi ile tamamlanmış durumdadır. KADEK'in kuru- luşu her bakımdan değişim-dönüşümün ta- mamlanması, bunların yeni örgütlenmelere ve resmiyete kavuşturulmasıdır. Diriliş dev- riminin tamamlanıp buradan demokratik kurtuluş sürecine geçiş bu yeni kuruluşla başarılmıştır. Bundan sonra içine girilen sü- reç her bakımdan yeni bir süreçtir. Demok- ratik kurtuluşu zafere götürecek olan de- ğişim-dönüşüm olgusu bundan böyle bu ye- ni sürecin esaslarına göre sürecektir.

– 8. Kongrenin, PKK'nin diğer Kongre- leriyle benzer ve farklı yönleri nelerdir? Özelde PKK'nin kuruluş kongresini göz önünde bulundurarak bu kongreyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Genelde kuruluş kongrelerinin farklı yanları olduğu kadar benzer yanları da vardır. En başta kuruluş kongreleri bir şeyi

kurmaları yönünden benzerdirler. Kurucu- luk, başlangıcı yapmak, ister güçlü ister zayıf olsun her zaman tarihidir. Daha son- raki gelişmelere hep temel teşkil eder. Her kuruluş kongresi bir dönemi açarken bir dönemi kapatır. Ama, her kuruluş kongresi kurulduğu dönemin koşullarının damgası- nı taşır. Şartlardaki ve ihtiyaçlardaki farklı- lıklar onların farklılığını da belirler. PKK'nin kuruluş kongresi, o güne kadarki grup ça- lışmasına yeni bir biçim verirken, aslında Kürt halkının özgürlük iradesi olmayı ka- rarlaştırmıştır. PKK'nin 8. Kongresi bir so- nuç kongresidir. Kürt halkının özgürlük ira- desini yaratılmış artık yeni bir biçime ve stratejik bir yola kavuşturulmasına mutlak an- lamda ihtiyaç vardır. Bu koşulların bir kon- gresi oluyor. Her son, yeni bir başlangıçtır. PKK'nin 8. Kongresi bir sonuç kongresi ol- duğu kadar aynı zamanda KADEK'in 1. Kongresi olduğundan bir başlangıç kon- gresidir de. Her kongreyi bir halka kabul edersek, PKK tarihi Kürdistan halkı için sekiz halkadan oluşan bir özgürlük zinciri- dir. Her halka ayrı bir işlev, emek, çaba, cesaret, kahramanlık, fedakarlık ve des- tansı direnişlerle yüklüdür. Sekizinci halka, KADEK'in kuruluşunu da ifade ettiğinden daha güçlü ve büyük bir halkadır. Bundan böyle bu halkaya eklenecek yeni halkalar tüm Ortadoğu halklarının özgürlük ve de- mokrasi mücadelelerinden oluşacaktır. Bu açıdan PKK ile KADEK arasındaki bu or- ganik ve diyalektik bağ görülmeden PKK'nin birinci kongresi ile sekizinci kon- gresi arasındaki ilişki doğru anlaşılamaz.

I. PKK Kongresi; bir kuruluş kongresi olarak esasen strateji ve örgüt sorununu ele alıp karara bağladı. Dönemin mani- festosu olan Kürdistan Devriminin Yo- lu'nda hareketin teorik görüşleri ortaya konulmuş, çağ tahlili, Kürdistan tanımla- ması, devrim anlayışı, mücadele yol ve

yöntemleri burada sistemli hale getirilmiş- tir. Kongrede, strateji, mücadelenin daya- nacağı güçler, bunların mevzilendirilme- leri, mücadelenin biçimi, yöntemi, taktik- leri, en önemlisi de bunun örgütü tartışılıp karara bağlanmıştır. Bu Kongre ile ulusal kurtuluş veya diriliş devrimi süreci başla- tılmıştır. Daha sonraki kongreler, bu kon- grenin açılımı, derinleştirilmesi veya pra- tikleştirilmesini sağlamaya dönük toplan- tılardır. Yani bir temel üzerinde yükselen yapının üstüste gelen diğer katlarıdır.

8. Kongre de aynı I. Kongre gibi stratejik ve taktik hususları tartışıp karara bağladı

Demokratik kurtuluş stratejisini net- leştirip, ete-kemiğe büründürür- ken, bunu pratikleştirecek yeni örgütü de modeli, programı, tüzüğü ve kararlarıyla belirleyip ortaya çıkardı. Bu kongrenin ideolojik teorik temelini Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu oluş- turdu. Sanıyorum en önemli benzerlik; her iki kongrenin de, dönemine göre güçlü manifestolara dayanması, bu mani- festolardan aldıkları güç ve moralle ka- rarlaşıp pratiğe yönelmeleridir.

1. Kongre, yabancı egemenliğe karşı yürütülen ideolojik mücadeleyle ortaya çı- kan sonuçların örgüt ve siyasete nasıl ta- şınacağını tartışıp netleştirirken; 8. Kon- gre ise uluslararası komploya karşı yürü- tülen mücadeleyle ortaya çıkan sonuçla- rın, yeniden yapılanma, strateji ve örgüte nasıl taşınacağını tartışıp kararlaştırdı. Bu konuda rolleri benzerdir.

Yine 1. PKK Kongresi, diriliş devrimini başlatan Kongredir. Tarihten silinmeyle yüz yüze olan, hakkındaki ölüm hükmü dost-düşman herkesçe kabul edilen Kürt

halkı, bu konumdan bu kongrenin kararla- rı ve bu kararlar temelinde geliştirilen destansı mücadeleyle sıyrıldı ve bugüne, özgür iradesi olan, kendisi için düşünüp siyaset yapan bir halk olarak geldi. 1. Kongrenin yapıldığı dönemde, herkesin üzerinde bulunduğu ölüm döşğinde yatan bir hasta olarak görülen Kürt halkı, bu di- rililiş devrimi sayesinde bugün, tüm ulusla- rarası ve bölgesel güçlerin, politika oluş- turu ve geliştirirken hesaba katmak zo- runda kaldıkları önemli bir askeri-siyasi güçtür. 8. Kongre ise bir çözüm kongresi- dir. Demokratik kurtuluş sürecini başlatı- yor. Demokratik kurtuluşun karakterini, görevlerini programlaştırıyor. Demokratik kurtuluş, Kürt sorununun demokratik çö- zümü bu kongrenin çizdiği yolda mücade- le edilerek gerçekleştirilecektir. Bu yönü- le 8. Kongre Demokratik kurtuluşun, tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve De- mokratik Ortadoğu birliğinin yaratılması temelinde çözümünün planlandığı bir zir- ve olmaktadır. Oynadığı tarihsel rol itiba- riyle kapsamı 1. Kongreninkinden çok daha geniş olsa da, bir dönemin planla- masını içerdiğinden benzerdir.

1. Kongre, çağ koşulları, demokratik hiçbir mücadele imkanının olmaması, Kürt halkının iradesiz ve takatsız olması nedeniyle, mücadele yöntemi olarak si- lahlı mücadeleyi esas alırken, 8. Kongre, çağsal değişim, siyasal ve sosyal sorun- ların çözümünde demokratik yol ve yön- temlerin öne geçmesi, Kürt halkının diri- lişini tamamlayarak, temel hak ve özgür- lüklerini demokratik örgüt ve mücadele- le elde edebilecek koşullar ve imkanlara sahip olmasından dolayı, siyasal de- mokratik mücadeleyi esas almaktadır. Bu önemli bir farklılıktır. PKK 1. Kongre- si reel sosyalizmin etkisinden de kay- naklı olarak şiddete, özellikle de devrimci şiddete abartılı bir rol yükler, buradan hareketle mevcut devlet yapılanmalarını silah zoruyla yıkmayı ve yerine yeni bir devlet kurmayı benimserken 8. PKK Kongresi KADEK Programında da dile geldiği gibi, mevcut siyasal yapıları yıka- mayı değil, onları demokratik mücade- leyle aşip dönüştürmeyi benimsemekte- dir. Yani mücadele yol ve yöntemleri, ör- güt model ve yapılanmaları bakımından ciddi farklılıklar göstermektedirler.

Bu ikisi arasında kalan kongreler da- ha çok taktik- pratik sorunları ve güncel politikayı tartışıp kararlaştıran kongreler- dir. Kararlaştırılan stratejide bir yürüme- yi ifade ederler. Buna rağmen her kon- grenin kendi özgünlüğü ve ayrı bir önemi şüphesiz vardır.

II. Kongre; 1. Kongrenin kararlarını daha da açılmayıp pratikleştirirken, yurt dışı olgusuna son verip mücadeleyi ülke zemininde sürdürmeyi kararlaştıran, o dönemde örgütü ve mücadeleyi en çok tehdit eden ve tasfiyecilik bir karakter taşı- yan mültecileşmeyi mahkum edip, en- gelleyen kongredir. Şanlı 15 Ağustos atılımı bu kongrenin kararı temelinde hazırlanıp gerçekleştirilmiştir. Böylesine büyük bir atılımı pratikleştirdiği ve mül- tecileşmeyi önlediği için diriliş devrimin- de önemli bir role sahiptir. En zor koşul- larda, yenilgi yıllarında bir direniş baş- lattığı için bir cesaret kongresi olarak ni- telendirmek daha doğru olur. Dolayısı- la çağdaş Kürdistan tarihine halk kahrma- nlığı dönemi olarak geçen sürecin de yaratıcısıdır.

III. Kongre; yaşanan örgütsel ve as- kerî pratik ışığında örgüt ve kadro sorun-

larının çözüldüğü kongredir. Özellikle ge- ri çekilme sürecinde yaşanan eğitim ve yoğunlaşma ardından pratik alanda orta- ya çıkan örgüt ve kadro sorunları, yön- tim olamama gerçeği, partiyi bu sorunlara çok daha derin eğilmeye sevk etmiş, bu kongre ile PKK gerçek örgüt kimliğine ka- vuşmuştur. Genel teorik eğitimin, eleştiri ve özleştiririnin dönemin örgüt ve militanı- nı yaratmaya yetmediği özellikle savaş pratiğinde açığa çıkıp anlaşıncı, bu so- runun daha kapsamlı ele alınıp çözülme- si aciliyet arz etmiştir. Kendini bu denli dayatan sorunlardan dolayı 3. Kongre de çok kapsamlı kişilik çözümlemeleri yapı- larak; "Burada çözülen an değil tarih, kişi değil sınıftır" esprisiyle, güçlü ve yetkin militanın yaratılması ve sorunun bu te- melde çözülmesi hedeflenmiştir. PKK içinde şiddetli bir sınıf mücadelesi başla- tılıp, orta yolculuğa, her türlü küçük burju- va tasfiyeciliğine ve feodal gericiliğe karşı savaş açılarak, PKK'nin militanını yarat- ma esas alınmıştır. Diğer örgüt ve taktik meselelerin ve uygulama sorunlarının ki- lit noktası da bu sorunun çözümü olarak kabul edilmiştir. Başkan Apo'nun önce sosyolojik daha sonraki süreçlerde ise psikolojik çözümlemeleri de kökenini esas olarak buradan almaktadır.

IV. kongre; bir gerilla ve serhildan kongresidir. Türk devletinin tüm özel ça- balarına rağmen gerillanın gelişimi engel- lenemediği gibi, gerilla kitle serhildanları- nı yaratarak ondan aldığı maddi ve moral güçle ciddi bir ordulaşma imkanını da ya- kalamıştır. Bu kongre bir yandan gerilla ordulaşmasının sorunlarını tartışıp çö- züm ararken, diğer yandan yükselen halk serhildanını daha nitelikli hale getirmenin ve gerilla serhildan birlikteliğini sağlama- nın yollarını arayıp bulmaya çalışmıştır. Nitekim bu kongrenin ardından hem ser- hildanlarda bir kabarma, hem de gerilla da bir büyüme sağlanmıştır. Bu açıdan di- rililiş devrimini zirveye ulaştıran kongredir.

V. Kongre; dönemin karakteri gereği gerillada ortaya çıkan çetecilikle mücade- le, düşmanın topyekün saldırısına karşı direnme kongresidir. '93 yılı ile birlikte Çil- ler, Ağar, Güreş ekibi yeni bir imha kon- septiyle topyekün saldırıya geçtiğinden, 5. Kongre bu konuyu ele almış ve sonu- çta bu ekibin konseptine ve topyekün sal- dırısına karşı direnme kararı vermiştir. Başkan Apo, '93 ateşkesini ve demokra- tik çözüm arayışını sabote eden işbirlikçi çete çizgisini bir tehlike olarak görüp etki- sizleştirmeyi hedeflerken, genel örgüt ya- pısının duyarsızlığı bu mücadelenin süre- ce yayılmasına neden olmuştur. Aslında '93 ateşkesi ile başlayan demokratik çö- züm ve değişim-dönüşüm bu kongrede gündeme gelmiş, ama yeterince anlaşıla- maması pratikleşmesini engellemiştir. 5. Kongrede program ve tüzükte yapılan de- ğişiklikler; Genel Sekreterlik yerine Genel Başkanlık, Merkez Yürütme yerine Baş- kanlık Konseyinin benimsenmesi, parti ambleminin değiştirilmesi değişim-dönü- şüm işaretleridir. Örgütsel reform istem ve eğilimini ifade etmektedir. Kadroların ve yönetim kademesinin hazırlıksızlığı, karşı tarafın topyekün imha savaşına gi- rişmesi, çetecilik ve rantçılığın giderek her şeye hükmeder duruma gelmesi, de- ğişim ve dönüşümün bu kongrede yüzey- sel kalmasının başlıca nedenidir.

VI. Kongre; aslında 5. Kongre ile gün- deme alınıp gerçekleştirilmek istenen ama gerçekleştirilemeyen örgütsel ve si- yasal reformların gündemleştirileceği bir

kongreydi. Bunun yanı sıra savaşta yaşanan tikanıklığı aştıranın taktik hususları da tartışılıp karara bağlanacaktı. Ancak uluslararası komponun gelişmesi ve Önderliğin esareti bütün bunları önledi. Bu açıdan baktığımızda sabote olup boşa çıkan bir kongredir. Bu olumsuz yanına rağmen, uluslararası komploya karşı direnme kararının alınıp bunun kahramanca pratikleştirilmesi bu kongrenin en ayırt edici özelliği olmaktadır.

VII. Kongre; Başkan Apo'nun '99'da stratejik düzeye çıkarıp netleştirdiği değişim-dönüşüm kararının verildiği bir kongredir. Yeniden yapılanma, örgütsel reform ve stratejik değişikliğin pratikleştirilmesi yönünde adımlar bu kongreyle birlikte atılmaya başlandı. İç tasfiyecilik-provokasyon ve YNK saldırıları her ne kadar bunun önünde belli bir engel oluştursa da, bu kongrenin tarihsel rolü budur. İç tasfiyecilik provokasyon ve bozgunculuğun etkisizleştirilmesinde de 7. Kongrenin karar ve çözümleme düzeyi esas rolü oynamıştır.

– *Kongre başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu halkları açısından nasıl bir önem taşıyor? Bu kongreyle başta Kürt sorunu olmak üzere bölge sorunlarının çözümüne yönelik nasıl bir yaklaşım öngörüyorsunuz?*

KADEK stratejisi bir Ortadoğu stratejisidir

– KADEK'in Kuruluş Kongresi sadece Kürtlerle ilgili bir kongre değil, aynı zamanda tüm bölge halklarını da yakından ilgilendiren bir kongredir. Kürt halkının en temel demokrasi ve özgürlük sorunlarını çözmeyi hedeflediği kadar, bölgenin temel halkları olan Türkler, Araplar ve Farsların da sorunlarını kardeşçe birlik ve dayanışma içerisinde çözmeyi hedeflemektedir. Ortadoğu halklarının sorunları ortaktır. Monarşik, oligarşik ve totaliter siyasi yapıların aşılıp demokrasinin geliştirilmesi, ulusal ve dinsel çelişkilerin yine hoşgör ve karşılıklı varlığa saygı temelinde çözülmesi bir bütünlük arz ediyor. Kürdistan'ın bölgenin dört büyük devleti arasında paylaşılmış olması, sorunu başından bir Ortadoğu sorunu haline getiriyor. Kürt sorunu Ortadoğu'yu bir bileşik kaba çevirmiştir. Kültürel farklılık olduğu kadar, tarihsel bir birikime dayanan muazzam ortaklık da söz konusudur. Nasıl dünyada Avrupa, Amerika, Afrika kültürel kimliği varsa hepsinden daha köklü ve direngen bir Ortadoğu kimliği de vardır. En büyük ortaklık budur. Bölgedeki tüm sorunların çözümünü bir Ortadoğu aydınlanması, rönesansı ve demokratik Ortadoğu siyasal yapılanmasında gören I. KADEK Kongresi, bütün bu tarihsel, kültürel ve güncel gerçeklerden hareketle hem Kürt halkı ve hem de bölge halkları için önümüzdeki gelişme sürecinin nasıl olacağını tartışıp netleştirmiştir. KADEK'in stratejisi bir Ortadoğu stratejisidir. Ulusal devletlerin gericileştiği, milliyetçiliğin sorunların çözümünü ağırlaştırıp çıkmaza sürüklediği, dini doğmaların ise toplumları karanlığa mahkum ettiği ve bunların aşılması temelinde uluslararası ve bölgesel birliklerin giderek gelişmeye başladığı bir çağda, stratejisinin başka bir karakter taşıması, değişim ve dönüşümü esas alan bizler için zaten söz konusu olamazdı. O nedenle KADEK çizgisi sadece Kürtler için değil, tüm bölge halkları için bir değişim-dönüşüm çizgisidir. Başkan Apo'nun Demokratik Uygurlik Manifestosu sadece teorik içeriğiyle değil, öngördüğü siyasal program, güncel politika itibarıyla da bir Ortadoğu kurtuluş manifestosudur. Demokratik uygarlığın özü potansiyel olarak Ortadoğu kültür birikiminde mevcuttur. Bu birikim bölge halklarının ortak yaratımıdır. Ortadoğu'nun kurtuluşu, gelişimine ayak bağı olan her türlü köhnemiş geriliğin aşılması temelinde bu kültürün dünyamızın çağdaş demokratik değerleriyle sentezlenerek yeni bir uygarlığın yolunun açılmasından geçiyor. KADEK I. Kongresi işte Ortadoğu'nun kaderini değiştirecek olan bu özü ve kimliği programlaştırmıştır.

Biz Kürt sorununu bu genel perspektif ve anlayış çerçevesinde demokratik değişim temelinde çözmeyi esas alıyoruz. Kürtleri demokratikleştirip harekete geçirerek komşu halkları demokratikleştireceğimize, onları demokratikleştirdiğimiz oranda da Kürt sorununu çözebileceğimize inanıyoruz. Bu temelde, Kürt sorununun demokratik çözümü ile egemen ülkelerin demokratikleşmesi arasında böyle bir diyalektik ilişki kuruyoruz. Bütün bölge halklarının kendilerini çepeçevre kuşatmış olan baskı ve sömürü çemberini kırıp, demokratik ve özgür bir gelişme yoluna girmeleri ve böyle bir yaşama kavuşmaları için birbirlerinin kardeşlik, dayanışma ve birliğine her zamankinden daha fazla ihtiyaçları vardır. Bu nedenle KADEK olarak sorunların çözümünde çatışma yerine uzlaşmayı, şovenizm yerine kardeşliği, milliyetçilik yerine demokrasiyi, ayrılıkçılık yerine birliği öngörüyoruz. Bu da siyaset ve diplomasiye yepyeni bir üslubu ve tarzı gerekli kılıyor. Çatışma, milliyetçilik, fanatizm, ayrılıkçılık gibi artık çağımızla çelişen anlayış ve yöntemlerin ulusal ve sosyal sorunların çözümüne herhangi bir katkı sağlamadığı gibi, çözümsüzlüğü daha da derinleştirerek sorunları büsbütün çıkmaza sürüklediği yaşanan bunca örnekten iyice anlaşılmıştır. Nasıl Avrupalılar kıtalarını defalarca kana bulaayan, milyonlarca can kaybına, ekonomik-sosyal yıkıma yol açan çatışma ve savaşlardan ders çıkarıp sorunlarını demokrasiyle çözdüler ve bunun bir ifadesi olarak AB'ni kurdularsa, biz Ortadoğuluların da yaşadığımız kanlı çatışma ve boğazlaşmalardan gerekli sonuçları çıkarıp çelişki-çatışma yaratan tüm sorunlarımızı demokrasi içinde çözmeyi esas alarak 'Demokratik Ortadoğu Birliği'ni yaratmamız gerekir. KADEK bunun geline aşamada yegane gelişme yolu olduğuna inanmakta ve pratikleştirilmesini önüne temel bir görev olarak koymaktadır. Bundan böyle eski yöntemlerde ısrar etmek, olsa olsa gerici, rantçı ve halk düşmanı çevrelerin işi olabilir. Biz onların tümünün karşısında olacağız.

Kürdün parçalanmışlığı, statüsüzlüğü ve geriliği ile bölgenin çıkmazı birbirine bağlıdır. Birbirini koşullandırdığı gibi, sürekli besleyip derinleştiriyor da. Tarih içinde oluşturulmuş bir statü söz konusudur, ama bu statü Kürdün inkarı, imhası ve geriliği üzerine kuruludur. Onun için biz buna statüsüzlük dedik. Bu duruma bazı bilim adamları "sömürge bile değil" dediler. Bu da haliyle demokratikleşmeyi ve özgürleşmeyi engelliyor. Bu açıdan biz, Ortadoğu'da temeli Birinci Dünya Savaşı, sonrasında atılan ve halkların özgürlüğüne ve demokratikleşmesine hizmet etmeyen, tersine ezilip sömürülmelerine ve boğazlaşmalarına yol açan bu statünün tabii ki karşısındayız. Ortadoğu'nun halklar yararına ve demokratik temelde değişiminden ve yeniden yapılandırılmasından yanayız. Bu değişim ve yeniden yapılanmanın da tamamen dış güçlerin müdahalesinden uzak, tümüyle Ortadoğu halklarının demokratik irade ve inisiyatifine dayalı olarak gerçekleşmesini savunuyoruz. Bu açıdan statükocu politika ve anlayışların aşılması çözüm için başlangıç noktasını teşkil etmektedir. KADEK yeni dönemde bütün bunları kendi politikalarının ve mücadelesinin temelinde yerleştirecektir.

– *Son PKK Meclis Toplantısıyla PKK adıyla yürüttüğünüz faaliyetlerinizi durdurdunuz. Bu kongre ile parti oluşumu yerine, KADEK adıyla bir kongre oluşuma gidildi. Neden böyle bir oluşuma gerek duyuldu? Bu oluşumun örgütsel yapılanması nasıl olacak, mücadele tarzı, hedef ve amaçları nelerdir?*

Diriliş devrimi geliştiği koşullara bağlı olarak esasta silahlı mücadeleyi örüntüleyip yöneten bir öncü örgütlemeye gerektiriyordu. Bu örgütlenme PKK'de somut ifadesini ve başarılı temsilini buldu. Gerçi PKK'yi sadece silahlı mücadele yürüten, siyaset yapmayan bir örgüt

“KADEK'in Kuruluş Kongresi sadece Kürtlerle ilgili bir kongre değil, aynı zamanda tüm bölge halklarını da yakinen ilgilendiren bir kongredir. Kürt halkının en temel demokrasi ve özgürlük sorunlarını çözmeyi hedeflediği kadar, bölgenin temel halkları olan Türkler, Araplar ve Farsların da sorunlarını kardeşçe birlik ve dayanışma içerisinde çözmeyi hedeflemektedir.”

olarak değerlendiremeyiz. Böyle değerlendirmek PKK'yi ve onun Önderlik gerçeğini çarpıtmak olur. Hiç şüphe yok ki PKK'de bir siyasi partiydi, programı vardı, ama o programı gerçekleştirmenin yolu yöntemi silahlı mücadeleydi. Fakat 1999'dan itibaren biz strateji değiştirdik, bu değişiklik KADEK'in kuruluşu ile tamamlandı. 'Kürdistan Özgürlük Mücadelesi' yeni bir aşamaya geldi. Biz bu aşamayı demokratik kurtuluş ve çözüm aşaması olarak tanımlıyoruz. Demokratik kurtuluş ve çözüm aşaması diriliş döneminden kopuk bir olgu olmadığı gibi, tamamen Diriliş Devriminin kazanımları ve yaratımları üzerine oturmaktadır. Aralarında böylesine organik bir ilişki vardır. Ama buna rağmen, diriliş döneminden birçok açıdan farklı bir aşama olduğu da bir gerçektir. Birçok nedenden dolayı demokratik kurtuluş ve çözüm aşaması her şeyden önce siyasal demokratik mücadeleyi esas alıp yürütecek yeni örgütsel yapılanmaları şart kılmaktadır.

Yeni strateji ona uygun örgüt ve mücadele biçimi ister

Son meclis toplantısında PKK adına yürütülen faaliyetlerin durdurulması, ardından da 8. Kongrede parti yerine KADEK adıyla yeni bir oluşuma gidilmesi buradan kaynaklanmaktadır. Bu değişimin nedenlerini öz olarak şöyle özetleyebiliriz.

Birincisi; PKK ortaya çıktığında dünya koşulları çok farklıydı, iki kampa bölünmüştü ve bu kamplaşma bütün ulusal ve siyasal hareketler üzerinde belirleyici bir etkiye sahipti. Destekliyor ya da karşısında duruyorlardı. PKK çıkışı yaptığı dönemin ulusal kurtuluş hareketlerinden esinlenerek reel sosyalizmin etkilerini derin olmasa da taşımıştır. Bundan dolayı özellikle reel sosyalizmin zor, devrim ve devlet konusundaki teorilerinin üzerindeki etkisi belirgindir. Silahlı devrimi mutlaklaştırma, sınıfsız topluma ve özgürlüğe proletarya diktatörlüğü ile gidileceğini benimsemiş vb. Ama 20. yüzyılın son çeyreğinde dünyada çok önemli değişimler oldu. Çağın özellikleri değişti. Kapitalizmi restore hareketi olan faşist yapılanmalarla, ona alternatif olma iddiasındaki reel sosyalizmin totaliter devlet yapıları bilimsel teknik gelişmeler ve insanlığın özgürleşme eğilim ve istemi karşısında daha fazla engel olma gücünü gösteremeyerek yıkıldılar. İnsanın doğasına daha uygun düşen demokratik yönetim biçimlerinden aşıldılar. Bunlar çökerken demokrasiler zafer kazandı. Demokrasi ve özgürlükler çağına girdik. Bu gelişmeler bilimsel-teknolojik devrim gibi güçlü maddi temele dayanmaktadır. Klasik toplum tahlilleri, teoriler ve bayatlamış mücadele yöntemleriyle ilerleme artık mümkün değildir. Bunun bir sonucu olarak reel sosyalizm çökerken, sosyalizm konusunda yeni arayışlar gündemeleşti. Sosyalizm yeniden ele alınıp değerlendiriliyor. Apocu Hareket bu nedenle dünyadaki gelişmeler ışığında kendi ideolojik-politik rotasını yeniden belirleme zorunluluğu ile karşı karşıya gelmiştir. Başkan Apo'nun Demokratik Uygurlik Manifestosu bir yönüyle de bu ihtiyacın bir ürünüdür. Yeni sosyalizm anlayışının oluşturulmasına kendi cephesinden katkı sunmayı hedeflemektedir. Demek ki değişim ve örgütsel yeniden yapılanmanın, onu zorunlu kılan böylesine çağsal nedenleri bulunmaktadır.

İkincisi; mücadele gelişip dal budak saldı. Başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu'daki bütün halkların demokratik ihtiyaçlarını karşılayacak, sadece siyasal

değil, onun sosyal, ekonomik, kültürel, sağlık, spor ve çevre gibi sorunlarına da çözüm bulacak bir yapılanmayı dayatır oldu. Eski örgütsel yapılanma bunlara cevap olamadığı gibi dar kalmaktadır. Yeni dönem çok yaygın bir sivil toplum örgütlenmesini ve kitle eylemselliğini zorunlu kılıyor. Böylesine karmaşık, zengin ve çok yönlü bir sürecin, yeterince kapsayıcı olmayan, nispeten daha sınırlı ve dar bir sosyal zemine dayanan ve onlara hitap eden bir örgütlenmeyle götürülemeyeceği açıktır. Demek ki hareketin gelişme düzeyi, kazandığı yeni muhteva ve ihtiyaçları da böylesi bir değişikliği zorunlu kılmaktadır.

Üçüncüsü; Özgürlük mücadelesi Kürdistan'ın tüm parçalarına yayılarak Kürdistan'ın bütününe kapsadı. Dört parça, egemen ülke metropoller ve yurtdışına yayılmıştır. Bu kadar büyümüş, yayılmış ve çok yönlü hale gelmiş bir hareketi tek bir parti ile örgütleyip yönetmek mümkün mü? Bunun alabildiğine zorlaştığını ve giderek imkansızlaşacağını kabul etmek gerekir. Eski tarz bir örgütlenme ve yönetim tarzı, içine girdiğimiz çağın özelliklerine ters olacağı gibi, demokrasiyi esas alıp sorunları o eksende çözmeyi programlayan yeni stratejiyle ve onun ihtiyaç duyduğu örgüt ve yönetim tarzıyla da bağdaşmayacaktır. Dolayısıyla bu gelişmeye uygun, bunun öncülük ihtiyacına cevap verebilecek bir örgütsel yapılanma gereklidir.

Görülüyor ki her alanın dinamiği kendi somut koşullarına göre örgütlenecek ve mücadele edecektir. Bu örgütlerin Demokratik Uygurlik çizgisinde ama kendi öznlüğünü de gözetken bir mücadele geliştirebilmeleri en başta tümünü kapsayan bir çatı örgütüne ihtiyaç gösterir. İdeolojik yönlendirmeyi ve pratik birliği sağlamak için böylesi bir örgütlenme zorunludur ve geline aşamada aciliyet arz ediyordu. İşte Kongre, tüm parçalardaki parti ve ya değişik karakterdeki örgütlerin demokratik koordinasyonu rolünü oynayacaktır. Böyle bir rolü en iyi oynayacak bir modelin kongre olacağına inandık ve o nedenle parti oluşumu yerine kongre tarzı bir örgütlemeyi tercih ettik. Bu nedenle KADEK kendisi iktidar olmayı hedeflemeyecek, ama her parçada ve birlikte olunan ülkelerde demokratik siyasetin önünü açacak, Kürt sorununun demokratik çözümüne katkıda bulunabilecek parti ve örgütleri destekleyecektir. Kongre model olarak birçok partiyi ve değişik yapıdaki örgütü içine alabilecek yapıdadır. KADEK Demokratik Uygurlik çizgisini esas alan her örgüte kendi içinde yer verecektir. KADEK'e örgütler üye olabileceği gibi bireyler de üye olabilecektir. PKK salt profesyonel kadrolar örgütüydü. KADEK profesyonel kadrolara sahip olduğu kadar yarı profesyonel kadroları da bünyesine kabul edecek, onları karar mekanizmaları ve faaliyetlerine katacaktır.

KADEK'in örgütsel sistemi ideolojik-siyasal çizgi birliği ve örgütsel koordinasyon biçimindedir. Farklı çizgilerin yelpazesel bir toplamı değil, aynı çizginin farklı alan ve mekan örgütlenmelerinin bir toplamıdır. İdeolojik-politik çizgi birliği -ki o da demokratik uygarlığı benimsemiş ve pratikleştirmede ifadesini buluyor- katılım için esas ve belirleyicidir. İşleyiş bakımından ise yönlendiren ve aralarında koordinasyonu sağlayan bir yapılanmadır. Dolayısıyla KADEK'i çizgi birliği olan farklı örgütlerin demokratik birliği olarak tanımlamak en doğrusudur.

Mücadele biçimi ya da tarzı siyasal demokratik mücadeledir. Bu mücadele en küçük bir imza kampanyası ve dilekçe vermeden, en geniş barışçıl kitle eylemle-

rine kadar bir dizi eylemselliği içeriyor. Belirgin özelliği şiddeti dışlayıp barışçıl ve demokratik mücadeleyi esas almasıdır. Bunun için de geniş bir sivil toplum örgütlenmesini ve eylem bilincini yaratmayı hedeflemektedir. Bu mücadele biçimi devlet ve resmi toplumun dışında kalan ve üçüncü alan denilen demokratik toplum ve siyasetin örgütlenmesine sıkı sıkıya bağlıdır. O gelişmeden pratikleşemez. Demek ki, en geniş sivil toplum örgütlenmesini, onun bilincini ve eylemini ortaya çıkarmak sürecin en ayırt edici özelliğidir. Bu ihtiyaca da parti örgütlenmesine göre daha esnek, daha kapsayıcı ve hareket sahası daha geniş olan bir örgütlenme cevap verebilir. Tartışmalar sonucunda bunun bir Kongre olacağına karar verdik.

KADEK'in amacı programda ortaya konan hedefleri gerçekleştirmektir. Bunun özünü de şöyle ifade etmek yerinde olur: Oligarşik, teokratik totaliter ve aşiretçi-fodal siyasal yapıları aşarak toplumun ve bireyin demokratik ve özgür yaşam tarzına ulaşmasını sağlamak, Kürt sorununun demokratik çözümünü özgür birlik temelinde gerçekleştirmek, demokrasiyi geliştirip zafere ulaştırarak, bu temelde Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratmak, kadının özgürlüğünü ve kadın erkek eşitliğini sadece hukuk normlarında değil, fiiliyatta tam gerçekleştirmek, siyasal alanda düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü, temel üç kuşak insan haklarını eksiksiz yap etmek, insanın ayrılmaz parçası olan doğayı ve çevreyi her türlü tahribat ve kirlenmeden korumak vb.

– *Apocu Hareket toplumu özgürleştirme hedefinde en önemli misyonu kadına biçti. PKK Kadın Kurtuluş İdeolojisini merkezine oturarak gelişimini sürdürdü. KADEK bu gelişimi nasıl sürdürecektir?*

KADEK kadın özgürlüğünün stratejik bir ilke olarak kabul eder

Uygurlığın kaynağına indiğimizde anlıyoruz ki kölelik, insanın insan üzerinde baskı kurması, sınıflaşma, devletleşme, kadın-erkek tüm insanlığın düşürülmesi, gölgesine bile sahip çıkamayan bir kul durumuna getirilmesi esasta kadının köleleştirilmesiyle başlamıştır. Sınıflı toplum uygarlığı boyunca derinleşerek gelen kötülüklerin, çirkinliklerin, adaletsizliklerin kaynağında hep kadına yapılan bu tarihsel haksızlık yatmaktadır. Bu açıdan kadının bu kölelik statüsü ortadan kalkmadan, kadın özgürleşip kendi iradesinin tam sahibi olmadan, dünyada gerçek demokrasi ve özgürlükten söz etmek bir aldatmaca olacaktır. Kadını da erkeği de köleleştiren, ezip sömüren mevcut mekanizma nasıl kadının siyaset, sosyal yaşam, felsefe, kültür-sanat gibi toplumsal alanın dışına atılmasıyla yaratıldıysa, toplumsal özgürlük de kadının özgürlüğüne kavuşup toplumun gerçek bir öznesi, yaratıcı ve yönetici gücü olmasıyla bu mekanizmanın yok edilmesi temelinde sağlanacaktır. Apocu Hareket açısından bu ideolojik bir konu, ilkesel bir meseledir.

Bu açıdan KADEK tıpkı PKK gibi Başkan Apo'nun geliştirdiği kadın özgürlük çizgisini bir ilke olarak kabul ettiği gibi, bunu kendi içinde yaşamsallaştırmanın etkili mücadelesini de verecektir. Kendi yapısının ve toplumun demokratikleşmesinin kadının özgürleşmesinden geçtiğine inanmaktadır. Kadın özgürleştiği oranda kendi yapısı demokratikleşecek ve bu demokratikleşmeyi geliştirip topluma taşıması da o kadar mümkün hale gelecektir. KADEK program ve stratejisinde kadın özgürlüğü ve

onun örgütlenmesi kilit konumundadır. Kadın demokratik siyasal mücadelenin öncü gücüdür. Hem örgütlenecek, hem örgütleyecek ve hem de yönetecektir. Rolü bu denli önemli ve stratejiktir. Bu nedenle KADEK kadını mücadeleye daha çok çekerek, onu aktif ve öncü kılarak toplumu özgür ve eşit kılacaktır. Biz somut verilerden hareketle demokratik uygarlık çağının aynı zamanda bir özgür kadın çağı olacağına inanıyoruz. Sınıflı toplumun kirine ve pasına en az bulaşan ve onun altında en çok ezilen, dışlanan ve yok edilen kesim olan kadınların, bütün bunların aşılmasında öncü rol oynaması yükselen bilinç ve örgütlülük düzeyi göz önüne alındığında bir zorunluluktur. KADEK bunun bilinciyle hareket edecektir.

Bunun için özgür kadın hareketinin öncü gücü olan PJA'yı, bu doğrultuda destekleyecek ve sürekli gelişmesini sağlayacaktır. PJA mevcut bilinç ve örgütlülük durumuyla önemli bir özgürleşme düzeyini yakalamıştır. İnisiyatif ve aktivitesini daha da geliştirip niteliğini artırırken en geniş kadın kitlesine ulaşarak özgürlük düzeyini halka da yayacaktır. Böylesine tarihi bir görevle karşı karşıyadır. Önündeki en önemli görev PJA'nın halklaşmasıdır. PJA kendi içinde örgütlü olup toplumun yarısını oluşturan kadın kitlesiyle bütünleştiği oranda erkeği de, toplumu da demokratikleştirip özgürlüğe taşıyacaktır. Bu anlamda devleti, baskıyı, köleliği, gericiği aşmanın yolu kadını özgürleştirmekten geçiyor. KADEK'in gücü ve başarısı da güçsüzlüğü ve başarısızlığı da burada yatmaktadır.

KADEK Kuruluş Kongresi bileşimiyle bu konuda nasıl bir politika izleyeceğini, sanıyorum en çarpıcı biçimde ortaya koymuştur. Bayan delege sayısı diğer kongrelere göre üçte birin üzerine çıkarken, yönetim kurulunda da elli bir üyelikten yirmisini kadınlara ayırması, yönetim organlarında kadın temsili bakımından ulaşılan en yüksek orandır. Bu orana en demokratik kabul edilen ülkelerin siyasal-sosyal örgütlerinde bile ulaşılamamıştır. Ortadoğu coğrafyasında bu gelişmeyi kadın özgürlüğü ve eşitliği açısından atılmış dev bir adım olarak görmek gerekir. Şüphesiz biz bu düzeyi yeterli görmüyoruz. Bizim için esas olan her alanda ve her düzeyde tam bir kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasıdır. Halen ciddi bir eksikliğin fiili olarak yaşandığı ortadadır. KADEK'in hedefi elbette bu eşitsizliğin adım adım giderilerek gerçek eşitliğin sağlanmasıdır. KADEK içerisinde tüm organların ve yönetim gücünün yarı yarıya kadınlardan oluşacağı günlerin uzak olmadığını düşünüyorum. O günler yakındır.

– *KADEK'in kuruluşu ile içine girilen yeni süreçte meşru savunma nasıl bir anlam ifade ediyor ve nasıl pratikleştirilecek?*

– Meşru savunma evrensel hukukta yerini almış ve ölçüleri net olan bir haktır. Dolayısıyla KADEK'in bakış açısında da meşru savunma bundan başka bir anlam ifade etmiyor. Meşru savunma kimliğin -bu ulusal olur, siyasal ve ya sosyal olur hepsini kapsıyor-, özgürlüğün ve en temel yaşam haklarının savunulmasıdır. Biz bunu uluslararası insan hakları sözleşmelerinde formüle edilen üç kuşak hakları olarak daha da somutlaştırdık. Meşru savunmadan üç kuşak haklarını savunmayı, yoksa o haklara kavuşmak için mücadeleyi anlıyoruz. Hali hazırda Kürt halkı bu haklardan yoksundur. O nedenle Kürt halkı ve bireyi bu haklarını bilmek ve bunları savunma bilincini edinmek zorundadır. Meşru savunma Kürtler için bir hak olduğu kadar, aynı zamanda bir mücadele stratejisidir. Kürt halkı PKK ile bu sürece girdi, KADEK bunu daha da ilerletecek ve kapsamlı hale getirecektir. Bireyin ve toplumun bu temelde bilinçlendirilip örgütlenmesi, duyarlı ve tedbirli kılınması ve eyleme geçirilmesi meşru sa-

“Demokrasi ve özgürlükler çağına girdik. Bu gelişmeler bilimsel-teknolojik devrim gibi güçlü maddi temele dayanmaktadır. Klasik toplum tahlilleri, teoriler ve bayatlamış mücadele yöntemleriyle ilerlemek artık mümkün değildir. Bunun bir sonucu olarak reel sosyalizm çökerken, sosyalizm konusunda yeni arayışlar gündemleşti. Sosyalizm yeniden ele alınıp değerlendiriliyor. Apocu Hareket bu nedenle dünyadaki gelişmeler ışığında kendi ideolojik-politik rotasını yeniden belirleme zorunluluğu ile karşı karşıya gelmiştir.”

vunmanın esasıdır. Meşru savunma stratejisi şiddeti ret eder. Hedeflerini kitlelerin barışçıl, siyasal serhildanı ile gerçekleştirmeyi esas alır. En basit bir dilekçe vermeden en geniş kitle gösterilerine kadar bütün eylem biçimlerini uygulamayı içerir. Tabii bunun için bu stratejiyi pratikleştirecek, yaygın örgütlenmelere ihtiyaç vardır. KADEK bunun bir gereği olarak üçüncü alan örgütlerini yaygınca geliştirmeye özel bir önem verecek ve tüm toplum kesimlerinin, hukuk mücadelesinden serhildana kadar sürekli bir eylemlilik içerisinde olmalarına çalışacaktır.

Ortadoğuda çatışma ne kadar şiddetlenmiş olsa da çözüm demokrasi dir

Demokratik hak arama ve mücadele etme yollarının açık olduğu koşullarda meşru savunma, direnişin şiddet ve silah içeren biçimlerini ret ederken, baskıların cana kast etme düzeyine indirildiği, kimliğin inkar ve imha edilmeye çalışıldığı, dil başta olmak üzere ulusal ve kültürel hakların yasaklandığı, bu hakları kullanmada kararlı olan kesimlerin ise şiddetle bastırılıp mahkum edildiği koşullarda, meşru savunma silahlı direniş biçimini de alabilir. Bu tamamen halkımızın üzerinde uygulanan politikanın karakterine bağlıdır. Halkımız üzerinde böyle bir politika her zaman uygulanabilir. Çünkü mevcut durumda Kürdistan'ı ellerinde bulunduran devletler sorunun çözümü yolunda adım atmamakta diretmektedirler. Diriliş devriminin başarılmasına ve halkımızın ileri bir uyanış ve örgütlülüğü yakalamasına rağmen inkar ve imhaya dayalı politikalar henüz terk edilmemiştir. Bu durum silahlı saldırı ve bastırma hareketlerine karşı halkımızın demokratik hak ve kazanımlarını korumak, devletlerin saldırılarını dengelemek için Halk Savunma Kuvvetleri'ni koruyup geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır. HPG bu açıdan bir saldırı kuvveti değil, bir savunma kuvvetidir. Hiç kimseyi tehdit etmiyor, sadece savunuyor. Kürt sorununun demokratik çözümü gerçekleşene ya da bu yol açılana kadar böyle bir rolün sahibi olacaktır.

Meşru savunmanın öncü ve motor gücü Kürt gençliğidir. Halkımızın en cesur, fedakar ve dinamik gücü olması nedeniyle esas meşru savunma kuvvetidir. Bu açıdan Kürt gençliği hem serhildan hem de gerillada yerini alarak halka karşı görevini sürekli yerine getirmelidir.

– *Ortadoğu'da devam eden İsrail-Filistin sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz, çok şiddetli bir düzeye gelmiş olan bu sorunun çözümüne ilişkin neler belirtiyorsunuz, bu konu kongrede nasıl değerlendirildi?*

– Zaten kongre, bu sorun üzerinde değerlendirmede bulundu. Yaptığımız değerlendirmelere göre her iki taraf da çözüm zihniyetinden uzaktır. Alışıl gelmiş ve tarihin hiçbir döneminde çözüm üretmeyen yaklaşımlarını sürdürüyorlar. Mevcut politikalar dini dogmatizm ile klasik milliyetçilik üzerine inşa edilmiştir. Bu politikaların sürdürülmesi birinin diğerini geçici bastırmasını getirebilir. Ama hiçbir zaman ne bastıran ne de bastırılan açısından çözüm söz konusu olmaz. Tarafların birbirini tümüyle yok etmesi mümkün olmadığına göre yaşanan sorun devam eder. Çözüm için tek çıkar yol Önderliğimizin Demokratik Uy-

garlık Manifestosunda ortaya koyduğu gibi dini dogmatizm ve milliyetçiliği aşarak demokratik düşünce ve yaşam tarzını esas almak, bunun gerektirdiği politikaları geliştirip devreye sokmaktır. Taraflar açısından demokratikleşme çözümü üretecek, Filistin ve Yahudi halklarının bir arada yaşamasının olanaklarını yaratacaktır. Ortadoğu'nun tüm sorunlarının çözümü gibi, İsrail-Filistin sorununun çözümü de ancak mevcut politikaların aşılmasıyla mümkündür. PKK 8. Kongresinde varılan sonuç böylesi bir çözümü gösterir niteliktedir. Çatışmalar ne kadar şiddetlenmiş olsa da son tahlilde gelinecek nokta demokrasiyi kabul edip onu yaşamsal kılmak olacaktır.

Çatışmaların son dönemde şiddetlenmesinin nedeni bölge rejimleri ve ABD'nin birbirlerinin Irak politikalarını başarısız kılmak için Filistin'i öne çıkarmalarıdır. Olayın bir boyutu bölge devletlerinden Filistin'in bir kalkan konumuna getirilmek istenmesinden kaynaklanırken, bir boyutu da ABD ve İsrail'in Irak politikalarını hayata geçirebilmek için öncelikle Filistin Özgürlük Hareketi'ni etkisizleştirmek istemelerinden kaynaklanmaktadır. Şiddetin dozunun bu denli artması ve daha çok da sivilleri hedef alan bir boğazlaşmanın yaşanması bundan ileri gelmektedir. Aynı durum Kürtler ve Türkler arasında da yaratılmak istendi. Özellikle Önderliğimizin 15 Şubat komplosu ile esir alınıp Türkiye'ye teslim edilmesinin bir hedefi de Ortadoğu'da on yıllara yayılacak bir Türk-Kürt boğazlaşması yaratmaktır. Önderliğin esaretiyle öylesi bir yola hem Türkler hem de biz karşılıklı olarak girmiştik. Karşılıklı intikam eylemleriyle şiddet gittikçe körleşecek ve sorun kan deryasında boğularak içinden çıkılmaz hale gelecekti. Fakat Başkan Apo'nun bunu erkenden fark edip çözüm üretmesi ve hareketi barışçıl demokratik çözüm çizgisine çekmesi, İsrail-Filistin çatışmasına benzer bir Türk-Kürt çatışmasının önünü almış ve çözüm olanaklarını şiddeti tırmandırmadan yaratmayı benimsemiştir. Bu politikanın çözüm için daha sonuç alıcı olduğuna inanıyoruz.

– *Kongrenizde Arap-Kürt ilişkileri de değerlendirildi. Bu konuda hangi kararlara ulaştınız?*

Demokratik Ortadoğu Birliği tüm halkların eseri olacaktır

– Açıktır ki, Irak somutunda Kürt Arap ilişkileri olumsuz yönde seyretmiştir. Şoven Arap milliyetçiliği hem Kürt ve hem de Arap halklarına faydadan çok zarar vermiştir. Büyük acılar yaşanmış, çözümsüzlük derinleşmiştir. PKK olarak her zaman şoven Arap milliyetçiliğinin yanı sıra Kürtlerden kaynaklanan milliyetçiliği de eleştirdik. 1980'lerde Lübnan sahasında Filistin Özgürlük Hareketiyle geliştirdiğimiz ilişkiler sonucu günümüzde Kürt-Arap ilişkilerinin nasıl geliştirilmesi gerektiğinin örneğini ortaya koyduk. Yine Ortadoğu'daki faaliyetlerimiz Selahattin Eyyübi döneminde olumlu bir düzey kazanan Kürt-Arap ilişkilerinin günümüzde de daha anlamlı bir biçimde gelişebileceğinin somut bir ifadesidir. Biz sürekli bunun çabası içinde olduk. Ve bu konuda olumlu sonuçlara da ulaştık. Ama yeterli görmüyoruz, halen bu ilişkiler yetersizdir. Kürt-Arap halklarının demokratikleşme alanında adım atmaları halinde daha sağlıklı ve düzeyli ilişkilerin ortaya çıkacağı kongremizin tespiti olmuştur. Biz bu ilişkilerin yeterli ve olumlu bir düzeye çıkarılması için demokratik

açılımı esas alıp daha ileri düzeyde ilişkiler yaratmanın çabası içinde olacağız. Irak zemininde bu temelde gerçekleşecek bir çözüm Kürt-Arap ilişkilerini daha ileri bir düzeye çıkaracaktır. Kendi cep-hemizden bu doğrultudaki çabaları yoğunlaştıracamız. İnancımız odur ki, KADEK bu ilişkilerde yeni bir aşamayı ortaya çıkaracaktır.

– *Bölgenin aydın demokrat çevrelerine Ortadoğu halklarının demokratik birliği-ne ilişkin ne gibi mesajlarınız var?*

– Her şeyden önce şunu belirtmekte yarar vardır. Tüm halklarda aydınların tarihsel rollerini oynayıp demokratik düşüncüyü yeterince geliştirdikleri kanısında değiliz. Arap, Türk, Fars, Kürt ve diğer toplumların aydınları rejimlerin çizdiği çerçeveyi aşma yeteneğini gösterememtedirler. Aydınlar daha çok rejime mahkum olmuşlardır. Önderliğimizin geliştirdiği Manifesto bu konuda oldukça ön açıcı perspektifler içermektedir. Aydınların dini dogmatizm ve klasik milliyetçilik gibi çözümsüzlüğü dayatan düşünce sistemlerini aşmaları zihinsel devrimi gerçekleştiren çözüm olanaklarını yaratmalarını sağlayacaktır. Daha da önemlisi, demokratik bir yaşam için düşünce üretip 'Ortadoğu Rönesansı'nın başarılması gücünü elde edeceklerdir. Dolayısıyla aydınlarla düşen görev Demokratik Uygarlık Manifestosunun çizdiği doğrultuda, dini dogmatizm ve klasik milliyetçiliğe karşı büyük bir mücadele açmaktır. Bunun zamanı gelmiştir. Bu, aydınlarla bugüne kadar oynamadıkları rolü oynatacak ve onları çözümün düşünce gücü haline getirecektir. Ortadoğu'nun her ülkesinde belirttiğimiz çerçevede gelecek bir aydınlanma hareketi, bölgenin demokratik bir perspektife yönelmesini sağlayacaktır. Aydınların belirttiğimiz temelde hareket etmeleri, her ülkede demokratik cumhuriyetlerin gelişim yolunu açacak ve onların Ortadoğu Demokratik Birliğine öncülük etmelerini olanaklı hale getirecektir. Aydınlar zemininde demokratik yaşam tarzının geliştirilmesi, bu konuda gereken rolün oynanması yeni politik gelişmelerin önünü açacaktır. Bu açıdan açığa çıkmış bulunuyor ki, demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılmasında aydınlar rollerini oynamadan, köklü bir gelişme sağlamak olanaklı olamaz. Bu görevin başarılması için aydın kesiminin kendisini köklü bir özelleştirmeye tabii tutması gerekir. Filistin-İsrail sorununda yaşanan tıkanıklık, daha fazla beklemenin doğru olmadığını kesin bir biçimde ortaya koymuştur. Diyebiliriz ki, sorunların demokratik sistem içinde çözümü aydınların demokratik düşünce hareketini geliştirmeleriyle başlayacaktır. KADEK ve öncülük ettiği Kürt halkı, mücadelesini bu temelde geliştirmekte ve tüm bölgedeki aydın, demokrat, sosyalist çevrelerden ve halklardan bu mücadeleyle birleşerek Ortadoğu'yu tarihi kimliğine yakışır bir düzeye birlikte çıkarmayı istemektedir.

– *KADEK'in önüne koyduğu hedeflerin başarıya ulaşmasında kadro ve halka düşen görev ve sorumluluklar nelerdir? Demokrasi, özgürlük ve barıştan yana olan halklara parti ve örgütlere çağrınız nedir?*

– KADEK Kongresiyle birlikte Kürtler başta olmak üzere tüm Ortadoğu halkları karşısında büyük sorumluk altına girdiğimizin bilincindeyiz. Önümüzde büyük ve zorlu görevler var. yükümüz eskiyle kıyaslanmayacak düzeyde artmış-

tır. Demokratik uygarlık çizgisini dini dogmatizm, milliyetçilik ve her türlü gericiliğe, oligarşik, monarşik ve totaliter rejimlere karşı savunacak, onları aşma temelinde pratikleştireceğiz. Bunun öncülüğü herkesten çok bize düşüyor. Bu da her şeyden önce sağlam bir öncülüğü ve kadro duruşunu şart kılmaktadır. Bu noktada kadronun donanımı ve yeni sürece hazırlık düzeyi ön plana çıkıyor. Yaklaşık üç yıldır yoğun bir eğitim ve yenilenme temelinde belli bir hazırlık durumunu yaşadık. Şüphesiz kadrosal bakımdan KADEK'le güçlü bir başlangıç yapabilecek bir düzeyi yakalamış bulunuyoruz. Ama süreci ilerletmek, bizi kadroyu sürekli yetkinleştirme zorunluluğu ile karşı karşıya bırakmaktadır. Onun için kadro dönem görevlerine bilinçli ve örgütlü hazırlanmalı, kendini bu işe tümüyle katmalıdır. Kendini yaratıcı ve inisiyatifli kılan kadro başarır. Hedefe kilitlenmek başarının anahtarıdır. Kadrodan isteğimiz odur ki, yaşamını bu görevlerle birleştirsın. Kadro kendi hakimiyeti değil, halkın hakimiyeti peşinde koşmalı, tümüyle halkın hizmetine girmeli, halkın iradesini ortaya çıkarıp hakim kılmalı ve kendisini değil halkı iktidar gücü haline getirmelidir. Önderliğe, şehitlere, halka ve insanlığa verilen sözlerin yaşamsallaştırılması da ancak bununla mümkündür. Başarının dışından herhangi bir şeyi kendine layık görmemeli ve başarıya kilitlenmeyi bir karakter ve tarz haline getirmelidirler, kendilerinden bunu bekliyor, diliyorum.

Silahlı mücadele döneminde gerilla esastı, ama yeni süreçte halk belirleyici bir güç haline gelmiştir. Barışçıl, siyasal serhildan esasta halkın fiilen yürüttüğü stratejidir. Çağ ve koşullar halka böyle bir misyonu tüm aciliyetiyle dayatmaktadır. Artık halkın mücadeleyi sürekli kılıp, kendini yürütmesinin, kendini yönetim gücü, karar gücü haline getirmesinin ve kadroya muhtaç olmaktan kurtulmasının zamanı gelmiştir. Yani halk kendi yönetimini kendi eline almalıdır. Önderliğimizin de ifade ettiği gibi dönem halkların dönemidir. Halklar kendi kaderlerini ellerine alarak, halk çağına görkemli giriş yapmalı ve Demokratik Uygarlığa damgasını vurmalıdır. Toplumsal yaşamı, özgürlük, adalet ve güzellik temelinde yeniden kurmalıdır. Halk beklenti içerisine girmemeli, hata yapmaktan çekinmemeli, kendini örgütlemeli ve yürütmelidir. Dönem bizden inisiyatifli yaratıcı ve girişimci bir halk gerçeği istiyor, bizim de halka çağrımız kendini böyle bir gerçeğe ulaştırmasıdır.

Örgüt ve halk olarak kendimizi değiştirerek, başkalarını değiştirmeyi hedefliyoruz, bu çizgimizin özüdür. Değişim ve dönüşümü yapamayanlar tıkanır, çözülür ve kaybederler. Gelişim ve başarının diyalektiği eskiyi, cevap veremeyeni terk etmek, sürekli yeni olanı ve cevap vereni esas almaktır. Biz buna inanıyoruz, demokrasi barış ve özgürlükten yana olan örgütlerin de bu yolu izlemelerini istiyoruz. Demokratik Ortadoğu Birliğinin yaratılmasında sorumluluk duyan ve rol sahibi olmak isteyen her örgütün böyle bir yaklaşım içinde olması, halklarımızın hayrına olacaktır. Bu durumda olan örgütlerle her türlü dostluk ve dayanışma ilişkisi geliştirmeyi enternasyonalist bir görev biliyoruz.

Yürüttüğümüz mücadele Kürtleri örgütleştirdiği kadar bölge halklarını da örgütleştiren bir mücadeledir. Bu mücadeleyi başarıya ulaştırıp demokratik yaşamı oluşturmak için, birlikte örgütlenip mücadele edelim. Geçmiş mücadele tarihimize de bunun seçkin örnekleri vardır. Haki, Kemal örneklerinde olduğu gibi soylu birliktelikler yeni dönemde de daha güçlü olarak yaratılabilirler. KADEK'in mücadelesi aynı zamanda Ortadoğu'nun demokratikleşmesi mücadelesidir. Ortadoğu halkları bu mücadele ile birlik ve dayanışmasını gerçekleştirmelidir. Demokratik Ortadoğu Birliği bütün Ortadoğu halklarının ortak eseri olacaktır, insanlığın beşiğine de bu yakışır.

DEĞİŞİM ve DÖNÜŞÜMÜ YAPAMAYANLAR TIKANIR ÇÖZÜLÜR ve KAYBEDERLER

Serxwebûn: Apocu Hareket, otuz yıllık mücadelesi sonrasında PKK 8. Olağan Kongresi'yle yeni bir süreç başlattı. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın başlatmış olduğu değişim-dönüşüm ve yeniden yapılanma süreci hangi aşamalardan geçti ve bu kongre ile birlikte nasıl bir sonuca ulaştı?

Apocu diyalektiğin özü değişim dönüşümdür

Cemil Bayık: Öncelikle şu gerçeğin altını çizmek istiyorum. Apocu hareketi salt bir partiyle özdeşleştirmek onu eksik tanımlamak olur. Apoculuk bir siyasi program ve yapılanmayı içine alsın da, felsefik, ideolojik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla onu çok çok aşan, ülkesel, bölgesel olduğu kadar evrensel olan bir öğretilerdir. Parti veya aynı işleve sahip örgütlenmeler, olsa olsa bu hareketin belli dönemlere mahsus siyasal program ve hedeflerini gerçekleştirmede başvurduğu örgütsel birer araç olabilirler. PKK somutunda yaşanan gerçeklik de tamamen budur. Nasıl ki, Apoculuğu salt bir siyasal iktidarı belirleme teorisi olarak tanımlayamazsak, aynı şekilde Apocu hareketi de sadece siyasal iktidarı ele geçirme akımı olarak tanımlayamayız. Apoculuk her ne kadar Ortadoğu coğrafyası ve kültür ortamında, buranın en tarih dışına itilmiş yeri olan Kürdistan'da ortaya çıkmışsa da, insanlığın tarih boyunca yarattığı kültürel değerleri birleştirip kendinden kattıklarıyla sentezleyen ve insanlığın en genel ve en temel sorunlarına çözüm arayan bir hareket olarak, gerek teorik çözümleme ve gerekse pratik uygulama düzeyi ile bölgesel olduğu kadar evrenselidir, tüm insanlığa hitap etmektedir. Çıkış yaptığı toplumsal zemin dolayısıyla amacı Kürdistan'dan başlayarak tüm dünyada özgür birey ve toplumu yaratmaktır. Kendine biçtiği misyon bu denli büyük olan bir hareketin, duraganlığı ve salt bir programa veya örgütsel sisteme sonsuza kadar bağlanıp kalmayı kabul edilmesi düşünülemez. Değişen şartlara ve özgürlüğün ihtiyaçlarına göre kendisini sürekli değiştirip yenileyeceği açıktır. Zaten Apocu diyalektiğin özü değişim-dönüşümdür. Değişimi kendisinden başlatarak topluma ve tüm halklara yaymayı esas almaktadır. Bundan dolayıdır ki, geline aşamada tıkanan ve genel bunalımı ağırlaşan uygarlıksal gelişmenin yolunu en son Başkan Apo'nun AİHM savunmalarında geliştirdiği Demokratik Uygarlık çizgisiyle aşmayı, Ortadoğu başta olmak üzere tüm insanlığı Demokratik Uygarlığa taşımayı önüne çağsal bir hedef olarak koymuştur. Dünyamızda bilimsel-teknolojik devrimler ve iletişim alanındaki dev ilerlemelerle ekonomik, siyasal, sosyal, askeri vb. alanlarda köklü değişimler yaşanırken adeta dünyamızın çehresi değişirken ve bu temelde yeni bir çağa girilirken kapsamı, amaç ve hedefleri bu denli büyük olan Apocu hareketin, bu gelişmelerin dışında kalamayacağı, çağın en dinamik ve sürükleyici gücü olarak taşıdığı sorumluluk gereği kendisini daha fazla değiştirip dönüştürecek çok açıktır. Bu açıdan görülüyor ki, programlar dönemsel, hareket ise daimidir. Her parti, örgüt ve program belli bir dönemin ihtiyacından doğar, o süreç açısından gereklidirler, ama tarihsel rollerini oynadıktan veya değişen şartlara cevap vere-

mez duruma geldikten sonra değişir, yerlerini yarattıkları kültürel mirasla birlikte ardıllarına bırakırlar. PKK'deki değişim-dönüşüm olayını da bu çerçevede algılamak gerekir.

Apoculukta değişim ve dönüşüm köklüdür

Değişim ve dönüşüm öznel istem ve dayatmaların değil, değişen şartların ve ihtiyaçların bir ürünüdür. Zamanı gelmeden ve koşulları oluşmadan bir olguyu, hele hele sosyal-siyasal bir olguyu dönüştürmek mümkün değildir. Ama koşulları oluşsa bile, değişim ve dönüşümün birden bire gerçekleşmeyeceği, kendine özgü kuralları bulunan bir mücadelenin sonucunda ortaya çıkacağı, yaşanan farklı ülkelerdeki somut örneklerden anlaşılmaktadır. Hazırlıksız, yönemsiz ve kontrolsüz dönüşüm çabaları birçok yerde yıkım ve dağılmayla sonuçlanmıştır. Gerekli dirayet ve girişimcilik gösterilmezse, bu tür durumlarda, artan merkezkaç eğilimleri ve eskide ısrar eden dogmatik ve muhafazakar yaklaşımlar, yapıyı bir enkaza çevirebilirler. Koca gövdesiyle çöküp dağılan Sovyetler birliği bu konuda bizim için en somut ve öğretici örneği oluşturmuştur. Değişim-dönüşümde başarının ölçütü, gemiyi karaya oturtmadan, buz dağına çarpmadan, okyanusun derinliklerinde kaybetmeden menzile eriştir-mektir. Yani değişim ve dönüşümü, insanların zihniyet yapısını, anlayış ve pratik uygulama tarzını değiştirerek gerçekleştirmektedir. Bu konudaki temel espiri; stratejin, programın, örgütlenmenin, tarzın ve taktiğin değişecek ama dağılmayacağı, tersine süreçten tümüyle yenilenerek ve güçlenerek çıkacağıdır. Önderlik, öncülük denen olayda zaten burada kendini belli eder. Değişim-dönüşüm süreçleri dağılan ya da marjinalleşen yapılanmaları ortaya çıkardığı gibi, güçlenen ve büyüyen yapılanmaları da ortaya çıkarıyor. Apocu Hareket değişim-dönüşüm olayına bu tecrübelerden çıkardığı sonuçlarla daha bilinçli ve duyarlı olarak girdi. Değişim-dönüşümü sağlıklı yapma ve başariye götürmedeki kararlılık ve ısrardan dolayı, bu oldukça zorlu bir mücadele süreci olarak yaşanmıştır. Değişim, varolanla yetinme, hep daha iyisini, güzelini arama zaten Apoculuğun karakteridir. Bu anlamda Apoculukta değişim-dönüşüm sürekli, ama bazı dönemlerde değişim-dönüşüm, yeni bir sayfa açacak kadar köklü olur. Felsefeden ideolojiye, siyasetten stratejiye, programdan taktiğe, örgütsel yapılanmadan eylem biçimlerine kadar hemen her konuda bir yenilik, bir değişim kendini dayatır. İşte bu değişim-dönüşümü, sürekli hareket halinde olma biçimindeki rutin diyebileceğimiz, daha çok da taktiksel ilerleme ve gerilemeleri içeren değişimlerden ayırmalıyız. Bizim '93'ten beri yaşadığımız, ama esas olarak '99'dan sonra hızlanan ve belirginleşen değişim-dönüşüm olayımız, taktik değil stratejik olanı, sığ değil derin olanıdır. Her alanda yaşanan köklü bir değişim-dönüşümdür.

Elbette, bu büyük tarihsel gelişmeyi daha iyi ortaya koymak ve anlaşılır kılmak için, PKK'deki değişim-dönüşüm sürecinin geçtiği aşamaları bir bir izah etmemiz gerekmektedir. PKK'deki değişim dönüşüm süreci; '93 ateşkesiyle başlayıp esas olarak KADEK'in kuruluş, PKK'nin ise sonuncu kongresi olan

8. Kongre ile tamamlanan bir süreçtir. '93 ateşkesiyle başlayan sürece 4 Nisan 2002 ile nokta konulmuştur. Biz şu anda değişim-dönüşümü değerlendirirken, yaşanmış, gerçekleştirilmiş bir olguyu değerlendiriyoruz. Şüphesiz yaşanan bir süreci teorileştirmek hem kolaydır hem de süreci daha anlaşılır kılar. Ben 9 yıllık değişim dönüşüm sürecini, taşıdıkları özgün ve farklı yanlarından dolayı 3 aşamada ele almayı daha doğru buluyorum.

Birinci aşama; 1993-98 arası dönemdir. Bu aşama esas olarak değişim-dönüşümün düşüncesinin oluştuğu ve bazı denemelerin yapıldığı dönem oluyor. Başkan Apo, '92 Güney Savaşı ardından, bu savaşın sonuçlarını değerlendirip, bütün bunları reel sosyalizmin çöküşü ile dünyada ortaya çıkan yeni gelişmelerle birleştirerek, değişim-dönüşümün gereğini görür. Kürt sorununun çözümü için silahlı savaş dışında arayışlara girer. Demokratik çözüm ve bunun ilk adımı olan '93 ateşkesi bu arayışın bir ürünüdür. Bunu '95 ve '98 ateşkesleri izler. 1 Eylül 1998 ateşkesi, aslında değişim ve dönüşümün kesin kararına dönüşmesidir. Birinci aşamanın sonuçsuz kaldığı söylenebilir. Çünkü, bu arayış ve girişimleri sonuçsuz bırakan ciddi yönelimler olmuştur. İçte işbirlikçi çete çizgisi, bilinçli planlayıp gerçekleştirdiği eylemlerle ateşkesi sabote ederken, devlet içinde de Çiller, Ağar, Güreş ekibi tüm rantçı ve çeteci öğeleri birleştirip örgütleyerek, karşı cepheden ateşkese ve demokratik çözüme geçit vermediler. Bütün bunlara rağmen değişim-dönüşüm düşüncesinin oluşması ve denemeler, PKK Önderliği açısından, artık yeni bir yola girildiği anlamına gelmekteydi.

İkinci aşama; 1 Eylül '98'den 15 Şubat '99'a kadarki dönemdir. 1 Eylül ateşkesi önceki dönemlerden farklıydı, kesinleşmiş bir kararı ve köklü bir politika değişimini ifade ediyordu. Bilindiği gibi bu girişimimiz uluslararası komplo ile karşılandı ve Suriye başta olmak üzere tüm Ortadoğu'ya komplocu güçler tarafından kanlı bir savaş dayatıldı. Biz Kürt tarafı olarak her ne kadar kesinleşmiş bir politik karara ulaşım adım atsak da anlaşıldı ki, dünya ve bölge güçleri Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümüne henüz hazır değildir. Böyle bir çözümü istememekte ve kendi çıkarlarına ters bulmaktadırlar. Eski imha, inkar ve tasfiye politikasında ısrarlıdırlar. Öyle ki dünyaya, bu arada Ortadoğu'ya yeni bir düzen vermek isteyen güçler bile, Kürt sorunu söz konusu olduğunda korkunç statükocu kesildiler. Roma'da kamuoyuna sunulan 7 maddelik çözüm paketi değişim-dönüşümdeki kararlılığı ve varılan düzeyi yansıtan en somut ve çarpıcı belgedir. Ama komplocu güçler, tüm bu pozitif çabalara, Önderliğimizi korsanca tutuklayıp Türkiye'ye teslim ederek düşmanca karşılık verdiler. Dolayısıyla bu aşamada da değişim-dönüşüm girişimlerimiz sonuca gidemedi.

Üçüncü aşama; İmralı ile başlayan ve KADEK'in kuruluşuna kadar devam eden süreçtir. İmralı olayı değişim-dönüşümü hızlandırmış ve onu stratejik bir düzeye çıkarmıştır. Dikkat edilirse bu döneme kadar değişim-dönüşüm, parça parça ve taktik adımlar görünümündedir. Esas olarak da karşı tarafın atacağı adımlara paralel işleyecek bir özellik arz ediyor. İmralı ile birlikte karşı tarafın, atacağı adımlara göre kendini ayarlamadan çok kendini değiştirerek karşı tarafı da değişime zorlama yöntemi esas alınmaktadır. Bu aşamada değişim-dönüşüm salt bir düşünce, salt bir karar olmaktan çıkar ve adım adım pratik bir olguya dönüşmeye başlar. Düşünce ve karar süreci tamamlanmıştır. Şüphesiz bir şeyin düşüncede benimsenmesi ya da siyasi bir karara dönüşmesi, onun hemen gerçekleştiği veya gerçekleşeceği anlamına gelmemektedir. Pratiğin de kendine özgü kuralları, özellikleri ve hassasiyetleri vardır. Bunlara dikkat edilmez ve sağlıklı yürütülmezse olumsuzluklara yol açacağı kesindir.

O günün koşullarında 1 Eylül'den itibaren silahlı mücadelenin durdurularak gerilla güçlerinin Güney Kürdistan'a çekilmesi, Başkan Apo'nun İmralı mahkemesine sunduğu Demokratik Çözüm Bildirgesi, iki barış grubunun Türkiye'ye gönderilmesi, PKK'nin 7. Kongresini gerçekleştirerek strateji değişikliğini, Başkan Apo'nun barış ve demokratik çizgisini benimseyip onaylaması ve bunu ilan etmesi bu yönde atılmış önemli adımlardır. Bu nedenle PKK 7. Kongresi örgüt ve kadroları açısından değişim-dönüşüm kararının resmen alındığı bir toplantı olmaktadır. Burada yeniden yapılanma kararlaştırılırken birçok çalışma da yeni stratejik çizgiye göre yeniden planlanıp yürütülecektir. 7. Kongrenin önemi burada yatmaktadır. Bu kongre ardından alınan kararlar pratikleştirilmek istendi. Fakat daha ilk adımlar atılmaya başlandığında, bizi dağıtıp tasfiye etmek isteyen iç-dış saldırı ve yönelimlerle karşı karşıya geldik. Zaten dost-düşman birçok gücün hakkımızdaki yargısı bu değişim-dönüşümü sağlıklı yapamayacağımız ve parçalanıp dağılacağımız yönündeydi.

“Değişim ve dönüşüm öznel istem ve dayatmaların değil, değişen şartların ve ihtiyaçların bir ürünüdür. Zamanı gelmeden ve koşulları oluşmadan bir olguyu, hele hele sosyal-siyasal bir olguyu dönüştürmek mümkün değildir.

Ama koşulları oluşsa bile, değişim ve dönüşümün birden bire gerçekleşmeyeceği, kendine özgü kuralları bulunan bir mücadelenin sonucunda ortaya çıkacağı, yaşanan farklı ülkelerdeki somut örneklerden anlaşılmaktadır.”